

ARGUS&CO ZA ZDRAVJE

• ORTOPEDSKO MEDICINSKI
PRIPOMOČKI
• PROGRAM ZA BODOČE MAMICE
Delovni čas NON STOP
od 8. — 19. ure,
sobota od 9. — 12. ure

TRGOVINA
Vrhovčeva 2
Novo mesto
tel.: 068/24-867

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

vaš četrtkov
priatelj

DOLENJSKI LIST

VODOVOD ZA ZALOKO

ŠENTRUPERT - V krajnvi skupnosti Šentrupert gradijo vodovod s samostojnim zajetjem in rezervoarjem za 200 priključkov za više ležeče vasi Zaloka, Okrog, Oplen in Zadraga, kasneje pa naj bi se priključili na vodo še v Zabukovju in v Sraslah. Dela gredo proti koncu, zgraditi pa morajo še primarni vod. Do sedaj je bilo vloženih 44 milijonov tolarjev, od tega je polovico prispevala trebanjska občina, polovico pa Šentruperska krajevna skupnost s krajani. Do zaključka del bodo potrebovali še 10 milijonov tolarjev. Sklenili pa so, da bodo najprej dokončali primarni vod, šele nato bodo vsem priključili vodo. Predvidoma bo voda pritekla v njihove domove v jeseni.

PONOVNO RAVNATELJ

ČRNOMELJ - Tukajšnji občinski svet je na zadnji seji pretekli teden podprt ponovno imenovanje Silvestra Mihelčiča srednjega za ravnatelja Glasbene šole Črnomelj. Ravnatelj sicer imenuje svet Glasbene šole, vendar je ta že pred mnenjem svetnikov ugotovil, da Mihelčič ne le, da izpoljuje po razpisu in z zakonom predpisane pogoje, ampak je tudi njegov doseganje delo zagotavlja, da bo lahko uspešno opravljaj naloge ravnatelja GŠ Črnomelj tudi v naslednjem štiriletnem mandatnem obdobju.

Ljubljanska banka spet v Novem mestu

Podružnica Nove Ljubljanske banke v Novem mestu - Vse bančne storitve na enem mestu - Osebni bančnik za zahtevnejše stranke - 14 podružnic s 85 poslovalnicami

NOVO MESTO - Ljubljanska banka ponovno prihaja v Novo mesto. V torek, 8. julija, so v Novem mestu na Glavnem trgu odprli podružnico Nove Ljubljanske banke. V novi podružnici bodo za komitente opravljali vse bančne storitve na enem mestu, od celotne podpor poslovanja z zasebniki in podjetji, opravljanja plačilnega prometa s tujino do bančnih storitev vseh vrst za osebne potrebe komitentov.

"Posebno pozornost bomo namenili osebnemu pristopu pri urejanju bančnih poslov," pravi v Novi Ljubljanski banki. Osebni bančnik bo za zahtevnejše stranke na podlagi napovedi po telefonu ali faksu omogočal urejanje bančnih poslov brez čakanja, svetoval pri denarnih naložbah, investiračno ali najemanju posojil. "Veseli

OTVORITEV PODRUŽNICE NLB - Na otvoritvi novomeške podružnice Nove Ljubljanske banke je predsednik uprave te banke Marko Volč poudaril, da prihaja banka v eno gospodarsko uspešnejših slovenskih regij. V okviru novomeške podružnice bosta delovali poslovalnica za občane in poslovalnica za gospodarske družbe in samostojne podjetnike. Na fotografiji: po otvoritvi v prostorih podružnice na novomeškem Glavnem trgu. (Foto: A. B.)

DOLENJSKI LIST

Št. 27 (2499), leto XLVIII • Novo mesto, četrtek, 10. julija 1997 • Cena: 200 tolarjev

Brez njih ne bi bili samostojni

Tradicionalnega srečanja Slovencev, ki živijo na tujem, se je letos udeležilo okoli 4.000 ljudi - Veliko mladih - Etnološko obarvana prireditve

RIBNICA - V nedeljo je Ribnica gostila okoli 4.000 Slovencev, ki so prišli na tradicionalno prireditve Slovenske izseljenske matice "Srečanje v moji deželi" iz tujine in domovine. Na prireditvi so letos prvih sodelovali zamejski Slovenci, novost letos prvič v Ribnici organizirane prireditve pa je bila, da poudarek ni bil na maši in kulturnih prireditvah, marveč je bila celotna prireditve etnološko obarvana.

Po maši v cerkvi sv. Štefana, s katero se je ta že 41-ič zapovrstjo organizirana enodnevna prireditve v dopoldanskih urah pričela, so si obiskovalci lahko ogledali spredov starih kmečkih vozov in se seznanili z najznačilnejšimi starodavnimi obrtmi na Slovenskem. Podobno kot ob ribniškem sejmu suhe robe je bila Šeškova ulica opremljena s stojnicami, na katerih so se poleg ribniških izdelovalcev suhe robe in domačih lončarjev s prikazom dela in prodajo svojih izdelkov obiskovalcem predstavili tudi mojstri številnih drugih domačih obrti - tako tistih, ki se ohranajo s prenašanjem iz roda v rod, kot obrti, ki že izumirajo. Udeleženci srečanja so nato odšli na krajše ali daljše organizi-

rane izlete po ribniški okolici, lahko pa so si ogledali tudi Kočevski Rog ali katero ob tej priložnosti organiziranih razstav v Ribnici. Popoldan so se ponovno zbrali na osrednji prireditvi, na kateri jih je na odru letnega gledališča za obzidjem ribniškega gradu poleg ribniškega župana Jožeta Tanka in predsednika Slovenske izseljenske matice dr. Janeza Bogataja pozdravil tudi državni poslanec

Janez Janša. Medtem ko je Tanko v svojem dokaj bledem govoru, kot so ga ocenili nekateri izmed prisotnih udeležencev prireditve, poudaril, da je sprava pogoj, da se poenotimo kot narod, saj "ne moremo pričakovati, da nas bodo priznali drugi narodi, če Slovenci ne priznavamo Slovenca, brata", pa se je Janša zahvalil vsem v tujini živečim Slovencem za njihovo podporo v času osamosvajanja Slovenije. "Brez Slovencev po svetu danes ta država ne bi bila samostojna," je poudaril, s tem pa tudi požel odobravanje številnih prisotnih, med katerimi je bilo veliko mladih obrazov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

VSESLOVENSKO "SREČANJE V MOJI DEŽELI" - Na osrednji prireditvi za obzidjem ribniškega gradu se je zbralo nekaj tisoč ljudi. Slovensko in nato še ribniško himno je ob na prireditvi nepogrešljivih sitarjih zapel Ribniški orkester. (Foto: M. L.-S.)

V spomin na izgnance

Med številnimi dogodki ob dobovskem krajevnem prazniku so v soboto pripravili konjeniško povorko in vaške igre

DOBDOVA - Več kot tisoč ljudi ob bližu in daleč se je v soboto zbralo v središču Dobove, kjer je potekala najzanimivejša prireditve enotdenškega krajevnega praznovanja. Že od leta 1981 se namreč prebivalci KS Dobova spominjajo 7. julija kot dneva, ko se je leta 1945 na svoje domove vrnila iz Nemčije večina izgnancev.

Potem ko so zadnja tri leta minila brez posebnih prireditvev, so letos Dobovčani, kot rečeno, ves zaostanek nadoknadili z vrsto dogodkov. Med temi je bila omenjena sobotna prireditve, dobro pripravljena konjeniška povorka. V tej je sodelovalo 22 vpreg, ki jih je sledila še vrsta jahalnih konj in elegantnih kasačev, tako da se je po dobovskih ulicah sprehodilo skupaj kakih 70 konj različnih pasem, med katerimi so zlasti pri vpregah prevladovali posavci. Slednji se ravno po zaslugu konjerejskega društva počasi spet vračajo na svoje avtohtone območje.

Topot konjskih kopit se še ni dobro polegel, ko so se na rokometnem igrišču sredi Dobove pričele vaške igre. Petčlanske tekmovalne ekipe iz osmih vasi, med temi je manjkal le Mostec, so morale izpolniti ne prav lahke naloge. Tako so morali tekmovalci umeriti pravi kmečki kruh, poiskati in odnesti nevesto, reševati imetje pred poplavou, ujeti tihotapca in stisniti čimevek grozjava. Mladi tekmovalci so morali pokazati zares veliko spremnosti in iznajdljivosti. V skupnem seštevku so zmagali Rigončani, ki so

tako proslavili tudi svoj vaški praznik; njihovo gasilsko društvo te dni namreč praznuje 70. obljetnico ustanovitve.

Dobovske praznične prireditve štejejo obiskovalci za pravo pozivilo letosnjega poletja v brežiški občini, v kateri se tako dogaja nekaj zabavnega. V brežiški občini, v katero za zdaj spada tudi KS Dobova, bo sicer velika popestritev tudi avgustovski Ramovšev glasbeni festival v brežiškem gradu.

E. SEČEN

POVORKA ZA PRAZNIK - Obiskovalci so lahko videli in se, zlasti starejši, med katerimi je tudi precej izgnancev, spominjali, kako so se na kmetih nekoč s konjsko vprego in namenskimi vozovi vozili v gozd, v trgatev ter na polja in tarvnike. Tudi na vojsko in k poroki so jih popeljali konji, ki so potem v dobi silovitega prodora traktorjev že skoraj povsem izginili. Danes se po zaslugu konjerejskih društv, kakršno je dobovsko, počasi spet vračajo na podeželje. (E. S.)

Po krivici zapostavljeni

Vem, da bodo nergači, ki nikoli niso zadovoljni, tarnali nad dolgočasnim poletjem. Morda so bila nekdaj poletja res takšna, zadnje čase pa številne kraje na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju kar razganja od različnih poletnih prireditv zlasti kulturnih. Novomeški kulturni večeri, metliške prireditve "Pridi zvečer na grad", črnomaljsko kulturno poletje, brežiški festival baročne glasbe, številne prireditve na gradovih Rajhenburg in Podsreda so zagotovo bogata poletna kulturna ponudba. In če omenimo še njihovo pestrost, zagotovo vsak najde v njih kaj zase.

Pa vendar vsi ti dogodki ostajajo nekako ob robu. Razumljivo, da Novo mesto, Metlika, Črnomelj, Sevnica, Brežice, Krško s svojo kulturno ponudbo nikoli ne bodo Ljubljana, ki ima Cankarjev dom, Filharmonijo, gledališča, Križanke, festivalne in na stotine profesionalcev v kulturi. To pa ne pomeni, da je delo neplačanih zagnancev opravljeno kaj slabše, kot če bi za delo, sedaj opravljeno z vsem srecem, dobili plačilo. Ne nazadnje se njihova uspešnost kaže tudi v tem, da znajo v svoje kraje privabiti vrhunske domače in tuge umetnike.

V Metliki bo na primer 1. avgusta nastopil 42-članski orkester iz Kanade, ki se bo na turneji po Evropi ustavil v Sloveniji le v tem podeželskem mestecu. A čeprav prej omenjeni entuziasti ne pričakujejo denarja in so zanje najlepša nagrada zadovoljni obiskovalci, bi si zagotovo zaslužili vsaj večjo pozornost medijev. Lokalna sredstva obveščanja so jim sicer naklonjena, le redko pa najdevo pot do njih tudi nacionalni mediji. In če bi jo našli, bi se lahko tudi kultura s periferije približala prestolnici, v kateri marsikdaj za ljudi nezanimivo prireditve povzdignejo prav sredstva obveščanja.

M. BEZEK-JAKŠE

Berite danes

stran 3:

• Sramota, ki se imenuje Narodni dom

stran 4:

• Zahtevajo odškodnino za hrup

stran 7:

• Kostanjevica pod drobnogledom

stran 8:

• Grozijo, da se bodo izselili

stran 11:

• Zaprti črni priključki že burijo

strani 21-28:

• Priloga Dolenjskega lista

stran 32:

• Boljši časi za mirnski bajar??

Ste vložili certifikat?

Že v dobrem desetletju bo v Sloveniji mogoče jasno, kdo ima v lasti kateri košček nekdanje družbene lastnine. Za nekdanjo skupino lastnino se jih je sicer zanimalo veliko, vendar je vsi ne bodo dobili. Tudi v liberalni državi, kar Slovenija kljub pestri vladni koaliciji nedvomno je, se dobiva lastnina po pravilu "veliko poklican - malo izbran". Država se je sicer obnašala tako, da bi ji celo neverni zmoli očenaš v zahvalo za dobro delo; podelila je namreč državljanu lastniški certifikat. Leta 1993 je tako odkazala svojim državljanom pravico, da postanejo lastniki koščka približno 1.500 podjetij. Te lastniške tiskovine so predstavljale vrednost več kot 560 milijard tolarjev. Da se državljanu zmeša od silnega upanja! Do sredine letosnjega junija so imetniki vložili za okoli 500 milijard certifikatov. Preostali so čakali ali na najboljšo možnost ali na to, da se bo vladu spet premisila in bo znova podaljšala rok za vložitev certifikatov, tako kot je to storila že nekajkrat doslej. Zdaj, po 30. juniju, Slovenija na tistem šteje čas po certifikatu, ker se je namreč tega dne iztekel uradni rok za vlaganje teh papirjev. Ali je ljudem zdaj žal, da so vložili, kot so pač vložili? Kaj pričakujejo od certifikata, kaj so že dobili z njim? Nekaj mnenj o tem je v tokratni anketi Dolenjskega lista.

TATJANA KOŠELE, prodajalka iz Gribelj: "Certifikat sem vložila v Triglav, vendar so me lani le obvestili, naj bi začeli letos lastniniti. Letos še nisem dobila sporočila, kaj šele dividend. Mislim, da so ti certifikati odšli takoj, kot so tudi prišli in da večina ljudi ne bo imela nič od njih. Še enkrat se je pokazalo, da ima človek tisto, kar si sam ustvari."

MARTINA NEMANIČ, ekonomska tehničica iz Draščev pri Metliki: "Certifikat sem vložila v Krekovo banko. Dobila sem le obvestilo, da sem delničarka, sicer pa niti ne spremjam, kaj se z vsem skuja sploh dogaja. Kakšnega denarja pa kot delničarka še nisem prejela. Upam, da bo morda kdaj le prišel kakšen cvenk, vendar v to ne verjam kaj prida."

JANEZ JURIJ KOS, pravnik iz Trebnjega, zaposlen na trebanjski Komunalni: "Naša firma se ni lastnila, zato sem moral certifikat vložiti drugam. Tako kot večina Slovencev sem ga vložil v eno od finančnih družb, ki je zagotavljala najboljšo naložbo. Danes pa vidim, da sem ga polomil, saj so tisti, ki so certifikat vložili npr. v Krko, že dobili prve dividende, mi pa lahko to le sanjam."

JOŽE HOČEVAR, kmet iz Jelendola pri Škocjanu: "Certifikat sem vložil v Krko, ker sta mi tako svetovala sin in hči, ki tam delata. Sedaj sem dobil že prvi denar in mislim, da sem imel srečo, saj nisem vedel, kam ga naj vložim. Ljudem je bilo o vlaganju certifikata premašno poštenega povedano. Poznam kar nekaj ljudi, ki ga niso vložili nikam ali pa so ga celo raztrgali."

BRAŃKO ABRAM, ključavnica z Rožnega: "Certifikat sem vložil v Zlato moneto 2. Doslej nimam ničesar od tega in tudi ne vem, kaj bo. Mogoče bo kaj koristi pozneje, saj slišim, da Merkator, Petrol, Lek in še nekateri že izplačujejo. Po mojem bodo s certifikati v Sloveniji nekateri obogateli, veliko pa jih od certifikatov ne bo imelo ničesar."

MILKA SELEVŠEK, upokojenka iz Tržiča: "Certifikat sem oddala v Jutranjko. Od tega ni še nič, najbrž je tako tudi zato, ker se še niso lastnili. Nimam upanja, da bo od certifikata kaj koristi. O certifikatu zdaj sploh ne razmišjam. Če bo od njega kaj, bo dobrodošlo, če ne bo, pa ne bo. V življenju gre mimo marsikaj, na kar bolj misliš kot na certifikat."

STANKA BORTIČ, komercialni tehnik iz Brežic: "Certifikat sem vložila kmalu po prejemu, in sicer v pooblaščeno investicijsko družbo. Tako dividend še nisem dobila in od certifikata tudi ne pričakujem veliko. Sicer se s tem sploh ne obremenjujem, čeprav bi morda dobila več, če bi certifikat vložila v kakšno podjetje."

DUŠA KOŠIR, zaposlena v Miklovih hiših v Ribici: "O certifikatih smo bili premalo obveščeni oziroma nismo dobro premisili, kam bi jih bilo najpametnejše vložiti. Tako je mnogim danes žal, da so jih vložili v investicijske sklade. Tudi meni. Čeprav od certifikatov nisem ravno veliko pričakovala, bi jih danes verjetno vložila drugam."

FRANC VRŠNIK, organizator informatike iz Kostela: "Certifikat sem vložil že kmalu potem, ko smo jih dobili, in to v podjetje, v katerem sem delal. Podjetje se še ni olastnilo, zato ne vem, ali sem se odločil prav ali ne. O tem ne razmišjam, ker od certifikatov pravzaprav ničesar ne pričakujem. Vsekakor se mi zdi bolje, da sem ga vložil v podjetje, kot če bi ga v sklade."

Za praznik so odprli prostore lekarne

Škocjanci drugič praznovali občinski praznik - IGM Strešnik odprli nove poslovne prostore, v Škocjanu pa so odprli prizidek k občinski stavbi za lekarne - Pet občinskih priznanj

ŠKOCJAN - V Škocjanu so minulo soboto že drugič praznovali občinski praznik, ki ga praznujejo v počastitev svojega rojaka in misjonarja dr. Ignacija Knobleharja. Škocjanci so v počastitev občinskega praznika pripravili več prireditve, ki so se vrstile od srede junija. V petek zvezčer so v farni cerkvi imeli slavnostno akademijo v počastitev dr. Ignacija Knobleharja, v soboto dopoldan je bila otvoritev poslovne stavbe IGM Strešnik v Dobruški vasi, popoldan pa je bila po slavnosti seji občinskega sveta na ploščadi pred občinsko stavbo osrednja proslava.

Praznovanja so se udeležili številni gostje, med katerimi so bili tudi trebanjski, sevnški in šentjerneški župan, mnogi, ki se proslave niso mogli udeležiti, pa so poslali pisne čestitke. Škocjanski župan Janez Povšič je v svojem govoru poudaril, da minevata dori dve leti samostojnega delovanja občine in iskanja lastne poti in da so sedaj zastavljene načrte še vedno uresničili. Letos so posodobili 5 km lokalne ceste, v Močvirskem dolu pri Bučki pa delavci Komunale izvajajo raziskavo za pridobitev zdrave pitne vode; trenutno so na globini 240 m. V občini se tudi zavedajo, da brez urejene prostorsko izvedene dokumentacije ne bodo mogli posegati v prostor, zato so letos iz proračuna namenili precej denarja za pridobitev prostorskega plana in ostalih aktov.

Se posebej pa so ponosni na dokončan prizidek k občinski

stavbi, ki so ga namenili za lekarne. Na sobotni proslavi so prostore lekarne slavnostno odprli, direktorica Dolenjskih lekar Janja Fortuna pa je objubila, da jih bodo do septembra opremili. Na proslavi, kjer je v kulturnem programu nastopila dekliska pevska skupina Plamen in mladi harmonikari: Nataša, Janez in Lado, so podelili tudi prva občinska priznanja. Ker lani niso podelili nobenega priznanja, so se letos odločili, da namesto treh podeli-

jo kar pet. Priznanja občine Škocjan so prejeli: Sonja Krme za uspešno delo na področju ohranjanja in razvijanja kulturne dejavnosti v občini, Ludvik Praznik in Pavle Bobič, dolgoletna uspešna obrtnika, za pomemben prispevek k razvoju in promociji občine, Franci Kocjan, tudi dolgoletni uspešni obrtnik, za uspešno predstavitev in promocijo občine na področju razvoja turizma.

PODELITEV - Na osrednji praznik so podelili 5 občinskih priznanj. Na fotografiji: Franci Kocjan prejema priznanje, za uspešno predstavitev in promocijo občine na področju razvoja turizma.

ROCK OTOČEC NA TELEVIZIJI

Na prizorišču Rock Otočca 97 so bile tudi televizijske kamere, ki so posneli najbolj zanimive trenutke tega festivala. Ogledali si jih boste lahko v polnimi televizijski reportaži v oddaji Sobotna noč, ki bo na sporedu 12. julija ob 23. uri zvečer na drugem programu TV Slovenija.

J. DORNŽ

S posveti nad romsko vprašanje

Pri dejanskem reševanju romskega vprašanja so majhne in revne občine v glavnem prepustene same sebi - Če bi Romi živelii v Ljubljani, bi bili državni problem

NOVO MESTO - V petek, 4. julija, je potekal v Novem mestu posvet o romski problematiki, ki sta ga pripravila Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter novomeški Center za socialno delo.

OTVORITEV LEKARNIŠKIH PROSTOROV - Na osrednji proslavi ob Škocjanskem občinskem prazniku so odprli tudi prizidek, kjer bodo Škocjanci imeli svojo lekarino. Trak so prezeli kar štirje, od leve proti desni: direktor Bramaca Jernei Klemenc, Škocjanski župan Janez Povšič, direktorica Dolenjskih lekar Janja Fortuna in častni občan Škocjanske občine ter generalni direktor novomeške Krke Miloš Kovačič. (J. Dornž)

DVA KONCERTA V OKVIRU NOVOMEŠKIH POLETNIH VEČEROV

NOVO MESTO - V okviru Novomeških poletnih večerov ZKO Novo mesto prireže v ponedeljek, 14. julija, ob 21. uri koncert enega najuspešnejših komornih ansamblov Tartini Quarteta s solistom, klarinetistom Matjem Bekavcem. Koncert bo na dvorišču grmskega gradu, če bo deževalo pa v frančiškanski cerkvi. V sredo, 16. julija, pa bo ob 20. uri v atriju kapiteljske proštije koncert mednarodnega mladinskega godalnega orkestra Glasbene mladine Slovenije. Prodaja vstopnic je možna tudi uro pred koncertom.

DOLENJSKI LIST

OB NOVI MAŠI PRI FRANČIŠKANIH ŠE RAZSTAVA

NOVO MESTO - V soboto, 12. julija, bo ob 20. uri v Frančiškanskem samostanu Novo mesto otvoritev razstave slikarskih del akademske slikarke Mire Ličen Krmpotič iz Pirana. Razstava so pripravili ob prazniku nove maše Igorja Luzarja. Umetnico iz Pirana bo predstavil p. Felicjan Pevec. V kulturnem programu bo nastopila skupina Mahcu iz Šmartna pri Litiji. Razstava bo na ogled do 10. avgusta.

RAZSTAVI V GRADU IN MIKLOVITIHIŠI - Ob Srečanju v moji deželi so v gradu predstavili koncept obnove muzejskih prostorov "Utrip muzeja, donacije, projekt in izeljenci" in številnim obiskovalcem pokazali prenovljeno sodo pod stolpom. Prvi del stalne muzejske postavitev, ki zajema najstarejša obdobja ribniške zgodovine, pa bo predstavljen v nekdajnji Petovi galeriji za ribniški sejem. O pridobitvah za kraj so spregovorili Taja Čepič, direktorica Mestnega muzeja Ljubljana, etnolog Vito Hazler in župan Jože Tanko. Hkrati so v Miklovih hiših odprli razstavo "Nova Štifta". (Foto: M. Glavonjč)

njihovih naselij in bivališč. Vendar, ugotavljajo, vse to bolj malo hasne. V občinah se pritožujejo, da je sprotno in dejansko reševanje tako imenovane romske problematike skoraj izključno na njihovih plečih, nima pa nobene besede in možnosti vpliva, ko naj bi šlo za preprečevanje romskih izgredov in njihove stalne prakse, kot so vožnja z neregistriranimi avti, streljanje, povzročanje škode na poljih in v gozdovih, grožnje "civilom", razdeljevanje in izkorščanje socialnih podpor.

Kakor koli že, gotovo se romski vprašanje ne da rešiti z občasnimi posveti in s teoretičnimi prispevki na to temo.

A. B.

POLETNA KNJIGARNA

LJUBLJANA - V torek, 8. julija, se je pod pokroviteljstvom Dolenjske banke in s problemsko tiskovno konferenco pod naslovom Zakaj knjigarne na Slovenskem umirajo v prostorih Domusa začela vrsta prodajnih razstav, ki jih do 27. avgusta pripravlja 12 založb pod naslovom Poletna knjigarna slovenskih založnikov. Na razstavah bodo na zanimiv način predstavljali knjige in jih ponudili kupcem po znižanih cenah.

riboranom ostal še dolgo v spominu.

Verjetno se tudi zato, ker ni vstopnine, vsak večer na Lentu zbere več kot deset tisoč Mariborčanov in obiskovalcev iz drugih krajev severozahodne Slovenije, med katerimi je največ mladih. V teh festivalskih dneh se je tako Lent spremenil v nekakšen "korzo", kamor se v večernih urah odpravijo na sprejem.

Mnogo manj živahnakor ponosi na Lentu pa je čez dan v številnih mariborskih tovarnah. Krivulja uspešnosti mariborskega gospodarstva še kar naprej pada. Tako je moralno v teh dneh v stečaj gradbeno podjetje Konstruktor-Gradbeništvo, ki je bilo včasih največje gradbeno podjetje v mestu. Večino hude krvi je bilo v minulih dneh tudi v Elektrokovini v stečaju. Stečajni upravitelj je namreč bivšim delavcem tega podjetja ponudil poplačilo terjatev v obliki delničnega podjetja, saj velikega dela premoženja Elektrokovine ni uspel prodati. Delavci pa bi raje kot delnice, za katere nihče ne ve, koliko bodo čez čas vredne, imeli denar.

Na začetku poletja ima življenje v Mariboru dve plati: eno bolj veselo in drugo žalostno. Hudir je samo v tem, da se bo končal, gospodarska kriza pa bo, kakor kaže, še kar trajala in trajala...

TOMAŽ KŠELA

TURISTI - Pred dnevi so se trije angleški turisti na novomeškem Glavnem trgu obrnili na mladega Cirila. Zanimalo jih je, kje bi lahko dobili kaj več informacij o našem mestu. Ustrežljivi Ciril jih je pospremil do prve turistične poslovalnice. Tam pa vedenjnim Angležem niso mogli ustreči, saj o mestu, v katerem delujejo, niso imeli nobenega prospektka, lahko pa bi turistom dali veliko zanimivih informacij in prospketov o - Angliji.

ŠKARJE - Na praznovanju občinskega praznika v Škocjanu so slovenske odprli nove lekarniške prostore. Veliki režiser tega je bil seveda župan Povšič. Vso stvar si je zamislil tako, da so trak prerezali štirje: generalni direktor Krke in častni občan Miloš Kovačič, direktorica Dolenjskih lekarn Janja Fortuna, direktor Bramaca Jernej Klemenc in seveda župan Povšič. Med temi je bil priljubljeni župan res najmanjši, je imel pa daleč največje škarje in "masakriranje" traku se je začelo na njegovo komando.

"TAJNIK" - "Tajnik" novomeške občine Martina Vrhovnik je odločna ženska. Nikam ne gre brez svojega mobilnega telefona, tako da lahko stvari ureja tudi na daljavo in ob vsakem času. Nekdanja šentjerjevska rokometašica se zadnje čase ukvarja z rekreacijo, saj pri delu potrebuje tudi dobro fizično kondicijo. Martina, sicer zagreta funkcionarka občinske SLS, pa odločno zanika govorice, da bo kandidirala na naslednjih županskih volitvah. "Župan" Vrhovnikova torek ne bo. Pa še kdo, ki bi bil rad, tudi ne...

Ena gospa je rekla, da se bodo upniki Cyclotoura odpovedali svojim terjatvam, kot jih poziva novomeški župan, ko se bo občina odpovedala svojim davkom.

Suhokranjski drobiž

PRIČA ZGODOVINSKEGA SPOMINA - Starosta hinkovih gasilcev Jože Jaklič je bil med ustanovnimi člani PGD Hinje pred petinsedemdesetimi leti. Bil je prvi trobentač, ki je klical ljudi k požaru. Vsi ustanovni člani so že med pokojnimi, medtem ko je Jože prav čil, vredrega duha in priča tega dogodka. Hinkovi gasilci so ponosni nanj in na njegovo dosedanje delo.

ZASLUŽENA UPOKOJITEV - Pred dnevi sta se zasluženo upokojili kar dve pedagoški delavci iz osnovne šole Žužemberk: Marija Legan z Dvora in Dorica Nahtigal sta učili kar petrintrideset generacij solarjev na Prevolah in Ajdovcu, na Dvoru in v Žužemberku. Gotovo je beseda hvala premalo za vse njuno delo, ki sta ga vložili v učenje številnih generacij.

NEW SWING QUARTET V ŽUŽEMBERKU - Dare Hering, Oto Pestner, Tomaž Kozlevčar in Marjan Petan bodo v petek, 11. julija, ob 20. uri nastopili na koncertu v okviru poletnih kulturnih prireditev v gradu Žužemberk, ki jih organizira TD Žužemberk-Dvor. Vabljeni, ne zamudite enkratne priložnosti!

Sramota, ki se imenuje Narodni dom

Propadajoči Narodni dom je mestu že dolgo v spotiko in sramoto - Stavba je tako dotrajana, da se lahko poruši

NOVO MESTO - Novomeški Narodni dom, prvi v Sloveniji sploh, se podira. Stavba, ki je bila dograjena leta 1885, je bila takrat mestu v ponos, danes pa mu je v sramoto. In ne samo to - obstaja resna nevarnost, da se bo porušila. To sledi iz poročila o strokovnem ogledu, ki sta ga v začetku letosnjega junija na pobudo Društva Novo mesto in v prisotnosti direktorja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Danila Breščaka opravila gradbeniška strokovnjaka Anton Globokar in Vlado Primožič.

Pri ogledu so bili pozorni zlasti na gradbeni del objekta, pri čemer so ugotovili, da je ostrešje tako dotrjano, da ne bo več preneslo večjih obremenitev, kot so debelejša snežna odeja, viharni veter, potres. Dimniki na podstrešju so močno nagnjeni, nekateri se že naslanjajo na ostrešje in se rušijo. "Tako jih je treba odstraniti, saj se lahko že ob manjšem sčinku porušijo in ogrožijo stavbo, njeni okolico in mimoideče," je v poročilu zapisal inž. Globokar. Stropa nad 1. in 2. nadstropjem sta močno deformirana in že pod težo enega človeka pretirano nihata. Po mnenju strokovnjakov verjetno ne bo zadoščala sanacija stropov, ampak ju bo treba zamenjati z armiranobetonko konstrukcijo. Nosilni zidovi so na več mestih razpokani, opeka pri teh je zaradi stalne vlage preperela. Fasada odpada in je zaradi zamakanja s strehe na več mestih poškodovana.

"Objekt je potreben temeljitega popravila in obnove v vseh elementih gradnje," sta strokovnjaka zaključila svoje poročilo. Na kratko si oglejmo zgodovino novomeškega Narodnega doma. Temeljni kamen sanj so postavili na veliki slovenski 7. junija 1873, se pravi pred 124 leti. Stavbo so začeli graditi na pobudo Čitalnice, ki je bila v Novem mestu ustanovljena 1865. Za gradnjo so prispevali tako meščani kot drugi prebivalci Dolenjske pa tudi dobrotniki od drugod. Tako so les za ostrešje darovali prebivalci Dolenjskih Toplic in so ga do Novega mesta splavili po Krki. V temelje doma so vložili kositrno skrinjico s per-

gamentno listino z opisom nameha in pomena Narodnega doma ter priložili še primerke vseh na Slovenskem izhajajočih časnikov in časopisov. Kronist Novega mesta dr. Leopold Picigas je zapisal celo, da so bile narodne slovesnosti ob polaganju temeljnega kamna za Narodni dom skoraj enakega pomena kot tabori, ki so jih v tistih časih prirejali po drugih slovenskih pokrajnah.

Leta 1925, ob 60-letnici Čitalnice in 50-letnici Narodnega doma, je Čitalnica prenehala delovati, Narodni dom je prevzel Sokolsko društvo, ki je dom temeljito obnovilo. Med 2. svetovno vojno so ga najprej zasedli italijanski karabinjerji, potem pa slovenski domobranici. Po vojni ga je zasedla JNA in v njem uredila svoj dom. Od teh "vojaških okupacij" si nekdaj Narodni dom ni nikoli več opomogel. Še posebej zadnja leta žalostno in hitro propada in je Novemu mestu v spotiko in sramoto.

Pokojni zgodovinar prof. Janko Jarc je pred leti zapisal: "Po vlogi, ki jo je kot narodno in kulturno prosvetno žarišče Novega mesta in Dolenjske odigral, je Narodni dom brez dvoma kulturnozgodovinski spomenik Novega mesta in bi bilo treba, ob spoštovanju namenov graditeljev, ponovno razmisli o njegovih nadaljnji namembnosti."

Ce mesto ne bo hitro ukrepalo, ne bo treba nič več razmišljati. Odstraniti bo treba ruševine.

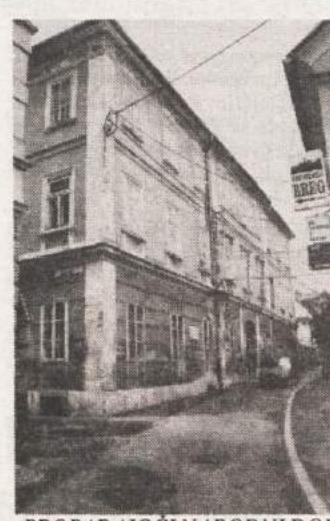
ANDREJ BARTELJ

stebrov ljubljanske Drame, in Viktor Markič, eden od ustanoviteljev Šentjakobskega odra.

Leta 1925, ob 60-letnici Čitalnice in 50-letnici Narodnega doma, je Čitalnica prenehala delovati, Narodni dom je prevzel Sokolsko društvo, ki je dom temeljito obnovilo. Med 2. svetovno vojno so ga najprej zasedli italijanski karabinjerji, potem pa slovenski domobranici. Po vojni ga je zasedla JNA in v njem uredila svoj dom. Od teh "vojaških okupacij" si nekdaj Narodni dom ni nikoli več opomogel. Še posebej zadnja leta žalostno in hitro propada in je Novemu mestu v spotiko in sramoto.

Pokojni zgodovinar prof. Janko Jarc je pred leti zapisal: "Po vlogi, ki jo je kot narodno in kulturno prosvetno žarišče Novega mesta in Dolenjske odigral, je Narodni dom brez dvoma kulturnozgodovinski spomenik Novega mesta in bi bilo treba, ob spoštovanju namenov graditeljev, ponovno razmisli o njegovih nadaljnji namembnosti."

Ce mesto ne bo hitro ukrepalo, ne bo treba nič več razmišljati. Odstraniti bo treba ruševine.

PROPADAJOČI NARODNI DOM
- Novomeški Narodni dom, prvi na Slovenskem sploh, propada in po mnenju strokovnjakov obstajaj celo nevarnost, da se poruši. (Foto: A. B.)

POKLICITE

POLICIJA **113** Če ste ogroženi ali potrebujete pomoč policije

Zaprti cesta med hoteloma

DOLENJSKE TOPICE - V pondeljek, 7. julija, je promet v Dolenjskih Toplicah dobil novo podobo, saj je od tega dne naprej zaprti cesta med hoteloma Kopališki in Zdraviliški dom. Promet je preusmerjen na novi most z obvoznico, ki poteka čez ulico Škrile.

Brane Krevs, direktor Zdravilišča Dolenjske Toplice, je dejal, da se je združili že dolgo trudilo odpraviti eno najbolj motečih stvari za njihove goste - hrup v zdraviliškem kompleksu.

Tehnični prevzem obvoznice je bil opravljen 23. junija. Večjih pomanjkljivosti ni bilo razen nekaj nejasnosti glede prometne signalizacije, ki pa so že odpravljene. Prav tako so napeljali tudi javno razsvetljavo, tako da so Dolenjske Toplice bogatejše še za eno pridobive.

Kljub temu da je most z obvoznico zgrajen že nekaj časa, pa ceste med hoteloma niso mogli zapreti, saj je bilo treba počakati na tehnični prevzem in objavo v Uradnem listu Slovenije, kar je v skladu z Zakonom o varnosti cestnega prometa ter Odlokom o ureditvi cestnega prometa v občini Novo mesto. Prav tako je bilo treba doseči sporazum s krajani, predvsem s tistimi, ki bodo zarađi zapore imeli nekoliko daljšo pot do doma. Zato bo promet v jedru Dol. Toplic tri mesece nadzirala posebna komisija in odpravljala morebitne težave.

NATAŠA POVŠE

BRALNA ZNAČKA V ANGLEŠČINI

Letos smo prvič tekmovali za bralno značko pri angleškem jeziku. Ko sem se vpisal na tekmovanje, sem moral prebrati pet drobnih knjig in napisati o vsebinah kratko obnovo. Prijavil sem se zato, ker se mi je zdelo dobro, da bi poskušal dobiti bralno značko še v angleščini. Ko sem prebral knjige, smo se dobili skupaj in preverili svoje znanje s testom. Bal sem se, da bo tekmovanje en sam dolgčas, v resnicu pa je bila zame točno nova izkušnja. Prvič sem bral knjige v angleškem jeziku. Bil sem zadovoljen.

JERNEJ BALANT, 7.a
OS Šmihel

75 LET PGD HINJE - Pred 75-imi leti je bila ustanovljena prva gasilska četa v Hinjah. V spomin na ta dogodek so v soboto pripravili v Hinjah svečanost, na kateri so podelili priznanja in odlikovanja najzaslužnejšim gasilcem. Predsednik domačih gasilcev Ciril Papež se je posebej zahvalil še živečemu ustanovnemu članu PGD Hinje Jožetu Jakliču. Ob tej priložnosti sta Jakliču (na sliki drugi z leve) predstavnika GZ Novo mesto izročila v priznanje za požrtvovalno in humano delo v gasilski organizaciji - plaketo in značko gasilskega veteranja. (Foto: S. Mirtič)

Za izobraževanje niti tolarja

Razvojno-izobraževalni center skrbi za izobraževanje odraslih - Zaključni izpit po srednješolskih programih opravilo 210 ljudi - Občino prosili za dodatne prostore

NOVO MESTO - "Veliko prebivalce naše občine zaradi različnih vzrokov nima ustrezne izobrazbe. Vsak peti brezposebni nima dokončane osnovne šole, povprečni Dolenjec pa se je šolal 10 let. Tako sodimo skoraj na rep izobraževne strukture slovenske populacije," je na letosnjem slavnostni podelitvi zaključnih spričeval za pridobljeno izobrazbo ali poklic ter podrlil o uspešno končanem strokovnem izpolnjevanju povedala direktorica novomeškega Razvojno-izobraževalnega centra Vesna Dular.

Razvojno-izobraževalni center (RIC), ki je član Zveze ljudskih univerz, je pred tremi leti in pol ustanovila novomeška občina in je naslednik tedanjega Zavoda za izobraževanje kadrov. V svoje nove prostore v Kulturnem centru Janeza Trdine so se preselili leta 1995. Najprej so pripravili tiste izobraževalne programe za pridobitev izobrazbe, po katerih ljudje najbolj povprašujejo, in z matičnimi šolami sklenili sodelovanje. "Začeli smo s tremi programi, sedaj jih imamo že enajst, v pripravi za naslednje šolsko leto pa jih imamo že 20," pravi direktorica Dularjeva.

Prvo leto je opravilo zaključni izpit ali zagovor diplomskega dela 43 slušateljev, lani 127 in leto 210. Na podlagi letosnjene izobraževalne sezone sodi RIC med večje tovrstne izobraževalne organizacije v Sloveniji. Dularjeva poudarja, da je strokovno znanje njihovih slušateljev enakovredno učencem šol, ki izobražujejo za te poklice, nekoliko slabše je le znanje iz splošnih predmetov. Vpisanih je 800 študentov, od tega jih je skoraj tri četrtine študentov ekonomije, pri srednješolskih programih, pri srednješolskih programih pa je največje zanimanje za ekonomske in trgovinske usmertsitve.

V RIC-u, kjer imajo le 6 zaposlenih, čeprav bi potrebovali še dva strokovna delavca, načrtujejo naprej, ker pa imajo predvsem na področju izrednega študija vse številnejše študijske skupine, bi za normalen potek izobraževanja potrebovali še dodatne prostore. Sedaj imajo tri učilnice, tudi do 15 učilnic dnevno pa so imeli v najemu na novomeški Srednji ekonomski šoli. Že pred kratkim so na občino naslovili pismo, v katere-

rem so predlagali, da bi jim dodelili še neizkoriscene kletne prostore v Kulturnem centru Janeza Trdine, kjer bi lahko pridobili prepotrebno veliko predavalnico. Konkretnega odgovora še niso dobili. Pa tudi za delovanje jim občina do sedaj še ni namenila niti tolarja. "Denar za izvajanje programov, za vzdrževanje prostorov

• RIC ponuja tudi splošno izobraževalne programe za računalništvo in tuje jezike. V sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje imajo Klub za iskanje zaposlitve, od lani pa tudi regionalno Borzo znanja, kjer gre za brezplačno posredovanje med iskalci in ponudniki znanj, nastala pa je v sodelovanju Andragoškim centrom Slovenije.

Vesna Dular

kot tudi plače zaposlenih moramo zagotoviti sami s prodajo izobraževalnih storitev na trgu," je povedala direktorica. Občina jim je namenila lani 500 tisočakov le za opremo, potrebitno za Borzo znanja.

V kratkem bodo verificirali aktualne programe za pridobitev izobrazbe ali poklica, za katere bodo potem lahko izdajali listine. Ker pa bi radi vsakomur omogočili šolanje, prav te dni prostore centra na novo opremljajo. Urediti namerajo prostor za samostojno učenje, kjer bo Internet in strokovna knjižnica.

J. DORNÍŽ

PROTEST INTERNETOVCEV - Protest mladih internetovcev zaradi podprtosti telefonskih pogovorov, ki ga je prejšnji torek pred prostori novomeške enote Telekoma organiziral Socialdemokratska mladina, je, žal, izvezel kot vulgarno pobalinsko žaljenje. Tako so mimočodoč od protestnikov oziroma iz njihovih sporočil izvedeli, da sta "Artur (očitno Drnovšk pes) in Adolf (Zupan, generalni direktor Telekoma) buzota", prebrali enačbo "Adolf + Telekom = 4. rajh", uživali ob verzu "Telekoma piščka je najdražja piščka", hkrati pa se seznanili z odločno grožnjo predsedniku vlade: "Drnovšek, naše neizmerne potrežljivosti je danes konec!" Pisem teh "protestnih" sporočil bi res kazalo omogočiti ne samo poceni, ampak zastonj dostop do tistih strani na internetu, kjer bi se podučili o novih spodbognega vedenja. (Foto: A. B.)

Že bolje poskrbljeno za otroke

Čeprav v Metliki primanjkuje otroških igrišč za najmlajše, pa so vsaj nekoliko ublažili probleme z ureditvijo športnih igrišč pri tovarni Beti, ki so zanemarjena dolgo samevala

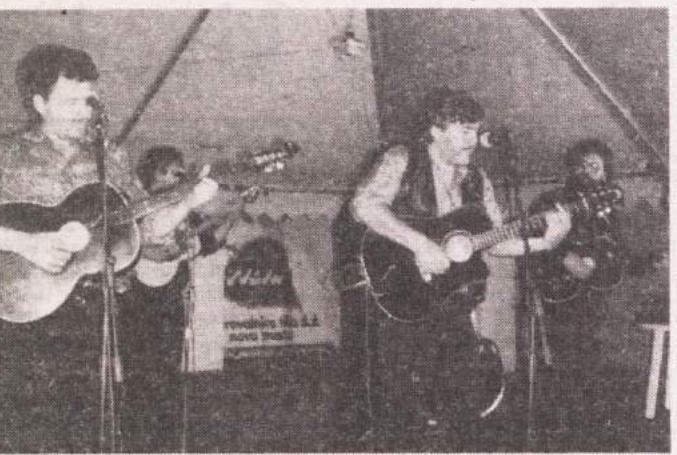
METLIKA - V Metliki ljudje že dolgo opozarjajo na pomanjkanje otroških igrišč. O tem so pozimi kritično spregovorili tudi na okrogli mizi, ki jo je pripravila občinska Zveza prijateljev mladine. Anketa, ki so jo opravili med otroki, pa je pokazala, da se jih večina igra kar na parkiriščih med avtomobili. Gotovo bodo te probleme nekoliko ublažila športna igrišča, ki so jih nedavno uredili pri tovarni Beti.

Športna igrišča pri Beti so bila zgrajena že pred časom, a so nekaj let opuščena samevala. Občinska športna zveza Metlika, občina, tovarna Beti in mestna skupnost Metlika pa so se nedavno dogovorile, da skupaj uredijo in opremijo ta igrišča. Zavedeli so se namreč, da je prav v tistem delu mesta, ki je brez športnih objektov, veliko mladih. Zato so vsi hodili na igrišči pri osnovni šoli na drugem koncu Metlike. Pred kratkim so tako uredili košarkarsko igrišče, igrišče za mali nogomet ter teniško igrišče pri Beti. Že takoj prve dni pa se je pokazalo, kako so otroci v tistem delu mesta potrebovali tovrstne športne objekte. Kot je povedal predsednik Občinske športne zveze Met-

spomladansko-poletnem času po več kot petnajstih letih organizira občinsko ligo v malem nogometu. Tekmuje 12 ekip, zaključek tekmovanja pa bo v soboto, 12. julija, popoldne na igrišču na Pungartu. "Očitno je, da je takšnih

tekmovanj v občini premalo, saj je že slišati pobude za organizacijo večjega nočnega turnirja v malem nogometu konec avgusta ali v začetku septembra ter pozimi zimske lige v malem nogometu. Smisel vseh teh tekmovanj naj bi bil v tem, da bi spodbudila zanimanje mladih za organizirano športno življenje, hkrati pa sodi to tudi v priprave na jesenski mesec oz. leto športa v Sloveniji," je dejal Mozetič.

M. BEZEK-JAKŠE

ZORAN PREDIN IN ŠUKAR - Konec minulega tedna sta bili v okviru kulturnega poletja na metliškem grajskem dvorišču dve prireditvi. V petek je nastopila 46-članska mestna godba Metlika pod vodstvom Rafka Ogulin. Naslednji dan pa je Metličane in številne obiskovalce od drugog navduševal eden naših najboljših pevcev poetov Zoran Predin s skupino Šukar, ki je znana predvsem po romski glasbi (na fotografiji). (Foto: M. B.-J.)

Kolpa pod drobnogledom

V Črnomlju zatrjujejo, da bodo v nekaj letih naredili red ob Kolpi in v njej - Vsakodnevni nadzor ribiških čuvajev

ČRНОМЕЛЈ - Črnomaljska občina je lani sprejela odlok o režimu ob reki Kolpi, katerega namen je, da bi se posebej med turistično sezono uredil promet, parkiranje, taborjenje, šotorjenje, kampiranje ob reki. Minulo soboto pa so klub slabemu vremenu ribiški inšpektorji, črnomaljska policisti, predstavniki občinske uprave in sanitarni inšpektor Rudi Škop odšli h Kolpi, da bi ugotovili, kako se odlok uresničuje.

Njihov namen je bil predvsem ugotovljati, kakšne razmere so ob reki, opozarjati na nepravilnosti in svetovati, nikakor pa ne že na začetku turistične sezone represivno ukrepati.

Najbolj vpijoč problem ob Kolpi, ki obliva črnomaljsko občino, je v Pobrežju pri Kuzmi, kjer se vse dogaja na črno. V adleščinskem kampu pa tam, kjer je po prostoročno-ureditvenih pogojih predvideno šotorje, stojijo priklice, medtem ko so pri Učakovih na črno postavljene priklice in šotori. S sobotno akcijo, ki je bila zaradi slabega vremena okrnjena, so žeeli prej našteti predvsem opozoriti kršitelje občinskega odloka o režimu ob Kolpi ter hkrati vesoljni Sloveniji povedati, da so se razmere ob Kolpi začele urejati in da je z obnašanjem, kakor je pač komu mar, za vedno konec. Odslej bodo črnomaljski ribiški čuvaji, ki so bili zaradi visoke ekološke osveščenosti tovrstne akcije še najbolj veseli, vsak dan

nadzorovali, kje ljudje kampirajo, kaj počno v reki in ob njej. Če bo potrebno, bodo kršitelje za dokaz tudi fotografirali. Njihov namen sicer ni kaznovati ljudi, vendar pa bodo najbolj trdovratne klub vse mu prijavili sodniku za prekrške.

Če bo prišlo vroče poletje in bo ob Kolpi veliko kopalcev, bodo tovrstno akcijo ponovili v začetku avgusta. Sicer pa so tokrat sodelovali tudi Metličani, ki se nimajo občinskega odloka o obnašanju ob Kolpi, a so ugotovili, da razmere v njihovi občini še niso takšne, da bi morali biti plat zvona.

M. B.-J.

DEKLİŞČINA IN FANTOVŠČINA

SEMIČ - V soboto, 12. julija, bo ob 18. uri v okviru velike prireditve z naslovom Semiška ohcit (ki bo v Semiču 18., 19. in 20. julija, ob gasilskem domu) na belokranjski turistični kmetiji Cerjanec ob izviru Krupe deklüşčina in fantovščina pred ohceto. Predstavilo se bo pet parov, ki bodo preizkusili svoje spretnosti v zabavnih igrah. Hkrati bo to tudi priprava na semiški poročni običaj. Sodelovala bo domača folklorna skupina Semiška ohcet, za zabavo pa bodo poskrbeli semiški humoristi in ansambel. Vstop v hotel bo prost, vabljeni pa so vsi, ki jih priprava na ohcet po semiških običajih zanimali.

DVA VEČERA POLETNIH PRIREDITEV

METLIKA - V okviru poletnih kulturnih prireditve "Pridi večer na grad" dobivajo vse večjo veljavo tako med občinstvom v Beli krajini kot onstran Gorjancev. Nekoliko nerodno pa je, da nekateri misijo, da so prisli na veselico in ne na prireditve, ki ima velikokrat tudi mednarodni značaj. Ko nameči tisti na odru utihnejo, se po celiem dvorišču sliši, kako zbrano so jih poslušali zlasti tisti, ki sedijo pod arkadami in lahko ob gostilniških mizah tudi kaj popijejo. Če že imajo tako nujen pogovor, naj odidejo pred grad ali pa pocačajo z njim do konca prireditve. Ni nameč vladljeno ne do nastopajočih ne do ostalih poslušalcev, da jih terorizirajo s svojim klepetom.

Črnomaljski drobir

ORIENTACIJA - V črnomaljskih občinah si na vseh koncih in krajih prizadevajo, da bi ne le razvijali turizem, ampak ga tudi reklamirajo. Vprašanje pa je, kako so pri tem uspešni in ali njihova propaganda naleti na prava učesa. Kot kaže, bodo morali ljudem najprej dopovedati, kje pravljajo sploh leži črnomaljska občina. Kako bi si sicer lahko razložili, da je pred časom fotograf od časopisa Delo na Otočcu spraševal, kje je Prelesje.

DELOVNI ČAS - Črnomaljski svetniki pravijo, da je zanje odločanje o podaljšanju delovnega časa gostilniških lokalov poslastica, ki zadnje čase ne manjka skoraj na nobeni seji sveta. V tem je sladkost reševanja prošenj, ki jih na svetniki naslavljajo gostinici, težko reči. Morda v tem, da pri podaljševanju delovnega časa v gostilnah in bifejih niso ravno preveč radodarni. Na zadnji seji pred počitnicami pa se jih je večina le strinjala, da Antonu Jankoviču dovolijo imeti bife v skedenju pri Tržkokovem jezu pod Adleščicami namesto do 23. odprt do ene ure zjutraj. A je eden od tistih, ki so glasovali proti podaljšanju delovnega časa, takoj protestiral, da bi bilo žuriranje do prihodnjega dne proti njegovim načelom.

DINARI - Nekaterim črnomaljskim svetnikom so šli na zadnji seji neprestano z jezik le dinarij na namesto tolarjev. Jih tako daje nostalгијa po nekdani Jugoslaviji, da se po šestih letih še niso navadili, da imamo v Sloveniji svojo nacionalno valuto?

Semiške tropine

VELJAKI - Semičani nimajo tako slabega spomina, da se ne bi spomnili, kako so jih pred lanskimi državnozborskimi volitvami kandidati za poslane obiskovali po tekočem traku.

Na nedeljski košnji in žrtvi rži v Cerovcu pa so pogrešali kakšnega predstavnika s kmetijskega ministarstva ali vsaj eminentnejšega člena Slovenske ljudske stranke. Gotovo so se žeeli prepričati, ali znajo slovenski veljaki tako spremno, kot sučej jezik, vihteti tudi koso ali srp.

VODA - Črnomaljski Komunalni so zadnja leta ljudje dolgovali za jene storitev po 14 milijonov tolarjev na leto, letošnji dolg pa je že 16 milijonov tolarjev. Ker komunalci nimajo vpogleda v zbirke osebnih podatkov, ne vedo niti tega, kje so dolžniki zapošleni, da bi lahko od njih izterjali denar. Tožbe pa so dolgotrajne. Res, da je zadnja poteka Komunale, h kateri se zateka, izklop pitne vode, vendar so v zadnjih dneh nekateri Semičani dobili obvestilo, da jim bodo vodo zaprli. Morda bodo vsaj na ta način ljudje prišli do spoznanja, da nekatere dobrine pač ne trajajo ne skončno, čeprav jih ne plačajo.

M. BEZEK-JAKŠE

Jože Mozetič

lika Jože Mozetič, kmalu pričakujejo tudi dogovor o skrbi za ta igrišča, saj bodo sicer lahko hitro zopet zanemarjena ter bodo začeli la propadati.

Sicer pa Mozetič priznava, da bi še v marsikaterem kraju v občini potrebovali športna igrišča, zlasti v krajevni skupnosti Suhor, kjer ni igrišča niti pri podružnični šoli. Zato naj bi še v tem letu uredili igrišče za suhorskimi kulturnimi domom. Nekoliko pa bodo razširili tudi igrišče pri podzemeljski osnovni šoli, kjer igra nogometni klub Kolpa, saj sedaj ne ustreza predpisanim dimenzijam.

Občinska športna zveza je v

Le vrh ledene gore?

Rešitev iz vse večjih problemov narkomanije v črnomaljski občini ni v zatiskanju oči in ušes - Kdo naj ukrepa?

ČRНОМЕЛЈ - Da je narkomanija v črnomaljski občini razširjena, ni več nikakrsna novica, četudi si nekateri pred njo še tako zatiskajo oči in ušesa in čeprav spet drugi ta problem jemljejo bodisi še precej z luhkoto ali pa kot nekaj, kar se njih ne tiče. Da je res tako, je moč razbrati tudi iz širih poročil ustavov, ki bi morale biti nad razširjenostjo narkomanije vsaj zaskrbljene, če že ne kaj več. A njihova poročila - s častno izjemo črnomaljske policije - ne povedo ničesar. Ali pa morda prav zato povedo veliko, predvsem to, kakšen je še vedno odnos do te pereče problematike, ki je z vsemi posledicami vred zašla tudi v Belo krajino. Res, da morda z zamudo, toda ušla ji je že z deloma ob Kolpi le ni.

A ne le to, odkar so "vrtičarji", ki se najraje ukvarjajo s sjenjem indijske konoplje, odkrili, da je prav belokranjsko podnebje najprimernejše za gojenje njihove "povrtnine", lahko pričakujemo le še večji razmah proizvodnje in prometa z mamil, s tem pa tudi uživanja te prepovedane omame. Že podatki policije, da ima vsako leto opraviti z številnimi storili kaznivih dejanih omogočanja uživanja mamil in neupravičenega prometa z mamil, bi bili lahko znak za alarm. Zlasti še, če je očitno, da so pri-

meri, ki jih odkrijejo policisti, le vrh ledene gore, saj se zaradi povečanega nadzora policije tako dilerji kot narkomani spremi izmikajo in skrivajo.

Čeprav je bila razprava o problemih narkomanije v občini na črnomaljskem občinskem svetu občasno zelo čustvena, pa tu ne gre ne za čustveni ne za politični, ampak predvsem za strokovni problem. Problem pa je predvsem v tem, kaj storiti, in tem se kaže tudi velika nemoč tistih, ki bi morali oz. od katerih zlasti prizadeti pričakujejo, da bodo kaj narediti. Za sedaj je jasno predvsem to, da represija zagotovo ne bo ne zmanjšala, še manj pa odpravila narkomanije v črnomaljski občini. Prav tako pa ne bo tistih, ki se ukvarjajo z mamil ali jih uživajo, nič manj, če bodo črnomaljci krivido za to valili drug na drugega: starši na šolo, ta na primer na zdravstveni dom, zdravnik na socialne dejavnosti, ti pa na policijo. Pri ozaveščanju o zavojenosti gotovo vsak od njih lahko odigra pomembno vlogo, še vedno pa velja, da je odločilna vloga pri vzgoji otrok v družinah. In kdor od staršev si tega ne prizna, hoče boditi zatajiti svojo nemoč ali pa vse, kar bi moral narediti, a ni, prevliti na druge.

M. BEZEK-JAKŠE

VRČICE - Kamnolom v Vrčicah pri Semiču, s katerim upravlja Cestno podjetje Novo mesto, je glede na dovoljenja, ki jih ima podjetje, v glavnem že izkoriscen. Da bi ga lahko še naprej izkorisci, ter tako dobili dovolj materiala za vzdrževanje in rekonstrukcijo cest, bi morali imeti novo dovoljenje. Za to pa je potrebno izdelati in sprejeti ureditveni načrt. V njem bodo določeni pogoji za nadaljnje izkoriscanje kamnoloma in za sprotno sanacijo. To pomeni, da bo končana podoba saniranega kamnoloma po končanem izkoriscanju dobila značaj širšega območja in se čim bolje vključila v krajinsko podobo doline med pogorjem Kočevskega Roga in Radohe.

Čeprav se sliši vse lepo in prav, pa imajo tako prebivalci bližnjih vasi kot tudi na semiški občini in v občinskem svetu pomislike glede širitev kamnoloma. Kot je bilo slišati na zadnji seji občinskega sveta minuli teden, so se vaščani Blatnik in Vrčice že doslej pritoževali zaradi bližnjega kamnoloma in zahtevali, naj občina ne da soglasja, dokler krajani ne bodo dobili odškodnine. Miniranje v kanolomu namreč povzroča straten hrup, nič bolje pa ni, da dro-

bijo pesek. Na Selih, ki so kilometri oddaljena od kamnoloma, se ob tem tresejo šipe, tresljajo pa zagotovo niso dobrodošli niti za zidove hiš. Kako mora biti še v Blatniku, ki je od kamnoloma oddaljen le 200 metrov! Ob tem krajani pravijo, da so uničeni tudi vodni viri. Kot je zagotovil eden od svetnikov, bodo vaščani Cestnemu podjetju poslali pritožbo in ob njega zahtevali odškodnino. Semiški župan Janko Bukovec pa je dodal, da morajo biti rešena vsa

vprašanja, preden bodo dovolili nadaljnje izkoriscanje kamnoloma.

Gospod Granda iz podjetja Topos iz Dolenjskih Toplic je pojasnil, da se bodo pri javni razgrnitvi srečali s temi vprašanji, zato je pomembno, da jim pri pripravi dokumentov za razširitev kamnoloma posvetijo posebno pozornost in da bo potrebno pripraviti takšen projekt, da se bo vedelo, kdo bo nosil odgovornost. Predsednik občinskega sveta Anton Malenšek pa je menil, da je potrebno določiti mejo, do kod bodo še lahko pridobivali dolomitni pesek v kamnolому, ker občina načrtuje razvoj turizma. Občinski svet bo pri tem moral upoštevati interes občine in občanov, predvsem pa ugotoviti, ali kamnolom za občino in občane pomeni škodo ali korist in če da, kakšno.

M. BEZEK-JAKŠE

Zahtevajo odškodnino za hrup

Cestno podjetje Novo mesto bi rado povečalo kamnolom pri Vrčicah, prebivalci bližnjih vasi pa se že sedaj jezijo zaradi hrupa, ki prihaja iz kamnoloma - Bodo dobili odškodnino?

vprašanja, preden bodo dovolili nadaljnje izkoriscanje kamnoloma.

Gospod Granda iz podjetja Topos iz Dolenjskih Toplic je pojasnil, da se bodo pri javni razgrnitvi srečali s temi vprašanji, zato je pomembno, da jim pri pripravi dokumentov za razširitev kamnoloma posvetijo posebno pozornost in da bo potrebno pripraviti takšen projekt, da se bo vedelo, kdo bo nosil odgovornost. Predsednik občinskega sveta Anton Malenšek pa je menil, da je potrebno določiti mejo, do kod bodo še lahko pridobivali dolomitni pesek v kamnolому, ker občina načrtuje razvoj turizma. Občinski svet bo pri tem moral upoštevati interes občine in občanov, predvsem pa ugotoviti, ali kamnolom za občino in občane pomeni škodo ali korist in če da, kakšno.

VODA - Črnomaljski Komunalni so zadnja leta ljudje dolgovali za jene storitev po 14 milijonov tolarjev na leto, letošnji dolg pa je že 16 milijonov tolarjev. Ker komunalci nimajo vpogleda v zbirke osebnih podatkov, ne vedo niti tega, kje so dolžniki zapošleni, da bi lahko od njih izterjali denar. Tožbe pa so dolgotrajne. Res, da je

Državne ugodnosti niso koristne

Ribniška občina želi poseben status "demografsko in ekonomsko ogrožene občine"
- Ugodnosti, ki jih nudi država, naj bi veljale za celotno občino

RIBNICA - Zaradi slabega gospodarskega stanja, odstotkovno najvišje brezposelnosti v državi, posebnih pogojev kmetovanja, predvsem pa nemoči ribniške občine, da bi zaustavila odhajanje mladih na delo drugam, je ribniška občinska uprava na ministrstvo za ekonomsko odnose in razvoj naslovila pobudo, naj zakonsko ali s podzakonskimi akti dodeli ribniški občini poseben status "demografsko in ekonomsko ogrožene občine".

Indeks ravnih industrijskih proizvodnje v ribniški občini je bil leta 1990 za 30 odstotkov višji kot v Sloveniji, zaostajanje za republiškim povprečjem pa se je začelo z razpadom enotnega jugoslovenskega trga, na katerega je bila tradicionalno vezana ribniška lesna industrija, in zlomom vzhodne ekonomije, ki je zaradi vezanosti ribniške kovinske industrije na vzhodno klinirško tržišče botroval tudi stečaju do tedaj največjega ribniškega podjetja Rika s preko 1300 zaposlenimi. Zaradi novih razmer je šlo med prvimi v občini v stečaj prevozniško podjetje

Evrotrans, negativno pa sta na gospodarska gibanja v občini vplivali tudi stecaj Tekstilnega podjetja Jurjevica in ukinitve obratov Konfekte, Pletenine in Začite.

Zaradi oživitve delov proizvodnje Rika v stečaju, ki danes ponovno omogoča delo približno 300 delavcem, uspešnega poslovanja Itpp-ja, Donita Sodražica in Kmetijske gozdarske zadruge Ribnica ter povečanega samozaposlovanja in zaposlovanja pri zasebnikih v zadnjih dveh letih indeks industrijske proizvodnje ponovno naraščajo, vendar dosežki ribniškega gospodarstva še vedno zaostajajo za republiškim povprečjem.

Ob negotovi usodi Inleša, ki ga kot največjega slovenskega izvoznika stavbnega pohištva bremenita izguba jugoslovenskih trgov in drag proces preusmeritev na zahodne trge, pa je za občino še posebno zaskrbljujoča velika brezposelnost, ki je z doseženimi 28,2 odstotki že sedaj odstotkovno najvišja v državi.

"Ker mladi izobraženci ne dobijo dela doma, odhajajo drugam," pojasnjuje vodja oddelka za gospodarstvo Darja But in doda, da zato, ker zaostajajo za vsemi republiškimi in regijskimi kazalci. Ocenjujejo, da jim pripada pose-

ben status kot dejavna oblika pomoči države njihovim krajem. "Zaradi veljavne delitve med demografsko ogrožene in tiste, ki to niso, velik del prebivalcev ribniške občine nima možnosti pridobiti sredstev Sklada za regionalni razvoj in hrnanje poseljenosti podeželja ali druga ugodna posojila, ki jih daje država. Pri tem pa izpadejo ravno tista področja, ki so doživeljaj največje gospodarske pretrese in ki so, glede na vidika celotne občine, v tem trenutku tudi najbolj potrebna pomoč," pojasnjuje Butova.

M. LESKOVŠEK-SVETE

GODBA DOBREPOLJE je ena najprizadenejših kulturnih skupin v občini. V njej igrajo tudi člani iz sosednjih občin. Godba nastopa tako rekoč na vseh pomembnejših prireditvah v občini in bližnji okolici, priepla pa tudi samostojne koncerte in prireditve (koline itd.). Na najnovejši kaseti oz. CD plošči je predstavljena z dvema skladbama. (Foto: J. Primc)

Velik interes za posojila

Prošenj za dvakrat več, kot je bilo razpisane denarja - Posojila naj bi dobili vsi

RIBNICA - 12. junija je potekel rok oddaje prošenj za pridobitev posojil za pospeševanje razvoja obrti in podjetništva v ribniških občinah. Na občinskih razpisih za pridobitev investicijskih posojil se je javilo 16 posilcev, ki so skupno zaprosili za 97 milijonov tolarjev, kar je dvainpolkrat več od razpisane vsole.

V dogovoru z SKB banko, d.d., PE Kočevje in kočevsko podružnico Nove Ljubljanske banke je ribniška občina v letošnjem letu za domače gospodarstvo razpisala za 40 milijonov tolarjev dolgoročnih posojil. Iz občinskega proračuna je zanje v obliku depozita bankam zagotovila 8 milijonov tolarjev in

dodatno še 1,8 milijona tolarjev za subvencioniranje obrestnih mer vseh na letošnjem razpisu odobrenih kreditov, in sicer v višini dveh odstotnih točk direktno vnaprej za celotno dobo vračila posojila. S tem je občina domačemu gospodarstvu zagotovila možnost najemata trenutno najugodnejših bančnih kreditov na območju ribniške občine, saj jih lahko za dogovorjeno dobo vračanja od treh do petih let interesenti za investicijska vlaganja najamejo po obrestni meri TOM + 5,55 odst.

Na občini so zato pričakovali, da bo interes za najem posoil velik, kljub temu pa jih je odziv na razpis presezen. Še posebno jih je presezenilo, da je med vsemi posilci kar dve tretjini takšnih, ki prosijo kredit za poplačilo kupnine za poslovne prostore in ponoven zagon proizvodnje oziroma za oživljjanje proizvodnje, ki bo prineslo tudi odpiranje novih delovno mest. Zato se je občina z obema bankama že dogovorila, da bosta odobrili posojila vsem posilcem, ki so odali v skladu z razpisanimi pogoji popolne vloge in ki bodo seveda zadostili tudi zahtevan banke glede poročevanja. Občinska uprava bo zato občinskemu svetu predlagala, naj podpre odo-

bitev posoil vsem posilcem, in če bodo svetniki na svoji seji 10. julija predlog občinske uprave podprt, bodo lahko posilci dobili posojila še pred jesenjo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Slavje z grenkim priokusom

Do dveh hiš ni asfalta

PODPLANINA - Žal lani objavljeni asfaltna prevleka in delna rekonstrukcija lokalne ceste, ki se odcepila od regionalne ceste v vas Podplanino, je bila pretekle dni položena v dolžini kakšnih 850 m in je tako zauščeni vasi, v kateri prebiva le še 23, v glavnem starejših ljudi, prinesla nekaj občudjenosti. Vsekakor je to prva vidna pridobitev po drugi vojni.

Take mačehovske razmere pa so mlađe nekote poganjale v svet. Danes vas premore samo še eno mlado družino, in še za to kaže, da se bo preselila na Hrvaško. Nič drugače ni v ostalih občabrancih vseh. Mlađi - prešeli bi jih lahko na prste obeh rok - tudi če bi hoteli, v slovensko šolo ne morejo, saj je republiška cesta v dolžini dobrih pet kilometrov skoraj neprevozna in zaprta za ves težji promet.

Tako so Podplaninci v petek, 4. julija, pripravili prisrčno slovesnost ob odprtju asfalta. Prisotni so bili domačini, delavci cestnega podjetja Primorje iz Ajdovščine, nekaj gostov, nikogar pa iz občine Loški Potok razen svetnika domačina Milana Pojeta, ki je investor. Nekaj nezadovoljstva je izvajalo to, da asfalt ni narejen, kot so pričakovali vaščani. Vsaž zadnji dve hiši v vasi sta ostali brez njega. Morda gre za naključje ali pa tudi ne, saj je prva hiša last podžupana občine Loški Potok, druga, zadnja, pa predsednika vaške skupnosti. Kdo je samovoljno skrajšal traso, ne ve ničesar ali pa se domačini odgovoru izmikajo.

Tik nad meddržavnim mejnim prehodom je drseča zemlja tako močno poškodovala pred nekaj leti položeni asfalt, da je vsak težji promet nemogoč. Država že dolgo objavlja sanacijo, zemljišče, na katerem je nujen poseg za sanacijo, pa je last vaškega predsednika, ki kategorično zatrjuje, da ne bo dal soglasja do takrat, ko se bo občina odločila položiti nekaj deset metrov asfalta do konca vasi, torej do njegove hiše, ki je zadnja v vasi. Kaže, da tudi vaška oblast danes nič ne zadeže.

A. KOŠMERL

Mirtovski šratelj

"Na ribiškem tekmovanju na Kolpi so zmagali Kočevarji, ki imajo le tisto smrdljivo Rinzo, samo zato, ker je bil dovoljen le lov s "flikaricami" (muharicami). Ce bi bilo dovoljeno lovit ribe tudi na tradicionalne ravnibarske načine, pa bi gotovo zmagali domačini Osilničanje."

Dobrepolski krompirčki

NAJBOLJ OBISKANI - V zadnjem letu dni so bile v Jakličevem domu najbolj obiskane prireditve: igra domače mladinske skupine "Na ogledi" (420 obiskovalcev), božično-novoletni koncert Godbe Dobrepolje (400), miklavževanje (300), "Zivimo z ljudskim izročilom" in koncert Marvica (vsak po 250 obiskovalcev) itd. Skupno je bilo 14 nastopov. Zanimivo je, da je bil najslabše obiskan nastop učencev glasbenih šole (50 poslušalcev), čeprav se občina ponaša z glasbeno tradicijo in ima to ovekovečeno tudi v občinskem grbu in zastavi.

GOSPOD ALI TOVARIŠ? - Na zadnjem občinskem seji je neki svetnik opozoril, da učenci še vedno nagovarjajo učitelje s tovariš in menil, naj bi s takim naslavljanjem prenehali.

PREDLOGE ZA PRAZNIK ZBIRAJO - Še do 31. avgusta bodo v občini Dobrepolje zbirali predloge za občinski praznik. Občina zdaj namreč še nima svojega praznika.

PERICA Z DRŽAVLJANSTVOM - Pogoje za sprejem na delovno mesto perice-likarice je, da je slovenska državljanica, kar pa ni pogoj niti za nekatera precej bolj odgovornega delovnega mesta. Tak pogoj postavlja Periteks Trzin, objavljen pa je bil dobrepolskem občinskem glasilu.

DANES RAZSTAVA

KOSTEL - Danes, 10. julija, bodo ob 19. uri v prostorih nove Ljubljanske banke v Vasi odprli razstavo slik akademskoga slikarja Valentina Omana, ki kot slobodni umetnik živi na Dunaju in je razstavljal že skoraj po vseh celinah, sodeloval pa je tudi na lanskem likovni koloniji "Misel in korenine" v vasi Laze ob Kolpi. Razstava organizira Turistično športno društvo Kostel, ki bo ob tej priložnosti predstavilo dopolnjeno kartu Zgornje Kolpske doline (od Osilnice preko Kostela do Poljanske doline), ki je izšla te dni v nakladi 3.000 izvodov.

Udarili po počitnikarjih

Davek za počitniške objekte petkrat višji, za stanovanja in poslovne prostore pa enak

VELIKE LAŠČE - Davek za počitniške stavbe se bo povečal za petkrat. Tako so sklenili na zadnji seji občinskega sveta občine Velike Lašče, ko so razpravljali o spremembah predpisa, ki določa stopnjo davka od premoženja na posest stavb, tako povečanje davka pa dovoljuje republiški predpis, ki tako omogoča več dohodka občinskim proračunom. Niso pa svetniki povečali davka za stanovanja in poslovne prostore, ampak bo ostal na dosedanjem ravni. Na isti seji so svetniki odločali tudi o tem, komu bodo zaupali

prevoze šolarjev. Sklenili so, da bodo prevoze s kambijski zaupali dosedanjim prevoznikom, ki vozi šolarje v oddaljena in hribovita območja; prevoz po dolinskem območju z avtobusom pa bo po novem opravljal Ljubljanski potniški promet, ki je ponudil najugodnejše pogoje. Zoper to odločitev so možne pritožbe v roku petnajstih dni po prejemu sklepa, kar pomeni, da dokončna odločitev ne bo znana pred koncem julija.

Svetniki so obravnavali tudi pripombe oddelka za urbanizem in okolje Mestne občine Ljubljana na urbanistične predloge občine Velike Lašče. Laščani so predvideli, da bi na območju pri Logarjih (med Knežjem in Karlovico) zgradili objekt za turistično in rekreativno dejavnost. Urbanisti se s tem niso strinjali, ker gre za zidavo in urejanje na kmetijskih zemljiščih, ki so uvrščena v prvo kategorijo. Občinski svetniki so se strinjali z ugotovitvijo strokovnjakov, torej tam zidave ne bo.

Niso pa se strinjali z mnenjem urbanistov, ki so ugotovili, da bi načrtovani gostinsko-servisni objekt pri bencinski črpalki Rašica stal na območju, ki je zavarovano kot kulturni spomenik, zato so mestni urbanisti menili, naj bi tam ne gradili. Domačini so torej za gradnjo. Zdaj bodo počakali še na mnenje Zavoda za varstvo naravnih in kulturnih dediščin.

J. PRIMC

TOPLARIJ PRI VHODIH V OBČINO - Pred kratkim so na vpadih v občino Dobrepolje iz smeri Novega mesta, Kočevja, Velikih Lašč in Grosuplja postavili oznake v obliku kozolca topoljarja, ker so taki kozolci tudi značilni za dobrepolsko dolino in občino. Na fotografiji je kozolček iz smeri Velikih Lašč pri Ponikvah. (Foto: J. Primc)

Osilniški nadev

NAJBOLJŠI KOČEVARJI - Na nedavnom tekmovanju v lovru z muharico, ki sta ga organizirali ribiška družina Kočevje in njena sekcija v Osilnici je v ekipni konkurenčni zmagoval Kočevje, 2. Osilnica, 3. Tolmin itd.; med posamezniki pa je zmagal Andrej Hrovatin iz Kočevja, tudi drugo in tretje mesto pa sta zasedla kočevska ribiča. Skupno je okoli 30 ribičev uplenilo le 8 lipanov, o zmagi pa je odločala dolžina in težja rib.

NOVI OBIČAJI - Nekdaj je bil običaj, da so na začetku slavlja pozdravili vidnejše goste od drugod, na petruvem pa so pozdravili goste z obeh bregov Kolpe in Cabranke, posameznikov pa ne. Kljub temu so nekateri med gosti opazili župana občine Loški Potok Janeza Novaka, predsednika KS Kostel itd.

PREHITRO "POSPLAVLJALI" - Na petruvem so prikazali nekaj običajev iz življenja in dela ljudi iz osilniške doline.

Starinsko urejeni in opremljeni pa

so se po paradi hitro porazgubili,

da so lovci-fotografi ostali brez

pravih motivov. Prav bi bilo, da bi

prikazovali starih obrit in navad,

narodnih noš itd. ostali nekje na

ogled in za fotografiranje ves čas

glavne prireditve, ki tako ni trajala

več kot uro. Gre za tradicionalno

in turistično zanimivo prireditve,

zato so bili prehitro "posplavljeni"

izvajalcii slabia stran prireditve.

Nekateri, na primer kresnice, pa

bi lahko ostali na odru do konca

prireditve in govorov, saj bi bili le

v okras vsemu:

- vd

PREKRIVAJO ŠOLO IN POŠTO - V Strugah bodo lepe poletni dni izkoristili za prekrivanje strehe na šoli in na pošti. Ta dela so načrtovali že več let, na vrsto pa so prišla šele zdaj. Dela izvaja zasebnik iz Dolenje vasi. (Foto: J. Primc)

Kako zdravi so văški vodovodi?

Sevniški oddelek za okolje in prostor je z anketo skušal izvedeti po krajevnih skupnostih kar največ svežih podatkov o vodooskrbi - Vodo jih plačuje samo dobra polovica

SEVNICA - Tako kot imajo v sevniški občini včasih težave z narasli-mi meteornimi vodami, pred katerimi morajo umikati imetje, imajo tudi nekaj nerešenih vprašanj v zvezi z oskrbo s pitno vodo. Uradna poročila govore o tem, da gre pri pitni vodi tako za vprašanja zakonitosti preskrbe kot za kakovost razpoložljive pitne vode.

Sevniški občinski oddelek za okolje in prostor je z anketo skušal izvedeti po krajevnih skupnostih kar največ svežih podatkov, s katerimi bi si lahko ustvarili sliko o stanju na terenu. V šestih mesecih so pridobili bolj ali manj popolne podatke iz osmih krajevnih skupnosti, le KS Studenec in Tržiče še nista odgovorili.

V času, ko so v glavnem torej že zaključili omenjeno anketiranje, v občini ugotavljajo, da sevniška Komunala oskrbuje s pitno vodo dobrej 33 odst. vseh prebivalcev občine, 65 odst. občanov pa dobiva vodo iz lokalnih vodovodov. Slednji so lahko vprašljivi, saj jih upravlja v vzdrževanje văški odbori ali posamezniki kot lastniki. "V teh naseljih se v večini primerov ne kontrolira in ne zagotavlja zdravstvena neoporočenost pitne vode," navaja v svojem

GLAS BLANCE

BLANCA - Junija je izšel Glas Blanca, in sicer 2. številka glasila KS Blanca, katerega urednik je Branko Kelemina, predsednik sveta KS Blanca in poslanec državnega zbora. Časopis obvešča o krajevnem prazniku, delovnih načrtih in proračunu krajevne skupnosti, o obnavljanju kulturno-prosvetnega in gasilskega doma in javnih čistilnih akcijah. V Glasu Blance so našli prostor med drugim tudi za zdravstvene nasvette, humor, kratko lovske kronike, pisma bralcev in zapis o tem, kako si Blančani (lahko) krepijo duha in telo.

Država stiska, ljudje pa delajo

V soboto na Blanci počastili krajevni praznik - Spomin na preteklost in pogledi v prihodnost - Predsednik Kelemina: opravičilo vsem, ki še čakajo na pomoč KS

BLANCA - V soboto so s prireditvijo na Blanci počastili praznik KS Blanca. Ob tej priložnosti so organizirali gasilsko in športno tekmovanje. Na popoldanski slovesnosti je zbrane nagovoril Branko Kelemina, predsednik blanske krajevne skupnosti.

Kelemina je spomnil, da je blanski krajevni praznik povezan z dogodki iz 2. svetovne vojne, in sicer z dnevnem, ko je partizanska enota napadla nemško postojanko v stari osnovni šoli. Sicer je dejal, da ne želi govoriti o preteklosti, "ker nas ta v nekaterih pogledih še razdvaja." Predsednik je poudaril, da je zlasti za mlade ljudi pomembna prihodnost. In v krajevni skupnosti si ne zamišljajo prihodnosti, v kateri bi bili sprti med seboj. Potrebno je sodelovati, se razumeti, spoštovati in dogovarjati, "kajti premalo nas je, da bi lahko živel vsak zase in oblikovali ta svet po svoje".

Po predsednikovih sobotnih zagotovilih deluje svet KS Blanca nepolitično, njegove člane pa združuje skupna volja za uresničitev delovnega načrta. Žal pri tem občutju, kot je poudaril Kelemina, precejšnje pomanjkanje denarja. Blanca bi ga potrebovala precej več, a ker ga nima, ne more ustreči vsem željam prebivalcev. "Zato se moram vsem tistim, ki še čakajo na pomoč in soudeležbo KS, opravičiti in jih prositi za popravljenje - edino božjo mast, s ka-

DOKLEJ ZAPRTA AMBULANTA V ZAGRADCU?

ZAGRADEC - "Zahlevamo stalnega ali vsaj po dogovorenem urniku prihajajočega zdravnika. S samoprispevkom in velikim trudem smo zgradili splošno ambulanto v Zagradcu in tudi stanovanje, ki bi zdravniku olajšalo pokritvanje našega suhokrajinskega področja. Kljub vsem pripravljaju, kar nas je pripravilo tudi za ostrejše pogoje gospodarjenja, tako da ob osamosvojitvi nismo imeli takih težav kot ostala podjetja," je povedala Barica Smole, referenčka za splošno in kadrovske zadave v Temenici, ki trenutno nadomešča direktorico. Kaj več o rezultati poslovanja in načrtih njihove tovarne pa v Temenici ne morejo komentirati, ker je to v pristojnosti matice v Novem mestu.

"V tekstilni industriji delajo predvsem ženske, kar je prav go-to posledica vzgoje, izobraževanja in javnega obveščanja. V preteklih dvanajstih letih na informativni dan, ko se osnovnošolci seznanjajo s poklici, k nam ni prišel niti en fant," ugotavlja Smoletova. Morda tudi zato, ker so feminizirani poklici slabše plačani.

Toda kaj, ko tekstil ni železnica

DOLENJSKI LIST vaš četrkov prijatelj

• Na sobotni blanški prireditvi je Matej Bobek, učenec OŠ Blanca, doma iz Dolnjega Brezovega prebral nagrajeni spis Moj kraj v bodočnosti. Društvo kmetov Blanca se je ob prazniku predstavilo s svojimi dobratami.

za njen prispevek pri obnovi objekta.

L. M.

ter naša država ne skopari," je rekel Branko Kelemina.

V krajevni skupnosti so v zadnjem obdobju, kot je povedal predsednik, obnovili streho na kulturnem in gasilskem domu in asfaltirali tri večje odseke krajevnih cest, in sicer Kladje, Brezovo in Krajna Brda.

Predsednik Kelemina se je posebej zahvalil vsem sponzorjem in drugim, ki so prispevali denar za streho doma; skupno so darovali preko 800 tisoč tolarjev. Zahvalil se je tudi krajancu za les in opravljen delo ter ZKO Sevnica

Na sobotni blanški prireditvi je Matej Bobek, učenec OŠ Blanca, doma iz Dolnjega Brezovega prebral nagrajeni spis Moj kraj v bodočnosti. Društvo kmetov Blanca se je ob prazniku predstavilo s svojimi dobratami.

za njen prispevek pri obnovi objekta.

L. M.

Toda kaj, ko tekstil ni železnica

V Labodovi tovarni Temenica v Trebnjem dela več kot 100 žensk - Fante delo v tekstilni industriji ne zanima - Več kot 30 let normiranega dela je več kot dovolj

TREBNJE - Tovarna Temenica Trebnje je le ena izmed šestih proizvodnih tovarnov novomeškega Laboda. V Temenici krojijo, šivajo in likajo ženska vrhnja oblačila od ženskih plaščev, do kril in hlač. Približno izdelkov naredijo za domaći trg, ostalo delo pa predstavljajo dodelavni posli za zahodna tržišča.

"Prav dodelavni posli pa tako nam kot tudi ostalim Labodovim tovarnam postavljajo merila za kvalitetno in pravočasno izdelavo, kar nas je pripravilo tudi za ostrejše pogoje gospodarjenja, tako da ob osamosvojitvi nismo imeli takih težav kot ostala podjetja," je povedala Barica Smole, referenčka za splošno in kadrovske zadave v Temenici, ki trenutno nadomešča direktorico. Kaj več o rezultati poslovanja in načrtih njihove tovarne pa v Temenici ne morejo komentirati, ker je to v pristojnosti matice v Novem mestu.

"V tekstilni industriji delajo predvsem ženske, kar je prav go-to posledica vzgoje, izobraževanja in javnega obveščanja. V preteklih dvanajstih letih na informativni dan, ko se osnovnošolci seznanjajo s poklici, k nam ni prišel niti en fant," ugotavlja Smoletova. Morda tudi zato, ker so feminizirani poklici slabše plačani.

PRAZNIK DOBRNIŠKIH GASILCEV - V počastitev 70-letnice društva so pripravili gasilsko povorko, blagoslovitev slike sv. Florjana in proslavo, na kateri so se zahvalili zagnanim gasilcem in vsem tistim, ki jim radi prisikojo na pomoč. (Foto: J. Dorniž)

70 let dobrniških gasilcev

V nedeljo je dobrniški župnik na gasilskem domu blagoslovil sliko sv. Florjana - Številna priznanja

DOBRNIČ - Prostovoljno gasilsko društvo Dobrnič je bil ustanovljeno marca leta 1927 in prejšnjo nedeljo so s proslavo obeležili 70-letnico delovanja. Ob tem visokem jubileju je dobrniški župnik na gasilskem domu blagoslovil sliko sv. Florjana, zavetnika gasilcev. Proslavo so nadalejvali na igrišču dobrniške šole.

Prostovoljno gasilsko društvo Dobrnič je pred sedemdesetimi leti ustanovilo 10 zagnanih vaščanov, prvi predsednik društva je bil Jakob Zupančič, ki je kasneje odšel v Ameriko, vendar na društvo ni nikoli pozabil in jim je vedno rad pomagal. Gasilski dom so temeljito obnovili leta 1989, sedaj pa so nanj dali naslikati še sv. Florjana. Danes je v društvo 85 članov, zelo številni pa je tudi podmladek. Člani društva dosegajo zelo dobre rezultate tudi na gasilskih tekmovanjih.

Na nedeljski proslavi, kjer so prijeten program pripravili dobrniški osnovnošolci, so podelili številna priznanja, plakete in zahvale ter razvili mladinski prapor. Proslave sta se udeležila tudi trebanjski župnik Alojzij Metelko in predsednik občinskega sveta dr. Marjan Pavlin.

ERJAVEC VZTRAJA - Ivanški občinski svetnik in predsednik komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja Nikolaj Erjavec vztraja pri povedanju, da mu je v. d. ravnateljica ivanškega vrtca Branka Kováček, ki ji ivanški občinski svet ni dal pozitivnega mnenja za ravnatljico VVZ Vrtec Ivančna Gorača, obljubila, da bo pravočasno pridobila ustrezno izobrazbo za ravnatljico. Zatrjevanje Kováčeve, da za to nič ne ve, ocenjuje, milo rečeno, kot sprenevedanje...

AKTIVNOST - Medtem ko se svetnica Francka Vidmar (SKD) iz Ambraša hudeju na premalo dejaven odnos ivanškega županstva do zagat Suhokrajincev glede telefonije, ki tam še močnejše caplja za časom kot vsa druga infrastruktura, gospod svetnici župan Jernej Lampret vraca žogico. Lampret, kot profesor športne vzgoje, ni namreč eden tistih, ki bi si dovolil defenzivnost in zunanjina znamenja srednje generacije, ki predsednik veliko časa na raznih sestankih ali v roki s pivskim vrčkom, zato Ambrašanom svetuje aktivnejši odnos do Telekoma, podobno kot so to počeli Višniani.

ČAS VAMPIRJEV - Verjetno ni občinskega sveta v tej državi, ki bi skliceval seje sveta tako pozno, kot to počno v Ivančni Goricici. Bolj ko odpira duri poletje, kasneje sklicuje seje. Predsednik ivanškega sveta mag. Jurij Goršek (SKD) je petkovo, verjetno zadnjo sejo pred dopusti, sklical šele ob 18. uru. Dobro obveščeni pravijo, da je to zavoljo svetnikov (med temi je tudi predsednik), ki služujejo v Ljubljani in se morajo doma oddahniti in "napacati", da združijo naporno delo, podaljšano v čas vampirjev.

Trebanjske iveri

DOBROTKNIKI - Vasi in zaselki po trebeljanskih hribih so precej odmaknjeni, vendar spet ne tako, da jih ljudje iz Ljubljane in drugih slovenskih mest ne bi našli. Pred volitvami pa jeseni, ko kmetje s polj pobirajo pridelke in v govorih potrgajo grozdje, se v teh krajih pojavi tudi povsem neznanji ljudje. V pogovoru z domačini poskušajo izvedeti, kaj jih teži in kje jih žuli, potem pa na zvajčen način začno obljubljati, kaj vse jim lahko v prestolnici uredijo, od pokojnine do priznanja delovne dobe. S polnimi prtičniki krompirja in drugih pridelkov se potem odpeljejo. Za njimi se le pokadi in v delo tih več n.

RADAR - Trebanjski policisti niso nič boljši od ostalih policistov po Sloveniji. Tudi v Trebnjem radi postavijo radar tam, kjer je dober ulov. V bližini tovarne Trimo in Akripol stoji namreč znak, ki omejuje vožnjo na 40 km/u, ker je na tem mestu ob delovnih dneh zaradi prihajanja in odhajanja ljudi na delo velik promet. Vendar policisti ne postavijo radarja ob delavnikih, ampak ob dela prostih dneh, ko ni gostega prometa in kozniki ne ogrožajo ostalih v prometu, je pa zato izkupiček večji.

Sevniški paberki

RADIO IN SEVNICA - Na seji občinskega sveta so predlagali Kamila Krošlja za vršilca dolžnosti direktorja Radia Sevnica, čeprav so dobili svetniki pred tem domov z gradivom predlog, naj imenujejo za v. d. direktorce Branko Dernovšek, ki je bila na tem mestu tudi že doslej. Navedeno spremembo imen razlagajo s tem, da je bila Branka Dernovšek predlagana samo kot "rezerva", vendar taki utemeljiti verjam le malokdo. Čeprav je bila Dernovška torek umaknjena, kot rečeno, je ta še naprej v.d. direktorce. Krošlje je namreč z zaupanem mu funkcije kmalu po imenovanju odstopil. Vsi naporji za zamenjavo so bili torej zamani.

PRVAKI - Na veselicu na Blanici so z odra ljudi obvestili, da bodo nadgradili moško z največjim. Potem ko je med navzočimi zašumelo, so obiskovalci in obiskovalke spoznali, da so (se) začeli tipati po nepravih delih telesa. Muzikant, ki je bil napovedal tekmovanje, je namreč kmalu dokončal stavek in povedal, da bodo izbirali moškega z največjim nosom in žensko z največjimi rokami.

SREČELOV - Na veselicu ob prazniku krajevne skupnosti Blanca so imeli tudi srečelov. Lov na srečo se je obiskovalcem kar izplačal, saj so srečke prinašale lepe dobitke. Blančani in darovalci, ki so prispevali dobitke za srečelov, upajo, da bodo kdaj sodelovali tudi oni v kakšnem doblrem srečelovu kje v Ljubljani. Za začetek bi bili veseli, če bi na srečo zadel polepšano blančko železniško postajo. Sedana postaja domačinom ni preveč v ponos, kot so zapisali v svoj Glas Blance.

SIVILJA - V trebanjski Temenici trenutno šivajo zimske jakne in plašče in kljub vročini so delavke vestne in natančne, saj vedo, da je njihov zasluzek odvisen tudi od tega. (Foto: J. Dorniž)

ZAMENJAVA - V 26. številki Dolenjskega lista na 7. strani je tiskarski skrat pomešal besedila pod naslovoma Krške novice in Novo v Brežicah. Kakšna napaka je to, je stvar posameznega mnenja. Upanje je, da v Brežicah in Krškem niso posebej jezni na omenjeno zamenjavo, saj je Posavje nekako skupen prostor ali vsaj naj bi bil ena regija brez pravih meja in pregrad med občinami in občani, kot trdijo posavski voditelji.

CIRKUS - V krškem v občinskem svetu in na splošno v občini imajo že zmeraj pravi cirkus, v katerem levi, desni, sredinski in še kako drugače usmerjeni svetniki in drugi glasno obtožujejo, opravičujejo, očitajo, pojasnjujejo in temu podobno. Zdaj je svetnikom, županu, tajniku in vsem drugim začasno odleglo, saj je v mesto prišel čisto pravi cirkus s čisto pravimi zvermi, ob katerih občan vsaj za kratek čas pozabi na krški vsakdanji politični zvernjak.

ZVROK - Minister Božo Grafenauer je na seji sveta posavskih občin rekel, da ni zmeraj občina kriva za to, da katera njenih krajevnih skupnosti ustanovijo svojo lastno novo občino. Včasih želi samostojno občino le nekaj krajevnih veljakov. Na seji navzočemu Danilu Siterju, ki je krški župan in predsedjuči sveta posavskih občin, je mogoče ob ministrovih besedah odleglo. Senovo, ki želi iz krške občine in ustanoviti svojo, namreč pravi, da se bo odcepilo zato, ker ga sedanja krška občina zapostavlja.

Novo v Brežicah

IZ OBLEK - Na vaških igrah v Dobovi je bila zadnja tekmovalna preizkušnja zavita dolgo časa v tančico skrivnosti. Organizator namreč vse do konca ni povedal nastopajočim, kaj jih čaka v zaključni preizkušnji. Potem je razkril: v zadnjem nastopu bo zmagača ekipa, ki bo iz svojih oblačil naredila najdaljšo navezo. To je obetalo zmago najdrznejšim, ki bi dali s sebe največ obleke. No, stvari so se se zasukale malo drugače. Zmagovalna ekipa Rigonc je pridobila prednost pred drugimi tako, da je razpletla slaminik, ki ga je imel eden od njenih igralcev na glavi. Z eno samo slaminato kito so Rigončani namreč dobili vsaj tako dolgo navezo, kot bi jo iz nekaj kratkih poletnih majic, modrčkov ali še kakšnih občutno manjših kosov oblačil.

Kostanjevica pod drobnogledom

Nadarjeni dijaki tokrat preučevali Kostanjevico, ki se pripravlja na praznovanje 750-letnice - Vprašani sorazmerno slabu poznavajo vrsto zaščite svojih bivališč

KOSTANJEVICA NA KRKI - Območna enota republiškega zavoda za zaposlovanje iz Sevnice je v sodelovanju s podjetjem KIN Sevnica pretekli teden v Kostanjevici organizirala že 4. poletno šolo Skupno ognjišče Posavje 97. Tokrat se je 24 udeležence šole pod mentorstvom prof. Alenke Žuraj in akademskega slikarja prof. Alojza Konca polnilo kar s podobo mesta, ki jih je gostilo, saj želijo z raziskovalno vnemo pustiti tudi svoj pečat v celostni podobi Kostanjevice, ki bo leta 2002 praznovala častitljivo 750-letnico.

Dijaki so sodelovali v likovni designerski delavnici, v kateri so skušali prispeti k celostni podobi kraja, in v zgodovinsko-etnološki delavnici, v kateri je delo temeljilo na ureditenem načrtu mestnega kraja Kostanjevice, ki ga je občinski svet sprejel pred nekaj leti. Mladi raziskovalci so postavili v ospredje varovanje naravne in kulturne dediščine, in sicer s pomočjo ljudi, ki jih varovanje dediščine neposredno zadeva. Hoteli so ugotoviti, kakšne možnosti ima vsebina odloka, da bi začivila v kateri pogoji morajo biti izpolnjeni za to.

Dijaki seveda vseh prebivalcev otoka niso mogli obiskati, so pa pri ljudeh dobili vtis, da je pri uresničevanju ureditenega načrta izpadla pozitivna motivacija prebivalcev, saj so dijaki izopravljeni razgovorov ugotovili, da se ljudi loteva maloduše in nezaupanje, da ne verjamejo (več), da bodo širokopotezno oblikovani načrti za razvoj mesta uresničeni, strogo postavljena zaščita nji-

hovih bivališč jih omejuje, saj je izboljšanje bivalnih pogojev zato

Nova črpalka v Kostanjevici do konca novembra

Strah pred zaprtjem

KOSTANJEVICA NA KRKI - Stara črpalka v Kostanjevici, ki obratuje v sklopu Mercatorja preskrbe Kostanjevica, je že več let sporna in so bile na srečo tamkajšnjih prebivalcev odločbe o zaprtju še vedno preložene. Odločba požarnega inšpektorja pa še vedno grozi z zaprtjem, zato se postavlja vprašanje, ali bo nova črpalka pri Iskri zgrajena pred zaporo stare, kakor je bilo pred nekaj meseci objavljeno na zboru krajjanov.

Kot je pojasnil arhitekt Emil Fijavž iz Petrolove organizacijske enote Inženiring, bodo objekt, ki so jo junija letos dali tudi inšpektoratu za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami pri upravnim enotam Krško, držali. Tako bo do 15. julija ali kak dan kasneje pripravljen projekt za izvedbo, potem pa bosta Petrol in soinvestitor Ladko Petretič zaprosila za enotno dovoljenje pri upravnem enoti Krško, kjer so že oblubili izdajo dovoljenja po najkrajši poti, najkasneje do 15. avgusta. "1. septembra bomo tako pričeli z delom, za dokončanje črpalke pa so potrebeni trije meseci. V tem času bomo poskušali zagotoviti obravnanje sicer sporne črpalke sredi Kostanjevice," je objavil Fijavž. T. G.

STARA ČRPALEKA NEPRIMERNA - Stara črpalka v Kostanjevici že več let ne ustreza osnovnim ekološkim in varnostnim zahtevam, zato je strah krajjanov, da bodo črpalko zaprli, upravičen. (Foto: T. G.)

PRIZNANJA - Na slavnostni seji sveta krajevne skupnosti Dobova v dvorani gasilskega doma v Mihalovcu je predsednik Miha Škvára orisal opravljeni delo v zadnjih treh letih in načrte za prihodnost. Med temi zavzemajo posebno mesto prizadevanja za ustanovitev samostojne občine. Na seji so podelili priznanja štirim najzaslužnejšim krajjanom in društvu. Prejeli so jih (na sliki z leve): predsednika vaških skupnosti Loče in Mali Obrež Vlado Guček in Jože Šavrič, znani podjetnik Franc Polovič st., Gasilsko društvo Rigonce (zastopal ga je Martin Černelič) in dobovski župnik pater Damjan. (Foto: E. S.)

RAZISKOVALNI TESEN MLADIH V KOSTANJEVICI - Vtise in spoznanja so Zoisovi štipendisti iz vse Slovenije v soboto predstavili tudi domačinom, zaključka pa sta se med drugimi udeležila tudi državna sekretarka v ministerstvu za delo, družino in socialne zadeve mag. Zdenka Kovač ter direktor Republiškega zavoda za zaposlovanje Jože Glazer. Na sliki: med delom v zgodovinsko-etnološki delavnici. (Foto: T. G.)

še bolj zahtevno in dražje, čeprav imajo seveda vso pravico do tega. Mladi raziskovalci so presenečeni ugotovili, da posamezniki v izbranim vzorcu sorazmerno slabu

udeleženci poletne šole želijo, da njihova spoznanja ne bi ostala zgolj na papirju, ki bi pristal v kakšnem predelu, zato bodo do konca leta izdali zbornik, za vse, ki živijo na strogo varovanem območju, pa predlagajo olajšave, bodisi davčne bodisi v obliki ugodnih kreditov, da bodo ljudje v varovanju čutili tudi svoj interes.

poznavajo vrsto zaščite svojih bivališč, na vprašanje, kaj pričakujejo od družbene skupnosti, pa so izpostavili predvsem pomoč pri obnovi svojih bivališč, ureditev prometa in čistoči Krke.

T. GAZVODA

ZASEDENO - Avtomobili ne zavajajo v Brežicah v ulico ob pošti, čeprav ni znaka, ki bi prepovedoval kaj takega. Očitno šoferji na tako vožnjo sploh ne pomislijo, potem ko dolgo časa tja niso mogli zavijati zaradi zdaj že podprtih steberščkov. Če nihče ne pomislí na vožnjo skozi ulico, pa je veliko takih, ki ob pošti zasedajo z avtomobili pešpot, cesto, ves prostor. Sicer je v Brežicah vse večji problem pomanjkanje parkirišč, zato ni čudno, če popotniki parkirajo svoja vozila v skoraj vsak prazen kotiček v središču mesta. Nekaj sto metrov stran bi se zmeraj našlo dovolj parkirišč, vendar je to najbrž že druga zgodba. (Foto: L. M.)

Ribiči bodo kmalu dobili svoj dom

Že to jesen?

KOSTANJEVICA NA KRKI - Na nedavnom izrednem občnem zboru so člani ribiške družine Kostanjevica na Krki podprli predlog svojega izvršnega odbora za gradnjo ribiškega doma. Predsednika družine Jožeta Zagorce so pooblastili, da z izvajalcem podpiše pogodbo o gradnji doma, katerega predračunska vrednost je 4,7 milijona tolarjev. Dom bo gradil Strešnik iz Dobruške vasi, ker pa gre za montažni objekt, bosta od začetka gradnje do izročitve ključa investitorju minila samo dva meseca in pol.

Dom bo stal na zemljišču, katerega lastnik je ribiška družina Kostanjevica, ob ribniku v Karlčah. Dom sicer ne bo velik, v njem bo 67 kvadratnih metrov koristnih površin, vendar bo zgrajen tako, da bo kasneje možna dograditev. Dela bo tudi za ribiče dovolj, saj je treba urediti okolico, gresnicu, verjetno tudi kurišnico, do doma pa bo potrebno pripeljati tudi elektriko in vodo.

Ribiči bodo tako dobili prostor za družabna srečanja, spremovalci ribičev, ki hodijo v ribnik v Karlčah loviti ribe, bodo dobili prostor, kjer se bodo lahko osvežili. Ker ribiči sami tega ne bodo mogli delati, bodo dali del doma v najem. Tako bo lahko že v bližnji prihodnosti dom postal priljubljena točka, ki bo še popestrila turistično ponudbo v tem delu Dolenjske.

BOJAN KUNTARIĆ

OBNOVILI VAŠKI VODNJAK - V vasi Rakovec, ki leži tik ob mejni reki Sotli, sodi pa v krajevno skupnost Kapelle, so v petek zvečer predali namenu obnovljeni vaški vodnjak. Del sredstev so zbrali s pomočjo programa CROPOV. Kot je povedal Franc Vranetič, predsednik Turističnega društva Kapelle, so vodnjaki nekoč krasili vsako kmečko dvorišče, danes pa jih je v Rakovcu samo pet, vendar le eden ne presahne niti ob največji suši. (Foto: E. S.)

IMENITEN IZLET

Zaključevalo se je šolsko leto in na vrsto so prihajali izleti. Dolenjska banka nam je ponovno pripravila presenečenje. Spraševali smo se: "Kdo? Kako? Kam? S čim?" Polni pričakovani, nemirov in nestrepsni smo čakali na odgovore. V soboto, 7. junija, je bil za učence in mentorje ŠH in literarnih krožkov organiziran nagradni izlet na Dolenjsko. Učenci OŠ Koprivnica in drugih posavskih šol smo se zbrali v Krškem. Prva postaja je bil Žužemberk. V avtobusu nam je za lažjo predstavil orisala kraj Marija Rus, vendar je bil v resnicu veliko lepši. Ogledali smo si kulturne in zgodovinske zanimivosti kraja: cerkev, grad, izdelavo peciva in kruha, čemur je sledila pokušnja. Ob predstavitvi kajkavštva in raftinga na Krki smo se nadihali svežega zraka in videili čisto naravo. Pot smo nadaljevali do osnovne šole Prevole, kjer so nam pokazali stare obrite in predstavili kraj, njegove običaje in delovne ljudi. Ob programu in zaključku literarnega razpisa za leto 1997 smo se prav lepo zabavali. Še posebej zanimivo je bilo tekmovanje v odbojkini med ekipo Prevole in gospodje izpostavljeni (kdo pa bo stal ob štedilniku in skrbel za otroke?!), predlagamo, da bi v bodoče Dobovčani podeljevali priznanja v dvojniku. Eno za vrat, drugo pa v žep. S tisto drugo naj potem možje kar sami obdarijo svoje uspešne žene. Tako bo v nebo vpijoča krivica vsaj delno opravljena.

ADRIJANA PEČNIK
6.r., OŠ Koprivnica

DOLENJSKI LIST

V domovino po zlato veselje

Anton Kovačič z Brezovice na Bizeljskem, prelat iz škofije Charlotte

BIZELJSKO - "Ob tem, kar sem videl in slišal v tem domu, ki bo muzej vinogradništva in življenja bizeljskega okraja, se počutim nadvse srečnega. Res sem vesel, da sem danes ob tej priložnosti doživel to." S temi besedami je izrazil svojo veliko zadovoljstvo Anton Kovačič, ki je bil rojen na Brezovici na Bizeljskem in zdaj živi in dela v Ameriki. Svoje vtise je povedal pred časom na dvorišču hiše Marije Sušnik na Bizeljskem ob otvoritvi tamkajšnje stalne razstave kmetijske opreme, ročnih del in fotografškega gradiva.

Prelat Kovačič, ki so ga ob omejeni otvoritvi kot posebnega gosta predstavili in pozdravili z izbranimi besedami, se je v enakem tonu obrnil na ljudi in Boga, ko so mu na prireditvi dali besedo. Pozneje je v priložnostnem pogovoru izrekel posebno veselje nad tem, da se je ob omenjeni priložnosti srečal v rodnem kraju z ljudmi, ki jih ni videl že vrsto let.

Tokratni obisk v domovini, ki ga je izkoristil za pozdrav odpralcem in obiskovalcem razstave Marije Sušnik, je bil namejen nečemu posebej vzvišenemu - obhajal je zlato mašo. Ta svečani dogodek - bil je 18. maja - je Kovačič doživel v navzočnosti uglednih zastopnikov stanu na Svetih gorah ob Sotli.

Anton Kovačič

ko leti gulil klopi v bizeljski osnovni šoli, po tistem hodil v klasično gimnazijo v Maribor in študiral na univerzi v Rimu ter bil posvečen 6. aprila 1947. Kovačič je šel po doktorat iz teologije za kaplana v neko italijansko begunsko taborišče, leta 1951 pa ga je pot zanesla v ZDA. Do zdaj je bil v domovnosti uglednih zastopnikov stanu na Svetih gorah ob Sotli. L. M.

DOLENJSKI LIST

Danfoss še kar naprej raste

Črnomaljski Danfoss Compressors, ki je v 100-odstotni tuji lasti, vodijo pa ga izključno domači ljudje, načrtuje, da bo prihodnje leto ali leta 1999 med 30 največjimi podjetji v Sloveniji

ČRНОМАЛЈ - Danfoss Compressors, d.o.o., je podjetje v 100-odstotni tuji lasti, vendar z izključno domačim vodstvom. Od leta 1992, ko je s 23 zaposlenimi začel delati v Črnomlju, oz. od leta 1993, ko se je začela njegova rast, je bil glavna želja vodstva podjetja narediti v Beli krajini z domačimi podjetji evropskih razsežnosti. Danes ugotavljajo, da jim je to uspelo.

V Danfossu namreč še vedno zaposlujejo le domačine, njihova produktivnost in kakovost izdel-

tem, da je prvi robustnejši in namenjen kupcem v tretjem svetu in težjim obratovalnim pogojem, drugi pa zahtevnejšim kupcem v Evropi in Ameriki. Danfoss sodi s 100 milijoni DEM ustvarjenega letnega prometa po slovenskih merilih med večjo podjetja. S 95 odstotki izdelki, ki jih izvozi, je eden od 30 največjih izvoznikov v Sloveniji, hkrati pa je med 12 podjetji v naši državi, ki imajo status pooblaščenega izvoznika, ki je potrjen s strani Republike carinske uprave. Imajo tudi certifikat kakovosti ISO 9002.

M. B.-J.

Prav sedaj v Danfossu zaključujejo naložbo, vredno 60 milijonov DEM. Od tega so 25 milijonov DEM porabili za gradnjo okrog 16.000 kv. metrov velikih proizvodnih in poslovnih prostorov, 26 milijonov DEM za nakup nove opreme, 9 milijonov DEM pa velja oprema, preseljena iz Danfossove tovarne v Nemčiji. S to naložbo so proizvodne prostore povečali za trikrat, proizvodne zmogljivosti pa v prvi fazi za 100 odstotkov.

Kov sta primerljivi z drugimi izdelki na svetovnem trgu, pridobil pa so si tudi zaupanje lastnikov, ki gledajo nanje s simpatijami.

Medtem ko je bilo še lani v Danfossu zaposlenih 300 ljudi, jih je bilo letošnjega 1. julija že 550, direktor črnomaljskega podjetja Leopold Panjan pa zagotavlja, da bo število zaposlenih še nekaj časa naraščalo. Poleg tega za Danfoss dela po Sloveniji vsaj še 100 ljudi.

V Danfossu izdelujejo dva tipa hermetičnih kompresorjev za hladilno tehniko. Leta 1993 so pričeli s proizvodnjo kompresorjev tipa FR, maja letos pa še s tipom NL. Razlika med njima je v

da bo v prihodnje težave še večje, saj bo, ko bodo izdelovali po 3 milijone kompresorjev na leto, pripeljalo na tovarniško dvorišče 50 do 60 tovornjakov na dan ter ga toliko tudi zapustilo. Zato v Danfossu predlagajo, da bi vsaj do konca leta 2000 v Črnomlju zgradili del obvoznice, ki bi mesto delno rešila prometnih zagat.

Najtežje prodajo pitane telice

Tudi trebanjskim kmetom ostajajo pitanci - Vsako leto pa oddajo več mleka - Krompirja pridelajo le še 10 odst. nekdanjih količin - Letos še povečali pridelavo kumaric

TREBNJE - Mercator Kmetijska zadruga Trebnje je po številu članov, teh je 530, velika zadruga, vendar so kmetije njihovih članov majhne in razdrobljene. Lani v jeseni so k zadrugi pripojili še sentruperško kmetijsko zadrugo, ker je zašla v težave, od novega leta pa so do novomeškega gozdnega gospodarstva kot delež pridobili tudi žago v Veliki Loki. Tako je v zadruzi trenutno zaposlenih 95 delavcev. Trebanjski kmetje, ki se v glavnem ukvarjajo s pitanjem govedi in oddajo mleka, nekaj malega pa tudi s pridelovanjem poljsčin, imajo podobne težave, kot jih imajo kmetje drugie po Sloveniji.

"Od pitancev najtežje prodamo telice, probleme s prodajo pa imamo tudi zaradi naše avtohtone sivo-rjave pasme pitancev, saj odkuopalci povprašujejo predvsem po simentalcih," je povedal direktor trebanjske kmetijske zadruge Ludvik Jerman. Trenutno imajo v zaostanku 105 bikov, 55 telic in nekaj krav. Ker pa imajo majhne in razdrobljene kmetije, se to poz-

na tudi na kvaliteti prireje mesa, saj njihova kvaliteta pitancev ni najboljša. Tisti kmetje, ki so se specializirali za pitanje govedi imajo kvalitetnejše pitance kot manjši kmetje.

Za manjši odkup goveje živine je krivo tudi manjše povpraševanje kupcev po govejem mesu. Verjetno se na ta račun proda več perutninskega mesa. Od letos imajo v Trebnjem v okviru zadruge tudi Jatin diskont, kjer na mesec prodajo okrog 10, pa tudi do 12 ton perutninskega mesa.

Veliko trebanjskih kmetov oddaja tudi mleko. Oddaja mleka jim vsako leto raste, le da zadnje čase počasneje. "Po količini oddanega mleka v zadnjih mesecih ocenjujemo, da bomo letos oddali več kot 12 milijonov litrov," je povedal direktor. Glede na kvalitet oddanega mleka so v zadruzi kar zadovoljni, saj imajo več kot polovico najkvalitetnejšega mleka. Čeprav se količina oddanega mleka povečuje, pa se število kmetov, ki ga oddajajo, zmanjšuje.

Kam z mlekom?

DRAGA - Na območju KS Draga je do nedavnega mleko odkupovalo Kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevo, odvoz mleka pa opravljal prevoznik iz Loškega Potoka. Pred kratkim pa je bil ustavljen odkup in odvoz. Živinoreci pravijo, da pristojni trdijo, da se jim odkup ne izplača, resnici na ljubo, zaradi vse manjše pridelave.

Ni pa še minilo leto in pol, odkar je bilo na pobudo občine mnogo govora o ustanavljanju samostojne zadruge Loški Potok. Zamisli pa so se nasmihali prav Ribnici, ki dobro poznavajo hitro upadanje živinoreje in seveda količin mleka in mesa, da o drugi kmetijski pridelavi niti ne govorimo. Iskanje uspešnih ukrepov zoper to nazadovanje, predlogov in obljub je bilo slišati veliko iz ust ministrov in drugih pristojnih, ki so na različnih okroglih mizah razlagali, kaj vse bodo storili za občino in občane.

Kaj so v resnici storili, je le malo-komu znano, najbolj vidno je vlaganje v ceste, ki pa kmetijstvu niso prinesle ničesar, če o kakšnem kmetijstvu lahko sploh govorimo. Sodeč po opustelih njivah, ki so ponekod samo že pašniki ali celo to ne, kmetijstvo na splošno strmo pada.

Tako ljudje negodujejo, da se na eni strani razmetava denar za agromelioracije, ki bodo, tako kaže, uspešne le na kratki rok in za nekatere posameznike, medtem ko ni nikakršnih subvencij ali pomoči občanom, na primer v KS Draga, kjer bodo hude posledice, če stvari ne urede takoj.

Obljube občini in posredno občanom, da bo država poskrbela za demografsko ogrožene, višinske in obmejne predele, so izvene v prazno. Veliko vprašanje je, kdo o pristojnih ima še pogum, da kaj obljubi.

A. KOŠMERL

BREŽICE - Na sobotnem sejmišču so imeli naprodaj 120 do 3 mesece starih prašičkov, 45 v starosti 3 do 5 mesecev in 20 starejših. Prvih so prodali 60 po 360 do 390 tolarjev, drugih 30 po 320 do 350, tretjih pa 10 po 210 do 240 tolarjev kilogram žive teže.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmišču so imeli naprodaj 120 do 3 mesece starih prašičkov, 45 v starosti 3 do 5 mesecev in 20 starejših. Prvih so prodali 60 po 360 do 390 tolarjev, drugih 30 po 320 do 350, tretjih pa 10 po 210 do 240 tolarjev kilogram žive teže.

A. KOŠMERL

kmetijski nasveti

Ajdo se še izplača sejati

Na ozemlju Slovenije so svoj čas kmetje sejali ajdo na pol večjih površinah, kot dandanes sadijo krompir. S širitevjo intenzivnih sort žit pa se je začel pomen ajde naglo manjšati in zdaj velja že skoraj - da za napol pozabljeni poljsčino, o kateri je le še sem ter tja zaslediti kako strokovno besedo. Eden najboljših poznavalcev te poljsčine genetik dr. Ivan Kreft je pred letošnjo setivo napisal daljši časopisni članek, iz katerega povzemamo najvažnejše ugotovitve.

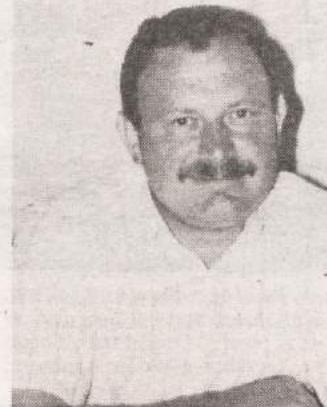
Najbolj razsirjeni sorti ajde sta pri nas darja in siva, ki dosega največje pridelke prav na Dolenjskem, in to v višjih legah. Ker je ta poljsčina zelo občutljiva na herbicide, jo smemo sejati samo na plevela čisto njivo. Zlasti so nevarni pleveli koreninci in dresni. Posevez mora biti dovolj gost in strnjen, zrnje sejano v globino 1 do 3 cm, ob nevarnosti suše pa malo globlje. Priporočeno gosto daje približno 400 kalivih zrn na kvadratni meter, to pa pomeni, da je treba uporabiti 60 do 100 kg semena na hektar.

Ajda je skromna in za pregnojitev zelo občutljiva rastlina. Njene žalostne usode je pravzaprav krivo njen neodzivanje na povečanje odmerkov gnojil. Še huje: gnojenje ji je včasih celo škodovalo, zlasti z dušičnimi gnojili, ki so pospešile rast, s tem pa poleganje, ki je zmanjšalo pridelek in otežilo žetev. Ajda je še najbolj "hvaležna" fosforju (50 kg P2O5 na ha), sicer pa velja pravilo, da ji na mineralni kolikor toliko založenih tleh sploh ni treba gnojiti.

Za uspeh setve je odločilen tudi čas. Na Dolenjskem naj bi sejali ajdo okrog 25. julija. Pred 20. julijem sejana razvije preveč zelenih delov in rada pocvita, kar gre na škodo zrnja, po 1. avgustu pa je setev že preveč negotova. Saj poznamo tisto ljudsko modrost, da ima ajda toliko strahov kot pes: slano, veter, dež in sušo. Nima pa bolezni in škodljivcev, kar zmanjša stroške pridelave in pripomore k temu, da se ajdo še spleča sejati, zlasti še, če upoštevamo, da gre za drugi posevez in žetev v istem letu in da ajda zaščiti površino zemlje, ki bi bila izpostavljena poletnemu soncu in njegovemu uničujočemu delovanju na strukturo zemlje, na kateri bi se nemoteno razrasli le pleveli.

Inž. M. L.

DAN KROMPIRJA - Semenarna Ljubljana je lani pričela po Sloveniji s promocijskimi poskusi sajenja krompirja z namenom, da predstavi pridelovalcem različne sorte ter jim s tem pomaga pri odločitvi, kaj naj bi sadili. Semenarna ima po Sloveniji pet poskusnih polj, med drugimi tudi na njivi Antonia Jakofčiča iz Gribelj, medtem ko je bila lani takšna poskupsna njiva v Beli krajini v Podlogu pri Dragatušu. Pretekli teden je Semenarna v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo Črnomelj pripravila dan krompirja, na katerem je dipl. inž. Janko Stojkovič iz Semenarne predstavil vseh devet sort, ki so zrasle na Jakofčičevi njivi, dipl. inž. Tadej Sluga s Kmetijskega inštituta pa je govoril o boleznih krompirja. (Foto: M. B.-J.)

Ludvik Jerman

je. Včasih je oddajalo mleko čez 1000 kmetov, sedaj pa okrog 700, za večje količine pa so poskrbeli kmetje, ki so se specializirali za prirejo mleka.

Včasih so trebanjski kmetje na veliko pridelovali tudi krompir. Zadruga je na leto odkupila od 5 do 8 tisoč ton krompirja, sedaj pa odkupu le še 10 odst. teh količin. "Veliko krompirja je včasih porabila pridelovalna industrija, precej pa smo ga prodali tudi v Istru, sedaj pa ne gre nikamor," je razložil direktor. Nekateri kmetje so se preusmerili v pridelavo Kumaric za vlaganje, letos so te površine povečali, nekaj pa v pridelavo krmnih rastlin, kot sta koruza in ječmen. Letos so nekateri celo poskusno posejali sladkorno peso.

J. DORNIŽ

EKIPNO BOŠTANJ, POSAMIČNO MIRT

BLANCA - Na tukajnjem gasilskem občinskem tekmovanju v vezanju vozlov - prvem takem v severnički občini - je dosegla 1. mesto ekipa PGD Boštanj, 2. mesto Primož, 3. Zabukovje, 4. mesto ekipa PGD Trnovec, 5. Poklek, 6. Loka, 7. Blanca in 8. ekipa PGD Sevnica. V posamičnem točkovaju je dosegel 1. mesto Benjamin Mirt iz PGD Blanca, 2. Franc Povše, 3. Matjaž Vrisk (oba Boštanj), 4. Jože Budna (Blanca), 5. Mitja Strojanšek (Poklek) itd.

MOKRONOŠKI GASILCI VABIJO

MOKRONOG - Prostovoljno gasilsko društvo Mokronog vabi na razvitev novega praporja in veliko vrtno veselico z bogatim srečelovom v soboto, 12. julija, ob 18. uri pri gasilskem domu. Za zabavo bo poskrbel ansambel Slavček, za jedajo in pičajo pa domaći gasilci.

ŽETEV RŽI KOT NEKOČ - Društvo kmečkih žena Semič je v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo Črnomelj pretekel nedeljo že drugič pripravilo na Cerovcu pri Semiču žetev rži na roke. Pomerilo se je devet sedemčlanskih ekip iz Boštanja, Zabukovja, Krškega, Brežice, Šmarjetne, Mirne peči, Žužemberka, Metlike in Semiča. Najbolje so se odrezale ekipa iz Semiča (na fotografiji), Žužemberka in Šmarjetne. Rž bodo prihodnji mesec na sosednjem Črešnjevcu prav tako na roke omlatili, slamo pa bodo skupaj s tisto, ki je ostala od lani, porabili za prekrivanje kozolca. Sicer pa so se v nedeljo moški pomerili tudi v koňji. Najboljši so bili Semičan, Krčan in Zabukovčan. (Foto: M. B.-J.)

DAN KROMPIRJA - Semenarna Ljubljana je lani pričela po Sloveniji s promocijskimi poskusi sajenja krompirja z namenom, da predstavi pridelovalcem različne sorte ter jim s tem pomaga pri odločitvi, kaj naj bi sadili. Semenarna ima po Sloveniji pet poskusnih polj, med drugimi tudi na njivi Antonia Jakofčiča iz Gribelj, medtem ko je bila lani takšna poskupsna njiva v Beli krajini v Podlogu pri Dragatušu. Pretekli teden je Semenarna v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo Črnomelj pripravila dan krompirja, na katerem je dipl. inž. Janko Stojkovič iz Semenarne predstavil vseh devet sort, ki so zrasle na Jakofčičevi njivi, dipl. inž. Tadej Sluga s Kmetijskega inštituta pa je govoril o boleznih krompirja. (Foto: M. B.-J.)

Trgat ev je praznik in delovni dan

V prejšnjem Dolenjskem listu je škrat zagadel v zadnjem stavku mojega članka. Pravilno je tako: "Pri belih vinih hladnejše grozdje zmanjša nevarnost kvarjenja, pri rdečih pa je KORISTNO, če bo grozdje potrgano sredи dneva, ko ga sonce ogreja na okrog 20 °C."

V jeseni se pokažejo po zidanici mnoge šibke točke kletarjenja. Gotovo je pri večini vinoigradnikov pomanjkanje tekoče vode. Za vzdrževanje potrebne higiene v prostorjih, kjer teče predelava grozdja, nameč na orodju in v posodah ni dovolj tekoča voda, potrebna je vroča voda in voda pod pritiskom. Tehnične rešitve so poznane, če je v zidanico napeljana elektrika. Pri nesrečah z večimi količinami mladega vina, lahko pride tudi do milijonske škode.

Nezadostna čistoča botruje pri najbolj razširjenih boleznih vin (ocetni cik, mlečni cik, miševina). Te bolezni vina se težko ali pa sploh ne dajo odpraviti. Po trgovci se na vasih krajih zelo hitro ohladni in pripraviter stroji (pecjalnik za grozdje, stiskalnica, škaf) so velikokrat površno oprani zaradi hladu v zidanici. Zastaranata umazanja, ostanki jagod, mošta in mladega vina na orodju pa so izvor bakterij za prej navedene bolezni. Do trgovcev je še čas, da temeljito očistimo vse orodje in posode, ki bodo prišle v stik z vinom.

Tako hvaljena plastična embalaža je za trganje grozdja res praktična, ker olajša delo pri trgovci in izboljšuje kakovost trgovcev. Neoprane gajnice od lanskega leta pa nam grozd okužijo, čim ga odtrgamo. Na dodajanje kvasov smo se že dobro navadili in veliko vinogradnikov razume, kako se kvasnice

pripravijo in dodajajo v mošt. Velika nevarnost za dodane kvasovke pa so bakterije in "divje" kvasovke, ki jih je na miliarde v zidanicah, kjer čistoča ni zadostna. Ni odvisno samo od kvasnic, ki smo jih dodali v mošt, kako bo kremilo alkoholno vrenje, temveč tudi od čistoče dela! Kvasnice, ki bodo za uveljavljanje v sodu bile bitko s preveč bakterijami in divjimi kvasovkami, bodo lahko poražene in zgodilo se bo, da bo mlado vino nehalo kipeti, ko bo predelanega samo pol sladkorja.

Z ustrezno čistočo kletarjenja lahko pridelamo bolj zdravo vino, to vino pa potrebuje tudi manj žvepla. Z nižjimi količinami žveplovega dioksida uspešno preprečimo kvarjenje mošta in vina v pridelamu zdravo vino. Vina pa moramo ocenjevati z dveh strani. Vino, ki nima vinskih bolezni in vsebuje manj količine žveplovega dioksida, je DVAKRAT ZDRAVO. V tem primeru lahko govorimo, da je vino zdravilo. Težko pa je z zdravstvenega vidika zagovarjati vino, ki je brez vinskih bolezni in ima veliko žveplovega dioksida, recimo 40 mg/l prostega SO₂ in 200 mg/l skupnega SO₂. Žveplo je gotovo strupeno za človeški organizem, če ga zaužijemo preveč. Svetovna zdravstvena organizacija zelo svari pred živili, ki vsebujejo žveplo. Zaenkrat menijo, da je še dopustno zaužiti na dan SO₂ do 0,7 mg/kg človeške teže. To pomeni, da bi to količino žvepla zaužil človek, težak 70 kg, v 0,5 l vina, ki vsebuje 100 mg/l strupnega SO₂.

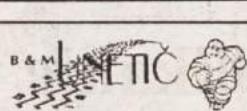
Ljubitelji vina in osveščeni pivci že zahtevajo podatek o vsebnosti žvepla v vinu. Zato: zavajajmo rokave, vzemimo v roke cev za vodo in sirkovo krtko ter očistimo vse orodje in posode v zidanicah, da bomo imeli vino, ki bo rabilo manj žvepla!

Se nadaljuje!
Dr. JULIJ NEMANIČ

Rostoharjeva 62, KRŠKO, Slovenija,
tel.: 0608/21-407, fax: 0608/32-410

• Vulkanizerstvo • Avtooptika

• Montaža in dobava gum

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Lahki sirovi prigrizki

Sirom lahko napravimo lahki prigrizki ali sirovi plošče, ki so prava paša za oči in želodec. Z različnimi dodatki, kot so dišavna zelišča, orehi, mandlij, redkvice, mesni izdelki in podobno, popestrimo podlago, na katero naložimo različne vrste sira, ki ga pred tem domiselno oblikujemo. Okraske iz sira gavda lahko izrežemo s pomočjo modelčkov za kekse. Kadar na pladenj nalagamo rezine sira, jih vedno zvijemo v zavitke ali pa jih zložimo drugo poleg druge v pahljačasto obliko.

Primerne so tudi sirovi paličice

Kulturni most

Med Velikimi Laščami in švicarsko občino Lützelflüh

VELIKE LAŠČE - Od 5. do 7. junija je v okviru praznovanja občinskega praznika v Velikih Laščah potekala prireditev Kulturni most, katerega pobudnica in koordinatorka je bila rojakinja mag. Ljudmila Schmidt-Šemrl, lektorica slovenskega jezika na univerzi v Bernu.

Povod za nastanek Kulturnega mosta, ki že nakazuje obojestranski interes za medsebojno poznavanje, so določene podobnosti v literarnem ustvarjanju pisateljev Frana Levstika in Jeremiasa Gotthelfa. Na te skupne poteze je lani opozoril pastor in kulturni delavec iz Berna Ernst Weber, ki je ob pomoči Šemrlove v švicarsko nemščino prevedel Martina Krpana. Prevod je v začetku junija izšel pri založbi Karantanija in je bil na eni od prireditev Kulturnega mosta tudi predstavljen.

Začetni stiki med obema občinama so bili vzpostavljeni lani ob predstavitvi odlomkov omenjenega prevoda v Bernu. Urad za Slovence po svetu pri Ministrstvu za zunanje zadeve je takrat spodbudil obisk župana iz Velikih Lašč ter še nekatere ostale. Weber je imel 5. junija v Ljubljani predavanje o pisatelju Gotthelfu - v dar je prejel akvarel z motivi Martina Krpana akad. slikarke Stane Sluga-Podolski ter vedut mest Ljubljana in Bern - in se je udeležil vseh prireditev Kulturnega mostu v Velikih Laščah.

Dobi začetni stiki so povzročili, da je občina iz Emmalta povabila preko 30 članov iz Lašč, da se konec avgusta kot izvajalci programa udeležijo osrednjega celoletnega proslavljanja 200-letnice Goethevega rojstva. Prepričani smo, da bodo v svojem nastopu opozorili na večstotletno kulturno-zgodovinsko dediščino svoje občine, na njene sedanje značilnosti, na kvalitetno kulturno delovanje itd. Vse to bo seveda tudi dobrodošel prispevki k boljšemu poznavanju Slovenije v Švici.

I. M.

NA ENI OD VAJ - Velja si zapomniti moto Pihalnega orkestra Videm Krško: "Ko dovoliš srcu spoznati več zvrsti glasbe, lahko uživaš večkrat!" Na sliki so glasbeniki na eni izmed vaj.

V jubilejnem letu na državno prvenstvo

Pihalni orkester Videm iz Krškega, ki letos praznuje 40 let, 18. julija na državno prvenstvo na Nizozemsko - Jeseni brošura, zgoščenka, osrednja prireditev - Najvišje občinsko priznanje

KRŠKO - Štirideset let stari Pihalni orkester iz Vidma Krškega, v okviru katerega delujejo še dve sekcijs - dvajset let Big band in tri leta 40 X band - je praznovanje letosnjega jubileja že pričel z nedavnim družabnim srečanjem vseh godbenikov, ki so kdaj igrali v orkestru, v načrtu pa je še mnogo dogodkov. Prav gotovo jim najvišje priznanje pomeni udeležba na državnem tekmovanju pihalnih orkestrov na Nizozemskem, ki se je bodo udeležili 18. julija in na katero se že nekaj časa pridno pripravljajo. Pred kratkim je orkester prejel tudi najvišje občinsko priznanje - veliki znak Občine Krško.

"Veseli smo, da je orkester, v katerem igra približno 75 glasbenikov, v zadnjih letih tako napredoval. Največji uspeh pa smo dosegli na državnem tekmovanju v Mariboru, kjer smo od 600 možnih točk dosegli kar 596 in prejeli zlatotoček s posebno pohvalo. To nam je tudi odprlo vrata na državno prvenstvo pihalnih orkestrov na Nizozemskem," je povedal dirigent prof. Drago Gradišek, ki orkester vodi že dvaindvaj-

seto leto. Pihalni orkester Videm Krško je tako eden izmed treh slovenskih pihalnih orkestrov - še iz Velenja in Raven na Koroškem - ki se bo v petek, 18. julija, pomeril z 240 orkestri vsega sveta v različnih sekcijs in razredih. Ta uspeh pomeni še toliko več, ker gre za ljubiteljsko skupino, ki deluje v okviru ZKO Krško. 14. julija ob 20. uri glasbeniki vabijo na javno generalko v Kulturni dom Krško.

Pred kratkim je bil krški orkester deležen dobre kritike in lepega odziva publike na nastopu v okviru prireditev Evropski mesec kulture Ljubljana 1997, česar so člani še posebej veseli. Gradišek je dejal, da v orkestru veliko skrb posvečajo kadrom, za katere zadnjih šest let skrbti Glasbena šola

Krško, s katero dobro sodelujejo. V šoli se je razmahlila instrumentalna dejavnost, tako da glasbeniki iz krške glasbene šole igrajo tudi v kostanjeviškem in Šentjernejevskem pihalnem orkestru.

V okviru celoletnega praznovanja 40-letnice Pihalnega orkester Videm-Krško pripravlja jeseni osrednjo prireditev s koncertom obeh sekcijs društva. Poskrbeli bodo tudi za izid brošure, ki bo prikazala pregled 40 let, pripravili bodo lastno razstavo z dosežki ipd., izšla pa bo tudi njihova druga zgoščenka z bolj reprezentativno glasbo. Na njej bodo posnetki s koncertov iz Maribora in iz Nizozemske. "Vsem, ki podpirajo delovanje našega orkestra, predvsem sponzorjem, kot so ICEC Videm, Papirotu, Tespack, Videm, občinskim strukturam in ostalim se najlepše zahvaljujemo. Za zgledno sodelovanje pa gre zahvala tudi Kulturnemu domu Krško, ki mu obenem čestitamo za 20 let delovanja," je povedal predsednik orkestra Aleksander Vegej.

L. MURN

ZA MLADE LJUBITELJE KNJIG MED POČITNICAMI

BREŽICE - Knjižnica Brežice je za mlade v času poletnih počitnic pripravila program dejavnosti, in sicer: v torek, 15. julija, ob 10. uri Matilda ali kako še lahko breme knjige; v torek, 22. julija, ob 10. uri Ves, poet, svoj dolg?; Kaj nam pomeni pisanje pesmi in branje pesmi drugih avtorjev; v torek, 12. avgusta, ob 10. uri pogovor o "naj" knjigah najmlajših bralcev Moj Mojiljube knjige; v torek, 19. avgusta, ob 10. uri branje po želji Kaj naj vam preberem?; v torek, 26. avgusta, ob 10. uri Brskamo po tujih knjigah (zgodbe iz neslovenskih ilustriranih knjig).

"SLOMŠEK MED NAMI" - Z recitalom "Slomšek med nami" bo v nedeljo, 13. julija, ob 7. in 10. uri v župnijski cerkvi sv. Jurija v Ambrožu v Suhu krajini nastopil televizijski napovedovalec in voditelj Tilen Skubic. Avtor in izvajalec bo v recitalu orisal življenje in delo velikega narodnega buditelja Antona Martina Slomška in to prepletel z odlomki iz njegovega bogatega pisateljskega in pesniškega dela. Ljubitelji žlahne besede in modrosti, lepo vabljeni!

Poletna Rast

Izšla je dvojna poletna številka Rasti

NOVO MESTO - Prve dne meseča je med naročnike in bralec prislala druga letosnja dvojna številka Rasti, revije za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja, ki območje šire Dolenske že osmo leto zapored vpisuje na revialni kulturni zemljeveld Slovenije.

Kot je običajno za zadnje številke Rasti, je tudi ta likovno posvečena enemu od dolenskih umetnikov. Tokrat je to sevniški akademski slikar Alojz Konec; barvne in črno-bele reprodukcije njegovih izbranih del se vrstijo skozi vso številko, nekaj besed o njem in njegovem delu pa je prispeval stalni sodelavec revije višji kustos Jožef Matijevič. Druga osebnost, ki ji je v reviji imenjena osrednja pozornost, je prof. Vladimir Braco Mušič, arhitekt, urbanist in publicist. Izbran je bil za gostja revije in z njim sta daljši pogovor opravila Milan Markelj in Marjan Ravbar, prof. Mušič pa je v pogovoru naničil vrsto zanimivosti iz svojega življenja in dela, posebno pozornost pa je posvetil svojim rodbinskih koreninam v Novem mestu in urbanističnim problemom.

Iz tekoče literarne tvornosti naših ustvarjalcev so v tej številki dane v branje pesniške stvaritve Ivana Gregoriča, Sonje Votolen, Primoža Reparja, Urške Henigmanin in Sonje Zidarčič ter prozna dela Sonje Votolen, Irme M. Ozbalta in Damijana Šinigoja. V reviji sta natisnjeni tudi dve doslej še neznani pesmi in eno pismo že med slovenske klasične uvrščenega Mirana Jarca, prispevec o tem pa je pripravila Rozina Švent. Zorka Skrabl je preglejala arhivsko zapuščino novomeškega rojaka, skladatelja Marjana Kozine, ki jo hrani novomeški arhiv, Martina Božič pa je popisala življenje in delo našega slavnega misjonarja in raziskovalca Ignacija Knobleharja, škocjanskega rojaka, na katerega so Škocjančci tako ponosni, da praznujejo občinski praznik na dan njegovega rojstva. Marjan Brezovar je ob osmedesetletnici prof. Karla Bačerja pripravil prispevek, v katerem je orisal njegovo osebnost in delo.

Družboslovne narave sta dva obvezna prispevka: Ana Bevc piše o zavodskem varstvu starejših in odraslih duševno prizadetih v občini Novo mesto, Peter Novak pa v razpravi Diamantna družba za zdravo in ekološko čisto Novo mesto na osnovi diamantnega modela družbe zapisuje poti, ki vodijo k usklajenemu razvoju. Ob 47. nadaljevanju gradiva za dolenski biografski leksikon, ki ga pripravlja Karel Bačer in je prišlo že do gesla Štoviček, ter ob kroniki kulturnega dogajanja v februarju in marcu, ki jo pripravlja Peter Štefančič, je v zadnjih razdelkih Rasti še vrsta krajših prispevkov: France Režun piše o likovnem ustvarjaju Lucijanu Reščiču, Marija Mercina o uspešno zaključeni Jurčičevi povesti Janez Gremčič, ki jo je dokončala Barica Smole, Tone Gošnik piše o obetačem poskušu urediti šolske galerije v brežiški gimnaziji, Jadranka Matič-Zupančič o bogatem prireditvenem utripu na študijskem oddelku Knjižnice Mirana Jarca, Franci Šali pa predstavlja zadnje knjižne novosti Dolenske založbe: Dolenski zbornik 1996, Mozaik moje generacije Mire Ružič in knjigo črtic Katarina Barice Smole.

MiM

ZKO Brežice vse številnejša

Bogata ljubiteljska kulturna dejavnost - 19 KUD s 30 različnimi sekcijs - Lansko leto zelo uspešno - Finančni načrt za leto 1997 preko 18 milijonov - Lani prvič sofinancirala tudi država

BREŽICE - "Lansko leto je bilo zelo plodno in zastavljene cilje so naša društva v celoti izpeljala. Temeljna opredelitev zvezbe bo še naprej dvig kvalitete naših kulturnih stvaritev," je na redni seji ZKO Brežice dejal njen predsednik Ernest Ferk. Poleg pregledu dela v preteklem letu so zbrani veliko pozornosti namenili tudi načrtom. Ljubiteljska kultura je v brežiški občini nepogrešljiva, saj se z njo ukvarja okrog 900 ljudi, in če prištejemo še tiste, ki prireditve obiskujejo, je odstotek višji od povprečja v Sloveniji in daleč nad povprečjem evropskih držav.

V letu 1996 je ZKO Brežice organiziral množe večje projekte: šest prireditve v krajevni skupnosti, šest občinskih kulturnih prireditvev, dve občinski reviji v štirih koncertnih delih, osem skupin je sodelovalo na območnih prireditvah, deset skupin se je udeležilo republiških revij in srečanj, tri skupine so gostovale v slovenskem kulturnem prostoru, štiri so gostovale v tujini, pripravili so tri gostovanja skupin od drugod, sodelovali v desetih izobraževalnih oblikah, dve skupini pa sta bili

• Na sestanku so sedanjim organom ZKO Brežice podaljšali mandat do jeseni, ko bo predvidoma sprejet Zakon o skladih za ljubiteljske kulturne dejavnosti in bo situacija drugačna. Mnenje delegatov je namreč bilo, da nima smisla hiteti z novimi volitvami.

med najboljšimi v evropskem merilu: srebrno odličje MePZ Viva v Vivi del Garda v Italiji ter udeležba Folklorne skupine KUD "Oton Župančič" iz Artič s spremljivo vokalno skupino na festivalu gorskih plesov v Zakopanem. Zvrstilo se je še mnogo kvalitetnih koncertnih večerov ob zaključku sezone 1995/96, nekatera društva so proslavila pomembne obletnice svojega delovanja.

V preteklem letu so vsebinsko obogatili sodelovanje z društvom v sosednjem Hrvaški, tesno so ostali povezani z zamejskimi Slovenci, zgodno pa je sodelovanje tudi z ZKOS, ZKO Posavja in Dolensko.

ske, z Glasbeno šolo Brežice, Posavskim muzejem, domačo knjižnico ter z občinsko upravo. V letu 1996 se je prvič v sofinanciranje občinske ZKO vključila tudi država in redno nakazovala sredstva za plače, potne stroške, prehrano in regres zaposlenih delavcev ZKO. Letos znaša njen prispevek tri milijone tolarjev, pri-

spev občine dvanajst, dotacija ZKOS dvanajst, gostovanjska ponudba pa znaša nekaj čez milijon tolarjev. Načrtovani finančni izdatki za leto 1997 znašajo okrog osemnajst milijonov in pol tolarjev.

Usmeritev dela ZKO Brežice bo letos podobna. Bogatejši pa bodo za nove zvrsti dejavnosti, med njimi tudi za foto-video klub, ki se spet ozivlja. Z dejavnostjo društva želijo povečati število kulturnih prireditvev v občini, pogosto pa gostovanja visoko profesionalnih amaterskih kulturnih skupin od drugod.

L. MURN

OTVORITEV "POLETJA NA GRADU RAJHENBURG" - Lani prvič, letos drugič je ZKO Krško s pomočjo Kulturnega doma Krško, KS Brežice in DKD Svoboda Senovo pripravila prireditve v ciklu "Poletje na gradu Rajhenburg" in tako poskrbela za prijetne poletne večere. Organizatorji so izkoristili romantični prostor gradu in poletni čas ter za letos pripravljajo štiri prireditve: dve julija in dve avgusta, nastopili pa bodo tako domači kot tudi glasbeniki. "Poletje na gradu Rajhenburg" sta v petek, 4. julija, zvezča začela skupina Šukar, ki je znana predvsem po igranju tradicionalne ciganske glasbe z vseh področij Evrope, ter pevec Zoran Predin, ki sta navdušila številne obiskovalce. Na naslednjem koncertu bo 15. avgusta nastopila skupina Machu Pichu, 29. avgusta pa bo Šentjakobska gledališča iz Ljubljane uprizorilo igro Ta veseli dan ali Matiček se ženi, ki so jo posebej priredili za igranje zunaj. ZKO Krško bo poskrbela tudi za prijetne jeanske dneve s štirimi komornimi koncerti v okviru prireditve Jesenske serenade na gradu Rajhenburg. (Foto: L. Murn)

Slikanje več kot hobi

Novomeški slikar samouk Ljubo Skupek, predsednik likovne sekcijs Revoz - Nepozabna kolonija na Ratežu

NOVO MESTO - Čeprav je Ljubo Skupek - doma je iz Suhadolja pri Brusnicah, sedaj pa živi v Novem mestu - po poklicu klučavničar in dela v novomeškem Revozu, že vrsto let z velikim veseljem opravlja še en poklic - slikarski. Tovrstne ustvarjalne sposobnosti je pokazal že v osnovni šoli pri likovni vzgoji, in čeprav ni bilo možnosti, da bi se izobraževal v tej smeri, že skoraj 20 let slika. Slikanje mu jemlje ves prosti čas in mu je več kot hobi, saj sam pravi, da je vrednotna.

Za sabo nima nobene likovne izobrazbe, pač pa je o likovni umetnosti veliko bral in se učil iz literature. Dela v različnih tehnikah: v akvarelju, oglje, slikanje na steklu, freske, najljubše pa mu je oljno slikarstvo. Najraje se loteva krajini, izogiba pa se portretov. Vodi likovno sekcijs v Revozu, v kateri je se-

L. M.

NE MORE BREZ SLIKANJA - Ljubo Skupek sedaj slika v svojem novomeškem blokovskem stanovanju, kmalu pa bodo novi pejsaži nastajali v Suhadolju pri Brusnicah, kjer si ureja atelje. (Foto: L. M.)

VDRL V IGRALNI AVTOMAT

- V petek, 4. julija, so novomeški kriminalisti zaradi suma velike tative pridržali avstrijska državljanina 56-letnega G. S. in 35-letnega F. W., ki sta osumljena, da sta v Casinoju Otočec s posebno napravo vdrla v igralni avtomat in si tako povečala število dobljenih igralnih žetonov. Privedena sta bila k preiskovalnemu sodniku, ki je zoper njiju odredil pripor.

Z OROŽJEM V AVTU - V sredo, 2. julija, so policisti kontrolirali promet na cesti Črneča vas - Vrtca nad Kostanjevico. V prtljažniku vozila 18-letnega P. G. iz Črneče vasi se našli polavtomatsko puško in 11 nabojev. Mladenci je imel doma še 21 nabojev in zaklep puške.

TELEFONIRAL BO - V noči na 1. julij je neznanec na parkirišču Cankarjeve ulice vzlomil v osebni avto ter lastniku A. O. iz Črnomlja ukradel dva mobilna telefona. Neznanec, ki ga policisti še iščejo, je lastnika oškodoval za okoli 200 tisočakov.

RAZGRAJAČI PRED ŠOLO - Med 27. in 30. junijem je nekdo pred osnovno šolo v Vavti vasi metal kamenje v kopelitno opeko in stekla. Neznanec, ki je poškodoval okoli 20 opek in razbil 3 stekla, je šoli povzročil za okoli 180 tisoč tolarjev škode.

BREŽIŠKI POLICIJI NASLOV NAJLEPŠE - Ministrstvo za notranje zadeve letos že četrtič zapored sodeluje v akciji Moja dežela - lepa, urejena in čista, ki jo organizira Turistična zveza Slovenije. Letos je v kategoriji policijskih postaj, zgrajenih pred letom 1985, zmagala brežiška policijska postaja. Pravzaprav naslov najbolj urejene, pri čemer se poleg notranje in zunanje ureditve ocenjuje tudi prijaznost, ni naključje, saj je bila že leta 1994 policijska postaja Brežice prva (takrat še ni bilo treh kategorij), leta kasneje je bila tretja, lani pa ocenitev ni bila opravljena. Pri tem se komandir policijske postaje Brežice Ivan Plohl zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri urejanju okolice, še posebej pa Antonu Krušniku, županu občine Brežice Jožetu Avšiču in Cvetju Čatež. (Foto: T. G.)

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNO PREHITEVAL - V petek, 4. julija, ob 7. uri je 32-letni S. J. iz Hrastulj vozil osebni avto po magistralni cesti št. 1 od Obrežja proti Ljubljani. Pri Kronovem je začel prehitavati tovornjak, ki ga je vozil 42-letni J. P. iz Škocjanja, takrat pa je nasproti pripeljal 30-letni R. B. iz Mirne, ki je zaviral in se umikal, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Po trku je osebni avto S. J.-ja odbilo na desno, kjer je trčil v zadnje levo kolo in levo stranico tovornjaka, nato pa ga je zaneslo na levo na zemeljski nasip, kjer se je večkrat prevrnil. V nesreči se je S. J. hudo poškodoval, voznik R. B. pa laže.

KOLESARKA PRESUNKOVITO ZAVRLA - 1. julija ob 19.10 se je 13-letna Danica A. iz Podturna peljala s kolesom proti križišču s cesto št. 327. Pri hiši št. 82 je opazila več kolesarjev, ki so stali na cesti, zato je močno zavrila s prednjim zavorom, pri tem pa je vrglo preko kolesa. Na cesti je obležala hudo poškodovanata.

ZBILA KOLESARKO - 2. julija ob 16.50 je 18-letna P. N. z Božakovega vozila osebni avto po lokalni cesti od Želebeja proti

Smrt Nemca na Sotelskem še nejasna

Po tednu dni je v trebuh ustreljenega Nemca v Brestanici našel prijatelj v zaklenjeni hiši - Kriminalisti se povezujejo z nemškimi kolegi

KRŠKO - Zadnje čase se nad Posavjem zgrinjajo temni oblaki, saj smrt kosi pogosteje kot običajno: številni samomori, nenavadne smrti (smrt ženske, ki je nesrečno padla na koso, nad Kostanjevico je bik pokončal moža, traktor je pod sabo pokončal traktorista), pa tudi umori razburajo predvsem ljudi v senovško-brestaniškem koncu. Umor, ki se je zgodil verjetno 25. junija, je še zavil v skrivnost, za kriminaliste pa predstavlja enega trsih orehov v zadnjem času.

Peter Ludwig Odenkirchen bi te dni dopolnil 60 let in potem si je nameraval urediti tudi pokojnino in državljanstvo. Bil je namreč nemški državljan, čeprav je že nekaj let bival v Sloveniji. Pred letom dni mu je umrla žena, tako da je v obnovljeni hiši na Sotelskem.

USODNA KOSA

SEVNICA - V sredo, 2. julija, popoldne je 67-letna K. J. iz Radeča odšla na travnik v bližini stanovanjske hiše. S seboj je imela koso in grabilo. Ko je hodila po strmini, ji je spodrsnilo in je tako nesrečno padla na koso, da je prišlo do globokega, 10 centimetrov dolgega ureza tik pod koleno. Zaradi poškodbe je začela močno krvaveti. Kljub nudeni pomoci je bila krvavitev premočna in je poškodovanca umrla pred prihodom medicinskega osebja.

skem, med Brestanicom in Krškim, bival sam. Ker ga nekaj dni ni bilo na spregled, je k njemu v začetku prejšnjega tedna prišel prijatelj. Ker ni bilo znakov nasilja ali vlooma, je pomislil, da ga je izdal srce, saj je bil srčni bolnik, kasneje pa se je izkazalo, da je bil s pištole ustreljen v trebuh.

Z MOTORJEM V POTOK

KALCE - NAKLO - V sredo, 2. julija, ob 20.10 se je 18-letni L. Š. Kalc-Naklega peljal s štirikolesnim neregistriranim motorjem Yamaha, namenjen terenski vožnji. V Kalcah je v blagem ovinku izgubil oblast nad vozilom in trčil v ograjo mostu, nato pa sta motor in motorist padla 2,2 metra globoko v potok. Motorist se je pri tem hudo poškodoval.

Omenjeni primer je eden težjih v zadnjih letih, saj se večina umorov zgodi v afektu in je storilec takoj znan, v preteklosti pa je bilo v Posavju kar nekaj umorov, ki so dali kriminalistom precej dela: naj spomnimo le lanski umor dveh Romov, za katera se je kasneje izkazalo, da ju je ubil Hrvat zaradi prekupevanja z orojem, ali pa umor moškega v Brestanici pred nekaj leti, ko so kriminalisti po nekaj mesecih ugootovili, da ga je doma ubila njegova žena oziroma prijateljica in ga potem zvlekla na železniško postajo.

skem, med Brestanicom in Krškim, bival sam. Ker ga nekaj dni ni bilo na spregled, je k njemu v začetku prejšnjega tedna prišel prijatelj. Ker ni bilo znakov nasilja ali vlooma, je pomislil, da ga je izdal srce, saj je bil srčni bolnik, kasneje pa se je izkazalo, da je bil s pištole ustreljen v trebuh.

OROPALA STA GA

BIRČNA VAS - V petek, 4. julija, nekaj pred polnočjo je 45-letni R. Ž. iz Birčne vasi odšel iz gospodinskega lokalca v Stranskem vasi proti domu. V Birčni vasi, v bližini osnovne šole, je za njim pripeljal voznik fička. Ko je avto ustavil, sta iz njega skočila dva moška in podrla oškodovanca na tla. Eden je oškodovancu z nogo stopil na hrbot, drugi pa mu je iz hlačnega žepa vzel 9 tisočakov. Po ropu sta se neznanca odpeljala z avtom, moč pa je dejanje prijavil policistom. Ti so ugootovili, da sta ropa utemeljeno osumljena dva mladoletnika: M. H. iz Stranske vasi in A. B. iz Brezij.

NOVO MESTO - Ljudje se v življenju kaj radi poslužujemo krajših poti. Tudi v prometu. In če bližnjic ni, jih naredimo. To smo v zadnjih nekaj desetletjih pridno dokazovali tudi ob magistralni cesti št. 1 - ob tako imenovani dolenki, saj smo od Višnje Gore do Bregane uspeli narediti po nekaterih ocenah kar blizu 100 črnih priključkov, kar je bilo približno 25 milijonov tolarjev.

Ker je bil vsak od njih možna črna točka, nekateri med njimi pa so bili celo zelo nevarni, so jih cestari po odločbi inšpekcijske in na predlog policije letos spomladi pozaprlj, zaradi česar se je promet skozi mesto, predvsem ob prometnih konicah, močno povečal. Namestili so varovalne ograje ter skopali prekope, tako da prehod ni več mogoč.

Vendar zaprti priključek za Ždinje vas močno boli tamkajšnje vaščane. Tako zelo, da so se

kriminalistom sta z opisom pokojnega in njegovimi razmerami in Nemčiji pomagala njegova otroka iz prvega zakona, in kot je povedal načelnik kriminalistične službe v UNZ Krško Sašo Jejčič, je dosedanja preiskava pokazala, da sovražnikov ni imel, tudi sporov ne, sicer pa se bodo domaći kriminalisti v teh dneh povezali z nemškimi kolegi. Ker je Nemec živel sam, tudi ni mogoče ugootoviti, ali je storilec kaj odnesel in je morda šlo za umor iz koristljuba. Nemec je bil namreč za naše razmere kar bogat, saj je do ženine smrti izposojal avtodome.

Po besedah domaćinov so pokojnika nazadnje videli 25. junija, ko so pred njegovo hišo opazili avto z nemško registracijo, vendar zaenkrat povezave s smrtno še ni.

T. G.

30 LET PRIZADEVANJ ZA VARNOST IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU - Jože Tavčar, upokojeni policist in inšpektor za promet, že več kot 30 let aktivno deluje na področju varnosti in vzgoje v cestnem prometu, zato mu je župan mestne občine Franci Koncilja v četrtek, 26. junija, podelil priznanje. Vseh 25 let, kolikor časa deluje Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v občini Novo mesto, je bil aktivni član, predsednik in podpredsednik, zadnja leta pa se je angažiral predvsem pri vzgoji mladine in bodočih voznikov. Ob tej prilnosti je Tavčar poudaril, da bo pomagal, kolikor mu bo le zdravje dopuščalo, tudi v bodočem, predvsem v prizadevanjih za varnost otrok; njegovo živiljenjsko stremljenje pa je, da bi se magistralka, ki se je v letih pred osamosvojitvijo upravičeno prijelo ime cesta smrti, posodobila, saj lahko pričakujemo, da se bo število smrtnih žrtev, ko se bo sprostil promet proti jugu, spet povečalo. (Foto: T. G.)

Zaprti črni priključki že burijo

Spomladi od Višnje Gore do Bregane cestari zaprli blizu 100 črnih priključkov na dolenki - Ždinje vas želi legalizacijo črnega priključka - V vas višja vozila ne morejo - S tem bi tudi razbremenili center Novega mesta

migracije. Kot pravi Franc Rifej, predsednik krajevnega odbora Ždinje vasi, vaščani pri tem priključku ne pomnijo nobene prometne nesreče, saj je preglednost kar dobra, vendar na magistralki ni bilo označeno, da se tam vozila vključevala v promet.

"Priključek je po zakonu torej zaprt. Vendar pa: ste se kdaj vprašali, če je podvoz pod avtocesto, ki pelje do naše vasi, dovolj širok in visok za naše potrebe? V našo vas namreč ne more pripeljati nobeno večje vozilo, niti tisto, ki je nujno potrebno za reševanje človeških živiljenj in imetja. Tako v vas ne more pripeljati gasilski tovornjak z lestvijo, večji avtobus, tovornjak z cerado in tudi ne stroj, ki ga prevažajo tovornjaki," pravi Franc Rifelj.

Bližnjica in potreba?

Priključek so tamkajšnji ljudje sicer uporabljali od leta 1953 dalje, bolj oblegan pa je bil zadnjih nekaj let, saj so ljudje črni priključek uporabljali tudi kot bližnjo obvoznicu za dnevne

Z ZAPORO ČRNEGA PRIKLJUČKA ODREZANI OD SVETA - Ker je podvoz pod avtocesto, ki pelje do Ždinje vasi, preozek in prenizek za večja vozila, kot so gasilski tovornjak z lestvijo, večji avtobus, tovornjak za odvoz lesa, se prebivalci Ždinje vasi počutijo ogroženi. Kaj bo prej: legaliziran črni priključek, severna obvozница ali nova avtocesta? (Foto: T. G.)

RAZGRETE ŽAHTEVAL PIJAČO

ZAVRTEC - V nedeljo, 6. julija, okoli pol enajstih zvečer je prišel 50-letni V. M. iz Radeč v gostinski lokal Ob ribnici v Zavratcu. Stobil je do točilnega pulta v naroči brizganec, potem pa začel brez vzroka lastnika lokalca zmerjati. Vinjenemu gostu lastnik ni hotel dati piščake, zato se je gost razjezel in razbil kavno skodelico. Možak tudi policistov ni ubogal niti ni hotel iti ven, ko so mu to predlagali, zato so se morali poslužiti fizične sile. Preostanek noči je preživel v prostoru za trenjenje.

ZBIL PEŠKO

SEVNICA - 1. julija, ob 16.25 je 27-letni G. Ž. iz Sevnice vozil kateno po Kvedrovi cesti v Sevnici od Boštanja proti Trgu svobode. Ko je pripeljal v neposredno bližino bloka, kjer vozišče poteka v ravnini, v levu pregledni ovinek, je na zaznamovani prehod za pešce že stopila 73-letna peška P. A. iz Sevnice. Voznik ni ustavil, pač pa je trčil vanjo, tako da se je pri tem hudo poškodoval.

KOLESAR UMRL

DOLENJE BREZOVO - V četrtek, 3. julija, nekaj pred 6. uro zjutraj je 21-letni Pavel S. iz Krškega vozil po lokalni cesti od Blance proti Sevnici. Ko je pripeljal v Dolnje Brezovo, kjer je hitrost omejena na 40 km/h, se je iz dovozne poti vključeval voznik kolesa 78-letni Alojz P. iz Dolnjega Brezovega, ki je hotel zaviti levo proti Blance. Voznik je zaviral in se umikal, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Kolesar se je tako hudo poškodoval, da je med prevozom v bolnišnico umrl.

Smrt na magistralki

Povzročitelj - žrtev peljal od Krškega proti Novem mestu

RUHNA VAS - V petek, 4. julija, ob 21.55 je 39-letni B. R. iz Ljubljane vozil osebni avto po magistralni cesti št. 1 od Krškega proti Novemu mestu. Pri Ruhni vasi je zapeljal na levo polovico vozišča, nato pa sunkovito na svoj vozni pas in v loku drsel proti desni bankini, zapeljal na nasip, poraščen z živo mejo, nato pa trčil v drevo.

Po trčenju je avto zdrsel nazaj na vozišče, kjer je iz vozila padel voznik in obležal na levem delu vozišča. Za drsečim avtom je pripeljal voznik osebnega avta 53-letnega S. K. iz Novega mesta in kljub zaviranju trčil v avto B. R.-ja. Voznik B. R. je na kraju nesreči zaradi hudih telesnih poškodb umrl. Voznik S. K. in njegova 47-letna soprotnica M. K. iz Novega mesta sta bila lažje poškodovana in se zdravita v novomeški bolnišnici.

Ker se pojavljajo govorice, da je nesreča povezana z rock prireditvijo na Otočcu, organizatorji prireditve pojasnjujejo, da omenjena tragedija nima nobene povezave s koncertom.

Feliks Strmole

li strokovnjaki ministrstva za promet in zvezne.

Zakon o cestah črnih priključkov torej ne dovoljuje, tudi zaradi pogostih nesreč, ki so se tudi na dolenki dogajale, največ je bilo naletov in opazanj. Sicer pa bi bila ureditev priključka pri Ždinji vasi sporna tudi zato, ker bi bili tako na petih kilometrih kar trije priključki (še Mačkovec in Karteljevo), kar pa za takoj imenovanje hitre ceste v svetu ni ravno običajno.

Kot pravi Feliks Strmole, verjetno sredstev za ureditev priključka, če bi se izkazalo, da je možen, država ne bo zagotovila, pač pa bo breme naloženo občini, gotovo pa bo to precejšen poseg v naravo in tudi v občinski proračun.

Hkrati se postavlja še eno vprašanje, ki pogojuje iskanje možnosti za legalizacijo tega priključka

Gorazd Štangelj četrtri v Italiji

Štanglu je na krožni dirki v Trentu le za 1 cm ušla uvrstitev na stopničke - Pred njim le trije italijanski profesionalci iz moštva Scrignio - Šumanov dvakrat bolgarski prvak

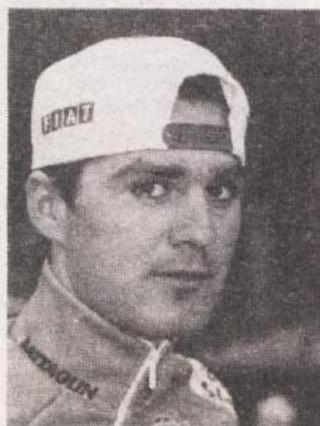
NOVO MESTO - Konec minulega tedna so kolesarji poklicnega moštva Krke Telekoma nastopili na več enodnevnih dirkah, največji uspeha pa je v Trentu v Italiji dosegel Gorazd Štangelj, ki mu je na dirki kategorije 1/5 le za centimeter ušla uvrstitev na stopničke za zmagovalce. Razen poškodovanega Bedina so vsi tuji v novomeškem moštvu nastopili na svojih državnih prvenstvih, kjer se je posebej izkazal le Pavel Šumanov.

Na 164 km dolgi krožni dirki Giro D'Oro v kraju Ponte Arche v Trentu v Italiji sta med 133 nastopajočimi nastopili tudi slovenski moštvi Krke Telekoma in Radenske Roga. Dirko je odločil vzpon na 1010 m visoki gorski prelaz Durone, na katerem je glavnini pobegnilo 14 kolesarjev, med katerimi razen Gorazda Štanglia ni bilo Slovencev.

Ker so na zadnjih kilometrih dirke favoriti predvsem pazili drug na drugega, jih je tuk tuk ciljem ujela skupina 8 kolesarjev, med katerimi pa so bili predvsem specialisti za sprint. Prav eden izmed njih, Marco Favaron, je tudi zmagal, Rafaële Luongo iz te skupine pa je bil tretji. Če bi bili ubožniki bolj pažljivi in jih osmerica ne bi ujela, bi o zmagovalcu najbrž odločil dvoboj med klubskim tovarišem Favaronom in Luongom iz italijanskega poklicnega

moštva Scrignio Fabrixiom Guidijem in našim Gorazdom Štangljem. Guidi je osvojil drugo mesto, za Gorazda pa so šele po temeljitem pregledu ciljnega posnetka prisodili četrti mesto, za tretjeuvrščenim Luongom pa je zaostal za vsega 1 cm. Med številnimi gorskimi in letičnimi cilji je en letični cilj osvojil tudi Bogdan Fink, ki tako še naprej potrjuje odlično formo.

Nekoliko slabše je novomeškim profesionalcem šlo na 170 km dolgi preizkušnji v Carnagu, ki jo je dobil italijanski poklicni kolesar Francesco Scacciari iz moštva Scrignio. Odločilni napad za zmago je sicer začel novomeški Italijan Andrea Zatti, vendar je bila trojica, ki mu je sledila, zanj očitno premočna in ji ni mogel slediti. Zaradi dežja je dirko končalo le 42 kolesarjev - Bogdan Fink je bil dvajseti, Zatti pa 32.

Gorazd Štangelj

Prvi del moštva Krke Telekoma je danes odpotoval na etapno dirko na Poljsko. Zaradi skrajno dolgih etap

* Razen poškodovanega Michela Bedina so v času slovenskega prvenstva na svojih državnih prvenstvih nastopili tudi vsi prostali tujci v novomeškem moštvu. Daleč najuspešnejši je bil Pavel Šumanov, ki je na bolgarskem državnem prvenstvu zmagal tako na cestni dirki kot tudi na kronometru. Na hrvaskem prvenstvu je bil Vladimir Miholjevič žrtev zarote, saj so vsa domača moštva takto nastopa pripravila proti njemu. Vlado je sicer dolgo časa sam brez podprtje moštva pokrival vse pobeg objektivno slabših tekmecev, vendar so bili ti le prepogosti, tako da se je na koncu moral zadovoljiti z 8. mestom. Na italijanskem državnem prvenstvu je zmagal Farezin, član najboljšega moštva na svetu Mapei. Član Krke Telekoma Andrea Zatti je po izjemno hitrem začetku 260 km dolge dirke skupaj s še 50 kolesarji odstopil že po prvem krogu.

(med 200 in 260 km) je trener Srečko Glivar za to dirko določil nekoliko starejše in vzdržljivejše tekmovalce - Papež, Ravbarja, Šumanova, Miholjeviča in Zattija. Štangelj, Murn, Fink, Filip, Eržen in Mervar bodo ta čas nastopili na dveh enodnevnih dirkah v Nemčiji I. V.

Murn in Novakova spet rekordna

Novomeščan in Brežičani državna rekorda, Sevnicanom pa kar štiri zlate medalje na državnem mladinskem atletskem prvenstvu - Šentjernejčan skoraj prekobil Cankarja

MARIBOR - Novomeški tekač na 110 m z ovirami Andrej Murn in brežička metalka kladiča Lidija Novak sta zvezdi državnega atletskega prvenstva za mlajše mladince v Mariboru, saj sta spet popravila svoja državna rekorda, Murn pa je za nameček osvojil še zlato v troskoku in srebro v skoku s palico. Tudi Sevnican Borut Veber je osvojil dve zlati medalji in si prisvojil še pionirski državni rekord na 2000 m; dvakrat je bila zlata tudi njegova klubска tovarišica Petra Radišek; naslov prvakov so osvojili še Šentjernejčan Jožko Vrtačič ter Brežičana Luka Planinc in Verneš Mesič.

Atlet novomeške Krke Andrej Murn je na prvenstvu še enkrat dokazal, da bo hitro prekobil svojega nekdanjega učitelja tekača čez ovire, večkratnega prvaka in reprezentanta Matjaža Zupančiča, saj kot za šalo popravlja državne rekorde v svoji specjalni disciplini, za nameček

pa svoj talent razkazuje tudi v ostalih disciplinah, ki jih vadi le za dopolnitve.

Državni rekord na 110 m z ovirami je popravil že pred tednom, a mu ga niso priznali, tokrat pa je bil še hitrejši (14,22).

Glede na to, da Murnu troskok ni

prva disciplina, je njegova zmaga s 13,80 m doljim skokom prav tako občudovanja vreden dosežek. V skoku ob palici se je moral zadovoljiti s preskočenimi 400 em in srebrno medaljo, saj se mu je na višini 410 cm palica zlomila. Od novomeških atletov velja omeniti še pionirja Marka Pusta, ki je v teku na 300 m izenačil pionirski državni rekord (36,47) in med starejšimi tekmeци osvojil 4. mesto, ter Manjo praznik, ki je bila druga na 300 m z ovirami in tretja v troskoku, Melito Hohnjec, ki je bila v troskoku druga, ter Maja Kranjčič, ki je bila druga v skoku v višino.

* Precej manj sreče kot Murn, Veber in Radiška, ki jim je uspelo okoli vrata obesiti po doli medali, je imel Šentjernejčan Jožko Vrtačič, ki po nadarjenosti prav nič ne zaostaja za omenjenimi. V skoku v daljino je bil s 741 cm daleč najdaljši, a mu je le za pičel decimeter zmanjkal, da bi prekobil državni rekord mladinskega svetovnega prvaka in danes enega najboljšega skakalca v daljino na svetu Gregorja Cankarja. Še manj sreče je imel v teku na 300 m z ovirami, kjer je padel. Kljub temu so si slovenski atletski strokovnjaki že dobro zapomnili slogega Podgorca, ki ga rekordna atletska bodočnost še čaka.

Tudi Sevnicanim imajo razlog za veselje, saj so osvojili štiri zlate medalje: Petra Radišek je zlato osvojila z osebnim in klubskim rekordom v teku na 1000 m (2:54,65) in izidom 1:33,90 v teku na 600 m; Borut Veber s pionirskim rekordom na 2000 m (5:44,98) in izidom 2:32,79 v teku na 1000 m. Poleg tega velja omeniti bron na 1000 m in četrti mesto na 2000 m Klavdije Tomažin.

Brežičanka Lidija Novak je državni rekord s 3-kilogramskim kladičem popravila za dobrih 6: najprej na 50,90 m in potem še 4 cm dlje. 16-letni Luka Planinc je z osebnim rekordom 203 cm v skoku v višino zanesljivo premagal vso konkurenco. Da je met kladiča v Brežičah najmočnejša disciplina, so dokazali fantje, ki so osvojili vse tri medalje: 1. Verneš Mesič 58,24, 2. Sebastian Drolc 46,08, 3. Krino Herakovič 42,62. Gorazd Divjak skrbi, da se dober tek na dolge proge v Posavju širi tudi izven Sevnische doline: iz izidom 2:33,57 je moral po silovitem zaključku tekme sicer priznati premoč sevniskemu kolegu, a srebro je bilo njegovo. Nina Vareško je v skoku ob palici osvojila bron (250 cm, tretje mesto pa je le za las ušlo Anji Čepin, ki je bila četrta v metu kopja (34,88) in šesto mesto na 60 m z ovirami, kar sta za pionirko, ki jo resni nastopi med mladinkami čakajo še v prihodnjih letih, vzpodbudni uvrstitev.

I. V.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

TEŽJE ZDRAV - Tek je poleg hoje najbolj naravno človekovo gibanje, in če izvzamemo vrhunski tekmovalni tek, tudi eden izmed najbolj zdravih športov. Njepi srce in ožije, a je treba paziti, da se ga ne lotimo s preveč kilogrami. Marsikdo, ki je začel teči, da bi shujšal, je preveliko vnero platal s poskodbo hrbitnice in sklepov, zato je pred začetkom vadbe dobrodošel posvet z zdravnikom. (Foto: I. V.)

Po nesreči spet čez 63 metrov

Igor Primc je kljub avtomobilski nesreči še vedno v izvrstni formi - V Velenju zmagal tudi Tomaž Božič

VELENJE - Prejšnji teden, ko je najboljši novomeški atlet metalec diska Igor Primc (po zlatu na sredozemskih igrah in prvem mestu na evropskem pokalu Bruno Zauli čaka še največja letošnja preizkušnja - svetovno prvenstvo) doživel prometno nesrečo, so številni njegovi privrženci s strahom čakali, kaj bo, saj bi že vsaka manjša poškoda zanj lahko pomenila konec sezone. Igor je vse strahove pregnal že na prvi tekmi po nesreči, nočnem mednarodnem atletskem mitingu v Velenju, kjer je kljub slabemu vremenu orodje spet zalačil preko 63 m in tem napovedal, da bo njegov disk letos zelo verjetno letel vsaj še podgradi meter čez velenjsko znamko (63,60), kar je bilo zanj še lani, ko je bil na olimpijskih igrah v Atlanti zadoljeno celo z metom pod 60 m, skoraj utopičen izid. Igor je v Velenju dosegel najboljši izid med slovenskimi atleti, po posebnih mnogobojskih tablicah pa sta bila boljša od njega le madžarska tekača na 400 m z ovirami Tibor Bedi in József Kucej.

Na velenjskem mitingu, ki je tretji največji v Sloveniji (drugi je novomeški), je razveselil tudi drugi Novomeščan Tomaž Božič, ki je v teku na 100 m zmagal z za slabo vreme povsem solidnim izidom 10,67, s katerim je bil od Madžara Szabolza hitrejši za stotinko, od Celjana Acmana pa za dve. Tretji Novomeščan na mitingu je bil mladinec Gregor Rovan, ki je bil v skoku v daljino četrти.

I. V.

slovenskega pokala, ki so ga sicer dobole odbojkarice koprskega Kemiplasta, ki pa so osvojile tudi naslov državnih prvakinj in bodo nastopile v pokalu prvakinj. Mesto v pokalu pokalnih zmagovalk je tako ostalo Novomeščankam, ki pa z žrebom na Dunaju na morejo biti zadovoljne. Medtem ko so Mariborčani v moškem delu tega tekmovanja uvrstili neposredno v zaključno ligo, bodo morale TPV-jevke pred temigrati še z ukrajinskim Krimvolokom iz Čerkasija.

TPV V POKALU

POKALNIH

ZMAGOVALK NIMA SREČE

NOVO MESTO - Na sedežu evropske odbojkarske zveze CEV na Dunaju so v soboto, 5. juliju, izbrali pare za odbojkarske pokale. Odbojkarice novomeškega TPV-ja so se po dveh sezona v pokalu CEV letos preselile v popkal pokalnih zmagovalk, saj so igrale v finalu

točkami, četrta pa Šantej in Špitaler s 37 točkami.

I. V.

Krčani poraženi na domačem pesku

Krčki speedwayisti letos nikakor ne morejo ugnati ljubljanskih tekmecev - Tokrat sta se za zmago na štadionu Matije Gubca borili dve ljubljanski dvojici

KRŠKO - Poseben čar slovenskemu speedwayu dajejo predvsem večni dvoboji tekmovalcev iz obuh največjih središč tega športa pri nas - Krškega in Ljubljane. Če je še lani Krčanom uspelo večkrat premagati tekmece iz glavnega mesta, jim to letos nikakor ne gre za roko. Ne le da je mlađi Ljubljancan Matej Ferjan, ki je letos prebil zimo na tekmovalnih na južni polobli, v svojem roznatem dresu na motorju enake barve dobesedno nepremagljiv tudi za take izkušene ase, kot sta Krčana Gerhard Lekš in Krešo Omerzel.

Za nameček je Ferjan v 13., ko se je v paru s Šušteršičem pomeril z domačinoma Šantejem in Špitalerjem, s povprečno hitrostjo 81,8 km/h popravil rekord stadiona. Do tedaj je imel rekord Avstrale Todd Wiltshire, kije 31. maja letos na tekmovalju za zlati znak Krškega in memorial Franca Babiča s krško progno opravil s povprečno hitrostjo 81,67 km/h. Ljubljancani so letos boljši od Krčanov tudi med dvojicami, in to celo na njihovem terenu.

Stevilni krški ljubljelji speedwaya, ki so se v soboto zvečer zbrali na štadionu Matije Gubca, kjer je domači avto-moto društvo pripravilo drugo letosno dirko dvojic, so sicer prišli na svoj račun, saj so bili boji izenačeni in napeti, kot že dolgo ne, niso pa dočakali, da bi se tokrat Krčani oddolžili Ljubljancam.

O zmagovalcih dirke sta odločili najboljši ljubljanski dvojici. Kljub temu da je bil Ferjan, ki vozi v paru s Šušteršičem, vseh šestkrat najhitrejši, sta zmago osvojila njuna klubска tovariša Gregor Pintar in Martin Peterca. Najzanimivejši je bil seveda njun obračun z obema najboljšima krškima dvojicama. V osmih vožnjih sta z mojstrskim zapiranje onemogočila, da bi ju prehitel na videz hitrejši in izjemno bojeviti Roman Špitaler, za mojstrstvo pa so Ljubljancanoma, potem ko sta kot prva prevozila cilj, zapoklasci celo navijači domačih dirkačev. Še bolj napeto je bilo v 15. vožnji, ko sta Pintar in Peterca pomerila z Lekšetom in Omerzelom. Slednji se je za trenutek celo prebil v vodstvo, tretja sta Omerzel in Lekš s 45

točkami, četrta pa Šantej in Špitaler s 37 točkami. Tretji: 1. Pintar - Peterca 27, 2. Ferjan - Šušteršič (vsi Ljubljana) 26, 3. Omerzel - Lekš 22, 4. Šantej - Špitaler 18... 7. Sajovec - Geršak (vsi Krško) 8. Pred finalno dirko, ki bo 17. avgusta v Petičovcih, z 52 točkami vodita Pintar in Peterca, le dve točki manj imata Ferjan in Šušteršič, tretja sta Omerzel in Lekš s 45

I. V.

ZA JU-JITSU PASOVE V GLOBOKEM

GLOBOKO - V soboto, 5. julija, je športno društvo Policist iz krškega pripravilo izpite za šolske pasove v borilni večini ju-jitsu, ki jih je opravljalo 15 članov iz vseh treh borilnih centrov društva Policist - Globoko, Boštanj in Sevnica. 11-članska posadka društva se je udeležila tudi poletnega slovenskega tabora borilnih večin, ki sta ga od 6. do 13. julija v osnovni šoli Podzemelj pripravila športno društvo Njena Bela krajina in Ju-jitsu zveza Slovenije. Na taboru bosta člana Policista Marjan Špilar in Vanja Preskar opravljala seminar za mojstrska kandidata, predsednik društva Robert Perc pa se bo udeležil sodniškega seminarja in se pripravil na mojstrski izpit.

GOSTJE V KRŠKEM BOLJŠI - Ljubljancana Martin Peterca in Gregor Pintar (na sliki v ospredju) sta zmagača že na prvi dirki za državno prvenstvo dvojic v Ljubljani, enako kot takrat klubска tovariša Mateja Ferjana in Tomaža Šušteršiča premagala za eno samo točko. Onaslovnu prvakinjo bo odločala zadnja dirka v Petičovcih, kjer pa si obetata precej boljše izide in morda celo zmago tudi Krčana Krešo Omerzel in Gerhard Lekš, ki v letosnji sezoni še nista pokazala vsega, kar znata. (Foto: I. V.)

ŠKOCJANKE NAJBOLJE DOMA

ŠKOCJAN - Ob občinskem prazniku so v Škocjanu pripravili ženski rokometni turnir. Zmagale so rokometnice Škocjana, ki se v odločilni tekmi premagale Šentjernejčanke s 15:14, pred tem pa še Lisco z 21:17. Šentjernejčanke se so v finale uvrstile z zmago nad Zagorjem s 15:14. Zagorje je z zmago nad Lisco z 22:16 osvojilo tretje mesto. Najboljša strelnica na turnirju je bila Nataša Veselič s 17 zadetki, najboljša igralka Slava Turk, najboljša vratarica pa Darja Drmaž.

DOLENJSKI LIST vaš četrtkov prijatelj

Na Kresni noči je bil najboljši Karner

Pravi teniški praznik v Mokronogu

MOKRONOG - Konec minulega tedna oziroma od 4. do 6. julija je v Mokronogu tamkajšnji teniški klub pripravil 7. tradicionalni mednarodni teniški turnir Kresna noč - Mokronog open 97. Sportna prireditev je, tako kot pred tednom ženski teniški turnir, na katerem je zmagala Barbara Mulej, zelo pospešila utrip kraja, nad pozornostjo domačinov in skrbno pripravljenimi tekmani ter vzporednimi kulturnimi in zabavnimi prireditvami pa so bili navdušeni tudi udeleženci, ki si podobnih turnirjev še želijo.

Največ športne sreče je imel in zmanj pokazal lanski polfinalist mokronoškega turnirja član ŽTK Maribor Jernej Karner, ki je v finalu s 6:2 in 6:2 premagal Doberška, člana TK Kranj, v polfinalu pa s 6:4 in 6:0 svojega klubskoga tovarša Berendija Števila. Doberšek si je finale priboril s polfinalno zmago nad Šantlom, ki je prav tako član ŽTK Maribor.

Na Dani je Četrč tokrat zmagal

Kolesarski praznik na Mirni motil hud nalin - Zmage tudi Krčanom in Novomeščanom

MIRNA - Hud nalin, ki je v soboto na Mirni, kjer je novomeški kolesarski klub Krka Telekom ob pomoči mirnske tovarne pijač pripravil II. veliko nagrado Dane, je precej oviral predvsem tekmovalce v mlajših kategorijah, mokra cesta pa je bila vzrok številnim padcem. Nastopilo je 218 kolesarjev iz 17 slovenskih klubov, med njimi pa so bili uspešni tudi mladi kolesarji iz Novega mesta in obeh krških klubov.

Med najbolj zadovoljnimi je Mirno zapuščal trener mladinske vrste krškega Savaprojekta Kajba, saj je njegov varovanec Primož Četrč po vrsti četrtnih mest tokrat ciljno črto med mlajšimi mladincem prevozil prvi, medtem ko so bili člani novomeške Krke Telekoma Klemen Logar četrti, Gregor Zagorc, nekdanji Kajbin varovanec, peti, Davor Logar osmi in Gregor Švajger deseti. Mlajši mladinci so na Mirni nastopili na 64 km dolgi proggi; o zmagi je odločil ciljni sprint, povprečna hitrost zmagovalca pa je

bila 39,6 km/h.

Starejši mladinci so prevozili 80 km s povprečno hitrostjo 41,4 km/h, najhitrejsa pa sta bila Matej Leban in Sebastian Miklavc iz Nove Gorice, član krškega moštva Kobo Damjan Prevešek je bil tretji, Novomeščan Jože Puš četrti, član krškega savaprojekta Dejan Žnidrišič peti in Gregor Govednik iz Krke Telekoma šesti.

Dečki so v treh kategorijah tekmovali za pokal Dane. Med najmlajšimi je v kategoriji C zmagal Bole z

VITALISOVI ŠPORTNIKI - Z novomeškim podjetjem Vitalis, ki proizvaja energijske majice in druge tudi športnikom namenjene energijske pripomočke, sodelujejo številni slovenski športniki. Nekateri izmed njih so se v ponedeljek zbrali na pikniku na novomeškem športnem letališču v Prečini, ki so ga prirediteli poimenovali Zlatu naproti. Na uradnem delu prireditve so svoje delo in tekmovalne načrte predstavili tudi (od leve proti desni): veslač Andraž Vehovar, srebrni z olimpijskih iger v Atlanti, padalec Tadej Pristavec, ultramaratonec Dušan Mravlje (stojijo), padalec Matjaž Pristavec in Domen Vodiček ter najboljši slovenski tenisač Borut Urh. Atletinja Brigitina Bukovec so prirediteli srečanja čakali zastonj, saj je bila v Stockholmu na mitingu za veliko nagrado, medtem ko je športna plezalka Katarina Štremfajl na zadevo nekoliko zamudila. (Foto: I. V.)

Akripol se je temeljito prenovil

Akripol zamenjal nekaj ključnih igralcev in trenerja - Odšli Vešligaj, Čopić, Počervina in Makarevič - Med drugimi na novo tudi Stojakovič - Novi predsednik kluba Alojz Metelko

TREBNJ - Trebanjski prvoligaš Akripol, ki ga čaka tretja sezona v družbi najboljših slovenskih rokometnih moštev, se je temeljito prenovil. Največ je sprememb med igralci, klub pa je dobil tudi novega predsednika, več pozornosti pa bo v prighodnje veljalo tudi mladim domaćim igralcem, ki že trenirajo skupaj s člani in bodo nastopali v novi ligi za igralce do 21. leta.

Nova sezona se bo za rokometne trebanjskega Akripola začela 14. septembra, ko se bo temeljito prenovljeno moštvo v domači športni dvorani srečalo z enim izmed najboljših evropskih moštev, slovenskim državnim prvakom Pivovarno Laško. Številni trebanjski navijači, ki so v minulih sezонаh vedno do zadnjega kotička napolnili tribuno telovadnice osnovne šole, v zelenem dresu Akripola ne bodo več videli nekaterih do sedaj ključnih igralcev ekipe - Željko Vešligaj bo kariero nadaljeval v Avstriji, Andrej Počervina v ljubljanskem Slovanu, Aleksandar Čopić se je vrnil v beograjsko Crveno zvezdo, medtem ko bo Damir Makarevič srečo poizkusil v Italiji.

Zvezel, ki je nastala z njihovim odhodom, bodo poskušili zapolniti s Celjanom Nenadom Stojakovićem, ki je pretekli sezoni igral za dobovski AFP, Miloradom Blagojevićem, ki bo v Trebnju prišel iz sevnische Lisce, Filipom Gradiškom iz Litije in Rokom Teržanom iz trboveljkega Rudarja, pri katerem pa

dvorani srečalo z enim izmed najboljših evropskih moštev, slovenskim državnim prvakom Pivovarno Laško. Številni trebanjski navijači, ki so v minulih sezonah vedno do zadnjega kotička napolnili tribuno telovadnice osnovne šole, v zelenem dresu Akripola ne bodo več videli nekaterih do sedaj ključnih igralcev ekipe - Željko Vešligaj bo kariero nadaljeval v Avstriji, Andrej Počervina v ljubljanskem Slovanu, Aleksandar Čopić se je vrnil v beograjsko Crveno zvezdo, medtem ko bo Damir Makarevič srečo poizkusil v Italiji.

Vrzel, ki je nastala z njihovim odhodom, bodo poskušili zapolniti s Celjanom Nenadom Stojakovićem, ki je pretekli sezoni igral za dobovski AFP, Miloradom Blagojevićem, ki bo v Trebnju prišel iz sevnische Lisce, Filipom Gradiškom iz Litije in Rokom Teržanom iz trboveljkega Rudarja, pri katerem pa

MNK 2000 BLANCA, MEŠIČEK IN KLENOVŠEK

BLANCA - Na prvem turnirju v malem nogometu ob prazniku krajevne skupnosti Blanca, na katerem je sodelovalo 6 ekip, je dosegla 1. mesto ekipa MNK 2000 Blanca, ki si je s tem priznala diplom, pokal, prehodni pokal in zaboljivo pivo v steklenicah. Za 2. mesto so nagradili ekipo Bence, in sicer z diplom, pokalom in zaboljivo pivo, s 3. mestom se je priznala ekipa Puma, ki je za to dobila diplom, pokal in nekaj manjših zaboljivih pijač. Četrtovrščeni Oldtimerji so prejeli diplom. Za sodelovanje na turnirju so izročili priznanje ekipama Blanca in Studenec. Najboljši strelec turnirja je bil Bojan Mešiček, najboljši vratar pa Roman Klenovšek; oba sta prejela priznanje in pokal.

MLADI RIBIČI OB KOLPI

V začetku julija je Ribiška družina Črnomelj imela v gosteh 20 mladih ribičev iz vseh sedmih ribičkih družin, ki delujejo v okviru ZRD Novo mesto. Mladi ribiči so bivali v kampu Vinica in spoznavali ribolovne tehnike tako na stojčki kot tekoči vodi, ter se seznanili z ekologijo sladkih voda in rib. V Kolpi so čolnarili in se v njej tudi kopali. Ogledali so si znamenitosti Bele krajine in odšli na Mirno goro. Seveda je bilo najpomembnejše sklepanje novih prijateljstev. Zmagovalec ribičkega tekmovanja na 2. taboru mladih ribičev je postal Andrej Vanič iz RD Kostanjevica. Najtežja ulovljena riba na taboru je bil 2,85 kg težki klen. Zaključka tabora so se udeležili tudi nagrjenici literarnega natečaja na temo Voda je vir življenja.

PAVEL ŠET

Grah na svetovno prvenstvo

Gozdarski inženir si bo s padalom španske gozdove lahko ogledal iz zraka - Letos najbolje pripravljen do sedaj

NOVO MESTO - Čeprav na Dolenjskem ni gora, kakršne nudijo najboljše možnosti jadrnemu padalcu, velja Novomeščan Marjan Grah za enega izmed najboljših slovenskih tekmovalcev v tej razmeroma novi, a tudi po svetu že dovolj razširjeni športni disciplini. S številnim uspešnim nastopi na domačih in tujih tekmalah si je zagotovil nastop v štirijanski slovenski državni reprezentanci na svetovnem prvenstvu v jadrnem padalstvu, ki bo od 12. do 25. julija v kraju Castillon de Soj v Pirinejih v Španiji.

Grah je na letošnjo sezono pripravljen kot še nikoli do sedaj. Zimski del sezone je prebil v Južni Ameriki, kjer je nastopal na tekma za svetovni pokal v Braziliji in Venezuela in na eni izmed tekem osvojil 10. mesto. Odlično uvrstitev iz Venezuele je spomladan ponovil še v nadaljevanju tekmovanj za svetovni pokal v Italiji, s čimer se je prebil celo na 67. mesto v skupnem vrstnem redu. Ker ni nastopal na Kitajskem, je v skupnem vrstnem redu zdrušil za nekaj mest, a je še vedno med 100 najboljšimi. Tudi na domačih

tekmovanjih je bil letos uspešen in je v skupnem vrstnem redu jadrnolopadalske lige uradno drugi, če pa bo disciplinska komisija upoštevala pritožbe in diskvalificirala tekmovalca, ki je jadril v oblaku, kar je zaradi varnosti prepovedano, bi se lahko zgodilo, da bi bil celo prvi.

Na svetovnem prvenstvu pričakujejo udeležbo okoli 150 jadrnih padalcev iz več kot 30 držav. Grah pravi, da mu neposredno pred prvenstvom, do katerega so mu pomagali tudi Malkom, Krka, VGP, Gozdno gospodarstvo Novo mesto in Foto Asja, manjka močna tekma, na kateri bi izostril občutek za jadranje, kar pa bi ob ugodnih razmerah nadomestil že prvi od predvidenih desetih tekmovalnih dni v Španiji. Žal bo nastopil sicer z vrhunskim, a z že dokaj iztrošenim padalom, s katerim je opravil že preko 200 skokov. Kljub temu je optimističen in upa na dobro uvrstitev vsaj na katerem izmed posameznih tekmovalnih dni, morda pa mu bo uspelo prebiti se med boljše tudi v skupnem vrstnem redu.

I. V.

ZA PADALO NA KOLESU - Jadrinalni padalec Marjan Grah se na sedaj največje preizkušnjo v karieri, svetovno prvenstvo, pripravlja tudi z gorskim kolesom, saj jadrinalni padalec za včasih več kot 150 km dolge prelete potrebuje precej moči in vzdržljivosti. Grah se s kolesom najraje povzne na Brezovo Reber, Radoho ali na Gorjance. Poleg več ur trajajočih treningov z gorskim kolesom moči in vzdržljivost nabira še s kajakom na divjih vodah in s plavanjem, kjer pa je še najmanj doma. (Foto: I. V.)

NOVI AKRIPOL - Andrej Pocervina (na sliki v skoku) v prihodnji sezoni ne bo več nizal zadetkov za Akripol, pa tudi Aleksandar Čopić (v ozadju s številko 9) ne bo več oblačil zelenega dresa, saj so se v trebanjskem rokometnem prvoligašu odločili za vrsto sprememb. Upajajo le, da sprememb ne bo na tribuni, ki je bila zadnja leta vedno nabito polna ljubiteljev rokometata, kar potrjuje, da se je ta šport v mestu ob Temenici dobro uveljavil. (Foto: I. V.)

MNOŽIČNO V KOČEVJU - Na 3. teknu Veronike Desniške na Bregu pri Kočevju se je razen Vindisa in Šalamona zbrala vse slovenska smetana v tem množičnem športu. Med 67 tekmovalci je v kakovostenem razredu lansko zmago potrdil nesojeni olimpijec Roman Kežar, ki je imel najboljši čas na desetkilometrski progi. Med udeležencema je bil številno tudi domačec zastopnik. Med tekmovalci do 30. leta je bil Igor Martič (TSD Kostel) enačni, do 50. leta je zmagal Dare Rovanšek iz Sodražice, med veterani je negotov tek med Kocijančičem in Bartljem dobil slednji. Sevičanka Bregarjeva je bila najboljša med tekačicami do 30. leta. Najstarejši udeleženec Ivan Ivančič iz Metlike je klub 65 letom svež pritekel na cilj. Ker je predrevi odlično uspel, jo bodo prihodnje leto podaljšali na 21. kilometrov, tudi po središču mesta. (Foto: M. Glavonjč)

Derganc prvič prvi v Italiji

Martin Derganc je v Trevisu pobegnil le kilometer pred ciljem - Na isti dirki lani zmagal Gorazd Štangelj

Martin Derganc

Mervarjem. Martin je ob zmagi osvojil tudi drugo mesto v skupnem seštevku letečih ciljev.

To je Martinova prva zmaga za italijansko moštvo Zalf Euromobil Fior v Italiji, čeprav to ni Martinova prva zmaga na dirki v Italiji nasploh, saj je kot mlajši in starejši mladinek na italijanskih cestah mnogokrat znal ugnati prav vse tekmecе. Zanimivo je, da je lani na isti dirki zmagal prav tako Novomeščan Gorazd Štangelj, ki je lani tako kot letos Derganc nastopal za Zalf Fior.

Odgovori in popravki po § 9... ● Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne spremembe objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opredeljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevka, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so neskorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Škandalozen nastop župnika iz Prečne

Dol. list št. 21, 29. maja

Župnik, škof - ničkolikorat ponavljani besedi. Tudi g. Bojan Fink se v Dolenjskem listu nad njima hujuje. Podobno delajo v Delu. Vzrok? Duhovnik je bobu rekel bob!

G. Fink in ostali pisci sestavki kažejo, kakšno moralno nam je dal socializem: vabil je strah v kosti z množičnimi brezpravnimi pomeri, rušil križe, kapelice in cerke, iz ljudi naredil razvaline. Obljubljal je raj brez vere v Bogata, zato je vseh toliko kriminala, zasvojenosti in samomorov.

Kakšen prijatelj pokojnega stebili, g. Bojan, ste dokazali s tem, da ste ga "spremijali" tudi v cerkev. No, verjetno ste pravi Janezek in ste tisto, kar smo slišali pri "vzgojnih" predmetih v šoli, vzel za suho zlato. Podobno se je včasih dogajalo z gasilci, ko v oblikah "niso smeli" prestopiti praga cerkev. Kot da bi oblike delala človeka.

Vsači in podobnih "reakcijah" se je pokazalo, koliko je pravih vernikov. Večina jih je iz KVP (kamor veter piha)...

Vsak tak "član" se sprašuje, koliko bo od Cerkve, stranke, dobil, in ne, koliko bo njej oziroma sočlanom dal. KVP izkoristi vsako priložnost za udrihanje, če ni po njegovem. To pa verjetno ni nasilje, je le liberalizem? Saj tudi bivši in isti sedanji oblastniki niso slovenskemu narodu nič hudega naredili, mar ne? Le Cerkev je nasilna, saj obljuhla raj tam nekje ob koncu, komunisti pa so nebesa naredili že tu na zemlji. Toda kakšne? Tat je nagrajen, tisti, ki ga je odkril, pa kaznovan!

Izraža vaš spis pripadnost prijatelju, lovstvu, slovenstvu, g. Bojan Fink? Ne spada med gong proti Cerkvi, nadškufo g. Rodeetu, duhovnikom in vernikom! Glasniki poudarjajo enakopravnost in ločenost Cerkve od države, zgnajajo verneke v zakristije in domove. Tako si naši "večni" oblastniki predstavljajo demokracijo.

Pisan je: "Mlačne bom izpljunil". Zadnji čas je, da je prišel nekdo, ki se upa "demokratom" pokazati ogledalo. Zgleda, da ga do sedaj v Sloveniji še nismo imeli. Poslan nam je bil nadškofov Franc Rode, ki je občutil vso težo izgananstva, Slovenec, ki je videl po svetu, kaj je prava demokracija. Prav je, da škofje in duhovniki na to opozarjajo. To nam je povedala tudi "Evropa zdaj!"

PETER REPOVŽ

Dražje telefonske storitve

Dol. list št. 26, 3. julija

Nad zadnje cenovne in tarifne spremembe v telekomunikacijskem prometu se je del javnosti, še zlasti uporabniki Interneta, odzval tako, da želimo v Telekomu Slovenije ponovno pojasnit svoja stališča. Zato izjavljamo:

Spremembe cen in delno tudi tarifnega sistema v telekomunikacijskem prometu v Sloveniji sodijo v okvir postopnega prilaganja cenovne politike in tarifnega sistema merilom, ki veljajo v drugih evropskih državah. Odstopenje od njih je bilo in je še ved-

no zelo veliko. Končna posledica teh nesrazmerij je, da Telekom Slovenij ne more zagotavljati dovolj finančnih sredstev za načelo in razvoj. Četudi vlagajo v razvoj po dvajset milijard tolarjev na leto (kar je vrednostno skoraj polovica njegovih letnih prihodkov!), je to glede na potrebe po osnovnih in drugih telekomunikacijskih priključkih in storitvah še vedno premalo.

Po zadnjih spremembah je telekomunikacijski promet v Sloveniji še vedno daleč najcenejši v Evropi. Cene v domačem, notranjem prometu so od evropskega povprečja nižja za 78 odstotkov, v mednarodnem prometu za 12 odstotkov, telefonska naročnina pa za 45 odstotkov. Ob tem je treba opozoriti, da so se cene v mednarodnem prometu znižale za 18 odstotkov, medtem ko se je naročnina podražila za podlrgi odstotek, telefonski impulz pa nominalno za 8,6 odstotka. Za ravno toliko so dražji telefonski pogovori v obeh območjih medkrajnega prometa.

Kolikšna je podražitev v lokalnem prometu, v katerem se je tarifni impulzni interval skrajšal od petih na dve minut, je nemogoče izračunati kar povprečje. Za vse uporabnike, ki v lokalnem prometu v povprečju telefonirajo manj kot dve minuti - in takih je po naših prometnih podatkih 70 odstotkov vseh - je podražitev ravno tako 8,6-odstotna. Za vse druge, ki vzpostavljajo daljše telefonske zveze, pa je podražitev seveda občutnejša. Mednje sodijo tudi uporabniki interneta. Vsača sprememba tarifnega sistema v telekomunikacijskem prometu nekatere skupine uporabnikov nujno prizadene bolj, druge pa manj ali sploh ne.

Kljub spremembam je cena pogovora v lokalnem prometu pri nas še vedno za 67 odstotkov nižja od evropskega povprečja. Za ilustracijo naj navedemo, da stane dve-minutni telefonski pogovor na Slovaškem, preračunano, 16,16 SIT ali na Madžarskem 10,57 SIT, pri nas pa po novem 4,25 SIT z davkom vred. V zahodnevropejskih državah so cene po pravilu še precej višje. Zaradi tega je tudi uporaba interneta v delu, vezana na ceno impulza v lokalnem prometu, pri nas še vedno nekajkrat cenejša kot v Evropi in tudi po svetu. Izjemna so morda ZDA, pa še to ne v vseh delih te velike države.

Telekom Slovenije, p.o.
Služba za odnose z javnostmi

Lovrenc - Kam bi del?

Dol. list št. 22, 5. junija

Maloštevilni krajan Lovrenca, posavske gore v sosedstvu Lisce, znane po rastišču encijana, urejajo ceste. Žal je tik pred koncem zemeljskih del prišlo do zapleta: Ludvik Medved, eden prvih uradnih zaščitnikov encijana, ne pusti širiti dovozne poti po svojem zemeljsku in pred parcelo (stavbišče Okroglice 70), med drugim tudi glede zaščite encijana.

Ludvik Medved je plačal 21. 1. 1997 odškodnino 2.000 DEM Zvonetu Ivandiču za zemeljske in buldežar ob širitvi občinske ceste (parcela 766) na hribom na severni strani, tako da bi ob cesti obiskovalci lahko parkirali avtomobile in ne bi uničevali sprejaj travnikov. Nekateri tam nočejo voziti, kar je samo izgovor in kaprica Jožeta Centriha, saj raje vozi po daljši in slabši cesti kot pa bo bližnji zadaj, ko gre v Lokač. Zameti pa so pozimi v hribih vsepovsod, manj pa jih bo na razširjeni, bolj odprtih cesti kot prej na stari. Poleg tega ne bodo vsako zimo in med letom uničevali ruše ob dovozni poti, kot se je dogajalo zadnja leta. Kmetu in lastniku rovokopača Ivandiču, ki je s svojim strojem opravil večino zemeljskih del. Toda 31.5.1997 je vse skupaj v Ivandiču prekipele po zaslugu prigovarjanja Jožeta Centriha, tako da je občinsko cesto zaprla, da se ne bi po njej več vozi in da bi razširili sprednjo dovozno pot. S svojim strojem je po sredini razširjene ceste izkopal kak meter globok in približno 80 m dolg jarek. Cesta je bila zaradi tega neprevozna, sedaj pa je po Medvedovi zaslugu spet vozna. Glede spora in grožnje s pistolo pa bo svoje reklo sodišče, saj je eno in drugo neresnično in zlonamerno podtkanje, kot tudi s strojem izkopanih mejnikov ob

poškusi širitvi brez dovoljenj. Škoda, da prav lastniki večjih zemeljskih ne kažejo dovolj posluha za zaščito Lovrenca, saj postaja ta planinski vrh čedalje bolj zanimiv tudi za širše obiskovalce na Slovenske. Vendar bi obiskovalci morali iti peš, namesto da kar iz avtomobila trgač cvetove encijana, ki je premalo zaščiten. Gradnja asfaltne ceste po severni strani, to je po občinski cesti, bi bila z vidika zaščite še bolj upravljena in za travnik ter rastišč encijana manj moteča. Ludvik Medved se sprašuje, kje so varstveniki narave, planinci in tudi občinski možje takrat, ko je to za naše okolje in bodoče rodove potrebno.

LUDVIK MEDVED
Radeče

Žalostna usoda

Dol. list št. 26, 3. julija

Pred dnevi je čez noč izginila hiša v Vrhovčevi ulici v starem jedru Novega mesta. No, ni kar izginila, niso je odnesli Marsovci, porušili so jo Zemljani! Neverjetno, koga vse združuje ta besedica.

Dušenje hiše ni nikak čudež, to se pogosto dogaja, še posebno v razvijajočih se urbanih središčih. Ljudje pač niso zadovoljni s starem, ker je premajhno, prenizko, preskromno. Je pa velika nesramnost in samovolja podreti hišo, ki je pod spomeniškim varstvom, ki je kulturni spomenik, hišo, ki je bila vsem meščanom takо simpatična, polna spominov, prava starosta novomeškega stavbarstva. Četudi je bila majhna, ni bil njen pomen nič manjši kot pomen kakšnega gradu ali cerkve. Vsaka stavba ima svojo preteklost in še vse skupaj tvorijo konsistentno zgodbo posameznika, naroda, kulture, človeštva.

Hiša v Vrhovčevi ulici je sedaj preteklost. Izginil je kulturni spomenik. Stvar je ad acta.

Kdo je kriv? Krvica bi vsekakor veljalo najti, saj je porušitev kulturnozgodovinskega spomenika kaznivo dejanje, ki se po zakonu prega.

Precev nesporno bi rekli, da je kriv lastnik (Slavko Pavlenčič), ki je porušitev izpeljal (in skupaj z njim gradbeno podjetje, ki je to izvršilo)! Takih in drugačnih lastnikov je po Sloveniji in svetu več polno. To so ljudje, ki so na hitro obogateli in ki misljijo, da so v paketu z denarjem dobili tudi pamet, kulturno in občutek za lepo. Seveda so v zmoti. Neredko gre za prostake, hohštaperje, ljudi brez občutka za kulturno dediščino, za skupno last in vrednote. Vse, kar imajo pred očmi, je skrb za svojo r..., zelo radi pa pozabljuje na odgovornost, ki so si jo z lastništvom take stavbe nadeli na pleča.

Lahko bi dejali, da je kriv tudi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (direktor Breščak)! Kaj ni vendar on tisti, ki mora v imenu vseh nas, državljanov, varovati vse, za kar smo rekli, da nam veliko pomeni, vso preteklost, ki se ji pri zdravi pametni smo pripravljeni odreči? ZVNKD je neredko le sam zarađi sebe, tako se vsaj zdi. Le kdo ve ali ima dovolj moći, pa je ne zna izkoristiti, ali pa je imam premalo, ker mu je nekdo noč datil več. Morda bi moral že enkrat ne le udariti po mizi, temveč se presesti tudi drugi.

Morda so slepe in gluhe tokrat inšpekcijske vrste (rep. inšp. France Vardjan). Ali koga zanima, kaj poreče inšpектор za varstvo kulturne dediščine? Verjetno ne pretirano, ko je pa spomenik že uničen. Kaj sploh je moč narediti razen kaznovati samovoljne, ko so pa uničili vse, kar se je uničiti. Sistem je res čuden. Najprej uničiti, nato pa razpravljati.

Velik del krvide lahko brez skribi pripisemo tudi projektantu (arhitekt Cibic), ki je narusal novi projekt in s tem dodal en klin na levesti, ki pelje do gradbenega dovoljenja. Ali je denar res vse? Zagotovo bo v prihodnosti potrebljeno vsaj v naši občini razmisli tudi o tem, da bi projektirane takih objektov dovolili le strokovno usposobljenim ljudem, ljudem s praksjo in priznanimi dosežki na področju prenove, sanacije arhitekturne dediščine.

Lahko tudi rečemo, da je kriva novomeška občina (Koncilija in Judež). ZVNKD je pred časom dal pobudo, da bi v sedaj podrti hiši oblikovali muzejsko postavitev usnjarske in vrvarske obrti, ki sta nekoč označevali ta prostor. Občina za to idejo ni zagrabila. Seveda se lahko sedaj izgovarja, da imajo takih idej sami, kolikor

hočemo, da pa je čisto nekaj drugega to izpeljati, najti za to denar. Lahko se izgovarjajo tudi, da skrb za to ni v njihovi prisnosti. Vendar bi se tem besebam lahko le nasmejali, kajti le kdo bi meščane prepričal, da vsa ta dediščina ni na neki način tudi njihova last in odgovornost in s tem tudi skrb oblasti, ki smo jo postavili?

Kriv je nadalje lahko mestni svet (tam sedeči "politički"), ki ni sposoben predlagati in sprejeti odlok, ki bi pometel z vsem, kar diši po univerzitetu dediščine, če so že vsi drugi akti tako neživljenjski in nevrečni spoštovanja.

Krvda je lahko tudi na strani države (Ministrstvo za kulturo) in občine, ki ne ponudita vedno in dovolj finančne pomoči lastnikom takih dediščin, da bi jo obnovili v skladu z vsemi normativi in zahtevami, ki jih postavlja stroka.

Lahko bi končno rekli, da je krivda na samih meščanih (Novomeščani in Novomeščanke), ki preveč nezainteresano, pišemovsko gledajo na te stvari. Res pa je, da konec koncev ne moremo od vseh pričakovati, da se bodo postavili v bran okopov lepotne v spominov.

Skratka, krivev celo morje. Če se boste pogovarjali z enim, bo valjalo krivdo na drugega in ta na tretjega. Tako pač to gre, vse v krogu, sredi tega pa rušilni vihar. Morda pa se bodo moralni vsi uvesti skupaj in na koncu ugotoviti, da so krivi vse skupaj in vsak po malem. Res, vsak po malem. Prav ta "po malem" nas fijaka v stanju, kakršno vlada na področju skrbi za našo dediščino danes.

Toliko je skrbi za dela naših prednikov, ki jih imamo radi, vse dokler nas ne omejujejo v sedanjosti.

TOMAŽ LEVIČAR

študent arhitekture

55 LET TOMŠIČEVE BRIGADE

STARÍ LOG - Letos 16. julija bo minilo 55 let od ustanovitve 1. slovenske narodnoosvobodilne brigade Toneta Tomšiča v opuščeni vasi Cesta. Že vrsto let posamezni borcev obiskujejo kraje, kjer se je brigada zadrževala, in obujajo spomin na težke dni okupacije. Vodstvo skupnosti borcev te brigade je sklenilo, da bodo 55. obletnico ustanovitve proslavili v zadružnem domu v Grižah pri Žalcu v soboto, 19. julija, ob 11. uri.

PESEM IN FOLKLORA

ADLEŠIČI - Prosvetno društvo Božo Račič iz Adlešičev bora v soboto, 12. julija, ob 20.30 pripravilo v tukajšnjem kulturnem domu družbeni večer ob petju in folklori. Kot gost bo nastopila štajerska folklorna skupina Bubla iz Radencev.

Spoštovani!

Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da je članek Bo vas Planina nepriznana žrtve?, obj. v 26. št. Dolenjskega lista na 7. strani, prav tisto, kar sem želel povedati slovenski javnosti. Mnogo lažje mi je pri srcu ob spoznaju, da so v tej naši domovini še ljudje in tudi javni mediji, ki nekaj dajo na zgodovinsko resnico in želijo biti v vsakem trenutku v podporo prizadetim malim ljudem, a v srcu dokazanim domoljubom. S spoštovanjem in hvaležnostjo!

IVAN SRPČIĆ
Dalmatinova 8
8270 Krško

Tožba - trapasta predznost?

O črnih gradnji, inšpekcijsih in občini, presoditi pa bo še treba, kdo je kriv

DOBREPOLJE - 30. junija je občina Dobrepolje dobila pisno tožbo, ki jo je župan Dobrepolje Anton Jakopič po prvem branju ocenil, da je velika predznost in traparija. V tožbi pa je napisano tudi, naj podpis odgovor na tožbo.

Ti. črnograditeljica M. K. iz Zdanske vasi pa toži občino in Sklad, da naj naroči brezplačno preneseti tudi zemeljske na katerem trgovina stoji, in plačata vse stroške, ki so nastali v zvezi s to zadevo. To utemeljuje s predpisom, ki pravi: če kdo zgradi objekt, pa ni vedel, da gradi na tujem zemeljsku, lastnik zemeljske pa ni ukrepal, potem mu pričupa tudi zemeljs

MODNI KOTIČEK Sončenje

Privlačnost, ki jo nudi porjavela koža, je lahko s tveganjem kožnih vnetij, s povečanjem sončnih opelklin in storanjem kože zaradi pretiranega izpostavljanja soncu tudi usodna. Od vas ne pričakujem, da bi se v prijetnih poletnih dneh in na zasljenem dopustu izogibali izpostavljanju soncu. Zato ne bom pretiravala z opozorili, saj zaradi široke ponudbe zaščitnih kozmetičnih preparativ obstajajo doberi načini in sredstva, da prenežete zimsko bledikavost in uresničite željo po enakomerno in obstojo porjaviti koži. Preden vas seznamim z razpoložljivimi sredstvi, pa še informacijo o ponujenih blagovnih znamkah, ki so poleg ostale kozmetike pripravile zaščitno negovalno kozmetiko za pred sončenjem med njim in po njem: Nivea, Sun Mix, Lancaster, Stendhal, Juvena, Copertone, Orlane idr.

KORAK ZA KORAKOM: 1. Pred sončenjem: kreme (tudi peeling) za pripravo zdrave kože na izpostavljanje. Obstajajo celo proizvodi za porjavelost brez sonca!

2. Med sončenjem: kreme, emulzije, koncentrati, spreji, balzami, olja različnih intenzivnosti (faktorji 2-30) za obraz in telo, stiki za posamezne dele (z melaninom).

3. Po sončenju: osvežilne vlažilno-pomirjevalne emulzije, geli, mleko, balzami za nego, proti izsuševanju in za potemnitev.

Ponujeni proizvodi se razlikujejo po kakovosti in cenevnom razredu, vendar boste gotovo uskladili eno z drugim in v bogati izbiri našli nekaj za zaščito svoje ali otrokove kože. Želim vam varno poletje!

JERCA LEGAN

Nov dom bo pri Fari

Z delom bo pričel jeseni - Možnost za zaposlitev domačinov

FARA - Center šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD) ima trenutno 13 domov po vsej Sloveniji. Že z novim šolskim letom pa bo pričel z delom tudi v delu preurejenih prostorov osnovne šole pri Fari, ki bo za domom Čebelica v Dolenji vasi pri Čatežu tako postala že druga lokacija CŠOD-a na Dolenjskem.

"Prostori v šoli pri Fari se bo dalo hitro preurediti, kar nam bo, kljub temu da bodo dela potekala v fazah, omogočilo, da bomo lahko prvo skupino učencev sprejeli že z novim šolskim letom," pravi direktor CSOD-a Janko Hamler. Celotna prenova bo stala okoli 150 milijonov tolarjev, denar zanje pa bodo pridobili delno iz državnega proračuna in delno iz lastnih virov, ki jih Center pridobiva s prodajo svojih storitev v poletnih mesecih. "Ker državni proračun za letošnje leto še ni sprejet, bomo za preureditev predimenzionirane šole pri Fari za naše potrebe letos namenili 30 milijonov tolarjev," pravi Hamler.

Najprej bodo preuredili podstrešje, kjer bodo imeli spalnice z ležišči za 50 otrok, na novo zgradili prostore za 8 učiteljev, preuredili pa bodo tudi vhod v telovadnico in ureli prostore za opremo, kolesarnico, rastlinjak in letno učilnico. Ostale potrebne prostore, kot so kuhinja, jedilnica, telovadnica in nekatere učilnice, si bodo delili s šolo, ki bo izključno samo za svoje potrebe obdržala le 6 učilnic, naravoslovno in tehnično delavnico. Zaradi zainteresirnosti kočeške občine, da bi prostore v šoli smotreno uporabili, občina kot lastnik stavbe CŠOD-u do zaključka ureditvenih del - zgraditi nameravajo tudi bazene bo zaračunavala najemnine, po končanih delih pa bo CŠOD postal solastnik stavbe. "Za delo v novem domu bomo potrebovali približno 10 ljudi, ki jih ponavadi

iščemo čim bližje samemu domu," pravi Hamler. Možnost zaposlitev domačinov pa je tudi želja Kostelca in kočeške občine, ki je kot edini pogoj za brezplačen najem CŠOD-u določila, da mora pričeti z izvajanjem svojih programov že v prihajajočem šolskem letu.

M. L.-S.

Starost in srce

V devet mesecih le trije porodi

OSILNICA - "Na območju občine Osilnica žive v glavnem le stari ljudje, ki jih najpogosteje mučita srce in nespečnost," pravi Danica Štimac, medicinska sestra na zdravstveni postaji v Osilnici, in dodaja, da so starejši pogosto tudi osameli, da nimajo nikogar, s kemer bi se pogovarjali, zato odpro srce nej in ji zaupajo svoje težave. "Pogovor jim pomeni več kot injekcija," pravi Danica.

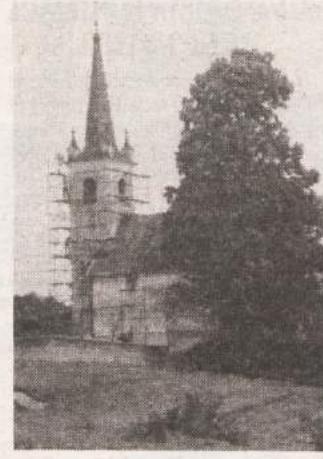
Službo v Osilnici je nastopila oktobra lani, ko se na razpis za to delovno mesto ni prijavila nobena Slovenka. Danica se je namreč rodila pred 28 leti Gašparčič na hrvaški strani Kolpe. Z ljudmi zaradi jezika nima težav, ker govore isto narečje na slovenskem in hrvaškem obrežju Kolpe in Čabranke. (Foto: M. B.-J.)

Danica Štimac

Ona opravlja obiske pri bolnikih, kot naročni zdravnik, pa še pri starejših in dojenčkih - od oktobra lani do konca junija letos so se rodili le trije - opravlja patronažno službo. S patronažnim delom na obsežnem terenu je bilo najprej nekaj težav, saj je bila odvisna od dobre volje poštarjev in drugih, če so jo vzeli s seboj. Potovala je tudi z avtostopom. Pred dvema mesecema pa je dobila od Zdravstvenega doma Kočevje fička in je bolj samostojna.

J. PRIMC

OBNOVA PODRUŽNIČNIH CERKVA - Črnomaljska župnija ima 14 podružničnih cerkva in kar tri so obnovili v zadnjih dveh mesecih, medtem ko četrto, cerkev sv. Jurija na Otovcu (na fotografiji), obnavljajo prav zdaj. Na cerkv sv. Magdalene v Tuševem Dolu in sv. Vida v Doblički Gori so obnovili streho in zvonik, v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Petrovi vasi je obnovljena notranjost, medtem ko na cerkvi na Otovcu obnavljajo fasado. Ob tem ni potrebno posebej poudarjati, da so povsod poleg župnije izdatno pomagali takoj z delom kot z denarjem verniki iz okolišev, ki jim pripravljajo podružnične cerkve.

(Foto: M. B.-J.)

BILO JE PRED STO LETI Čestitamo Sokolu

Izbral Miloš Likar

Pred dnevi je bila v čitalnici v Novem mestu zopet enkrat prav živahnab zabava. Priredil jo je Dolenjski Sokol. Bili so tako uspešni, da jim moramo le čestitati. Ves vsopred je bil sestavljen iz tako zanimivih točk, da se je bilo nadejati obilne udeležbe. Mnogo je pripomoglo k živahnemu zabavi tudi to, ker se je priredila restavracija v dvorani. Kar se tiče vsopreda moramo povedati, da so se vse točke prav dobro izvajale in sodelavci so lahko ponosni z lepim uspehom. Najprej sta nam damski in društveni tamburisti zbor pokazala glasbeno sliko "Sen". Za tem nas je izborna zabaval gospod Tekavčič s svojimi kupleti. Ta predstavljalec se nam je na mah prikupil. V izvrstnih rokah so bili tudi ostale uloge. Ta večer nam je pokazala gospodična Vidičeva svoje izredne sposobnosti za gledališčne igre.

Dolenjskemu Sokolu čestitamo ob lepemu uspehu in želimo, da nam preskrbi še več tako zabavnih družbenih večrov, kateri je bil zadnji.

Dolenjske Novice 1897

Šport, kjer so vsi zmagovalci

Mladi iz Zavoda za usposabljanje invalidne mladine iz Kamnika v Žužemberku - Aktivne počitnice

ŽUŽEMBERK - Že peto leto je začetek poletnih počitnic na Loki ob reki Krki naznala skupina šotorov, ki so jih postavili mladi iz Zavoda za usposabljanje invalidne mladine iz Kamnika. Dnevi so jim popestile številne športne aktivnosti.

Vodja tabora je že vsa leta učitelj športne vzgoje na njihovi šoli Niko Cankar, ki je imel željo spremeniti gledanje na šport, rekreacijo in zdrav način življenja otrok s posebnimi potrebami in se jih zato odločil, da njegov delavnik ne bo trajal samo obveznih 20 ur tedensko. Meni, da mladim že taborjenje pomeni prestop iz sive vsakdanosti in doživetje nečesa novega, ukvarjanje s športom pa je zanje tudi zaupanje v lastne sposobnosti. Mladi so se preizkusili v orientaciji, ribolovu, jahanju lipicancev in strelijanju z lokom, brzice zgornjega dela Krke pa so premagali s kanuji in raftingom. Prosti čas so zapolnili s slikanjem, izdelavo herbarija in kulturnim programom. Večer pa so, kot je že običajno, preživeli ob ognju, zvoku kitare in petju.

Mladi, navdušeni nad novimi spoznanji, se že veselijo prihodnjega srečanja. Dejali so, da se bodo v šoli še bolj potrudili pri učenju, saj se tabora lahko udeležijo le s pozitivnim uspehom. In kaj sta o taboru dejala udeleženca?

ROK CANKAR, spremljevalec iz Vodic pri Ljubljani: "Na taboru pomagam pri konjih, kjer se mladi pri jahanju sprostijo in je to del njihove rehabilitacije."

Rok Cankar in Vesna Grbec

litacije. Za delo me je navdušil oče, tabora pa se bom udeležil tudi prihodnje leto, saj vem, da mladim veliko pomeni preživeti del počitnic ob Krki."

VESSNA GRBEC, dijakinja 3. letnika Srednje ekonomske šole Rudolfa Maistra iz Kamnika: "Taborjenje je zame velik iziv in v Žužemberku sem že tretje leto. Tu sem se udeležila vseh dejavnosti, aktivna pa sem tudi v šoli, kjer se ukvarjam s sedečo odborko, košarko in hokejem na vozičku. Prihodnje leto kljub opravljanju zaključnih izpitov ponovno pridem vsaj za nekaj dni."

DARE PUCELJ

POSAVSKI DIABETIKI AKTIVNI - Društvo diabetikov Posavja - Brežice je eno izmed najbolj aktivnih v Sloveniji. Tudi letos nadaljujejo z aktivnostmi, ki so zapisani v program delovanja društva. Tako se je več kot 100 članov društva konec maja odpovedalo na izlet v Belo krajino, skupina 25 članov pa se je udeležila 2. družabno-športnega srečanja diabetikov Slovenije. Srečanje je bilo prvo junijsko soboto na Ivarčkem jezeru pri Ravnah na Koroškem. Za dobro počutje in prijetno druženje več kot 500 udeležencev je poskrbelo Društvo diabetikov Mežiške doline, ki je ob pomoči Zveze društv diabetikov Slovenije organiziralo letošnje srečanje. (Foto: Branka Begović)

NA KMETIJI PRI GLAVANOVITIH - Otroci iz male šole z vzgojiteljicama iz Žužemberka so v bližnji vasici Reber obiskali Glavanovo kmetijo, kjer jim je gospodinja pokazala, kako naredi hlebke. In medtem ko so se pekli v krušni peči, so se otroci igrali z muncami, ogledali piščančke in pokukali še v hlev h kravicom. In tako bi lahko zapeli, kot pravi pesem, da je na kmetiji lepo. Pa še najedli so se. (Foto: M. F.)

Anton Štampohar

Leto 1942 na Dolenjskem³

Sočasno z izvajanjem načrta "Primavera" je poveljstvo 2. italijanske armade izdalо "Circolare No. 3 C" (Okrožnico št. 3 C). Z njo so bili predpisani ukrepi, po katerih se je ravnila italijanska vojska v boju proti narodnoosvobodilnemu gibanju. Barbarsko in zločinsko nasilje italijanskih vojaških in policijskih oddelkov je doseglo višek med ofenzivo "po poljih in gozdovih italijanske Slovenije" od srede julija do začetka novembra 1942. Glavnega cilja "legionarji civilizacije in visoke rimske kulture", uničitve partizansko vojsko, z ofenzivo niso dosegli. Skoraj v celoti pa jim je uspelo zasesti osvobojeni ozemlje, razbiti mrežo odborov Osvobodilne fronte in narodnoosvobodilne odbore ter vključiti belogradističnih oddelkov v vojaške operacije proti partizanski vojski dokončno vnesti razdro med slovenskim narodom.

Med ofenzivo so italijanska vojska poveljstva ugotavljala, da je partizanska vojska "samozavestna in prav nič pripravljena popustiti" ter da njene akcije "razdejajo življenjsko silo in nepopolnivo voljo upornikov, da nadaljujejo boj". Nerealno pa so prikazovali njene izgube, saj so po njenem zaključku navedli večje število padlih, ujetih in ustreljenih partizanov ter tistih, ki so se predali, kot pa je štela vse partizanska vojska na Dolenjskem in Notranjskem.

Hitreje kot politične organizacije je odpravljala posledice ofenzive partizanska vojska. Že med ofenzivo so bile ustanovljene prve štiri slovenske narodnoosvobodilne brigade: Toneta Tomšiča, Matije Gubca, Ivana Cankarja in Ljuba Šercerja. Vsestransko so se razvijale zaledne vojaške ustanove s partizanskim sanitetom, kurirskimi zvezami in delavnicami. K povečani vojni uspenosti slovenske partizanske vojske so pripravili tudi oficirji, ki jih je v Slovenijo poslal vrhovni komandant NOV in PO Jugoslavije Josip Broz-Tito. Z napadom na belogradistično in italijansko postojanko na Suhorju se je pričela zmagovita partizanska prototrenfenziva, ki se je po štirih mesecih končala z uničenjem bataljona divizije "Macevata" v Jelenovem žlebu.

Slovenska partizanska vojska je v vseh ozirih zadostila pogoju člena 1. konvencije druge haške mirovne konference iz leta 1907 glede poveljnškega kadra, prepoznavnih znakov, odkritega nošenja orožja in upoštevanja vojnih zakonov, toda italijanski okupator ji statusa gverilski ali partizanske vojske, za katere veljajo vojni zakoni, ni priznal. Le v redkih primerih so Italijani partizape imenovali z njihovim pravim imenom (partizani), sicer pa z uradno predpisano psevdonimom "Lažnivec, ustrelili so ga."

Že prvih pet partizanov, ujetih v letu 1942, so Italijani ustrelili. To so bili borci 1. dolenjskega partizanskega bataljona Alojz Sprajcar, Alojz Potočar in Savo Grom, ustreljeni v Globodolu, in Maks Petrič ter Edo Argelovec, ustreljeni v Gorenji Straži. Italijanska vojska ni priznala niti ujetim partizankam. Ko-

nec septembra 1942 so oddelki divizije "Cacciatori delle Alpi" na Stražnjem vrhu nad Črnomljem pri trgovcu ujeli pet partizank. Stirli so njih so pri vasi Blatnik ustrelili: 20-letno Marijo Lizarjevo iz Novega mesta, sestri 15-letno Francko in 16-letno Katico Fabjanovo iz Starega trga ob Kolpi ter 18-letno Zinko Majlizevo iz Metlike.

V začetku novembra 1942 so v Šentjernej ustrelili 23-letno borko Gorjanskega bataljona Francko Bratkočić iz Gorenjega Vrhpolja. Ujet partizane in partizanke so streljali tudi italijanski sodelavci belogradisti. Decembra 1942 so dva ujeta partizana in intendantko Cankarjeve brigade Maro Marinčič po mučenju ustrelili v gozdu nad samostanom Pleterje.

V nekaj primerih so italijanski vojaki usmrtili civiliste tudi na grozljiv način. Sredi maja 1942, ko so partizani obrestjevali Italijane pri Pluski, so ujeli Štanka Omahna s Studenca in Draga Roglja z Rožnega Vrha, starci 19 let, in oba zaklali. O njuni smrti so lažno poročali, da sta bila med bojem "slučajno ubita dva mimoidoča civilista".

V celoti lažno je bilo poročanje o ustrelitvi treh domačinov iz vasi Geršiči pri Podzemljiju v začetku julija 1942. Poročilo omenja partizanski napad na oddelek za zaščito proge pri Dobravčah. V desnicu ranjeni vojak je strejal z levico in ubil tri upornike. V resnicu je šlo za maščevanje. Italijani so obkolili vas, preteplali vaščane in jim ropali imovino. Može v fante, stare nad petnajst let, so zvezane odpeljali. V bližini železniške proge so izdvojili

Alojza Kureta, Franca Papiča in Nikolaja Šimeca ter jih ustrelili. Sedem jih je bilo poslanih v internacijo, kjer jih je šest umrlo.

Lažna poročila so pisali tudi pri drugih nasilstvih in zločinah. 7. avgusta 1942, po domnevnom napadu na posadko v Radatovičih, so se maščevali nad bližnjima partizansko vasem Bojanja vas in Sekuliči. Prvo so skoraj v celoti požgali, zaradi česar da "je prišlo do številnih eksplozij skritega streliča".

Tudi v vojnem času veljajo pravila obnašanja do mrtvrega nasprotnika. Italijanska kraljica in zlasti fašistična vojska je v nekaj primerih grobo potepala vse civilizacijske norme. Prvi so se nad partizani, na Gornjem Lahazu padlimi borce Belokranjske partizanske čete, znesli Italijani skupaj s kočeškimi Nemci. Delno iznakačenim in slečenim partizanom so Kočevarji tlačili prižgane

LJUDSKI PEVCI V SEVNICI - V sklopu sevnškega grajskega poleta so v organizaciji ZKO Sevnica v nedeljo v grajskem parku nastopili na 7. srečanju ljudskih pevcev ljubitelj petja z različnih koncev Slovenije. Nedeljskega srečanja se je udeležila večina izmed 25 napovedanih skupin; na posnetku pa so pevci iz Sevnice. Nastop pevskih skupin bodo ljubitelji lahko spremali tudi v torkovih radijskih večernih oddajah iz cikla Slovenska zemlja v pesmi in besedi. (Foto: L. M.)

"IDEJE BREZ MEJE - KOSTEL 97" - Od 21. do 28. junija je pri Fari v Kostelu potekal že peti raziskovalni tabor za nadarjene učence "Ideje brez meje - Kostel 97", ki ga organizira informacijski, izobraževalni in svetovalni center Izida v sodelovanju z republiškim zavodom za zaposlovanje. Tabora se je udeležilo 37 učencev osmih razredov iz vse Slovenije, nekaj pa jih je bilo tudi iz tujine. Razvrseni v krajinsko, kartografsko, arheološko in umetnostnogodovinsko, biološko, etnološko in socioološko, novinarsko in skupino za ilustracijo in oblikovanje, so udeleženci tabora ob pomoči 12 mentorjev in vzgojiteljev med drugim tudi nadaljevali z lani začetim delom pri ureditvi otroškega vodnika po Kostelu, za katerega načrtujejo, da bo izdelan v prihodnjih treh letih. Na posnetku: udeleženci tabora na zaključni prireditvi, na kateri so predstavili svoje delo in izsledke (Foto: M. L.-S.)

Ustanovili Kostelsko društvo

Z razgovora na temo "Kostelu bije zadnja ura" - Predsednik postal župan občine Škofljica dr. Jurkovič

KAPROL - V soboto zvečer se je v gostilni Pri grofu v Kaptolu zbralo okoli 30 Kostelcev, ki že leta in celo desetletja ne živijo v Kostelu in tistih, ki sicer niso Kostelci, a v Kostel radi prihajajo. Ob razgovoru na temo "Kostelu bije zadnja ura", so tudi uradno ustanovili Kostelsko društvo, ki je društvo Kostelcev in prijateljev Kostela.

Clan pripravljalnega odbora Valentin Južnič je je ob predstavitvi pravil društva poudaril, da so se za njegovo ustanovitev odločili, da bi jim vsi, ki imajo Kostel radi, bodisi kot svoj domači kraj ali kraj, kamor hodijo na dopuste, pomagali pri oživitvi in razvoju Kostela. Namen nestrankskega druženja Kostelcev in prijateljev Kostela v domovini in izven nje naj bi bil poleg vzpodobjanja gospodarskega razvoja in zaustavitev izumiranja Kostela, v katerem je v začetku prejšnjega stoletja živel še okoli 3.000 prebivalcev, danes pa manj kot 700, tudi ohranjanje kostelske kulturne tradicije, običajev in narečja in sezna-

njanje domače in svetovne javnosti z naravnimi lepotami, zgodovino in kulturo Kostela.

Za predsednika društva so izvolili Kostelca po rodu dr. Jožeta Jurkoviča, ki je trenutno župan občine Škofljica, za podpredsednika domačina Martina Marinča in za tajnika Mojca Skender. Ob trenutnih prizadevanjih krajevne skupnosti Kostel za ustanovitev samostojne občine so si za prednostno nalogo zadali pojasnjevanje potrebe po samostojnosti vsem, ki lahko kakorkoli vplivajo na odločitev, ki bo o tem sprejet državni zbor. "Bodoči razvoj Kostela je pogojen z novo občino. Izkusne drugi občini in stanje v Kostelu sedaj nam dokazujejo, da bi občino Kostel moral ustaviti že leta 1995," je dejal novoizvoljeni predsednik dr. Jurkovič. Dogovorili so se, da bo za usklajeno delo skupin za lobiranje poslanskih skupin skrbel upravni odbor društva, ki bo pripravil tudi koncept strategije bodočega razvoja Kostela.

M. LESKOVŠEK-SVETE

VALVASORJEVA KONJENICA PETIČ NA POTI

LITIJA - V sredo, 25. junija, je že petič odšla z gradu Bogenšperk na pot slavna valvasorjeva konjenica. 35 konjenikov tokrat ni prepotovalo že utečene poti proti Dolenjski in Notranjski do presihajočega Cerkniškega jezera, letos jih je vodila pot preko Podkuma v Trbovlje, na grad Medija, kjer je Valvasor živel in je domnevno tudi pokopan, v Slivno, Veliko Štango, Litijo in preko Šmartna nazaj na grad Bogenšperk. Na Bogenšperku je konjenike, ki so se po treh dneh napornega popotovanja vrnili na Bogenšperk, pozdravil "sam" Janez Vajkard Valvasor. Sprejel je šest konjenikov za svoje viteze. Kot častne viteze pa je imenoval župana konjenice (in litijškega župana) Mirka Kapljo ter zasavsko rogu. Stotnik konjenice je krstil 15 konjenikov, ki so prejeli celo pot prvič. Vsek od petnajsterice je pri krstu moral poklekiniti pred stotnikom, poljubiti zastavo konjenice, popiti požirek ali dva mrzle vode iz grajskega vodnjaka, dobil je udarec z mečem in glavo so mu oprali s suhim ovom. Po prestanem krstu je postal član Valvasorjeve konjenice.

VPIS V ZLATO KNJIGO

LITIJA - Vsako leto se ob zaključku šolskega leta zberejo najuspešnejši učenci in učenke na gradu Bogenšperk. Letos jih je bilo 36, ki so vseh osem razredov zaključili z odličnim uspehom. (9 iz OŠ Litija, 8 iz OŠ Gradec, 10 iz OŠ Šmartno, 5 iz OŠ Gabrovka in 4 iz Glasbeno šole Litija). V knjigo dosežkov pa je za odlične rezultate na matematičnem, športnem, računalniškem, jezikovnem, glasbenem in tehničnem področju bilo vpisanih 83 učencev in učenek. Priznanja je, kot vsako leto, podelil litijski župan Mirko Kaplja.

Po več letih spet otrok

Se v prazne hiše враča življenje?

ČRNI POTOK - V vaseh ob Čabranki je vse več praznih hiš, naraščaja ni, starješi umirajo. Tisti, ki so ostali zvesti rojstnemu pragu, se s številnimi težavami prebijajo skozi življenje, ki je za mnoge zelo kruto. Prebivalce najbolj skrbi prihodnost, ki je brez vizij. V domačem okolju ni zaposlitve, večina delazmožnih odhaja v službo v hrvaška podjetja, mlađi, kolikor jih je, obiskujejo hrvaške šole, študij bodo zanesljivo nadaljevali na Reki ali v Zagreb.

V Črnom Potoku, kamor je prihod mogoč le po hrvaški cesti pri Čabru, je ved praznih hiš obdanih z grmičevjem. Ena izmed izjem je tudi stara domačija pri mostu na Črnom Potoku (vas je dobila ime po potoku) last 56-letne Željke Hudolin. Lastnica je bila rojena v hrvaški vasici Kukići pri Čabru, kamor jo vsak dan vleče pogled: 37 let živi v Sloveniji in se nima državljanstva. Pravi, da je leta 1991 zamudila, pravzaprav sploh ni bila poučena, kaj vse se bo zgodilo. Leta 1992 je vložila prošnjo za slovensko državljanstvo, te dni je bila na preskusu znanja slovenskega jezika in ga uspešno opravila.

Kmalu pričakuje državljanstvo in pokojnino (18 let je delala v Goranproduktu). Že več let prejema po možu le borih 312 kun hrvaške pokojnine, kar je nekaj več kot 10.000 tolarjev. Sin in hčerka sta zaposlena v Babnem polju, drugi sin je brez dela. Kljub vsem težavam, so Hudolinovi zelo ponosni na prvorjenčka Mateja, ki je 20. januarja prijokal na svet.

M. G.

USTANOVNI ZBOR KOSTELSKEGA DRUŠTVA - Novoizvoljeni predsednik Kostelskega društva dr. Jože Jurkovič (na posnetku stoji) je poudaril, da samo z ustanovitvijo nove občine Kostelci še ne bodo storiti vsega, kar bi Kostelu omogočilo prihodnost, in da bodo zato morali člani društva tudi po ustanovitvi nove občine del svojega časa še naprej posvečati Kostelu. (Foto: M. L.-S.)

Spremljanje cvetnega prahu v zraku

V Evropi spremljajo pojavljanje cvetnega prahu že dvajset let - V Ljubljani ga merijo drugo leto zapored - Da bi se občutljivi ljudje izognili zdravstvenim težavam

LJUBLJANA - Inštitut za varovanje zdravja RS v okviru raziskovalne naloge, ki jo financirata Ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Ministrstvo za zdravstvo, že drugo leto zapored spremjava pojavljanje cvetnega prahu v Ljubljani. V vseh evropskih državah pa so že pred dvema desetletjema razvili mrežo opazovalnih postaj za tovrstne raziskave.

Poleg spremeljanja pojavitv v koncentracije cvetnega prahu v ozračju projekt vključuje tudi določitve pogostosti pojavitv v povečane občutljivosti na nekatere vrste cvetnega prahu pri ljudeh, ki boleha po senenim nahodom. Inštitut v letosnjem letu pripravlja tri dnevne napovedi koncentracije cvetnega prahu na območju Ljubljane, ki jih dnevno objavlja na Radiu Slovenija in televiziji, pa tudi skupaj z bioraznoveskom napovedjo na straneh Hidrometeorološkega zavoda na Internetu.

Cvetni prah je že dolgo znan kot povzročitelj alergij, ki v zmerem in borealnem klimatskem pasu pomembno vpliva na zdravje ljudi. V zraku lebdi čez vse leto v večjih ali manjših količinah, največ pa je spomladini in poleti. Količina cvetnega prahu se spreminja tudi iz dneva v dan, saj je odvisna od vremena.

DRUGO ROJSTVO

LITIJA - V starem mestnem jedru zopet stoji "štirina", ki je vse do leta 1960 (dobrih sto let) služila svojemu namenu in je bila ob izgradnji litijškega vodovoda odstranjena. Je bila zbirališče naših mater, ki so hodile po vodo in prale solato. Tu so izvedele tudi vse litijške novice. Današnja "štirina" je kopija stare - po zamisli Marka Boltinja so jo vili v Tehnični srednji šoli v Ljubljani - in bo vsakoletno zbirališče proslavljeno ob dnevu državnosti ter obletnici rojstva skladatelja Petra Jereba. Pred nekaj dnevi so se Litijani iz starega mestnega jedra zbrali okoli novopostavljene "štirine" na otvoritvi, proslavili dneva državnosti in 130-letnici rojstva skladatelja Petra Jereba. Zbrani množici Litijanov so govorili: predsednik Villa Litta klub, Fondacija Litija Martin Brilej, predsednik mestne skupnosti Nace Šteferl in župan litijške občine Mirko Kaplja. V kulturnem programu, ki ga je povezovala Joža Ocepek, so sodelovali še moški pevski zbor Lipa Litija in pihalni orkester Litija. Največje presečenje za vse, ki so prišli na otvoritev: iz "štirine" je najprej pritekel rdeči vino in po nekaj minutah voda iz mestnega vodovoda.

Velike količine cvetnega prahu odletijo v zrak s prašnikov vetrov, rastlin, ki jih opravi veter. V jasnih in suhih jutrih, ko se rosa posuši in se ozračje ogreje, veter odnese cvetni prah s pašnikom in ga dvigne v zrak, potem pa se poseda nazaj na površje zemlje v obliki pelodnega dežja ali pa ga veter odnese in z zračnimi masami potuje tudi sto ali celo več tisoč kilometrov daleč. Cvetni prah alergogenih rastlin, ki lebdi v zraku, pri preobčutljivih ljudeh izvode alergijska vnetja sluznic zgornjih dihal in oči, astmo ali vnetje kože. V sezoni cvetenja, ko so koncentracije peloda v zraku najvišje, vdihnemo poleg zraka tudi približno 1 mikrogram peloda na dan.

Da bi se izognili prehudim zdravstvenim težavam in začeli jemati zdravila pravočasno, je potrebno, da vemo, katere vrste cvetnega prahu so v zraku in kakšna je njihova koncentracija. Za lovljene cvetnega prahu imajo posebno pelodno past, ki je postavljena na streho stavbe. Kdaj se bo v sezoni pojavila določena vrsta peloda in v kakšnih količinah, največ pa je spomladini in poleti. Količina cvetnega prahu se spreminja tudi iz dneva v dan, saj je odvisna od vremena.

PRAZNOVANJE V GROSULJU

V domu starejših občanov v Grosupljiju imamo ponovno veliko novega. Kupili smo kombi, ki sem ga poimenovala Kranjski Janez in bila nagrajena. Voziti ga hišnik Franci in že dvakrat smo obiskali Brezje in Kurešček. Obnovili so dvigalo, tako da sedaj z veseljem stopimo vanj. Zahvaljujem se vsem, ki skrbijo za nas 170 oskrbovancev, naj pa pri tem dodam, da sem naročnica Dolenskega lista od leta 1951 in ga vsak četrtek z veseljem pričakujem.

ANA DRAŠLER

GLASOVANJE ZA MELODIJE MORJA IN SONCA

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je v prostorih novomeškega radia Studia D potekalo glasovanje za izbor glasovalne skladbe sestavljene iz 20. festivala Melodije morja in sonca, ki bo 19. julija v Portorožu. Glasovanje je potekalo v 12-ih radijskih postajah po vsej Sloveniji, 16-članska žirija v Studiu D je glasovala za Dolensko in Belo krajino. Tista pesem, ki je dobila največ glasov, bo dobila nagrado žirij radijskih postaj in poslušalcev.

jati kontinuirano v dolgoletnih nizih. S tem pridejo do podatkov, ki jim omogočajo izdelavo modelov za napovedovanje začetka cvetenja posameznih alergogenih vrst rastlin vnaprej in opozarjanje bolnikov na prihajajoče težave. Pojavljanje cvetnega prahu v Ljubljani merijo neprekiniteno v dnevnih časovnih razmikih.

Tekstilna šola občuti krizo industrije

Presekati staro miselnost

SEVNICA - Krizo v tekstilni industriji, ki jo občutijo tudi posavska podjetja, saj na primer za Jutranjko govorijo o sto in več presežnih delavkah, zadnji dve leti občutijo tudi v srednji tekstilni šoli v Sevnici, kjer imajo sicer tekstilni program že dobrih 20 let. Kljub temu ravnateljica šole Alenka Žuraj ni pesimistična. V javnosti je namreč še vedno ustvarjena podoba, da njihova šola ustvarja delavke za tekoči trak v gigantskih tovarnah, kjer te opravljajo le fazi ali dve v postopku šivanja, kar pa ne drži.

"Zaradi takšne miselnosti smo v 40-ih letih poklicu vzel dosto-

Alenka Žuraj

janstvo. Vendar izobraževanje temelji na obrtniškem načinu izdelave. Zato smo se na šoli odločili za predstavitev šolskih dejavnosti, tako da dijakinje svoje spremnosti in znanje, ki so jih pridobile na šoli, občasno prikažejo tudi na modnih revijah in tekmovanjih tekstilcev, kjer dosegajo vidne rezultate. Z interesnimi dejavnostmi in drugimi aktivnostmi na šoli skušamo dati vsakemu posamezniku posebno skrb in pozornost, poklic šivilje oziroma krojača pa v času odločanja za poklic predstavljamo tudi po osnovnih šolah, saj lahko z znanjem, pridobljenim na šoli, marsikaj naredi, ne le da se zaposli, kot konfekcionar v tovarni, saj butična proizvodnja pridobi veljavo," pravi Žurajeva.

Na šolo se je v prvem krogu vpisalo za en oddelek bodočih dijakov, v drugem vpis u bo, kot kaže, zapolnjen tudi drugi šivilski oddelek, čeprav bosta oddelka nekoliko manjša kot prejšnja leta. In ker se zavedajo, da je lahko majhna šola bolj občutljiva, so letos kot dopolnilo uvedli nov frižerski program, katerega bo v jeseni obiskovalo 60 dijakov, ker pa se v Posavju pojavljajo potrebe po kadrih na lesarskem področju, bodo poskušali na šoli oživiti tudi lesarski program.

T. G.

MANAO
turistična agencija

Kandijska 9, Novo mesto
tel.: 068/321-115, fax: 068/342-136

ZA VAŠO LAŽJO ODLOČITEV

MERKUR®

od 3. do 26. julija 1997

MERKURJEVE VROČE CENE

lepilo za sporex, UNIHEM, Maltex, vreča 30 kg

bela mivka, Kalcit Kamnik, vreča 50 kg

treslojna kombi fasadna plošča, FRAGMAT, debelina 5 cm

stegle, A.O.K., 2 kosa, 1 x 300 mm in 1 x 400 mm

potopna črpalka s plovcom, AL-KO, TS 220

garnitura svedrov, PROJAHN, 9 kosov, trije za beton, les in kovino

aluminijasta letev, ALPOS, 31-04, višina 89 cm, 4 stopnice

črna varjena cev, debelina 3/8", 1/2", 3/4", 1" ali 5/4"

aluminijasta kljuka, ŽEČE, art. 23.02, temna, na ključ ali cilinder

aluminijasta kljuka, ŽEČE, art. 23.00, temna, na ključ ali cilinder

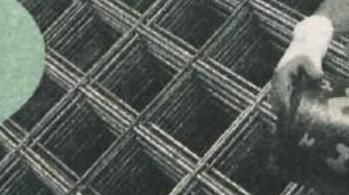
aluminijasta pololiva za okno, ŽEČE, art. 15.56, temna ali svetla

fleksi cev, INDE, ϕ 13,5 mm, siva

fleksi cev, INDE, ϕ 16 mm, siva

armatura mreža, R 424, debelina žic 9 x 6 mm, razmik žic: 150 x 250 mm, mere: 6000 x 2200 mm

armatura mreža, R 0,69, debelina žic 4,2 mm, razmik žic: 200 x 200 mm, mere: 5000 x 2200 mm

žeblij, 4,0 x 100 mm, pakirani po 5 kg

žeblij, 3,1 x 70 mm ali 3,1 x 80 mm, pakirani po 5 kg

leplilna pištola, BOSCH, PKP 18 E,

zmagljivost lepljenja 20 g/min, leplilna palica debeline 11 mm

vrtalno kladivo v kovčku s priborom, BOSCH, GBH 2-24 DSR, moč 620 W, vrtanje v beton s SDS-plus svedri od 4 do 24 mm

keramična ploščica z dekorjem, GORENJE, Blanka, 5248 T, 146/1 T III

VROČA CENA 46.990,00

keramične ploščice, GORENJE, Blanka, 5248 T, komercialna kvaliteta, mere: 20 x 25 cm

VROČA CENA 590,00/kos

keramične ploščice, GORENJE, Sonja T, komercialna kvaliteta, mere: 20 x 20 cm

VROČA CENA 1.399,00/m²

keramična ploščica z dekorjem, GORENJE, Blanka, 2005, 145/1 T III L

VROČA CENA 330,00/kos

keramična ploščica z dekorjem, GORENJE, Blanka, 5157 B, 169/1 B II

VROČA CENA 590,00/kos

keramične ploščice, GORENJE, Lili, 5270, komercialna kvaliteta, mere: 20 x 25 cm

VROČA CENA 1.399,00/m²

keramične ploščice, GORENJE, Blanka, 2510, 168/1 B II L

VROČA CENA 330,00/kos

keramična ploščica z dekorjem, GORENJE, Sava, 9099, mere: 33,3 x 33,3 cm

VROČA CENA 1.290,00/m²

MERKUR JE MOJ SVET...

... ker ima pestro izbiro dobrega blaga, -

... ker mi pri nakupu znajo svelovati.

... ker z Merkurjevimi karticami nakupujem še ceneje.

Z Merkurjevo kartico zaupanja PRI TAKOJŠNJEM PLAČILU

nad 5000 SIT ŠE OD 4 DO 10 % CENEJE!

Pri plačilu s kreditno-plaćilno kartico Diners-Merkur ŠE 4 % CENEJE.

$1 + 1 = 12$... ker lahko nakupujem tudi na 12 obrokov.

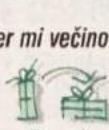
Pri plačilu na čeke z odloženim plačilom: do 5 čekov BREZ OBRESTI!

Pri nakupu na posojilo: do 5 obrokov BREZ OBRESTI!

Pri nakupu nad 5 čekov oz. obrokov pa so obresti naslednje:

6-1%, 7-2%, 8-3%, 9-4%, 10-5%, 11-6%, 12-7%.

... ker mi večino blaga dostavijo na dom brezplačno,

... ker lahko kupljeno blago zamenjam za drugo,

... ker lahko najamem orodje in stroje za domača dela.

OBIŠČITE MERKURJEVE FRANŠIZNE PRODAJALNE

GRADAC: NOVOTEHNA, GROSUPLJE: Vimont, KOSTANJEVICA NA KRKI: NOVOTEHNA.

KRŠKO: NOVOTEHNA, NOVO MESTO: PC Železnina, NOVOTEHNA,

NOVOTEHNA - Tehnični center in NOVOTEHNA - Gradbeni center.

ŠENTVID PRI STIČNI: Agrograd, ŠENTRUPERT: Kovinoprodaja.

TREBNJE: Kovinoprodaja in NOVOTEHNA.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 10. VII.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.30 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 10.05 VIDEOING
 10.35 TEDENSKI IZBOR
 MOESHA, amer. naniz., 13/14
 11.00 DISORDERLY ORDERLY, amer. film
 12.30 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, franc. dok. nadalj., 6/13
 13.00 POREČILA
 13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrica
 16.00 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
 17.00 OBZORNICK
 17.10 OTROŠKI PROGRAM QUASIMODOVE ČAROBNE DOGO-DIVŠČINE, fran. serija, 12/26
 17.35 TOM IN JERRY
 17.50 LJUBEZEN BOLI, angl. nadalj., 5/10
 18.40 KOLO SREČE, tv igrica
 19.15 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 TEDNIK
 21.05 POLETNI UMOR, 2. del, šved. drame
 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
 22.30 POLETNA NOČ CAROLINE VE VELEMESTU, amer. naniz., 11/23
 23.00 SVILENE SENCE, amer. naniz., 8/22

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 15.15 Poletna noč: Caroline ve velemestu, amer. naniz., 10/23; 15.55 Svilene sence, amer. naniz., 7/22 - 16.45 Šport - 18.25 Filmski triki - 18.55 Skrb za zemljo, angl. dok. serija, 9/13 - 19.30 Dnevnik, vreme, Šport - 20.15 Vokv na vratihi, franc. dan. film - 21.35 Pisave - 22.10 Raymond Quencau, franc. dok. oddaja - 23.05 Recital M. Lipovška - 23.35 Koncert simfonimčnega orkestra AG

KANAL A

- 10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jeje marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 14.00 Manatis (ponov.) - 15.10 Dannyjeve zvezde - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadaj.) - 18.10 Rajska obala (nadaj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Očka major (naniz.) - 20.25 Smith in Jones (naniz.) - 21.00 Na akademijo (film) - 22.25 V precepui (film) - 0.05 Ulica ljubczni (film) - 0.40 Karma

koprod. film - 15.00 Jake in Ben, kan. nadalj., 8/13 - 15.45 Zgodba iz školjke - 16.15 Poletna noč: Caroline ve velemestu, amer. naniz., 11/23; 16.55 Svilene sence, amer. naniz., 8/22 - 17.35 Človek in živali, angl. dok. oddaja - 18.35 Poletni umor, šved. drama, 2. del - 19.30 Dnevnik, vreme, Šport - 20.05 Salvador, amer. film - 22.15 10.000 obratov - 23.15 Jazz

KANAL A

- 10.40 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jeje marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost (naniz.) - 11.55 Korak za korakom (naniz.) - 12.20 Oprah show (ponov.) - 13.25 Charles je glavni (ponov.) - 15.00 Karma - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadaj.) - 18.10 Rajska obala (nadaj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Očka major (naniz.) - 20.25 Smith in Jones (naniz.) - 21.00 Na akademijo (film) - 22.25 V precepui (film) - 0.05 Ulica ljubczni (film) - 0.40 Karma

HTV 1

- 7.40 Tv spored - 7.55 Porečila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Porečila - 12.25 Marisol (serija, 128/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.45 Izobraževalni program - 17.10 Tega lega... - 17.40 Porečila - 17.50 Obalna straža (serija) - 18.35 Kolo sreče - 19.10 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, Šport - 20.15 Hrvatska policija (dok. oddaja) - 21.00 Dubrovniški poletni festival - 21.55 Pustolovština u Hrvatski (potop. dok. oddaja) - 22.30 Opazovanja - 22.55 Seinfeld (hum. serija) - 23.25 Umor u Savoyu (film)

HTV 2

- 13.25 Tv koledar - 13.35 Seinfeld (hum. serija) - 14.00 Savanh se smeje (kan. film) - 15.45 Hišice v cvetju - 16.30 Maslinski dvorci (serija) - 17.30 Telo in duša (serija) - 16.30 Drzni in lepi (nadaj.) - 18.10 Rajska obala (naniz.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Elen (naniz.) - 20.30 Zrcalna podoba ubjalke (film) - 22.05 Remington Steele (naniz.) - 22.55 Avtovizija - 23.30 Tihotapci (naniz.) - 0.20 Vojak naj bo (naniz.) - 1.15 Dannyjeve zvezde

SOBOTA, 12. VII.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.30 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 7.45 OTROŠKI PROGRAM RADOVEDNI TAČEK
 8.05 TABORNIKI IN SKAVTI
 8.20 ZGODE IZ ŠKOLIKE
 8.50 AL ANDALUZ, 2. del
 9.30 TEDENSKI IZBOR SAGA O MCGREGORJEVIH, avstral. naniz., 15/26
 10.20 HUGO, tv igrica
 10.50 BREZREPI PETER V AMERIKI, šved. film
 13.00 POREČILA
 13.05 KRAOKE
 14.05 STRELJA Z JASNEGA, nem. naniz., 9/28
 17.00 OBZORNICK
 17.10 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 6/9

SLOVENIJA 2

- 8.00 Euronews - 10.30 Vest in pločevina - kribovol - 11.00 Tedenski izbor: Cik cak, oddaja o tržnih komunikacijah 11.30 V vrtincu - 12.00 Poletna noč: Caroline ve velemestu, amer. naniz., 13/23; 12.25 Svilene sence, amer. naniz., 10/22 - 13.15 Lisička zvitorepka, opera - 14.55 Šport - 20.00 Slovenski magazin - 20.30 Goli, avstral. naniz., 5/6 - 21.30 Svet čudes, avstral. dok. nadalj., 11/13 - 21.55 Šport - 22.25 Evropski koncert

HTV 2

- 10.35 TV koledar - 13.35 Seinfeld (hum. serija) - 14.00 Savanh se smeje (kan. film) - 15.45 Hišice v cvetju - 16.30 Maslinski dvorci (serija) - 17.30 Telo in duša (serija) - 16.30 Drzni in lepi (nadaj.) - 18.10 Rajska obala (naniz.) - 18.40 Hugo, tv igrica - 18.30 Skrivenost vesolja (serija) - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, Šport - 20.20 Zakon L.A. (serija, 38/44) - 21.15 Popolni tujiči (serija, 5/24) - 21.45 Popeye Doyle (amer. film) - 23.20 2,4 otroka (hum. serija, 2/6) - 23.50 Besnost (kan. film)

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 10.30 Vest in pločevina - kribovol - 11.00 Tedenski izbor: Cik cak, oddaja o tržnih komunikacijah 11.30 V vrtincu - 12.00 Poletna noč: Caroline ve velemestu, amer. naniz., 13/23; 12.25 Svilene sence, amer. naniz., 10/22 - 13.15 Lisička zvitorepka, opera - 14.55 Šport - 20.00 Slovenski magazin - 20.30 Goli, avstral. naniz., 5/6 - 21.30 Svet čudes, avstral. dok. nadalj., 11/13 - 21.55 Šport - 22.25 Evropski koncert

KANAL A

- 10.00 Kaličko - 11.00 Risana serija - 11.20 Kapitan planeti (risana serija) - 11.45 Super samuraj (nem. naniz.) - 12.10 Ladja s steklenim dnem (filma) - 14.05 Atlantis (ponov.) - 14.50 Miza za pet (ponov.) - 15.35 Dva neuma psa (ponov.) - 16.00 Alf (nem. naniz.) - 16.30 Muppet show - 17.00 Pot v Cherokee (mlad. film) - 17.55 Lovec na krokodile (dok. oddaja) - 18.40 Kung Fu (nem. naniz.) - 19.30 Sam svoj mojster (nem. naniz.) - 20.00 Možnosti Maxa Glicka (film) - 21.40 Odiklop - 22.15 Britansko prvenstvo turnih avtomobilov - 23.15 Ljubim te, Mark (film)

PONEDELJEK, 14. VII.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 0.20 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 8.30 EUROPNEWS
 11.05 VIDEOING
 11.35 TEDENSKI PROGRAM
 RADOVEDNI TAČEK
 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
 12.30 UTRIP
 13.00 PLANET IN
 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
 22.25 POLETNA NOČ CAROLINE VE VELEMESTU, amer. naniz., 13/23
 22.50 SVILENE SENCE, amer. naniz., 10/22

SLOVENIJA 2

- 8.00 Euronews - 13.40 Salvador, amer. film - 15.45 Poletna noč: Caroline ve velemestu, amer. naniz., 12/23; 16.05 Svilene sence, amer. naniz., 9/22 - 16.55 Šport (tenis) - 19.30 Dnevnik, vreme, Šport - 20.00 Reki poje mi, amer. film - 22.05 National geographic, amer. dok. serija, 2/20 - 22.55 V vrtincu - 23.25 Sobotna noč

KANAL A

- 10.00 Kaličko - 11.00 Risana serija - 11.45 Najstniki proti vesoljem (naniz.) - 12.10 Na aka-demijo (ponov. filma) - 13.35 Vitez za volantom - 14.20 Daktari (naniz.) - 15.15 Očka major (ponov.) - 15.40 Charles je glavni (ponov.) - 16.05 Alf - 16.30 Muppet show - 17.00 Pot v Cherokee (mlad. film) - 17.55 Lovec na krokodile (dok. oddaja) - 18.40 Kung Fu (nem. naniz.) - 19.30 Sam svoj mojster (nem. naniz.) - 20.00 Možnosti Maxa Glicka (film) - 21.40 Odiklop - 22.15 Britansko prvenstvo turnih avtomobilov - 23.15 Ljubim te, Mark (film)

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 13.20 Na potep po spominu - 14.25 Tedenski izbor: Šport; 14.55 Evropski mesec kulture; 15.35 Obzorje duha; 16.05 Koncert; 17.20 Goli, avstral. naniz., 5/6 - 18.15 Poletna noč: Caroline ve velemestu, amer. naniz., 14/23; 18.35 Svilene sence, 11/22 - 19.30 Dnevnik, vreme, Šport - 20.05 Karaoke - 21.10 Amerika (dok. serija, 2/12) - 17.00 Zjadri okoli sveta (potopisna serija) - 17.30 Porečila - 17.55 Živ resnica - 18.05 Ponos in pomislek (serija) - 19.03 Začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, Šport, vreme - 20.20 12.01 (amer. film) - 22.00 Opazovanja - 22.20 Svet zabave - 22.55 Nočni program

KANAL A

- 10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jeje

marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 Alf (ponov.) - 14.00 Kung Fu (ponov.) - 15.10 Dannyjeve zvezde (ponov.) - 16.10 Rajska obala (nadaj.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadaj.) - 18.10 Rajska obala (nadaj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Očka major (naniz.) - 20.25 Smith in Jones (naniz.) - 21.00 Na akademijo (film) - 22.25 V precepui (film) - 0.05 Ulica ljubczni (film) - 0.40 Karma

TOREK, 15. VII.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 0.20 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 9.45 VIDEOING
 10.15 TEDENSKI IZBOR
 JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 15/23
 11.05 ČETVORKA, amer. film
 13.00 POROČILA
 13.05 LINGO, TV IGRICA
 13.45 TEDENSKI IZBOR
 PO DOMAČE
 15.05 TV KONFERENCA
 15.55 MOSTOVI
 17.00 OBZORNICK
 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 TABORNIKI IN SKAVTI
 17.25 OTROCI POLDERJEV, nizoz.
 serija, 2/6
 17.45 NA VRITU
 18.10 KONCERTI ZA MLADE
 18.10 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI
 amer. dok. serija, 7/13
 18.30 OBZORJE DÜHA
 18.40 POMAGAJMO SI
 18.50 LJUDJE IN ZEMLJA
 18.55 OTROCI BREZ MEJA, ponov.
 19.00 POREČILA
 19.10 OTROŠKI SVET, amer. naniz., 5/12
 19.20 PO DOMAČE
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 19.50 ZRCALO TEDNA
 20.10 KAMRA
 21.15 INTERVJU
 22.05 ODMEVI, VREME, ŠPORT
 22.15 POLETNA NOČ
 CAROLINE VE VELEMESTU, amer. naniz., 16/23
 22.55 SVILENE SENCE, amer. nadalj., 13/22

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 14.25 Tedenski izbor: Sobota noč; 16.25 Pomagajmo si - 16.55 Poletna noč: Caroline ve velemestu, amer. naniz., 15/23; 17.20 Svilene sence, amer. naniz., 12/22 - 18.05 Slovenski magazin - 18.35 Župnik za 10 tednov, ang. nadalj., 3/6 - 19.30 Dnevnik, vreme, Šport - 20.05 Gore in ljudi - 21.00 Osamljeni planet, avstral. pustolov. serija - 21.45 Vzemi denar in beži, amer. film - 23.10 Svet poroča

KANAL A

- 10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jeje marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost (naniz.) - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 14.00 Osmiljeni (ponov.) - 15.10 Atlantis (ponov.) - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show (ponov.) - 17.45 Drzni in lepi (nadaj.) - 18.10 Rajska obala (nadaj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Družinske zadave (naniz.) - 20.35 Strašilo in gospa King (naniz.) - 21.20 Odiklop - 21.55 Nenavadna doživetja - 22.40 'alo, 'alo (naniz.) - 23.10 Vročica noči (naniz.) - 0.00 Bergerac (naniz.) - 0.55 Pod ledom (dok. oddaja)

SREDA, 16. VII.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.20 TELETE

V POREČU PRENOVLJEN HOTEL IN APARTMAJI - Podjetje Plava Laguna iz Poreča je v petek svečano odprla popolnoma prenovljen hotel Laguna park in apartmaje v naselju Špadiči ter apartmaje Galijot v nasejlu Plava Laguna. Kompletna prenova vseh objektov jih je veljala 14.985.000 DEM. Hotel in apartmaji so sodobno opremljeni in prijetni za bivanje. Podjetje Plava Laguna je od leta 1993 pa do letošnje sezone prenovila 11.000 ležišč. Kot so povedali na tiskovni konferenci, je Slovenija zanje eno najpomembnejših tržišč, slovenski turisti pa vedno dobrodošli gostje. Ni odveč poudariti, da so poleg dosedanjih številnih nagrad na področju turizma letos dobili še nagrado za eko akcijo "Neka moja Istra blista 97" za dolgoletno prizadevanje pri urejanju avtokampa Zelena laguna.

PLAVA LAGUNA

POREČ

POČITNICE V POREČU
so nekaj posebnega, so doživetje!

Posebej pa Vas želimo informirati o posebnostih letošnje ponudbe za termin do 22.8.1997.

Vse apartmaje Astra, Citadela in Laguna park smo opremili s TV sprejemniki, direktnimi telefoni in sušilci za lase!

Dnevna najemnina apartmaja že od 79 DEM!

Dobrodošli v avtokampih Zelena laguna, Bijela Uvala in Naturist v centru Ulika. V vseh so bazeni, rekonstruirane in nove sanitarije, urejene plaže, pristanišča za čolne, športni centri, marketi in še marsikaj.

Pričakujemo Vas rekonstruirani in popolnoma obnovljeni hoteli Laguna park (klimatiziran v celoti), Plavi in Zorna (klimatizirani dnevni prostori) s TV sprejemniki, direktnimi telefoni in sušilci za lase.

Cene polpenzionia po osebi na dan že od 64 DEM!

V hotelih B kategorije: Delfinu, Galebu, Istri in Lili so **cene polpenzionia po osebi dnevno manjše od lanskih: že od 46 DEM!**

V vseh hotelih so vam za zajtrk in večerjo na voljo samopostečne bufet restavracije!

Pa še veliko možnosti športne rekreacije in zabave!

POLEG VSEGA NUDIMO ZNATNE POPUSTE ZA OTROKE!

Turistična taksa je 2,20 DEM po osebi na dan!

Otroti do 12 let je ne plačajo, od 12-18 let pa samo 50%.

INFORMACIJE PRI AGENCIJI VAŠEGA ZAUPANJA ALI PA PRI

PLAVA LAGUNA, MARKETING, POREČ
tel.: 00385/52/410-101
fax: 00385/52/451-044

OSNOVNA ŠOLA PREVOLE

8362 Hinje

razpisuje
prosta delovna mesta

- 1 učitelja angleškega jezika z dopolnjevanjem obveznosti na razredni stopnji.
- 1 učitelja kemije-biologije z dopolnjevanjem obveznosti za določen čas (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).
- 1 učitelja športne vzgoje z dopolnjevanjem obveznosti OPB za določen čas (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).
- 1 učitelja zgodovine in geografije z dopolnjevanjem obveznosti za določen čas (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).
- 1 učitelja glasbene vzgoje in OPB za določen čas (tretji in četrti razred) (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).
- 1 vzgojiteljice za pripravo otrok na šolo za določen čas (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).

Prošnje, s potrdili o izobrazbi, pošljite na gornji naslov v 8. dneh po objavi.

R & F
Računovodske in finančne storitve, d.o.o.

objavlja prosto delovno mesto

R A Č U N O V O D J E

Vaše glavne naloge bodo vodenje knjigovodstva in računovodstva, priprava bilanc ter podpora vodji financ. Sodelavec ali sodelavka, ki jo iščemo, naj ima naslednje kvalifikacije in sposobnosti:

- VI. stopnja izobrazbe ekonomske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri zahtevnejših nalogah v računovodstvu
- obvladanje del na osebnem računalniku

Prijave s potrebnimi dokazili in življenjepisom pošljite na naslov:

R & F, d.o.o.
Adamičeva 2
8000 Novo mesto

Audi
Prednost je v tehniki

NOVI AUDI A6 od 61.333 DEM
AUDI A4 od 38.545 DEM

Vozila na zalogi!

Posebne ugodnosti za kupce
iz Dolenjske in Bele krajine

**Ugoden nakup na Porsche leasing
ali potrošniški kredit!**

Avtohiša Berus
Pooblaščena prodaja in servis
Tel: 068 / 342 - 360, 25 - 098

TPV - AVTO, Servisno prodajni center
Kandijska 60 - 8000 Novo mesto
Tel.: (068) 391-81-12
391-81-19

KREDITI
OD T+0%

**ZELO UGODNO
MEGANE ALIZE IN CLASIC**

**SUPER KREDITI
DOBAVA TAKOJ + DARILO
STARO ZA NOVO — LEASING — TESTNE VOŽNJE**

RABLJENA VOZILA

ŠL.	TIPI VOZILA	LETNIK	KM	BARVA	CENA V DEM
1.	R-5 CAMPUS/3V	1992	69.000	MET. ZELENA	6.350
2.	R-5 FIVE/5V	1994	44.800	RDEČA	8.580
3.	R-19 RT 1,4/5V	1993	65.000	ZELENA	13.600
4.	R-19 RT 1,4/4V	1993	76.000	BELA	14.000
5.	JUGO 45	1989	71.000	RDEČA	1.500
6.	CITROËN AX CABAN	1992	70.000	BELA	6.400
7.	FORD FIESTA	1987	77.000	ČRNA	4.100

**SERVIS — KLEPARSKE IN LIČARSKE STORITVE —
NADOMEŠTNI DELI — AVTOPRALNICA**

RENAULT
AVTOŽIVLJENJA

Od 15.-25. julija

Vam ponujamo

POPUST za

JELOVICA

Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 61-30, fax: (064) 634-261

prodajna mesta:

NOVO MESTO, Ul. talcev 2, tel./fax.: 068/323-444

METLIKA, Cesta XV. brigade, tel./fax.: 068/58-716

BREŽICE, Aškerčeva 1, tel./fax.: 0608/62-926

JakaElektro RADEČE

Bavex TREBNJE

Kera Trade ZAGORJE ob SAVI

MK Trgoimpex KOČEVJE

**DOLENJSKA
BANKA**

Posojila za samostojne podjetnike

Vsek pričetek poslovne dejavnosti je navadno povezan s številnimi vprašanji v zvezi s finančnim poslovanjem. Dolenjska banka vam nudi številne možnosti, s katerimi boste lažje dosegli svoje poslovne cilje.

Posojilna ponudba Dolenjske banke, namenjena samostojnim podjetnikom oz. obrtnikom, zajema posojila za financiranje naložb v osnovno in obratna sredstva. Tovršna posojila lahko pri banki najamejo državljan Republice Slovenije, ki poslovno sodeluje z banko ter izpoljujejo druge posojilne pogoje za pridobitev posojila. Za pridobitev posojila banka ne pogojuje vezave lastnih sredstev samostojnega podjetnika.

Banka odobrava dolgoročna in kratkoročna posojila. Dolgoročna posojila so namenjena večjim investicijam v osnovna sredstva, nakupu, gradnji oz. adaptaciji poslovnih prostorov. Odplačilna doba dolgoročnih posojil je odvisna od namena kreditiranja in lahko znaša dve do dvanajst let.

Kratkoročna posojila z odplačilno dobo do dvanajst mesecev pa so lahko fiksna oz. okvirna.

Višina odobrenega posojila je odvisna od kreditne sposobnosti samostojnega podjetnika, donosnosti naložbe in načina zavarovanja posojila. Banka odobri samostojnemu podjetniku posojilo največ v višini 80% predračunske vrednosti naložbe.

Posebna ugodnost teh posojil je v tem, da samostojni podjetnik lahko do 50% odobrenega posojila porabi v gotovini, preostali del posojila pa porablja na podlagi pogodb, predčasnov oz. računov.

Dolenjska banka se s svojo pestro posojilno ponudbo za samostojne podjetnike oz. obrtnike tudi vključuje in prilagaja razpisom pristojnih državnih in občinskih inštitucij za pospeševanje razvoja in obrti podjetništva.

**KRKA ZDRAVILIŠČA, d.o.o.
NOVO MESTO**

**objavlja prosto delovno mesto
RECEPTORJA
v Zdravilišču Dolenjske Toplice**

Od kandidatov pričakujemo:

- srednjo šolo družboslovne, ekonomske ali gostinsko turistične smeri,
- 2 leti ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje nemškega jezika, začeleno je tudi znanje italijanskega jezika,
- veselje do dela v gostinsko-turistični dejavnosti,
- zanesljivost, prijaznost in komunikativnost.

Vse, ki vas dinamično delo receptorja zanima in ustrezate zahtevam, vabimo, da pošljete pisne prijave z dokazili v 8 dneh na naslov: KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto, Kadrovska služba, Šmarješka cesta 6, 8000 Novo mesto.

Dodatne informacije dobite na telefon: 068/312-566.

Mesto nad Bojico

Za pisatelja Jožeta Dularja in njegovo leposlovno prozo so značilne naslednje poteze: najraje upodablja rodno Dolenjsko in njene ljudi v pretekli in popretekli dobi; na pisanje slehernega dela se temeljito pripravi s študijem zgodovinskih virov, arhivalij in takratnega časopisa ter se pri tem poslužuje svojega obširnega znanja, ki si ga je pridobil kot etnograf in dolgoletni vodja Belokranjskega muzeja. Zbrano gradivo zna preoblikovati s svojo bogato pisateljsko fantazijo in ustvariti pravo galerijo ljudi iz najrazličnejših slojev. Tako so nastala pomembna dela o dolenjskih ljudeh (*Ljudje ob Krki, Krka umira, Krka pa teče naprej, Na drugi strani Krke*), zaradi katerih ga literarna veda upravičeno šteje za nadaljevalca dela Josipa Jurčiča.

Vse te lastnosti odlikujejo tudi najnovejši Dularjev roman *Mesto nad Bojico*, ki ga je Dular ustvaril v zadnjih dveh ali treh letih. V njem je tokrat posegel v življenje Metlike in njenih prebivalcev v drugi polovici preteklega stoletja. Ob dveh uglednih rodbinah je v večjo roko prikazal malone vse žitje in bitje ne samo tedanje Metlike, ampak celotne Bele krajine. Tudi ta roman odlikuje lep slog in skrb za jezik. Dular je skušal tudi s sloganom pustvariti duha časa, v katerem se roman godi.

Da je avtor izbral snov iz metliške preteklosti, ni naključje. Tu je preživel nad polovico svojega delovnega življenja kot profesor slovenskega jezika, osnovalec in ravnatelj muzeja, publicist in leposlovec, tu si je izbral življensko družico in si ustvaril družino. Pokojni ženi Silvi je posvečen tudi ta Dularjev roman.

Karel Bačer

Besede prof. Bačerja so popotnica knjige, ki je pravkar izšla v založništvu Dolenjskega lista. *Jožeta Dularja roman Mesto nad Bojico* (knjiga obsega 211 strani, je v trdo vezana, na ovitku pa prinaša barvno podobo Metlike spod čopiča Sama Kralja) lahko kupite pri Dolenjskem listu s spodnjo naročilnico.

NAROČILNICA

Naročam _____ izvod(ov) knjige *Mesto nad Bojico*, avtorja **Jožeta Dularja**.

Cena enega izvoda knjige je **2.990 tolarjev** (s prometnim davkom) + **stroški poštnine**.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Podpis: _____

(Naročilnico pošljite na Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24)

KOVINOTEHNA

**PC v Intermarket centru
v Brežicah, tel.: 0608-62-857
in PC v BTC Novo mesto
tel.: 068-316-171, 316-173**

Barvni televizor VOYAGER SAMO 43.990 SIT (za gotovino)!

OSNOVNA ŠOLA STARI TRG OB KOLPI

Stari trg ob Kolpi 7
8342 STARI TRG OB KOLPI

razpisuje prosto delovno mesto

UČITELJA MATEMATIKE, FIZIKE in RAČUNALNIŠTVA za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Kandidati morajo izpolnjevati z zakonom določene pogoje ter biti usposobljeni za poučevanje računalništva v osnovni šoli.

Prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na zgornji naslov. O izboru kandidata vas bomo obvestili v zakonitem roku. Nastop dela: 1. septembra 1997.

zavarovalnica tilia d.d.

ZAVAROVALNICA TILIA, d.d.
NOVO MESTO, Seidlova c. 5

OBVESTILO!

Obveščamo vse zavarovance in poslovne partnerje, da je Zavarovalnica Tilia, d.d., Novo mesto 10.7.1997 prešla na novo digitalno centralo, zato Vam v nadaljevanju posredujemo pomembnejše nove telefonske številke:

NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA 068 3917 200
• fax 068 343 041

VODSTVO 068 3917 201

SKLEPANJE ZAVAROVANJ:

- avtomobilsko zavarovanje 068 3917 249
- avtomobilsko sklepalno mesto 068 3917 271
- premoženska zavarovanja in 068 3917 234
- transportna zavarovanja 068 3917 240
- osebna zavarovanja 068 3917 235
- osebna zavarovanja 068 3917 248

CENITEV IN LIKVIDACIJA ŠKOD:

- avtomobilske odškodnine 068 3917 275
- premoženske odškodnine 068 3917 270
- kolektivne odškodnine 068 3917 265
- živiljenjske odškodnine 068 3917 250
- mednarodne odškodnine 068 3917 266
- finančno-računovodska služba 068 3917 220
- informatika 068 3917 230
- splošno kadrovska služba 068 3917 208

**PRIJETEN
HLAD V VSAKEM
PROSTORU**

Posebna ponudba od 7. - 26. julija 1997

KLIMA NAPRAVE "FUJITSU"

**NAMIZNI
VENTILATORJI**

že od **3.490 SIT**

Osnovna šola Žužemberk

Baragova 1
8360 Žužemberk

RAZPISUJE PROSTA DELOVNA MESTA

- učitelja slovenskega in angleškega jezika
- učitelja razrednega pouka
- psihologa

Delovna mesta so razpisana za nedoločen in poln delovni čas. Nastop dela: 1.9.1997.

Prijave z dokazili o izobrazbi po Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja sprejemamo 8 dni po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Žužemberk, Baragova 1, 8360 Žužemberk, z oznako ZA RAZPIS.

AVTO-MOTO DRUŠTVO

BREŽICE

Cesta bratov Milavcev 12

Avto-moto društvo Brežice zaposli inštruktorja za C- in E-kategorijo. Prošnje pošljite na naslov AMD Brežice, Cesta bratov Milavcev 12, Brežice, do 15.7.1997.

TOM

**TOM Oprema
tevarna tekstilno-avtomobilske opreme, d.o.o.
Mirna**

ima potrebe po proizvodnih delavcih na programu avtosedežnih prevlek za avtomobilsko industrijo za delovno mesto ŠIVALEC (20 izvajalcev) za nedoločen čas.

Pogoji:

- zaključen triletni program šivilja-krojač ali skrajšan program II. stopnja - tekstilec
- poskusno delo en mesec
- NK delavcem nudimo možnost usposabljanja, ki traja tri mesece.

Delo je dvozmensko, občasno tudi nočno delo.

Plača po kolektivni pogodbi za tekstilno industrijo.

Nastop dela je možen takoj.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili posredujejo v roku 15 dni kadrovski službi TOM Oprema, d.o.o., Mirna, Glavna cesta 41, Mirna. Informacije po telefonu št. 068/47-030. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Quick
d.o.o.

tel.: 067/31 961

fax: 067/72 379 //www2.sioly.net/ext/quick/

MEDNARODNA ŠPECIDIJA IN TRANSPORT
Partizanska 109, 6210 Sežana

HITRA DOSTAVA BLAGA

NA RELACIJI ITALIJA — SLOVENIJA

EVROPA — SLOVENIJA IN V OBRATNI SMERI

Poleg prevzema blaga pri vašem dobavitelju poskrbimo še za izvozno carinjenje in dostavo blaga do vašega skladišča oziroma tam, kjer vi želite.

DOVOLJ JE VAŠ TELEFONSKI POZIV ALI FAKS.

NA VOLJO SO VAM:

V SEŽANI	V LJUBLJANI	V KOPRU	V VRTOJB
Viktor Robert	Velimir	Silvija	Klara
tel: 067/31 961	061/16 61 226	066/38 188	065/35 621
fax: 067/72 379	061/18 51 227	066/37 107	065/35 421

MOGOČE Boste našli rešitev, katero ste že dolgo iskali: POKLICITE!

mnogi so vam obljudljali hitro
hujšanje s
ČUDEŽNIMI PREPARATI
pa ni bilo tako !!!

PIKOLO
storitveno trgovsko podjetje, d.o.o.

VAM PONUJA ZDRAV IN UČINKOVIT

PRIPOMOČEK V OBLIKI TABLETK

Z DODATKOM

MULTIVITAMINOV

cena 2.900,00 SIT

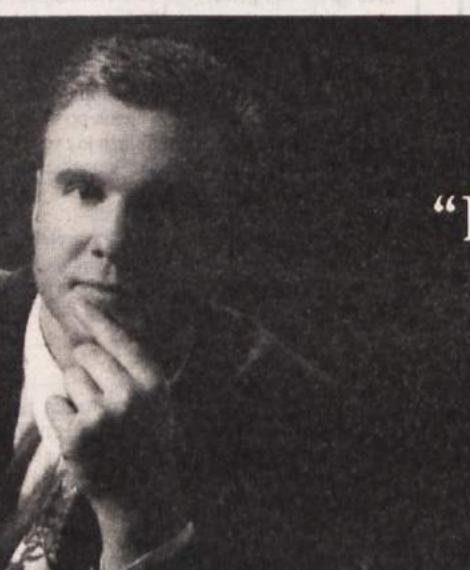
TELEFONSKA ŠTEVILKA, KI VAM SPREMENI

ZIVLJENJE:

0602/ 501 - 620 OD 8. DO 16.URE

Bodoči najemnik franšize McDonald's, to je pripravil za Vas.

**"Resen posel ni od danes na jutri.
In jaz tudi ne."**

"Igor Mrak, franšizjemalec McDonald's, Restavracija McDonald's McDrive Domžale."

Informacije:
McDonald's Slovenija d.o.o.
Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Tel: 061 / 317 674, 322 485, 329 091
Faks: 061 / 322 555

← Za našo novo restavracijo v Novem Mestu iščemo franšizjemalca.

"Skoraj 22.000 restavracij McDonald's v več kot 100 državah je dokaz, da sistem deluje globalno. Moja osebna izkušnja pa potrjuje, da je učinkovit tudi lokalno, pri nas v Sloveniji."

Večino restavracij McDonald's po vsem svetu vodimo franšizjemalci - solastniki, ki tudi sami delamo v restavraciji. Sistem McDonald's ne bi tako uspel, če ne bi svojim franšizjemalcem omogočil odličnih pogojev in absolutne podpore, kadarkoli jo potrebujemo.

Verjemite ali ne...

Krvavec 104.5

Kum 105.9

**vašem
kanalu**

(068) 324-377

Travica na otoški loki je bila prvi dan rockovskega žura še mehka in suha, da so lahko počitka potrebeni obiskovalci sedli, tisti od glasbe in piva preveč zdeleni pa na nji tudi odspali urico ali dve (slika levo zgoraj). Žur pa je tekel dalje in nastopi domačih ter tujih zveznikov, kot so Demolition Group, brazilska pevka Diana Miranda in vedno prepričljivi Vlado Kreslin (slike spodaj), so razgibali poslušalce. Najbolj navdušeni med njimi so se drenjali ob varnostni ograji pod odrom (slika desno spodaj) kar najblžje njihovim idolom. Dež, ki je ponoči in soboto dopoldan pošteno namočil otoške travnike in tiste, ki so ostanek noči prespalni v šotorih (slika desno zgoraj), ni uničil dobrega razpoloženja. Splošno mnenje je bilo: žur je uspel, bilo je zabavno. Vidimo se na Rock Otočcu 98! (Foto: Milan Markelj)

Rock Otočec: prvič, drugič, tretjič...

Po Rock Otočcu 76 in 83 se je zgodil še Rock Otočec 97, torej eden na vsako desetletje. Minuli je s prejšnjima dvema imel skupno le prizorišče (najboljše, kar si jih lahko izmislimo), ime in Vlada Kreslina. In nekaj obiskovalcev. In deževno vreme. Pravzaprav kar veliko.

Dvodnevni festival na domiselnih lokacijih kopališča ob otoških otočkih na bregu Krke je po mnenju prireditelja uspel, z njim pa se strinja tudi večina obiskovalcev z dežjem začinjenega glasbenega vikenda na obrežju Krke. Program, ki ga je bilo skupaj z nepretiranimi odmori kar dolgih 11 ur v petek in 12 ur v soboto, je v zavetje dolenjskega turističnega bisera privabil manj obiskovalcev, kot je pričakoval in napovedoval glavni organizator Festival Novo mesto. Glavni zato, ker sta mu s predprodajo vstopnic pomagala študentska organizacija Univerze v Ljubljani in s 40 prostovoljci Društvo novomeških študentov. Morda je negotovo vreme s padavinami in še kaj botrovalo samo solidnemu obisku 2500 pretežno mladih v petek in 3500 v nedeljo. Pod pričakovanji je bil tudi obisk iz sosednje Hrvaške, čeprav bi se ob močni zasedbi glasbenikov z juga počutili kar domače. Bolj navdušeni iz oddaljenih krajev Slovenije so več kot 200 šotori prenapolnili prostor, ki ga je za dvodnevno kampiranje namenil organizator, ki je poskrbel tudi za nemotorizirane meščane in tiste, ki so se pripeljali v dolenjsko prestolnico z avtobusi ali vlaki. Njim je namenil brezplačen avtobusni prevoz z avtobusne postaje Novo mesto do Otočca in nazaj.

Dobra organizacija

Pohvaliti velja dobro pripravljeno in varovano prizorišče, dobro, a kot vedno preglasno ozvočenje, neokrnjen (če odmislimo pričakovan nenastop rudolfcev, kar je bila ena od reklamnih potez organizatorja) in po objavljenem urniku tekoč program, dobro deluječe zdrav-

stveno službo, ki je dobila priložnost, da se izkaže. Skratka organizatorju v organizacijskem smislu ni kaj očitati. Pa vendar, marsikdo bi si žezel kakšno informacijo o nastopajočih, ne nazadnje se to spodbobi že zaradi spoštovanja do glasbenikov samih, in program s časovnico, tako pa si se moral zanesti na tistih nekaj urnikov, visečih za točilnimi mizami, dokler so seveda tam sploh viseli.

Ker je organizator težko pridobil soglasje za prireditev od hotela Otočec, se je zares potrudil, da bi se držal dogovora in da prireditev ne bi preveč motila dejavnosti in idile visoko ciljajočega otoškega turizma ter zahtevnih in visokega standarda vajenih gostov za debelimi zidovi dolenjskega turističnega bisera. Zdi se, da jim je uspelo, seveda pa je usoda naslednjega festivala na isti lokaciji v rokah ali bolje v glavah otoških hotelirjev.

Dolenjske skupine solidne

Otvoritev v petek in soboto je pripadla domaćima skupinama. V petek se je z vročino in hendihekem prvega spopadla skupina RINGS z dobro vokalistko, v soboto je to nalogo, začinjeno z vlagom in blatnim avditorijem, več kot solidno opravil šentjernejski DURHMARŠ. Prostor do bolj ugodnih in uglednih terminov so zapolnjevali MI 2 iz Rogatca, trdi HIC ET NUNC, predvidljivo solidni motorizirani gospodarji svojih srce AVTOMOBILI, ki niso skrivali obžalovanja zaradi zgodnjega nastopa, WET BED, MOJ BOOGIE BAND in ob najbolj ugodnem terminu za domaćine oba dneva ob šesti uri zvečer D'KOVAČI in DAN D. WET BED je prišel na "svoj" primerno moker

teren, a te prednosti žal ni izkoristil v svojem prvem domaćem nastopu (sicer šele drugem). Tako kot še nekateri so podlegli nevidnemu pritisku publike, ki je imela očitno najraje le en meni - enolončnico po preverjenem receptu z znanimi survinami - in tako je po Krki splavala priložnost, da bi nam predstavili več tistega (poleg nakazanega sporočila, ki se je skrilo v bučnosti in tujejezičnem tekstu), kar je vzkliklo iz mokrete postelje.

D'KOVAČI so nastopili s priredbami narodnih, DAN D pa z mednarodnimi in nekaj svojimi skladbami. Več svežine in boljši sprejem pri občinstvu so bili deležni dandejevcu, ki imajo dobro pojočega, za kontakt nujno potrebnega frontmana. Čas oziroma ura nastopa je bila, kot je to vedno ob podobnih priložnostih, zelo pomembna za odziv publike. Festival je opozoril, da imata Dolenjska in Novo mesto toliko skupin, kot jih še nista imela, mnogi pa so pogrešali poete DRUŠTVА MRTVIH PESNIKOV.

Prvi dan je mejo med odrom in udarno glavnino poslušalcev zarisovala senca, drugi dan je to vlogo kar uspešno prevzelo blato pred odrom. Prvo sta premagala čas in plinifikacija K.U.T. GAS z dobrimi, a ne preveč usklajenimi pihalcii z R&B in Broadwayjem, drugo, v soboto, njihovi najbližji sosedje DEMOLITION GROUP, katerim so pred tem teren proti pričakovanjem slabu pripravile v teh krajih sicer dobro sprejete, a tokrat ne razpoložene MAJKE. Krčani so se prvi resnejše spopadli z blatom pred odrom in ga z dobrim nastopom ter prirvenci in dovezneži za njihovo razdiralno glasbo precej utrdili in rešili prekomerne vlage. Kreslin nesporna zvezda

MAGNIFICO je zanetil, LET 3 pa so vzplameli najvišje v petek, tako da so dodobra zmedli edine akustičarje, irske

folklorje CRAOBH RUA, ki so v nepotrebno opravičilo pojasnili, da še nikoli niso nastopili na rock festivalu. Iz maborškega Lenta jih je pot vodila v Izolo, kjer je pred otoškim nastopom prepevala DIANA MIRANDA. Njena "brazilška" zasedba premore le tri karioke, bobnarja (odličnega) iz Svice in še enega Evropejca. Z obilo električne, brez tolkal, brez pihal in z iz trte izvitim in z ničimer podkrepljenim projektom Back to Afrika - per favor! Latino pop dance je reševala Miranda s svojimi, samo Brazilkam lastnimi čari in temperamentom. Sicer ne pomni, da bi tako blizu Krke kdajkoli žurirali Brazilci, in tudi Miranda ne pomeni, da bi kdajkoli prej nastopila med rockerji. Razlog, da smo jih lahko slišali (Miranda tudi videli) je mini slovenska turneja Lent-Izola-Otočec.

VLADO KRESLIN z MALIM BOGOVIM je bil nesporna zvezda prvega dne. Nastop pred zadnjimi PIPS, CHIPS & VIDEOCLIPS, ki so solidno zaključili petkov program ob 2 uri zjutraj, je bil navdušoče sprejet. Sicer pa Vlado vse navduši: malošolce, najstnike, pubertnice, polnoletne, srednjeletne, odrasle, upokojence, zrele in nezrele, mokre in suhe, le gluhih ne.

ZABRANJENO PUŠENJE, ki ima dandanes zelo primeren naziv za naše kraje, jo navdušilo s pristnostjo, humorjem in entuziazmom, ki so lastni še posebej prebivalcem malce nazaj še obleganega evropskega mesta. Sarajevčani in pridihi nostalgijske ter solidarnosti. Zares čisto nor je bil PETER LOVŠIN. Nalivu navkljub, ki je segel globoko na sicer primerno velik in pokrit oder, je vztrajal skupaj s publiko v zaključku dvodnevnega festivala, začinjenega z darovi neba, ki so očitno zaščitni znak in kulisa otoških festivalov.

Povprečna starost prisotnih (brez glasbenikov, ki bi sicer pokvarili povprečje) je bila polnoletnost ali kaj več. Rosno mladi, mladi in mlajši so prevladovali. Glasbeno presenetljivo nezahtevna publike, ki se je odzivala le na znane hite, imena in udarne ritme. Takšen je bil tudi koncept festivala, če o njem sploh lahko govorimo. Organizator je poudarjal, da je bil njegov namen le zabavati in izkoristiti čudovito okolje, ki ga ponuja okolica Otočca. To je bilo več kot očitno takoj po preletu programa, ki je bil sestavljen iz tistega, kar je prišlo mimo Otočca. Po zaslugu dogodkov iz leta 1991 in naprej je bil Rock Otočec 97 zares pravi in ne le simbolni mednarodni festival. Tujih nastopajočih je bila slaba polovica, po jeziku sodeč, pa precej več.

Brez izgredov

Festival je minil brez incidentov. To, da se je nekdo valjal v blatu, je bila njegova stvar in posledice je nosil sam. Za pijke, utrujene, prizadete, bolj drzne in podobne ni krv niti Otočec 97 niti glasba, še manj glasbeniki - to je davek, ki smo ga dolžni poravnati razvratu konca 20. stoletja. Zbujanje pozornosti v tako brezobličnem vsakdanjiku pa je že stara, dolača zgodba - da le ni nasilno!

Veliko je bilo zadovoljnih, veselih, nekaj jih je bilo deležnih zdravniške pomoči (tudi tisti izven pristnosti oz. odgovornosti organizatorjeve zdravstvene službe), nihče se ni utopil, redki so se osveževali z lastnimi napitki, malo jih je bilo brez zapestnic (vstopnic) - za vse to gre zasluga organizatorju. Veliko je bilo mokrih, prezbleh, blatnih, utrujenih, neprespanih, lačnih, za kar pa organizator ne nosi nobene odgovornosti. Za vse, za kar je moral in mogel, je organizator poskrbel več kot zgledno.

JANKO HROVAT

Vse poti so vodile na JFK

nim obvestilom, da prodajajo svoje spominke - majice, spodnje hlače, kape, vžigalnike in še kaj z znakom letalonosilke - tudi za tolarje in ne samo za dolarje.

JFK je več kot FKK

Od 23. do 26. junija so domala vse poti vodile na JFK v Koprskem zalivu ali vsaj čim bliže tej mogični sivi ameriški zadevi na modrem slovenskem morju. Kdor ni zdržal in nekaj ur na vročem obmorskom soncu čakal v vrsti za ogled letalonosilke, je sedel, stal, čepel ali kako drugače bil na obali in gledal v čudo na vodi. Tiste dni so se slovenske nagice osramočeno valjale ob morju, vsem na očeh, pa jih še opazili niso, kajti tam čez na vodi je bila ona - JFK. JFK je pač več kot FKK.

Novinarsko pero, izpod katerega so te vrstice, se je povzelo na letalonosilko v koprskem zalivu v skupini Združenja Slovenskih častnikov, območnega združenja Novo mesto, Škocjan in Šentjernej pod dejanskim vodstvom sekretarja Branka Đukića. Omenjena skupina je delila usodo verjetno vseh "neposvečenih" junijskih obiskovalcev velike ladje. Svojemu cilju se je neodvisno od svoje volje bližala natanko takoj, kot naroča japonski haiku: "Daj polž, zlezi na goro Fudži, vendar počasi, počasi." In je dosegla krov letalonosilke JFK. Ali je to dobro ali slabo, se ne ve. Mogoče bodo to povedali Američani. Ko smo stopali z ladjo, je ameriški marinec namreč vztrajno pritiskal gumb neke napravice. Ob vsej dovršenosti vohunjenja, izvidovanja, nadziranja in informiranja, s katero se lahko pohvali letalonosilka JFK, ni izključeno, da so nam Američani videli pod obleko, v dušo, celo tja do naših hramov in vinskih goric, o katerih so sami, sicer cocacoliki, govorili v teh dneh s polno radočnosti in zelo spoštljivo.

MARTIN LUZAR

Letalonosilka John F. Kennedy v koprskem zalivu

Ameriška letalonosilka John Fitzgerald Kennedy je bila v koprskem zalivu. Ta ladja ni majhna, je siva in z vsem ameriška in je bila prvič v Sloveniji. Le redko se zgodi, da pride tako plovilo k nam. Tokrat je dospelo. Jo je k temu privedla ameriško domotožje po Bosni, nad katero so letala z JFK doslej že radostno letala? Ali je šlo za "prijetljivi turistični obisk", kot je rekel kontraadmiral Robert C. Williamson? Američani Slovencem ne dajo Nata, zato so rekli: žNate našo letalonosilko. Bojte se je in računajte nanjo, kot ste računali nanjo v kriznih devetdesetih letih, ko je križarila po Jadranu.'

Ponekod imajo romanje v Meko. Nekam južno od severa hodijo ljudje doživljat čudež v Medjugorje. Kdo ne pozna božje poti na gorenjske Brezje? Spomnili se boste nepopisnega valovanja množice na hipodromu v Stožicah ob obisku Janeza Pavla II., rimskega papeža. Nekaj takega, kot so naštete zadeve, je bilo vse tisto nepopisno slovensko vrvanje ob obisku letalonosilke JFK v Koprskem zalivu letos od 23. do 26. junija.

Tisto, česar ne vidiš

Kaj je večje od letalonosilke JFK? Slednja je dolga 320 in široka 40 m. Samo stolp z radarji in antenami ni nič manjši, tako na pogled, kot vaška cerkev. Ladja nosi 69 letal, med temi 27 lovskih avionov F-14 tomcat, 24 bojni letal F/A-18 hornet, 4 letala za elektronsko bojevanje EA-6B prowler, letala za zgodnje opozarjanje tipa E-2C haweye in 8 protipodmorniških letal SA-3 viking. Na podmornici je tudi 6 helikopterjev za protipodmorniški boj ter iskanje in reševanje. Imena bi lahko nadomestili tudi z nazivi Kuznjecov, SU-27 ali čim podobnim, rusko zvenčim, vendar se navadni smrtnik ob tem ne bi čutil opeharjenega za pomembno strokovno informacijo. Imena in označke ne povedo vsega. JFK je v resnici tisto, česar na njej človek ne prešteje, ne otiplje in ne vidi. Vsekakor je JFK večnamenski, zelo zmogljiv, natančen in skoraj nedotakljiv stroj za temeljito ubijanje blizu in daleč.

KMETIJE

Ko um prevlada tradicijo

V Beli krajini je nekdaj veljalo, da so ljudje na kmetijah pridelovali vsakega po malem, kolikor so pač katerega pridelka potrebovali v glavnem le zase. Večina kmetov ali polkmetov tako kmetuje še danes, le malo pa se jih je začelo usmerjati v eno kmetijsko panogo. Med slednjimi je Jože Žunič iz Pribincev, eden redkih, če ne celo edini, na adleščkem koncu, ki se je otresel drobnjakarstva.

Jože Žunič je bil šofer na Viatorju v Ljubljani. Ko se je leta 1991 za šoferje zaprl nekdanji jugoslovenski trgovski, je postal tehnološki presežek. Takrat je bil še vesel, da so se že številne generacije njegovih prednikov ukvarjale s kmetijstvom ter da je bilo pri hiši skoraj sedemnajst hekterjev zemlje, od tega polovica obdelovalne. A tudi sam je, ko je bil še zapolen, skupaj z ženo Jožico po malem kmetoval. Tako si je kupil številne kmetijske stroje ter zgradil veliko gospodarsko poslopje. Danes priznava, da bi se najbrž težko odločil za kakšno resnejše kmetovanje, če vsega tega ne bi bilo že prej pri hiši. Vendar pa se je, takoj ko je ostal doma, odločil, da ne bo kmetoval tako kot njegovi predniki ali kot se pri večini od šestnajstih hiš v Pribincih.

Imel pa je srečo, da je prav takrat, ko je razmišljal, v kaj bi se usmeril, ter se posvetoval s kmetijsko svetovalno službo v Črnomlju, tudi strokovnjakinja za prašičerejo Zdenka Kramar svetovala črnomaljskim kmetijskim svetovalkam, da bi bilo prav, če bi bil v Beli krajini vzrejni center za prašiče. "Naključje je hotelo, da sta se srečala moje povpraševanje in ponudba strokovnjakinje," pravi Jože. Sreča je bila tudi v tem, da so Žuničevi že prej zgradili veliko večnamensko gospodarsko poslopje, za katero pa ni vedel, kaj bi dal vanj.

Za živinorejo se ni navduševal, ker je zemlja okrog vasi skopa, polna vrtač in posejana s kamenjem, tako da ne bi mogel nakositi več sena kot za sedem do deset krav. S toljško čredo pa en človek

fantom v letečih škatlah, ki se dvigujejo s krova JFK, in mojstrom svojega poklica, ki delajo v komandnem stolpu letalonosilke, tako res ne more uiti skoraj nič nekaj 100 kilometrov naokrog v zraku, tik nad vodo in na trdnih tleh, skrivno oko JFK pa najbrž prodre tudi kar lep kos poti v globino morja. Stroj, imenovan JFK, zaposluje na kraju samem skupno 5.200-člansko posadko, v kateri je med drugim 2.500 letalcev, 384 žensk ter 129 kuhanje in njihovih pomočnikov.

Američani s tolarji

Američani so mojstri svojega posla tudi v tistem, kar ni ozko povezano z

uspešnim delovanjem letalonosilke. Tako so napovedali, da si bo vojaško ladjo, ko bo zasidrana v Koprskem zalivu, ogledalo okrog 10.000 ljudi. Res je na krov letalonosilke prišlo toliko in še nekaj ljudi. Prišli so organizirano, posameč, mladi, starejši, otroci, dojenčki v nahrbtnikih, ženske, moški, visokošolci, ljudje brez dokončane osnovne šole, vodilni predstavniki družbe, najnižje plačani delavci, ljudje v kapah, brez slamnikov, ljudje iz najbrž vseh delov Slovenije, skratka prišli so. Američani so na ladji sprejemali med drugim v ameriški angleščini, v skrbno zlikanih uniformah in z na roku napis-

ne bi mogel preživeti. Če bi najel zemljo v bližini, si ne bi mogel veliko pomagati, ker je vsa takšna kot njegova, torej kraška. Če pa bi seno vozil od drugod, bi bilo predrago. Tako je Jože hitro spoznal, da je prav vzrejni center najbolj pravsnja rešitev za njihovo kmetijo, ne nazadnje tudi zato, ker so že prej imeli po dve ali tri plemenske svinje in tako niso bili povsem brez izkušenj.

Vzrejni center prihodnje leto

S poskusno vzrejo so pričeli lanskega maja, ko so s farme Nemščak pri Križevcih pripeljali dvajset svinj pasme švedski landrace in merjasca pasme large white. Gre seveda za plemenske svinje, ki so vzrejene pod strogim nadzorom. Sedaj, ko gre še za poskusno vzrejo - vzrejni center naj bi bil namreč uradno odprt prihodnje leto - vse prašičke prodajo. Vsak mesec pa na Biotehniško fakulteto v Ljubljano pošiljajo poročila o vsem, kar se dogaja s svinjami, občasno pa prihajajo strokovnjaki s fakultete tudi v Pribinc.

Ko bo vzrejni center registriran, bodo živali selezionirali. Svinje boljše kvalitete bodo pitali do teže sto kilogramov ter jih potem prodali naprej za vzrejo kot plemenske svinje. Prašiče in slabše svinje pa bodo prodali bodisi za pitanje za meso ali pa jih bodo zaklali že kot odojčke. Sedaj imajo pri Žuničevih poleg dvajsetih plemenskih svinj v hlevu prostora še za šestdeset pujskov. Svinje ležejo v povprečju po 2,2-krat na leto, in sicer, zoper pet povprečju, po 10,2 pujsk.

Vendar imata Jože in Jožica v načrtu hlev še dograditi, da bi bilo dovolj prostora tudi za svinje, ki bi jih vzrejali naprej kot plemenske. "Prav sedaj se dogovarjam za gradnjo hleva, v katerem bi bilo prostora za 120 živali. Zavedam se namreč, da moram neprestano zreti v bočnost, ki pa je lahko uspešna le skupaj z razvojem. Mislim, da bi bilo, ko bi se enkrat ustavil, to začetek konca," trezno razmišlja mladi gospodar, ki je v vzrejnim centrom zaoral ledino v Beli krajini. "V naši deželici ni tradicije z večjimi prašičimi farmami, zato tudi izkušenj ni. Mnogi so se prišli k nam prepičat, kako poteka delo, in ko so videli, da to ni nikakršen bavbav, se jih je nekaj navdušilo za rejo svinj za meso. Seveda je res, da s tem delom ne bom bogatil. Doslej sem na primer skoraj vse, kar sem zasluzil, tudi vložil naprej v kmetijstvo. Kaže pa, da bo, ko bo vzreja redno stekla, vsaj eden

lahko za silo živel od tega. Vendar človek ne sme biti svojeglav. Pomembno je, da posluša strokovnjake in potem lahko uspe," pravi Jože, žena Jožica, ki je tudi zaposlena, pa mu prikima. Sicer pa sta poleg Jožetovega brata, ki jima občasno priskoči na pomoč, prav onadva glavna delovna sila na kmetiji.

Pri Žuničevih so zadovoljni, da so kljub skopi zemlji našli dobro rešitev za svojo kmetijo. Tudi poljedelstvo bodo povsem podredili prašičereji. Vso obdelovalno zemljo namreč nameravajo nameniti za pridelavo krme, torej predvsem ječmena in koruze, za svinje. In četudi so naravne danosti za kmetijstvo slabe, pravijo, da bodo v normalni letimi na svoji zemlji lahko pridelali dovolj hrane. Tudi to je eden od dokazov, da se da s premislekom, strpnostjo, načrtovanjem in s pomočjo strokovnjakov, ki so jim Žuničevi vedno pripravljeni prisluhnuti, uspešno kmetovati tudi tam, kjer je bog malih bolj s prazno vrečo. Prav v Beli krajini pa so takšna območja prej pravilo kot izjema.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

FOTO: M. LUZAR

Jože in Jožica Žunič v svinjskem hlevu

Kaj bo z grmskim gradom?

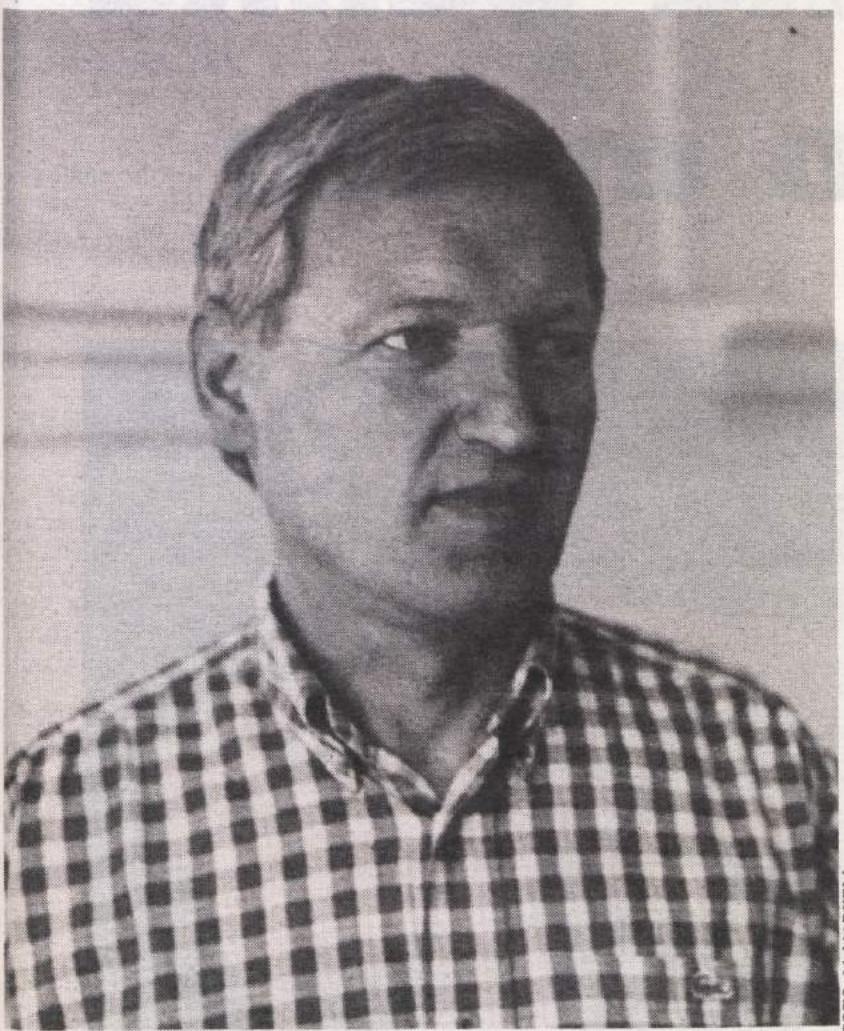

FOTO: M. MARKELJ

Direktor ZVNKD Danilo Breščak

Grmski grad v Novem mestu ima slikovito zgodovino, nič manj zanimiva in burna pa ni tudi sedanjost. Danilo Breščak, direktor Žavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, govorji o problemih v zvezi z gradom, o odnosu župana in občine do gradu, o obljudbah ministrov, problemih z Revozom in še o marsičem.

• Kdo je zdaj lastnik gradu Grm in obdajajočega zemljišča?

"Grad je knjižen v lastnino holdinga IMV, ki je naslednik nekdanjega IMV in je svoj čas združeval IMV, Adrio, TPV. Holding je ta hip v likvidaciji, ne v stечaju, temveč v likvidaciji. Vse njegovo premoženje je v lasti Sklada za razvoj RS, ki pa je nedavno postal delniška družba. Likvidacijski upravitelj je bivši pravosodni minister Miha Kozinc. Grmski grad je razglašen za kulturni spomenik. Lani marca je parlament sprejel zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov, ki je bil sprejet zato, ker so se tedaj nekateri kulturni spomeniki, ki so v lasti podjetij, vključevali v njihove otvoritvene bilance pri lastninjenju. Z zakonom naj bi to onemogočili. Grad Grm je tako v lasti države. 23. avgusta 1996 je izšel seznam kulturnih spomenikov, ki so na podlagi tega zakona postali last države, in na tem seznamu je tudi grmski grad. Naš zavod je v gradu najemnik, ministrstvo za kulturo pa zagotavlja posebna sredstva za redno mesečno najemnino. Mislim, da je situacija res tako zapletena, da kliče po nekom, predvsem po pravniku, ki bi se lotil tega problema."

• Kdo opredeljuje namembnost gradu?

"Menim, da je že kar dosti dobro opredeljena s tem, da smo v njem Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine in Zgodovinski arhiv. Natančneje pa smo se pogovarjali pred kratkim z direktorjem uprave za kulturno dediščino in z državnim sekretarjem v ministrstvu za kulturo, ki pokriva področje kulturnih spomenikov, in tudi z ministrom za kulturo Školcem, ki je bil pred kratkim na obisku v Novem mestu. Grad naj bi služil kulturnim ustanovam, ki jih financira država. Formalno so ustanoviteljice našega zavoda sicer še vedno novomeška in druge občine, vendar pa se zavod v celoti finančira iz državnega proračuna preko ministrstva za kulturo."

• Kakšna je vloga novomeške občine pri reševanju problematike grajskega kompleksa in pri reševanju odnosov z Revozom, Holdingom IMV ter z državo?

"Pred spremembjo lokalne samouprave, ki se je začela z letom 1995 (mi smo

in Žabjo vasjo. Opozorili smo, da bi za grajsko območje morali imeti dokument enakega ranga, da mesto pač zagovarja svoj interes na območju gradu Grm, Revoz pa svojega. Ti območji se seveda srečujeta in tu je treba biti pozoren in konstruktiven. Rad bi povedal še to, da vidim vlogo občine tudi pri prenosu lastništva kompleksa gradu. Holding IMV hoče namreč ta kompleks prodati. Na nedavnom ministrovem obisku je tekla beseda tudi glede odškodnin oziroma o prenosu pravice uporabe. Mestna občina, menim, bi morala, v parkiriščih, ki so tu na Grmu, videti potencialno rezervo za reševanje prometne problematike mestnega jedra, saj ta parkirišča niso tako daleč od starega mestnega jedra. Če bi si omislili javni transport, kot ga ima denimo Piran, z malimi Renaultovimi kombiji, seveda brezplačno, bi marsikdo pripeljal avto sem gor."

• Ali vas Revoz seznanja s svojimi razvojnimi načrti, ki pač posegajo v interesno polje mesta?

"Z Revozom pravzaprav nimamo nobenega razmerja. Srečanji ni nobenih. Kar nekajkrat smo jim pisali v zvezi s posegi v prostor, ki se dogajajo (plato ob železniški postaji, ob Težki vodi), vendar odgovorov ni bilo."

• Pogledi na grad in z njega so dokaj uničeni, celo izničeni. Ali razmišljate o sanaciji in morda o maskiranju nekaterih nepriznatih vedut na Revoz?

"Nekatere poglede bi nedvomno bilo potrebno maskirati, vendar pa smo vedno razmišljali tako, da bi to morala urediti tovarna Revoz s svojim denarjem, a v soglasju z našim zavodom in mestom."

• Leta 1995 se je govorilo o programske zasnove grajskega kompleksa. V katero smer je šlo vse skupaj?

"Programske zasnove, kot smo jih mi videli in smo jih poslali občini in ministrstvu, so take, da je grad urejen kot delovni prostor zavoda in zgodovinskega arhiva, ne le za skladisca, temveč tudi za delo, za obiskovalce in za knjižnico. Tretji sklop, ki smo ga zadnjič predstavili tudi ministru Školcu, pa je razreševanje problematike depojskih prostorov Dolenjskega muzeja, ki postaja nevzdržna. V gospodarskem poslopu ob gradu bi bilo nekaj prostora tudi za to."

• Ali je ZVNKD dal kakšne predloge, tako kot Društvo Novo mesto, glede ureditve pešpoti ob Težki vodi in na območju gradu?

"Tu gre predvsem za predloge krajinske ureditve. Vsekakor pa v prvi vrsti zagovarjam obnovitev pešanke povezave med gradom in Šmihelom, ki bi morala biti precej bolj normalna, kot je sedaj, ko je stisnjena med Revozovo mrežo in potok ter zelo zaraščena. Menim, da bi morali žično ograjo okrog tovarne prestaviti na zgornji rob platoa."

• Kakšno je mnenje ZVNKD-ja v zvezi z mogočnimi, sedaj že nekoli nižjimi nasipi ob Težki vodi, ki so delo Revoza?

"Vse skupaj je treba vsaj vizualno sanirati, znižati. Nekaj stvari so izvedli, verjetno pa je iluzorno pričakovati, da bodo tako deponijo odstranili. Problemi so tudi na drugem bregu potoka. Zasebniki samovoljno in neprimerno posegajo v prostor potoka, ga zasipavajo, neprimerno ravnajo z obrežjem. Vendar so poglaviti problem deponije. Vse se dogaja na črno. Ne vem, kakšno aktivno vlogo bi tu lahko imela inšpekcija. Kar se tiče samega Težkega potoka, pa nima statusa zavarovane naravne znamenitosti. Če se ne motim, se ga obravnava kot dediščino. Nedvomno pa bi ga bilo treba obravnavati drugače."

• Kaj je z grajskim parkom? Zdi se še vedno precej neurejen, bazen z lokvanji je v slabem stanju, vodnjak je pokrit z železno ploščo.

"Lani smo bazen v celoti očistili, odstranili vso navlako, nedavno pa je žal dva kosa betonskega robnika nek 'dobrotne' porinil v vodo. Imamo samo enega vzdrževalca, ki skrbi za košnjo, za manjša popravila po gradu in okrog njega. Rekel

nadaljevali z njimi še letos. Dobili bomo prostore za slikarsko delavnico in tri prostore za restavriranje arheoloških najdb. V ta namen smo odprli arkade, ki jih bomo zasteklili, ker so sicer prostori neuporabni. Načrtujemo odpreti vse arkade, seveda v okviru nadaljevanja vzdrževalnih del na kulturnem spomeniku. Ko je bil februarja 1995 tu na obisku minister Peljhan, ki je takrat interventno zagotovil denar za našo najemnino in razrešil problem delovnih prostorov zavoda, je dejal, da se obvezuje, da bo do leta 2000 grad v celoti obnovljen. Minister Peljhan ni več minister, leta 2000 se zelo hitro bliža in upanja, da bo tako, je čedalje manj. Pogovarjali smo se tudi z načelnikom upravne enote g. Preskarjem, da bi štukaturna baročna dvorana zopet služila za poročne obrede."

• Na občini si zelo prizadevajo pokriti novomeški velodrom in zagotoviti v ta namen okrog 10 milijonov nemških mark. Ali so tako prizadevni tudi pri reševanju novomeškega gradu?

"Očitno jim je tisto pomembnejše kot pa grmski grad. Na grajskem dvořšču bi lahko imeli kvalitetne kulturne prireditve, poletni festival. V ta namen bi bilo dobro, če bi dvorišče, vsaj začasno, pokrili. Po Sloveniji marsikje investirajo v take objekte. Tako je denimo v Idriji, Škofji Loki, tudi v Ljubljani končujejo prenovo gradu."

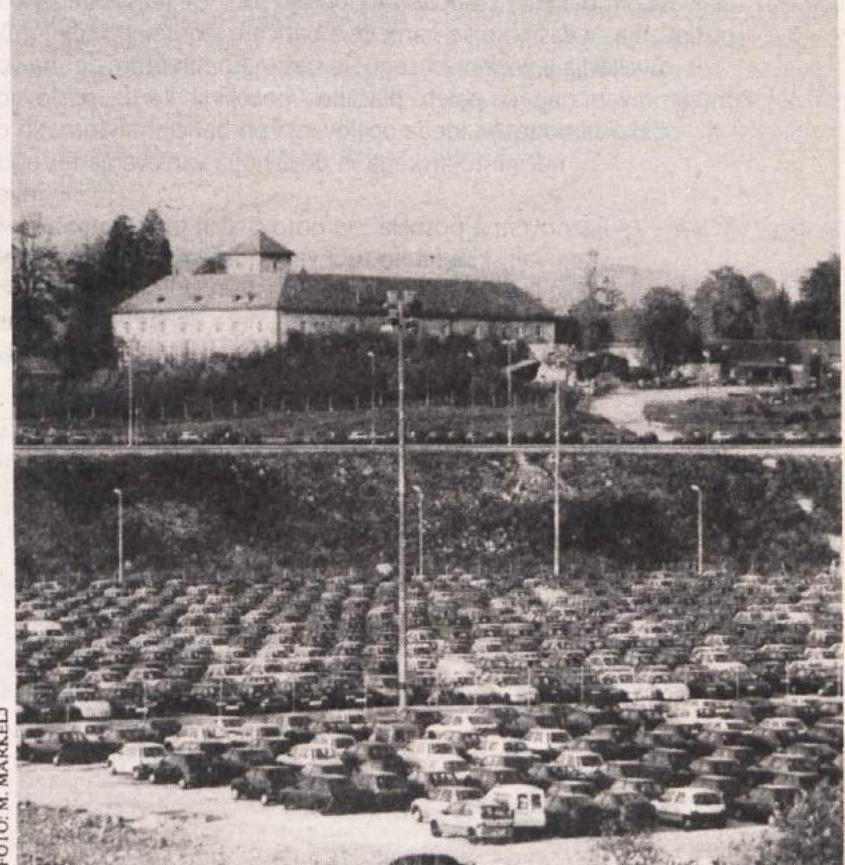
• Ali si povprečen meščan lahko pride ogledat grad in baročno dvorano?

"V času, ko smo mi tu, ni nobenega problema. Dobi lahko tudi kratko informacijo. Željo po ogledu izražajo tudi šole, ki se najavijo in dobijo vodstvo, skratka, ob vnaprejšnji najavi sploh ni nobenih problemov. Pa tudi sicer ne večjih."

• Kakšne načrte imate z grajskim stolpom?

"V stolpu sta nad štukaturno dvorano še dve nadstropji. V drugem nadstropju načrtujemo ureditev delovne sobe arhitekta Marjana Mušiča, ki je že zavodil Novemu mestu tisti del svoje dokumentacije, arhiva in knjižnice, ki je vezan na Novo mesto. S tem se njegov sin, arhitekt Marko Mušič, strinja in je bil že tu na ogledih in pripravlja idejni projekt ureditve tega prostora. V tretji etaži pa bi radi uredili delovno sobo eminentnega Novomeščana, profesorja Janka Jarcia, ki je pogosto sodeloval tudi z Marjanom Mušičem. Oba prostora bi bila hrkati delovna prostora za strokovnjaka, ki bi tu delal, študiral, a seveda tudi za druge uporabnike, ki bi želeli v arhivih in knjigah najti podatke, ki jih rabijo za svoje delo. Omeniti pa velja tudi grajsko klet, ki bi lahko bila idealna za vinoteko, vendar pa ne za gostinski lokal oziroma restavracijo. Ostaja tudi podstrešje gradu, ki ga je v bodoči mogoče izkoristiti."

TOMAŽ LEVIČAR

Kdo je tujek v nekoč zelenem delu Novega mesta: grmski grad ali avtomobil-industrija?

Nova Ljubljanska banka se vrača v Novo mesto

New York London Novo mesto Zürich Ljubljana

V Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana verjamemo v novo priložnost za uspešno sodelovanje, izmenjavo idej in izkušenj pri razvoju podjetništva v dolenjski regiji. Gospodarskim družbam in posameznikom doma lahko ponudimo najboljše rešitve svetovnega bančništva, na tujem pa učinkovito podporo pri odpiranju novih poti.

Komitentom banke lahko poleg osebnega pristopa, prijaznosti in strokovnosti pri klasičnih bančnih storitvah ponudimo tudi vse najsodobnejše načine bančnega poslovanja. V času, ko se naročanje bančnih storitev po telefonu tudi v svetu šele uveljavlja v večjem obsegu, je našim komitentom že na voljo naš Teledom. Ponujamo vam najširšo paletto plačilno - posojilnih kartic, poslovno kartico, različne oblike samopostrežnega poslovanja pri bančnih avtomatih omrežja BA, nove načine tolarskega in deviznega varčevanja ter ugodne možnosti za investiranje sredstev.

Raznovrstna posojila, od gotovinskih prek potrošniških do dolgoročnih stanovanjskih, lahko tudi vam pomagajo pri uresničitvi katere od želja.

Ne nazadnje lahko prek omrežja Western Union samo prek Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana pošljete ali sprejmete denar v 10 minutah od kogarkoli v omrežju, v katero je vključenih 100 držav po vsem svetu.

N-LB d.d., Podružnica Novo mesto posluje na naslednjih naslovih:

sedež Podružnice

Novo mesto

Vrhovčeva 14
8001 Novo mesto
Tel.: (068) 325 526
Fax.: (068) 325 529

sedež Poslovalnice

Glavni trg

Glavni trg 25
8001 Novo mesto
Tel.: (068) 324 810
Fax.: (068) 324 820

**sedež Poslovalnice
za gospodarske družbe
in samostojne podjetnike:**

Vrhovčeva 14
8001 Novo mesto
Tel.: (068) 325 526
Fax.: (068) 325 529

Iljubljanska banka

Ker je jutri nov dan

NAGRADI V NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 12. nagrajene križanke izbral Franca Gričarja in Matijo Južniča iz Novega mesta. Gričarju je pripadla prva nagrada, desetdnevno bivanje za eno osebo v Penzionu Krone v Moravskih Toplicah, Južnič pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 21. julija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 13. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralki pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 12. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 12. nagrajene križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PLODILO, RINOLOG, IBERIJA, VEGA, TK, TRIKOLORA, KRI, RIZOPODA, DRN, OSOLEK, TIAMIN, TABELA, OKNICA, ONAN, TIRO, LAT, AKRONIM, NOJ, RAA, IVE, ALE.

PRIGOČE MISLI

Ideološki ekskluzivizem zavira ustvarjalnost.

S. HRIBAR

Revolucije pomnimo po pesnikih.

M. OLJAČA

Zivljenje je prvo bitna vrednost kar samo po sebi.

B. PAHOR

Ljudje, ki se upirajo, to je ljudstvo.

P. HANDKE

SONCE - SOVRAŽNIK IN PRIJATELJ

Na sonce s pametjo

Vse večja ozonska luknja in z njo povezano nevarno ultravijolično sevanje sta zadnja leta močno zmanjšala navdušenje nad poležavanjem na soncu in brezskrbnim predajanjem sončnim žarkom. A se soncu ni treba povsem odpovedati, pravzaprav se mu niti ne smemo odreči, saj kot vir življenja tudi pozitivno vpliva na naše počutje in zdravje. Le previdnejši moramo biti, saj so kožna obolenja, ki so posledica močnega sončnega sevanja, na primer kožni rak, iz leta v leto pogosteja.

Na trgu je na voljo dovolj dobrih zaščitnih sredstev, ki jih dobimo v obliki mleka, krema in olja, imajo pa različen zaščitni faktor. Občutljive kožo moramo zavarovati z zaščito višjega faktorja, od 10 do 20, ko pa je koža že porjavela, lahko uporabljamo tudi nižjega. Pravila, koliko časa nas zaščita varuje pred soncem, ni. Čas, ki ga bomo preživel na soncu, si moramo pač sami odmeriti in preceniti, kdaj se moramo ponovno namazati, gotovo pa po eni uri ali dveh.

Pri tem moramo upoštevati nekaj preprostih nasvetov, saj nam lahko sonce, če nasvetov ne upoštevamo, kaj kmalu počaka svojo slabšo plat: ne le opekleine, ki sicer v nekaj dneh minejo. Izpostavljanje soncu brez zaščite namreč povzroča poškodbe kože, prezgodnje staranje in celo kožnega raka. Slednjega lahko povzročijo številni manjši odmerki vsakoletnega sevanja.

Sončno sevanje sestavljajo ultravijolični, infrardeči in svetlobni žarki. Slednji dve vrsti kože ne poškodujeta, slabše pa je z ultravijoličnimi žarki. Žarki UV B povzročajo podelost in opeklino, UV A žarki pa so še posebej zahrbni, saj ne povzročajo opeklino ali vidnih sprememb kože, ampak prodirajo v globlje plasti kože in povzročajo nepopravljive spremembе v celicah ter prehitro in prekomerno staranje kože.

Kdor misli, da se je zavaroval pred soncem, če se namaže enkrat dnevno, se moti. Tudi misel, da ponovno mazanje podvoji učinek zaščite, ne drži. Namazati se moramo večkrat, odvisno od višine faktorja in občutljivosti kože, pa tudi ko pridemo iz vode, če ne uporabljamo vodoopornih zaščit, ali pa če se po kopanju obrisemo z brisačo, saj s tem zmanjšamo količino zaščitnega sredstva na koži. Zavedati se moramo, da tudi potenje vlaži kožo, slana voda pa deluje kot leča in opeklino še dodatno spodbuja.

Na zaščito ne smemo pozabiti niti med kopanjem, saj je prav v vodi največ ne-

NAGRADNA KRIŽANKA 13							UGANKARSKO REKLAMNI LIST			ŠPICA je špica				
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST		NASUT IN UTRIJEN PAS ZEMLIŠČA		IME TREH PERGAMSKIH KRALJEV		SKLADBA ZA GLAS IN GLASBILO		ALPINISTA KUNAVRA		DAVŠČINA V STARÍ AVSTRIJI		ŠPICA je špica		
PLANTAŽA												068/323-706		
ZNANO DELO FR. PISATELJA CHATEAU-BRIANDA														
NEPOROČEN MOŠKI VRSTA JUŽ. AM.ŽELVE										SKOTITEV TELETA	PREPROSTEJŠA SONATA	AZUJSKA REKA, PRITOK BALHAŠKEGA JEZERA		
>										OSJE GNEZDO		VODNA ŽIVAL		
AVTOR: JOŽE UDIR	DRŽAVLJAN SLOVAŠKE	REKA NA JZ. MADŽARSKIE DRUŽINA IT.KIPARJEV								PALEZ, SMOD				
KRAJSKE TV REKLAMNO SPOROČILO				SPOMINSKO KIPARSKO DELO RONALD										
DELAVEC V LIVARNI				VRSTA MRZLICE							LATINSKI PESNIK (ANALI)	TELOVADNI ELEMENT		
EMANCIPACIJA				STARO IME ZA TAJSKO										
PREBIVALCI VAC				VRSTA VOLNENE-GA BLAGA SIMBOL ZA LANTAN										
EDEN OD SOKRATOVIH TOŽLCEV		ANGLEŠKO PIVO				IME SLOV. TELOVADCA HODŽIČA								
BAJTA		RDEČA POLJSKA RASTLINA				TRENING								

praktični praktični praktični praktični KRIŽ

</div

Dr. Suzana Furlan s sinom Janijem

Podobe, ki jih budi harmonika

Popoldne je. Podoba, ki jo nudi pogled skozi okno je kot vzeta iz reklamne turistične brošure: del Novega mesta, grmski grad in Gorjanci v ozadju. A podoba je lepša, kot bi jo lahko prikazala najboljša brošura. Je resnična in živa - nenehno se spreminjača. Poletna sparina zagrne hribovje, da ozadje grmskega gradu prekrije modrikasta tančica in iz nje se zasolzi pohlevna nevihta. Potem vse skupaj spet prelje zlata luč in svet zažari v sveži temnozeleni svetlobi.

Podobno kot svet tam zunaj se spreminja tudi razpoloženje znotraj sobe. Gospa Suzana sedi ob oknu, poleg nje pa stoji sin Jani in harmonika na njegovih prsih poje. Prsti ljubeče drse po tipkovnici in melodije se razlivajo po prostoru. Še malo pred tem sva z gospo Suzano sedela v jedilnici Doma starejših občanov v Šmihelu in se pogovarjala o njenem življenju. Ko sva se vrnila v sobo, na ju je bil Jani vesel in že je harmonika zapela v njegovih rokah. Soba, ki je že vrsto let njun dom, je postala koncertna dvorana, jaz pa slikar, ki na stene riše slike iz njenega življenga.

Na prvi je Suzanina mladost. Rodila se je nekaj let pred prvo svetovno vojno in izhaja iz skromne uradniške družine. Oče Ferdinand ima štajerske korenine, mati Marija pa dolenske. Bila je Nahtigalova iz Žužemberka. Dva od otrok, Beno, ki je bil pozneje predmetni učitelj v Novem mestu, zdaj pa prav tako živi v domu, in Suzana, sta bila namenjena za študij. Poštenje, skromnost, vztrajnost in potrpežljivost - to sta dobila za popotnico od doma. Živeti se s tem ni dalo, jima je pa veliko pomagalo. Suzana je študirala medicino v Ljubljani in kasneje v Zagrebu.

Druga slika. Novopečena zdravnica in mamica leta 1938 pride s sinom Tončkom po končanem študiju v Zagreb na dom k možu, novopečenemu zobozdravniku Tonetu Furlanu v Novo mesto. Poročila sta se leto prej v Zalem Logu pri Železnikih v bližini tedenje jugoslovansko-italijanske meje, kjer je služeval družinski priatelj župnik Anton Hribar. Prilaganje na novo okolje v ugledni meščanski družini zanje ni čisto neboleče, zlasti ne, ker je na obzoru že čutiti nevihtne oblake druge svetovne vojne.

Na tretji sliki se vojna vleče že v tretje leto. Suzana leži v bolnišnici s hudim išjasom. Italijanski okupator si je polomil zobe in se umika nazaj v Italijo, v mestu pa so prevzeli oblast partizani. Iz daljave je slišati zamolko bobnenje. So to bombniki? Še predno kdo resneje pomisli na nevarnost, se že zatresejo tla in odjeknejo oglušujoče eksplozije. V sobo priteče zdravnica dr. Veruša Štolfa. "Vstani, Suzana, moraš vstat!" vleče bolnico iz postelje in jo bodri. Suzana zbere

vse moči in oddrsa na stopnišče. Zdaj je bolnišnica vnovič zadeta. Močno. Vsepovsod je slišati stokanje ranjenih in na smrt prestrašenih, jokanje otrok in kričanje tistih, ki skozi prah in ruševine iščejo pot k izhodu. Suzana skozi dim zagleda Šance pod Kapitljem, a je preslabotna, da bi krenila v hrib. Usmeri se na spodnjo stran, kjer vidi ob Krki parkirane tornijke. Letala pa naletavajo in spreminjajo vozila v bakle. Ljudje beže vsenaokoli in iščejo zavetja. Tudi Suzana krene za bolnišnico. Nasproti ji prihita mož in brat in jo povlečeta na varno. Spotoma ob ogradi nazna še na pol zogleneli trupli Malovičevih, matere in hčere, pozneje pa zve, da je bila v bolnici ubita tudi zdravnica Veruša, prav tista, ki jo je zvlekla pokonci in jo tako rešila smrti.

Na četrti sliki je mir. Z gozdom obdana vasica Boričeve prijazno sprejme ubežnike iz Novega mesta. Pri Gačnikovih dobi zavetje tudi Suzana s sinom Tonijem, hčerko Mišo in najmlajšim sinom Janijem, ki se je rodil že med vojno. Medtem nad Novo mesto pljuske že novi val nemških bombnikov in tudi Furlanova hiša je močno poškodovana.

Peta slika je iz povojnega obdobja. Takrat je bil v veliki rumeni vili pod Kapitljem zdravstveni dom, vedno prepoln tistih, ki so iskalni pomoči za svoje težave. Med tistimi rahitičnimi, od podhranjenosti obolelimi otroki sem bil pogosto tudi jaz. Dr. Furlanova je bila vedno pri roki, čeprav se kaj dosti kot ribje olje za take bolnike tisti čas ni dobito. Je pa prijazna beseda in dober nasvet pomagal ravno toliko kot zdravilo. To je dobro vedela tudi dr. Suzana, saj je tudi sama tedaj imela doma že pet otrok. Po vojni sta se ji namreč rodila še dvojčka Tine in Damjana.

Šesta slika je slika slovesa. Suzanin mož dr. Tone Furlan je dolgo bolehal za neozdravlivo boleznjijo. Počasi je odtekal njegov življenski sok in bližal se je konec. Zadnje leto je mož prebil doma, med svojimi. To mu je olajšalo odhod. In zadnje trentute je Tone prebil s svojim prijateljem Martinom Gačnikom z Boričevega, prav tistem Gačnikom, ki je med vojno nudil zatočišče njegovi družini. Zdaj so otroci že veliki in so sposobni skrbeti sami zase.

Le Jani ne. Telesno je sicer odrasel, a um je ostal na ravni predskoga otroka in ne bo se več razvijal. Zato sedaj tudi živi, pri petih križih in pol, skupaj s svojo petinosemdesetletno materjo v Domu starejših občanov v Šmihelu.

Še bi lahko slikal, a Janija mami pogled na naravo tam zunaj in boječe vpraša: "Mama, a bova šla daleč?" Mati pa ga potolaži: "Da, daleč bova šla, daleč."

Jani hitro odloži harmoniko. Čas je za popoldanski sprehod.

TONE JAKŠE

O sv. Jakobu in Meri

O turjaških grofih kroži veliko zanimivih zgodb. Večkrat govore o tem, kako so se je ta ali oni turjaški grof pred več sto leti izgubil v okoliških pragozdovih in se nato po čudežu ali na povsem verjeten način rešil. Eden od Turjaških je zablobil v okolici današnje Male Slevice, o njegovo rešitvi pa še dandanašnji priča cerkvica sv. Jakoba Jakoba v Mali Slevici.

Iz vseh pripovedovanj se ne da izogniti oceni, da so takrat, pred stoletji, imeli turjaški grofje slabo orientacijo ali pa da so bili pragozdovi, v katere so hodili na lov, predvsem na ture (od tod ime Turjačani), divje govedo, ki je pri nas izumrllo, zares pravi pragozdovi, v katerih se ni bilo težko izgubiti.

Izgubljeni graščak

"En graščak se je zgubil, ko je šel na lov v Medvejek. V Zahvalo, ker so ga našli, je dal na tistem kraju sezidati cerkev sv. Jakoba. Cerkev stoji na dvorski zemlji, spada pa pod Malo Slevico", je povedala prvo zgodbo Marija Zlobko iz Male Slevice.

Franc Ivanc iz bližnjih Hrastinjakov, ki so uradno Malo Slevico, pa je povedal:

"Pred tristo ali morda celo šeststo leti je sin turjaškega grofa jagal v gozdovih okoli Dvorske vasi. Med lovom si je zlomil nogo. Nemočnega je v gozdu našel neki kmet. V Zahvalo je dal grof na kraju najdbe sezidati cerkev, posvečeno sv. Jakobu. Zanimivo pa je, da je cerkev na parcelah Male Slevice, nekdanja mežnarija v neposredni bližini cerkve pa je bila na parcelah Dvorske vasi."

Franc Debeljak-Mežnarjev, ki ima hišo tik ob cerkvi sv. Jakoba, je vedel o izgubljenem grofu in cerkvi največ. Pripovedoval je:

"Pragozd je bil tu. En graščak se je zgubil, pol pa se je znajdu na eni jasi, da je dobil orientacijo, kje je. V Zahvalo je dal sezidati kapelo sv. Jakoba. Tista kapela je bila potem trikrat dozidana in prezidana, da je nastala današnja cerkev sv. Jakoba."

Njegova pripoved o veliki starosti cerkve in dozidavah bo verjetno držala. Po njegovem pripovedovanju je bila tu najprej manjša kapela, se pravi tisti del cerkve, kjer je danes oltar sv. Jakoba. Prizidana ji je zakristija. Današnja cerkvena ladja, ki je opremljena z novimi, komaj nekaj let starimi klopmi, je bila dozidana kasneje. Nazadnje pa so prizidali še zvonik, na katerem je zapisana častitljiva letnica 1656. Mežnar France je povedal, da je cerkev na leto pet maš, najbolj pa je obiskana tista na dan sv. Jakoba, 25. julija, ko je tudi žegnanje.

Turški paša in coprnice

"Za časa Turkov, se pravi nekako v letih 1400 in 1500, so Turki nekoč oblegali tudi bližnjo Veliko Slevico. Takrat je padel turški paša, ki je imel zlat plašč. Pokopali so ga tu, pri sv. Jakobu," pove mežnar France in doda: "So bil okoli takratne kapele ali morda cerkve, le kakre tri do štiri metre od cerkve, zid. Med zidom in cerkvijo je bilo pokopališče, na katerem je pokopan tisti paša. Pokopališče že dolgo ni več, saj se ga ne spominj, on, ki ima že 73 let, o njem ni vedel nič njegov oče in tudi ded ne. Ni tudi znano, da bi kdaj odkopavali grobove ali iskali grob tistega turškega paše."

"Je pa od Velike Slevice proti Ulaki večja kapelica in tam je pokopanih dosti francoskih (Napoleonovih) vojakov," ve povedati France in dodaja: "So ranku kar procesje hodile ponoči okol, ko da hodojo duše pobitih francoskih vojakov. Nekaj je moralno bit na tem."

Do prve svetovne vojne so bili v zvoniku trije manjši bronasti zvonovi, med prvo svetovno vojno pa so jih pometali dol, da so jih pretopili za topove. Potem so kupili dva večja, železna zvona, ki sta v zvoniku še danes. Tudi stare mežnarije, ki je bila taka, da je šel lahko maček ven in noter kadarkoli in kjer koli je hotel, ni več. Prodali so jo, ker so bili dolžni za popravilo cerkve. Imela je črno kuhinjo in velb. Za njeno prodajo pa je moral župnik Mate dobiti dovoljenje samega škofa.

Coprnice pa tu okoli niso kaj dosti na gajale, meni mežnar France, ki se spomni le ene take zgodbine:

"Moj oče so šli nekoč na svet večer klenkat v turn in so vidli lučke na Pugledskem lazju. So rekli, da letijo cuprnice. Ne vem, če je bilo res. Verjetno pa je vsaj nekaj na tej stvari."

Pri Merinem studencu

Mežnarja Franceta sem zaprosil, naj me spreminja še do sosedje Meri Benčine, ki edina še uporablja vodo iz bližnjega studenca, za katerega pravijo, da je njegova voda zdravilna. Le ona, kljub 89 letom, še hodi po vodo k temu studencu ali pa pije vodo iz njega, saj imajo druge hiše že od leta 1973 vodovod ali pa so že prej imele svoje izvire in vodnjake. Sem so hodili včasih po vodo tudi Mežnarjevi.

Mežnar France je podvomil, da se bova lahko z Meri kaj pogovorila, "saj je gluha ko zemlja in ne bi slišala, niti če bi ob nej streljali s topom". Meri je prav takrat šla na njivo in kljub najinemu glasnemu govorjenju in klicanju naju ni slišala. Zdrznila se je šele, ko ji je mežnar položil roko na rame.

Z razgovorom je bilo nekaj težav, saj je Meri res gluha, pa tudi jaz že nekoliko slabo slišim, zato je bila dobrodošla pomoč "prevajalca" Debeljakovega Franceta. Merina zgodba pa je taka:

Rojena je bila pred 89 leti v Ameriki, kamor sta bila odšla oče in mama. Tako je bila namesto za Marijo krščena za Meri (Mary). Domov so se vrnili, ko je bila starata tri leta. Oče je umrl komaj 45 let star, mama pa 60 let. Tudi brat Rudolf je kmalu umrl. Brat Mike pa se ni vrnil v staro domovino. Umrl je komaj 25 let star, njegov rod pa še vedno živi v Ameriki, a niti Meri niti kdo drug ne ve kje.

Tako je ostala le Meri, ki živi v "raju pod sv. Jakobom" in pije vodo iz zdravilnega studenca. Ni sicer dokazano, da bi bila voda zdravilna, je pa gotovo zelo dobra in zdrava. Včasih so studenec či-

stili, da je bil izvir kristalno čist. Iz njega so zajemali le vodo za ljudi, živali pa so napajali v bližnjem grabnu. Studenec, ki mu danes pravijo Merin studenec, izvira izpod skale in iz njegovega dna še danes - čeprav že desetletja ni bil čiščen - prihajo zračni mehurčki, zaradi česar ljudje še vedno verujejo, da je voda zdravilna.

Meri se ni nikoli poročila. Sama živi zdaj v hiši med sv. Jakobom in njenim studencem. Na vprašanje, zakaj se ni poročila, je odgovorila, da je bila izbirčna. Hotela je postavnega moža in še pod palcem bi moral kaj imeti. Zdaj ne mara več za fante, pravi, saj ima svojega Ludvika, se pravi nekega sorodnika, ki skrbi zanj tako, da prihaja občasno na obisk in ji postori to in ono. Povedala je še, da uživa najraje domačo hrano, predvsem pa belo kavo. Ob zaključku me je vprašala, če sem prišel zato, da bo dobila kaj denarja ali pa paket. Odgovoril sem ji, da je možno tudi to, vendar bo objava članka morda pripomogla, da se bo oglašil kakšen ženin po njeni meri, saj je še vedno lepa in zdrava, ko pije vodo iz takega studenca.

JOŽE PRIMC

Glavni oltar nekdanje kapele zdaj cerkve sv. Jakoba na Mali Slevici, ki naj bi bila po ljudskem izročilu zgrajena pred okoli 600 leti, postavljal pa naj bi jo neki turjaški grof v Zahvalo, ker se je, izgubljen v pragozdu, rešil.

Merin studenec, katerega voda naj bi bila po nekaterih trditvah zdravilna, in Meri Benčina, po kateri se studenec imenuje, ter sosed Franc Debeljak-Mežnarjev, ki je tudi mnogo desetletij pil vodo iz tega studenca.

Tesarili so v gozdovih Kočevskega roga

FOTO: V. ŠENICA

Delavci Gozdnega gospodarstva Podturn še danes s pomočjo močnih konj vlačijo deblo iz gozda do bližnjih poti.

Tesarstvo sodi med najstarejše obrti. Začetke lahko iščemo že v prazgodovini, v času, ko si je človek postavil prvo bivališče iz obdelanih debel. Skozi stoletja se je obrt razvijala in tesarski izdelki so postali prave umetnine. Na Slovenskem so pravi biseri ljudskega tesarstva kozolci, lesene kmečke hiše, kašče in podobno.

Žal je ročna tesarska obrt danes na Slovenskem skoraj že povsem izumrla. Malo je tesarjev, ki še znajo s tesačo obdelati deblo v uporaben štirioglat tram. Njihovo delo so že povsem nadomestili stroji. Tako ni več tradicije, da bi oče učil sina tesarske obrti.

Na Dolenjskem je tesarstvo še posebej cvetelo na Kočevskem. V širih gozdovih, ki so bili v lasti ali najemu bogatih plemiških družin in v lasti ali zakupu kočevskih Nemcev, so mnogi Slovenci iz okoliških vasi našli vsakadni kruh kot gozdniki delavci - tesari.

Zivelj so kar v gozdu

Veliko dobrih tesarjev, ki so delali v roških gozdovih, je bilo dama iz Drganjih sel pri Straži. Po dogovoru z logarjem so se ob ponedeljkih zjutraj po dva ali štirje peš odpravili na dogovoren prostor v gozdu. Njihov delavnik je trajal od zore do mraka, od ponedeljka do sobote. Sezona pa se je začela zgodaj spomladi in trajala do pozne jeseni. Tesarji so v gozdu podirali označeno drevo in obdelovali debla v ravne štiroglate trame. Tesalo se je predvsem smrekov les, ki so ga potrebovali za stavne trame in kritino ter za deske.

Tesarji so morali prinesti s seboj v gozdu vse potrebno tesaško orodje: tesačo ali plenkačo, ki je lahko tehtala od enega do treh kilogramov in so jih izdelovali v znani Auerspergovih livenjih na Dvoru, pa še sekiro, žago, meter, klamfe za spenjanje lesnih delov, tesarsko vrv in kljukice v obliki črke T ali številke štiri.

Najprej so tesarji v gozdu postavili edenski tabor. Podrli so nekaj bližnjih slabih dreves, iz katerih so naredili ogrodje preproste barake v višini pol-drugega metra. S treh strani in na vrhu so jo zadelali s smrekovim lubjem, trskami in vejami. Ležišče so si naredili iz vej, lubja in praproti, na katere so pogrnili odeje. Pred barako je vse dni gorel ogenj, na katerem so si kuhalili, ob hladnih večerih pa so se ob njem greli. Noči jih je ogenj varoval pred divjimi zvermi.

Ob polenti in prežganki

Tako za kuho kot za druga lažja opavila v taboru so običajno skrbeli sinovi tesarjev, ki so s petnajstimi, šestnajstimi ali sedemnajstimi leti začeli spremljati svoje očete v gozd. To jim je bilo neke vrste pripravnštvo v tesaštvu.

V bližini barake so si tesarji pripravili tesališče - prostor za tesanje. Tam sta stali dve leseni kobilici, na kateri so s šterakom in klamfami pritrtili deblo. Nato so na vsak konec debla zabilo kljukico v obliki črke T in napeli tesarsko vrv in ob vrv v ravno tesali.

Hrana tesarjev je bila skromna. Za zajtrk so si pripravili lipov čaj s saharinom ali prežganko. Glavni njihov obrok

Rudolf Šenica še vedno rad seže po svoji trikilogramske tesači, ki jo ima še iz svoje mladosti, ko je z očetom odhajal v Kočevski Rog.

vejic. Vsak je dobil še košček mesenege dela slanine, imenovanega čmark.

Zvezcer so tesarji pregledali, izmerili in zapisali stesani les in tako zaključili delovni dan. Potem so posedli okrog ognja in nastopil je čas moških pogovorov, katerim so še posebej novinci radi prisluhnili. Pravo sprostitev od težkega dela so tesarji dočakali šele v nedeljo, ko so se vrnili v domačo vas.

V dogovorjenem času so po obdelani les prišli furmani. Tako so se imenovali prevozniki lesa, ki so bili po večini Kočevarji. Imeli so krepke konje, vzrejene prav za tovorništvo. S pomočjo konj so les najprej zvleklki do gozdnih poti, kjer so ga naložili na vozove, imenovane šinarji. Z njimi so les odpeljali do bližnjih žag v nadaljnjo obdelavo.

VERA ŠENICA

je bila polenta s špehom ter mordan riž s krompirjem, ki so ga začinili s soljo in čebulo. Za posladek so si včasih privoščili še košček sira. Jeseni so radi ulovili tudi kakšno manjšo divjo žival. Še posebej priljubljeni so bili polhi. Vodo so nosili iz bližnjih izvirov v majhnih okroglih sodčkah z naramnicami, imenovanimi banka ali barigla. Polento so kuhalili nad ognjem v okroglem bakrenem kotličku in si pomagali z leseno kuhalnico. Slanino za zabelo so stopili v manjši in plitvejsi posodi, imenovani "tauca". V raztopljeni maščobo so pomakali koščke polente, nataknjene na majhne lesene rogovilice, narejene iz

PRIČEVANJA

Izpovedi presnojedcev

Verjetno je več kot zadovoljnih tistih ljudi v sodobnem svetu, ki niso najbolj zadovoljni sami s seboj, s svojim življenjem, zdravjem in splošnim počutjem. Življenje v sodobni družbi namreč prinaša ob številnih ugodnostih tudi različne neprijenosnosti, naj gre za težave s celo vrsto "civilizacijskih" bolezni ali vse bolj razširjeno duševno razvranost in temeljno nezadovoljstvo s samim seboj. Vse močnejši so glasovi, ki pravijo, da so prav stvari, ki jih imamo za napredok in ugodnosti, v bistvu krive za mnoge od težav, s katerimi se mora sodelnik spopadati: preobilje vsega, v prehrani še posebej, nam škoduje, materialno udobje nam omejuje telesno gibanje, gonja za pridobitniškimi cilji nam jemlje čas, da bi se posvetili sebi in kakovostnim medsebojnim odnosom, čustveno življenje smo postavili na stranski tir.

Je kakšna rešitev iz takega stanja? Sveda je in še slišati je zelo preprosta: spremeniti je treba način življenja, ki naj bo kar najboljši prav človekovi naravi: to pa je zmernost na vseh področjih, mir, spremenitev sebe in drugih, telesna in umska dejavnost ter prava mera ravnodušnosti ob razmerah, na katere nimamo vpliva. In še nekaj: drugačna vsakdanja prehrana. Na tem področju se dogajajo precejšnje spremembe, nekatera nova in že stara, a pozabljeni spoznanja pa dobivajo vse večjo veljavo. Med radikalnejšimi spremembami v vsakdanji prehrani sta gotovo vegetarijantstvo in presnojedstvo. Slednje se širi pod gesmom Proč s kuhinjskim loncem!, kar natancno opredeljuje presnojedstvo, namreč uživanje nekuhane hrane, predvsem sadja, zelenjave, jedrc in semen. Gibanje je seglo tudi k nam in v Sloveniji je danes že kar nekaj ljudi, ki se preživljajo ali izključno ali vsaj pretežno s presno hrano. Ustanovljeno je tudi Društvo privržencev presne hrane. Tudi ustrezne literature je nekaj. Še posebej zanimiva je knjiga "Živa hrana poživilja" Jožice Somrak iz Grosupljega, ki je izšla pred dvema letoma in v kateri se avtorica zavzema za nekoliko ublažene presnojedce, saj priporoča tudi občasno uživanje kuhanje hrane, a njen delež v vsakdanji prehrani naj bi bil kar se da

majhen. V svoji knjigi je ponudila tudi vrsto receptov zdrave oziroma žive hrane, kot ji pravi.

Pred kratkim pa je v samozaložbi izdala še eno knjigo, in sicer ZDRAVJE V ŽIVI HRANI, v kateri pa ob uvdovih razlagah o presnojedstvu, "živi" (se pravi nekuhan) hrani in njenem pomenu za zdravo in polnosmiseln bivanje, objavlja 30 izpovedi presnojedcev iz različnih krajev širom Slovenije. Njihove zgodbe govore o tem, kako in zakaj so se odločili za presnojedstvo, skozi kakšne težave in krize so pri tem šli, kako je njihovo odločitev sprememalo okolje in znanec, pripovedujejo o nestrpnosti okolja do takega načina prehranjevanja in hkrati o občutnem dvigu kakovosti življenja. Med pričevalci sta tudi zakonca, popolna presnojedca, ki sta posredila najbrž prvega otroka iz presnojediske družine, dojenček pa je v nasprotju z zlimi napovedmi nasprotnikov uživanja nekuhane hrane krepak in zdrav. V Sloveniji je sicer kar šest otrok mater presnojedk. Presentljive so izpovedi, ki govore o tem, kako se je mnogim, ki so se odrekli kuhanje hrane oziroma so njen delež zmanjšali na minimum, izboljšalo zdravstveno stanje. Nekateri so se znebili desetletnih migracij, revmatizma, artritisa, želodčnih težav, ran na želodcu in dvanajsterniku, želodčnih kamnov, hudih bolečin v križu in hrbitenici, zmanjšal se jim je krvni tlak, pri vseh so povsem ponehala prehladna obolenja, angine in viroze, mnogi so shujšali (rekorder iz Anhovega za celih 90 kg), ženske so doble blažje in le dan ali dva trajajoča menstruacije. A to ni vse, spremenjen način vsakodnevnega prehranjevanja nosi s seboj tudi spremembe v načinu življenja, presnojedci zažive tudi polnejše duhovno življenje. Skratka, pričevanja so zelo zanimiva in bodo verjetno bralce te knjige okreplila v njihovih morebitnih namenih spremeniti vsakdanjo prehrano.

MILAN MARKELJ

Knjižico Zdravje v živi hrani lahko naročite na tel. 061/764-294 po ceni 1.400 tolarjev.

KNJIŽNA POLICA

Čas duše, čas telesa

"Od vseh lepih stavkov, ki zvene kar prijazna želja in ne kakor zapoved, mi je najljubši tale: 'Jež v veseljem svoj kruh in pij veseloga srca svoje vino!' Tako nas je Tone Pavček v Mihelačevem Brevirju leta 1994 obdaril s knjigo čAS DUŠE, ČAS TELES. Bila je bajanje o Dolenjski, polna toplih spominjan, izključevanj in druženj, ki so nam z novo lučjo osvetlila poeta dolenske zemlje in njenih ljudi, a takrat z vrsto esejev človeka, ki je s "pogansko iskrenostjo" zagledan v Dolenjsko, kot je oktobra 1994 zapisal v Naših razgledih Igor Bratož. To Pavčkovo eseistično-memoarsko delo je Jože Šifrer takrat v Sodobnosti ocenil skoraj kot avtorjev življenski obračun, "prepol njegovih spoznanj, radosti, bolečin in marsičesa drugega, da je to kar dovolj za eno človeško življenje..."

A kaže, da le ni bilo dovolj. Pred dnevi je izšel drugi del Pavčkovega Časa duše, časa telesa, tokrat pri Društvu Knjižna zadružna v Ljubljani. Na 240 straneh nam je umetnik podaril "drugi mali brevir za razmislek o času in ljudeh", še drugo knjigo razpredanjo človekovih usod na ojgovih ljubeznih in nenehnih romanjih po zemlji in nebnu. In Pavček zna popeljati bralca z eseističnim pričevanjem k preprostim in zapletenim skrivnostim tuževanja, k lepotam in čarom domačih krajev in ljudi, seznanja nas z umetniki in vinogradniki, z iskalci in s kmeti, z zgodbenimi otroki, s skrivnostmi vere, s politiko, slovenstvom in še z marsičim, kar se vsak dan plete okoli nas in sredi česar živimo. Vendar je drugi del njegove knjige zdaj za mnoge odkritje: ta naš neugnani pob iz Šentjur pri Mirni Peči nas vodi z mehkih dolenskih gričev v svoji novi ljubezni - k slovenski Istri. Poet združuje svoje dolenske speve rodni deželici z lepotami solin, refoška in oljk.

Nekdanji dolenski gostač, sabenjak in mamin pomagač na trdih dñinah za kose kruha in požirek kislega vina ostaja zvest sebi, ko zapiše: "Odkrivam se z nostalgio po starožitnosti, a tudi z zadovoljstvom, da je garaštvo za žito, moko in kruh prešlo, pa naisi mi šedalec ni vseeno, da nas tako malo dandanes še ve, kako se prideluje kruh..."

Bajanja o Dolenjski in večplatne zgodbe o ljudeh se drugi Pavčkovi knjigi istega naslova nadaljujejo. Zajel jih je v poglavja Hoja k sebi, Nova pokrajina, Mili obraz ter Ode vinu in vodi. Krki, zeleni lepotici Dolenjske, je zapel slavnostno visoko pesem, kakrsne na Slovenskem še nismo brali. Teči je treba, od izvira pa do izliva, preprosto kot reka, nad katero domuje večnost.

TONE GOŠNIK

Življenje kot eksperiment

France Vurnik, slavist, novinar in urednik v kulturnih uredništvih ter nekajletni direktor in enoletni glavni urednik Radia Slovenije, se je v slovensko poezijo zapisal s tremi pesniškimi zbirkami, v kritiku s knjižnim izborom gledaliških kritik, ki jih je sicer pisal za radio, pred kratkim pa je svojim štirim knjigam dodal še eno, in sicer knjigo dnevnih zapiskov in refleksij ŽIVLJENJE KOT EKSPERIMENT. V knjigi, ki jo je izdala Knjižna zadružna in ji je zanimivo ter pretehtano spremeno besedo napisal Marjan Brezvar, je objavil zapiske iz obdobja zadnjih desetih let, od leta 1987 do pomlad leta 1994, z njo pa se je uvrstil med tiste slovenske razumni, ki so javnosti ponudili vpogled v svoje videnje dogajanja in razmer v svojem osebnem in javnem življaju. Ker se pri njem javno in zasebno testno prepleta zaradi položaja, ki ga je imel na radiu, njegovi dnevniki premisleki in razmišljajna seveda presegajo zgolj zasebna obzorja in so zanimiva za širšo javnost.

V srednji knjige so dnevniki zapiski iz obdobja, ko se je Vurnik na slovenskem radiu kot urednik in direktor boril z različnimi tendencami, ki so ogrožale bodisi programsko zasnovano ali finančne

temelje radia. Okolje, v katerem je delal, je bilo polno konfliktov med vodstvom in radijskimi delavci, med televizijo in radijem, polno šefovske samovolje, napadov, obdolžitev in mahinacij ter hkrati neprestanih borb za programske cilje, plače, spoštovanje ustvarjalnega dela, pravičnost in prizadevanj zoper vdiranje strankarskih interesov v elektronske medije. Skozi Vurnikove zapiske se razkrivajo razmere, ki so sicer res "radijske", vendar pa je v njih veliko takega, da jih je mogoče v preneterih elementih kar posložiti v podobo osnovnega dogajanja na Slovenskem.

Ko je Vurnik razmišljal o zasnovi knjige, se je odločil, da bo zapiske, ki so nastajali v času njegovega direktorovanja v Radiu Slovenija in ki so za javnost verjetno najbolj zanimivi, dopolnil z nekaterimi prejšnjimi ter kasnejšimi, ko je odšel v pokoj, kajti, kot piše v zapisu s 17. februarja 1997, "brez nekakšne introdukcije in nadaljevanja v finalu bi zadeva ostala okrnjena. Zlasti prilagajanje na drugačen način življenja po odhodu v pokoj in z reminiscencami, ki me spremljajo in me bodo verjetno tudi v prihodnje kot usedli na zavesti, ki se ne znebiš. V glavnem z nekakšnim grenkim priokusom."

MILAN MARKELJ

Ilustrirana zgodovina sveta

Zanimanje za zgodovino je med kupci slovenskih knjig gotovo precejšnje, saj naše založbe pridno skrbijo, da so vsake toliko časa na voljo bolj ali manj posrečeni poljudni zgodovinski pregledi. Zadnja knjižna novost te vrste je ILUSTRIRANA ZGODOVINA SVETA, ki je izšla pri Cankarjevi založbi kot slovenska izdaja izvirnika znamenite britanske založbe The Times, s katero naša založba že nekaj časa plodno sodeluje. Izvirna izdaja Ilustrirane zgodovine sveta je nastala po uspešni televizijski seriji o svetovni zgodovini v 26 nadaljevanjih, zasnovani pa je profesor moderne zgodovine na oxfordski univerzi dr. Geoffrey Baraclough. Zbrano slikovno gradivo in scenariji so služili kot podlaga pisaniju knjižnega zgodovinskega pregleda, ki je že po naravi samega medija v marsičem drugačen od televizijskega nadaljevanke in je njen urednik dr. Geoffrey Parker vanj lahko uvrstil veliko snovi, ki je v nadaljevanki niso mogli zaobjeti.

Timesova Ilustrirana zgodovina sveta ni zasnovana v slogu mnogih podobnih izdaj, za katere je značilen evropocentrizem, torej središčenje zgodovinskega dogajanja na evropsko območje in zahodno kulturo, ampak daje primeren poudarek tudi drugim predelom sveta in drugim kulturam, ki so bile pomembne v svetovni zgodovini, saj je Evropa pridobila središčni položaj šele v zadnjih stoletjih. Ob tem pa knjiga tudi noči biti le pregled glavnih dogodkov v različnih deželah sveta, zasnovana je zahtevnejše, saj skuša pojasniti odnose med različnimi regijami ter analizirati družbena dogajanja, ki so vplivala na širša območja in področja. Odlika knjige je nedvomno tudi to, da enako močan poudarek kot zgodovinskem dogodkom daje socialnim in kulturnim ozadjem dogajanja.

Pojudno in razumljivo napisano besedilo spremišča bogato slikovno gradivo, ki obsega okrog 60 zemljevidov in 400 č

VLOGA ZGODBA

VIDA DERGANC

ČUVAL JE "UKRADENO" KOZO

FIBULA S KLONSKO GLAVICO – Okoli leta 500 pr.n.št. se pojavi tip bronaste zaponke s samostrelno peresovino in konjsko glavico. Tudi v času starejše železne dobe je moda vplivala na vrsto nakita in tako se je tudi oblikovala bronastih fibul - sponk časovno menjala, s tem pa smo arheologi dobili možnost lažje časovne opredelitev posameznih arheoloških predmetov, ki jih najdemo skupaj s fibulami. Sponka na sliki je bila najdena na grobišču Kapiteljska njiva v Novem mestu. (Pripravil: arheolog Borut Križ)

In Trdinovih zapiskov

Zaničevali krompir – Pred kakimi 30 leti so krompir močno zaničevali, dokler je nastala gniloba in pokazala velevažnost te zeli.

Dobro vino iz kožjega zizka – Novi nogradi delajo se i tod n.pr. okoli Gabrja. Tod tria "kozji zizek" daje izvrstno vino, posebno če nekaj let poleži je kaj pitno pri obedu.

Odhajajo drugam – Ne nosi tod dobrega glasu če gre dekla služit na Hrvaško, plača je ondi pa bolja nego pri nas, tako i v Gorici, kamor je šlo več Topličanek služit. Tudi Trst in Reka mikata če dalje bolje naše slabo plačane posle.

Postajajo prekupevalci – Skupljevanje in prekupljevanje pridelkov jemljo čedalje bolj Dolenci sami v roke. Vse polno laziti začelo je zadnje leto domaćih ljudi po hišah, ki so na vse kupec in poznaajo dobro cene blaga v raznih krajih in kteri pridelek je naj koristnejši ta ali ta mesec kupiti, kamo se naj laglje speča etc.

Cuden studenec – Pri Prežeku je studenec, ki nekaj ur na dan vsake 4 minute preneha teći.

Po kapitulaciji Italije je bila Bela krajina osvobojeno ozemlje in sem se je preselil tudi del Slovenskega narodnega gledališča. Pri moji stari mami so stanovali: Lojze Potokar, Jože Gale, Stane Česnik, France Presersek, Cigo iz Kranja, v sosednjem hiši pri prababici pa Ema Starčeva (njo je vsako jutro moj ded povabil na žganje – vedno jo je zvijalo v želodcu) in Vida Levstikova. Kuhala in prala jim je moja stara mama Katka. Živelj so takoj kot mi, jedli nešljano, "fehtali" čike...

SNOS je imel v gostilni skrito vrečo tobaka v listju. Včasih je uspelo mojemu očetu kar list "spuliti" in so skupaj pokadili. Pili so vsi radi, Lojze Potokar je bil vedno žejen, le Gale in Česnik sta bila bolj zadržana. Dostikrat se jim je pri pitiju pridružil komponist Marjan Kozina, ki pa je pel kot brez posluha.

Neko žechno noč so vsi z mojim očetom vred sedeli pred hišo in tuhtali, kako priti do pijače. Nenadoma se je očetu zabliskalo, da je tik pred aretacijo leta 1942 zakopal tri litre žganja v garažo, kjer so imeli slavonar. Poiskal je steklenice in potem so vsi pridno pomagali, da ni ostala v nji niti kpljica kačje sline. Sladka je bila kot liker.

Kadar je bila priložnost, je moj oče povabil igralce v "kevder". Lojze Potokar je na dušek izpel tudi po dva veika kozarca žganja in potem so odšli na miting v Neštopljo ali kako drugo vas. Včasih se je veseli druščini pridružil Niko Pirnat, ki ga je tudi rad dal na zob. Ko je bil prvič v Semiču, je očeta prosil za čik in prijazno dejal: "Saj me poznaš, kajne?"

"Kaj te ne bi poznal, Božidar Jakac si, ne?"

Skočil je pokonci, kot bi ga pičila kača, in zasikal: "Kaj!!! Jaz da sem tista kurba, ki ne kadi in ne pije!" Od jeze so mu šle

pene na usta. Položaj je rešil Mirko Jakše – Perov iz Novega mesta, ki je posegel vmes: "Franci, zmotil si se. To je vendar Nikolaj Pirnat!" Oče se mu je opravičil in spoprijateljila sta se.

V Semiču je takrat živel Ivanetič iz Kaščeve, bivši avstrijski mornariški oficir. Zelo je bil podoben nekdanjemu ameriškemu predsedniku Wilsonu, zato so ga domačini tako poimenovali. Po razpadu Avstrije se je kot lep avstrijski oficir poročil z neko bogato Avstrijko. Pričenil je hotel v Celovcu, hotel Jaklitsch v Črnomlju (kasneje Rog) ter zidanico in vinograd v Stražnjem Vrhu. Zidanico in vinograd je zaigral v eni noči in postal občinski revež. Sicer je bil zelo razgledan, znal je več tujih jezikov, lepo je pisal, vendar živel v veliki revščini. Preživil je se s pisanjem tabel obrtnikom. Včasih pa je tudi zdravil. Nekoč ga je neki Kočevar, ki je imel zidanico v semiški gori, naprosil, naj ga zmasira proti revmatizmu. Dal mu je pol litra žganja, Kočevar se je moral uleči na trebuhi, Wilson pa je šnops pil, pljuval na roko in Kočevarja masiral s silno. Baje je masaža Kočevarju pomagala.

Ob razpadu Italije je bil tudi Wilson mobiliziran, dodelili so ga komandi mesta Semič, kjer je opravljal stražarske posle. Oktobra 1943 je stražil pred zaporum semiškega župnika Rajnerja Erklavca. Na rami je imel dolgo francosko puško in po vojaško stal pred vratni aresto. Ko se je 21. oktobra 1943 začela nemška ofenziva, so se partizani umaknili iz Semiča, Wilsona pa o tem niso obvestili. Wilson je kot star avstrijski vojak vestno stal na straži v prostorih semiške žandarmerije s puško na rami. Nenadoma plane v prostor nemški esesovec. Wilson mu je samodejno salutiral s pestjo, esesovec pa ga je močno udaril v glavo. Wilsonu se je hitro posvetilo, da

ne stoji pred partizanom, pač pa pred Nemcem. Opravičil se mu je, da je pač mobiliziranec – pri tem mu je še kako prav prišlo znanje nemškega jezika – in da stražnik, ki so ga zaprli partizani.

"A to farovško svinjo!" je odvrlil esesovec in z nogo brcnil v vrata aresta, župnika oklofutal in ga spustil iz ječe. Wilson je po tem dogodku odvrgel kapo z rdečo zvezdo, Nemci pa so mu dali nemško vojaško čepico. Ves naslednji teden je moral hoditi z njimi po revkizicah in jim prevajati. Prišel je tudi v dedovo trgovino po podkve in žebanje za konje. Ko so Nemci odšli, si je oddahnil tudi Wilson, saj poslej ni bil več mobiliziranec, in se je preživil, kot je vedel in znal. Večkrat je prišel tudi v gostilno, kjer so mu vedno dali kozarček žganja.

Ker je bil razgledan in poliglot, sta se s igralcem Potokarjem kmalu spoprijateljila. Po ves dan sta študirala, kako bi prišla do silca žganja in čika. Žejna sta bila vedno, za pijačo pa je bilo vse težje. Znano je, da se v stiskah rodijo velike ideje in tako se je tudi Wilson posvetilo, kako bo rešil položaj. V Kaščevi je živel skupaj s svojo hčerkijo Hildijo in kozo, ki je bila edini stalni vir za preživljjanje. In prav kozo je vpletel v svoje načrte. Kozo je pripeljal na Krč in jo izročil v varstvo Lojzetu Potokarju. Koliko skrbi mu je s tem nakopal! Kadar je imel igralske vaje, jo je privezel k drevesu, sicer jo je pasel na dolgi vrvi. Pasel jo je na vrtu za gostilno in jo skušal skriti pred kolegi igralci.

Medtem pa je Wilson iskal načine, kako bi "pretopil" kozo v lire. A kmalu sta bila oba rešena skrbi. Wilsonova hči je javila zaščiti, da so ji ukradli kozo, ta pa je hitro odkrila, kje je "ukradena" koza. Zaščitnik Tone Žgajnar iz Trate je Potokarju kozo zaplenil in jo vrnil Hildi. Potokar in Wilson sta bila zelo žalostna, ker jima je načrt padel v vodo, igralci pa so še več mesecev po tem dogodku dražili Potokarja, kako je čuvale ukradeno kozo. Sprava se je silno razburjal, kasneje pa se je še sam smejal na ta račun.

V primeru vrtnice ali v kateremkoli drugem prva resnica preneha obstajati že v trenutku, ko zapremo oči, medtem ko je druga objektivna neuničljiva.

Ali je takšna delitev na subjektivno in objektivno resnico sprejemljiva, ali ni tudi objektivna resnica subjektivna, saj ima svoj izvor vendarle prav tako v človeku? Ali nista obe resnici sestri, ki se med seboj dopolnjujeta?

Zdi se, da o svetu objektivno ne vemo ničesar, kajti vse resnice, ki prihajajo v nas, smo ustvarili s svojo fizično in duhovno naravo sami. Človek vidi, dojema in ve svet takšen, kakršnega s svojimi čuti in zavestjo projicira na platno Niča. Če bi bil človek drugačen, bi bil zanj tudi svet okrog njega drugačen. Vse podobe in resnice sveta so za človeka odraz njegove lastne narave, brez človeka za človeka ni ničesar.

Seveda ob domnevi, da o svetu objektivno ne vemo ničesar, obstajajo tudi ugovori. Skoraj prepričljiv je tisti, ki pravi, da se človek s takšnimi pravami kot sta mikroskop in teleskop, vendarle vse bolj približuje tudi objektivni resnici, z mikroskopom v mikrokozmos, s teleskopom pa v makrokozmos. Ob tem je samozavest znanosti res zapeljiva, vse do takrat ko se krog ujetosti vase ne pojavi znova, kajti tudi te naprave je napravil človek in napravil jih je zase, samo on je za njimi, in kadar gleda skoznje, je spet samo subjekt!

Razmišljam, da bi bilo namesto o objektivni in subjektivni resnici morda primernejše govoriti o človeški resnici in resnici, ki je od človeka neodvisna, na primer o objektivni kozmični resnici.

Seveda se znova pojavi zadrega in ovira, ki jo predstavljamo mi sami. Ali lahko resnico izven človeka sploh predstavljamo, ali ne vodi kakršnokoli domnevanje resnice, ki ni človeška, že spet nazaj k človeku, saj je lahko spet samo človek tisti, ki takšno resnico izven sebe slut!

Človek kot izvor svoje človeške subjektivne resnice najbrž ne more biti izvor one druge objektivne kozmične resnice preprosto zato, ker je zanj nedostopna. Zdi se, da je človek s svojo naravo glede spoznaja objektivne kozmične resnice sam sebi v napoto. O stvareh, ki jih s svojo naravo ne more ustvariti, ne more vedeti ničesar, ker jih pač ni ustvaril. To seveda ne pomeni, da tistega, česar človek zase ni ustvaril, ni. Stvari so tudi same po sebi in ne samo preko človeka in zdi se, da je to tista stvarnost, ki jo lahko imenujemo objektivno in z ničimer obremenjeno s človekom.

France Režun pota in razmišljjanja NEUKROČENA Vprašanja

Kakšna je ta stvarnost? Ob tem vprašanju prihajam do zaprtih vrat in naj še tako trkam, mi vstopiti ni dovoljeno. Podobe, ki se porajajo, so samo slutnja. Vseeno vabijo in v njihovem valovanju vedno bolj verjamem, da bom v novem krogu skozi Neznanko zvedel več.

Sonce je zašlo. Slonim na ograji palube in občudujem odseve, ki jih je zapustilo za seboj. Še po zatonu mi poklanja lepoto. Njegovo dostenjanje me napravlja majhnega, zdi se mi, da ve veliko več od nas in da smo samo njegov otroci še pred zaprtimi vratimi.

Toda ponoči mi pove, naj ne bomo neučakani.

Potovanje bogati

Po krajšem postanku v Dubrovniku odplovemo proti Benetkam.

Oblačno nebo in sivo morje in v takem objemu zunanjega sveta povratek v najbližjo doživeto resničnost. Potovanje se bliža koncu. Bilo je lepo. Doživel sem več, kot sem pričakoval. Videl sem dežele in kraje, ki sem jih doslej poznal samo na zemljevidu. Spoznal sem posebnosti življenja na ladji, vznemirile so me skrivnosti morja pa tudi majhnost in veličina človeka, pekel in nebesa na zemlji.

Samo malo sem odšel od doma, pa že pogrešam domačnost. To vez in ujetost v korenine res najbolj začutiš, če greš po svetu. Tudi zato je treba potovati. Najbolje je, če si sam, tako najlažje odkrivaš samega sebe in zgradiš kakšen most še do koga. Veliko mislim na ženo in hčerke in si želim njihovega objema. Na ladji srečujem mnogo lepih in zapeljivih žensk, vendar me ne vznemirjajo. Strasti so skoraj ugasnile.

Vseeno sem ujet v mlado lepo dekle. Z mamo in bratom prihaja na kosila in večerje k sosednji mizi. Vsakokrat me prevzame in vedno znova iščem. Posebno lep je njen nasmej. Podoben je sončnemu žarku ali roži, ki se pravkar razveta. Nič me ne moti, da zvečer dolgo ostaja v baru, da med plesom postaja njena lepota še bolj elementarna in divja in da zbuja pozornost vseh moških. Celo ne želim si je, rad pa jo gledam tako lepo in resnično in v svoji duši

molim, da ostane nedosegljiva. Vedno bolj postaja ideal, ki ga nosimo v sebi že od vsega nezačetka, ki pa se nikoli ne sme uresničiti, če bi se, bi bile sanje zlomljene, naša žetev pa poraz. Mislim, da bi po podobi tega dekleta lahko naslikal Pomlad, Svobodo ali življenje v svoji najlepši podobi, tisti, ki se najbolj sprosti radost, lepota, nemir in hrepenjenje.

Moje valovanje in zagledanost vanjo tudi njej ne ostane prikrita. Nocoj pri večerni se je ozrla vame in se mi nasmehnila. Nasmej je bil tako poreden in angleško lep, da sem zdaj skoraj v nebesih in nikakor ne morem zaspati.

Sredi popoldneva pristanemo v Benetkah.

V mesto, ki je z značilnimi samo beneškimi mostovi preko večjih kanalov lepo povezano, lahko prideš iz pristanišča na Markov trg tudi peš. Cerkev sv.

Marka in Doževa palača napravljata res močan vtip, posebej še notranjost cerkve. Ves prostor ustvarja posebno vzdušje. Že počrneli zidovi dihajo stoletja, mrak in skrivnostne sence oživljajo privide in vabijo v transcendenco in askezo. Petje na začetku obreda, redke luči in sence vernikov odmaknjeno od resničnega življenja še stopnjujejo.

Cerkev je zgrajena v beneškem slogu, lepo obokana in obogatena z mozaiki in kiparskimi stvaritvami. Spominja na Hagio Sofijo v Carigradu, le razsežnosti so manjše. Seveda so še druge razlike, kajti zrenje in Nebo je bilo v Benetkah drugačno od tiste v Bizancu.

Benetke so svojstven svet. Povsod se grmagdijo zidovi klesanega belega kamna, ki pa jih je čas odel že skoraj v črno. Svetlubo najbolj ujemajo kamnitni okraski okrog lepo oblikovanih oken in portalov palač v širših ulicah, v tistih ozkih pa vlada skoraj polmrak. Kjer ni neonske razsvetljave in reklam, napravlja okolje vtip srednjeveškega mesta. Zdi se, da je celo zrak iz tistih časov in vonji in zvoki zvonov. Preteklost se še bolj zbudi ponoc.

Konec

Prihodnjič nov podlistek!

Janez Jaklič

TAJSKA – DEŽELA SMEHLJAJA

S to številko se je zaključil podlistek trebanjskega ustvarjalca Franceta Režuna, ki nas je vodil geografsko po Sredozemlju, sicer pa po širjavah duha in zanimivih razmišljjanjih, v prihodnji Prilogi pa začenjam z objavljanjem novega zanimivega podlistka.

Popotnik Janez Jaklič, ki ga bralci naših podlistkov že poznajo, je s prijateljem potoval po Tajske, spoznaval bogato in zanimivo preteklost te dežele in hkrati njenou sedanjost, polno nasprotij.

Ogledal si je Bangkok, Meko seksualnega turizma, bil na trekingu po divjini na severu dežele, jezdil je na slonih skozi džunglo in se peš prebijal skozi prometni kaos tajskih mest, videl je blišč in bedo te jugovzhodnoazijske dežele ter začutil sladkost in grenkobo njenega smehljaja.

Tri dni bodo slavili

DOBREPOLJE - V nedeljo, 13. julija, ob 10. uri bo v župni cerkvi na Vidmu bral novo mašo Toni Prijatelj iz Podgorje. Novomašničke svečanosti se bodo začele že v soboto, 12. julija, ko bodo okoli 18. ure sprejeli novomašnika domačini na njegovem domu v Podgorje. Na sprejem so vabljeni vsi domačini, peli pa bodo dobropolski pevci. Novomašnika bodo tudi obdarili. Domačini mu bodo podarili kelih in umetniško sliko, župnija pa mašni plašč, je povedal predstavnik vasi Podgorje Alojz Strnad.

Po branju nove maše bo v nedeljo ob 13. uri na novomašnikovem domu svečano kosoš. Povabljenih je prek 300 gostov. Po kosošu bo še fotografiranje z novomašnikom, ob 18. uri pa bodo v podružnični cerkvi sv. Miklavža v Podgorje litanije.

V ponedeljek, 14. julija, bo ob 18. uri novomašnik maševal v cerkvi v Podgorje. Nato bo povabil na večerjo svoje prijatelje in mladinske skupine.

Predstavnik vasi Alojz Strnad je povedal še, da so za to priložnost prebelili cerkev, nabavili nove klopi in uredili okolico cerkve, ki je stara okoli 350 let. Prenovili so tudi vaško kapelico.

J. P.

NESREČA PRI GRADNJI DOMA

TREBNJE - Pri gradnji trebnjskega doma starejših občanov, ki ga je lani jeseni začelo graditi gradbeno podjetje Posavje iz Sevnice, je pred kratkim prišlo do delovne nezgode, ki pa na srečo ni zahtevala materialne škode ne človeških žrtev pa tudi poškodovanih ni bilo. Na delovišču se jim je med malico zrušilo gradbeno dvigalo italijanskega proizvajalca, ki ga je tudi montiral. Dvigalo so že reklamirali. Sicer pa naj bi bil dom v jeseni pod streho. Dom bo sprejel najmanj 120 oskrbovanec in bo predvidoma stal 700 milijonov tolarjev, država naj bi zanj prispevalo 70 odst. potrebnega denarja, občina pa 30. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa je že zagotovilo, da bo imela gradnja trebnjskega doma starejših občanov drugo leto prednost. Dom naj bi bil dokončan junija leta 1999.

Peter Škufca

Bil je v najlepših letih življenja, poln volje, moći in načrtov, toda nesreča ga je doletela na delovnem mestu in pri poklicu, katerga je opravljal z vso ljubeznijo. V spominu ga bomo ohranili kot doberga delavca, prijatelja in vestevega človeka.

Rodil se je kot prvi dvojček z bratom Pavletem v družini očeta Toneta in mame Marije. Družina je kasneje štela še tri brate in dve sestri. Svoje mladostniške dni je preživel v rojstni vasi Obrh. S prijatelji, brati in sestrami si je delil šolske klopi in z njimi preživel dobre in slabe trenutke.

Že kot osnovnošolec je rad pomagal očetu v delavnici, zato se je odločil za poklic avtomehanika. Po končani šoli se je zaposlil pri g. Krevesu, odkoder je šel na specializacijo v Korejo. Po vrnitvi si je poiskal novo zaposlitev pri g. Dušanu Faleskiniju v Straži, kjer je delal do dne, ko se je zgodilo to, kar smo vsi najmanj pričakovali.

Ko je v bolnišnici prestajal težke trenutke, ki se jih morda ni zavedal, je njegova ljubeča družina vsak trenutek stala ob strani, tudi prijatelji smo upali na najboljše. Žal je usoda obrnila drugače. Njegovo srce je prenehalo biti in vse, ki so ga poznali, je objel oblak žalosti. Za vedno ga bodo ohranili v svojem spominu.

MOJCA FINK
MARJANA VIDIC

POGREGNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
068/323-193
Mobitel: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame, stare mame in tete

MARIJE KIRAR

iz Mačkovca 7

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojno spremili na njen zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, stric in prijatelj

JANEZ DRAGAN

iz Herinje vasi 30 pri Otočcu

Iskreno se zahvaljujemo prijateljem, znancem, sorodnikom in vaščanom, ki ste nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na njegov zadnji poti. Zahvala velja tudi Revozu iz Novega mesta, g. Bobnarju za poslovni govor ter sodelavcem ampulnega in mastnega oddelka Tovarne zdravil Krka. Iskrena hvala Pogrebnu zavodu Oklešen ter obema gospodoma za lepo opravljen cerkveni obred.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, teta, svakinja in tašča

MARIJA HROVATIČ

roj. Bele

iz Škrjanč

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in spremstvo na njen zadnji poti. Posebna zahvala osebju Doma starejših občanov Šmilje za skrbno nego, g. župniku za lepe besede slovesa in opravljen obred s sv. mašo, pevcem iz Šmilje za občuteno petje in g. Oklešnu za pogrebne storitve. Vsem še enkrat hvala!

Žaluoči: sinova Jože, Stane in hči Edi z družinami

ZAHVALA

Prezgodaj je odšel od nas naš dragi

JOŽE DOŠEN

Zahvaljujemo se vsem, ki ste pokojnega pospremili do njegovega zadnjega domovanja, mu prinesli cvetje in sveče. V tolažbo nam je, da v teh težkih trenutkih nismo bili sami, zato vam, dragi prijatelji, sosedje, sodelavci in sorodniki, iskrena hvala za izraze sožalja in besede slovesa. Hvala vsem, ki ste ga spoštivali.

Žaluoči: vsi njegovi, ki ga ne bomo pozabili

Metlika, 8. 7. 1997

Zdaj je rojstna hiša prazna, ni več smeha, ni besed, odšla si tihi, brez slovesa, zamrl je tvoj mili smehek. Kje zdaj si, mama, tvoj pozdrav, ko prihajam spet domov?

Nenadoma nas je v 76. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, teta in botra

ZAHVALA

Ni te na prag tam pred hišo, ni te za mizo v kuhinji, kamor pogledam, vse je tiho, le tvoja slika tam stoji. (Vnukinja Katja)

MARIJA POVŠE

iz Klenovika 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, pokojni pa darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Zahvala upokojenskemu pevskemu zboru Škocjan, sodelavcem Krke, Iskre Tenel, Javnih del Zagrad, g. Gordaniju za besede slovesa in g. župniku za besede tolažbe in lepo opravljen obred. Lepa hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih in našo mamo pospremili na njen zadnji poti.

V globoki žalosti: vsi njeni

ZAHVALA

Ko bi Tvoj pogled še enkrat lahko zazrl v to lepo zeleno dolino in Tvoje drage, Tvoj mir bi bil še bolj spokojen.

V 31. letu nas je za vedno zapustil najdražji sin, brat, nečak, striček in boter

PETER ŠKUFCA

iz Obrha pri Dolenjskih Toplicah

Premalo je besed in čustev, da bi zapolnile te vrstice, ki oznanjajo, da našega Petra ni več. Odšel je preran, mnogo prezgodaj. Njegove ideje so ostale neuresničene. Zahvaljujemo se Prvi pomoci iz Novega mesta, Opeklinskemu oddelku Kliničnega centra, g. župniku za veličasten obred, mladini za poslovilne besede, pevcem iz Šmilje pri Novem mestu za občuteno petje, sodelavcem Hyundai, DLC za prelet z letalom, sosedom in znancem za nesobično pomoč ter vsem sorodnikom in prijateljem za darovane vence, cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste nas tolažili v neizmerni bolečini in našega Petra pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Nisi se izgubil kot zven v tihoto, nisi odšel v nič in pozabo. Nihče ne ve, zakaj življenje je končano, usodi nisi sam gospod, ne veš, kdaj treba bo na pot.

V cvetu mladosti nas je v 17. letu nenadno zapustil ljubi sin in brat

PETER MRGOLE

iz Klenovika 35 pri Škocjanu

K večnemu počitku smo ga pospremili 5. julija na pokopališču pri sv. Tomažu. Ob težki preizkušnji, ko komaj verjamemo, da ga ni več med nami, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih in v dneh slovesa stali ob strani, nas opogumljali in vlivali novega upanja za nadaljnje življenje, ki je ostalo prazno. Hvala vsem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter za darovane sv. maše. Posebnej hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in pokojnikovim sošolcem iz OŠ Škocjan, Pogrebnu zavodu Oklešen in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, še enkrat izrekamo iskreno zahvalo.

V globoki žalosti: oči, mamica, sestri Mojca z Robijem in mala Tanja ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 39. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, ati, sin, brat, strič in nečak

JOŽE KOBE

z Dolenjih Sušic 7 pri Dolenjskih Toplicah

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in za sv. maše. Posebno se zahvaljujemo bivšim sodelavcem Gozdnega gospodarstva, podjetju Novoles, d.d., Onkološkemu inštitutu, sosedom Pezdirčevim, gasilskim društvom, cerkevni pevcem, govornikoma g. Bojanču in g. Barbiču ter gospodu kaplanu za lepo opravljen obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nas v najtežjih trenutkih tolažili, nam kakorkoli pomagali in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Žaluoči: žena Majda, hčerka Natalija, mama, sestri Marinka in Fanika z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Trta v vinogradu sameva, čaka, da rodila bo spet, tebe pa usoda je vzela, za vekomaj v večnost si vpet...

1. julija nas je v 68. letu starosti nenadoma zapustil naš dragi

IVAN VIDMAR

iz Vine Gorice pri Trebnjem

V najtežjih trenutkih nismo bili sami, zato se lepo zahvaljujemo vsem, ki ste ga pokropili, nam ustno ali pisno izrekli sožalje, počastili njegov spomin s cvetjem, svečami in sv. mašami ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Srčna hvala sorodnikom, vsem vaščanom in g. Ratajuču za besede slovesa v domači vasi, g. kaplanu, pevcem, pogrebcem, g. Megliču za poslovilne besede ob grobu in g. Prijatelju za zaigrano Tišino. Vsem, ki ste nam stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, še enkrat hvala!

Žaluoči: vsi njegovi

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti. Zaupajte najboljšim!

**090/41-29
090/42-38**

TA TE DEN VAS ZANIMA

tedenski koledar

Četrtek, 10. julija - Ljubica
Petek, 11. julija - Olga
Sobota, 12. julija - Mohor
Nedelja, 13. julija - Evgen
Ponedeljak, 14. julija - Franc
Torek, 15. julija - Vladimir
Sreda, 16. julija - Karmen

LUNINE MENE
12. julija ob 23.44 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 10. in 11.7. (ob 19. uri), 12. in 13.7. (ob 19. in 21. uri) ter 14.7. (ob 21. uri) romantična komedija Michael. 10. in 11.7. (ob 21. uri) romantična drama Emma. 15.7. (ob 21. uri) komedija Kako se je začela vojna.
ČRNOMELJ: 11.7. (ob 19. uri) ameriška komedija Nori Božič. 11. in 12.7. (ob 21. uri) ameriška romantična komedija

film

• MICHAEL, komedija (1996, ZDA, 100 minut, režija: Nora Ephron)

Hm, že dolgo ni bilo na spred gle tako lepega primerka igralskega egocentrizma in egomanijske. Jasno, kaj takega se lahko zgodi le človeku, ki je bil dolgo v pozabi, potem pa je čez noč ne samo vstal od mrtvih, ampak skoraj postal nesmrten.

Težava teh tipov in tipinj z novo kariero je v tem, da se jim to tako prekleto vidi - no, pa sas tako tudi hočejo - skozi nesramno in samovšečno, predvsem pa nenehno erekcijo. Ja, stoji jih, razganja jih, pojem ekstrovertirnost zadobi nove dimenzije, ti ljudje imajo prav o vsem izdelano mnenje, pardon, o vsem imajo kompetentno in edino verodostojno mnenje, so glasni, prikrito agresivni in pokroviteljski. Sveda, ujeti morajo vse tisto, kar so zamudili, in ker so si v vakuumu pozabe pridevali marsikakom kompleksič, se občutki prav napoleonsko osvajalski.

Dobro, dovolj nalaganja, govorimo o Johnu Travolti, človeku, ki je v sedemdesetih z Vrčico sobotne noči na novo postavil diskos standarde in s svojim "f... me, baby" stilom erotiziral svetovna plesišča, potem pa se mu vse do vloge očeta v Glej, kdo se tam oglaša konec osemdesetih ni zgodilo nič bistvenega. Zares (mu) je spet vstal sele s Tarantinovim Šundom, in devetdeseta so postala njegova: lahko je izbral filme, režiserje, scenarie, eki-

TOMAŽ BRATOŽ

žitni kombajn, lepo ohranjen, pripravljen za delo, prodam. (068) 88-197. 6997

HLADILNIK Z MLEKO ugodno prodam. (068) 47-585. 7018

SAMONAKLADALOK SIP, 22 m³, za 2000 DEM in kosilnico BCS 127, Acme motor, bencin-petrolej, ugodno prodam. (068) 47-397. 7029

TRAKTOR UNIVERZAL 445, letnik 1978, ter 126 P, letnik 1990, prodam. (068) 30-475. 7055

ŽITNI KOMBAJN Zmaj 133 prodam. (068) 87-336. 7060

KOSILNICO BCS 127 prodam. (068) 79-618. 7063

RAZNO kmetijsko mehanizacijo, rabljeno, zelo ugodno prodam. (068) 51-094. 6915

PLUG POSAVEC, 12 col, prodam. (068) 84-341. 6966

KOMB AJN DEUTZ FAHR M 770 z adapterjem za koruzo ter odjemalec silaže prodam. (068) 89-038. 6967

ŽETVENO NAPRAVO za BCS prodam. (068) 24-127. 6987

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakša, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovšek-Sveti, Martin Lazar, Milan Markelj (urednik Priloge), Ljiljana Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.070 tolarjev, za upokojence 4.563 tolarjev; za družbeno skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 19.760 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: I cm v stolpcu za ekonomsko oglase 2.700 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.400 tolarjev; za razpisne, licitacije ipd. 3.200 tolarjev. Za naročnike mali oglasi do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.700 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.

Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomsko propagando in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068) 322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si

Nenarodenih rokopisov, fotografij in disket ne vracamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarife številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stanka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR - KINO - BELA TEHNIKA - ČESTITKE - ELEKTRONIKA - KMETIJSKI STROJI - KUPIM - MOTORNA VOZILA - OBVESTILA - POHITSTVO - POEST - PREKLICI - PRODAM - RAZNO - SLUŽBO DOBI - SLUŽBO ISČE - STANOVANJA - ZAHVALE - ŽENITNE PONUDBE - ŽIVALI

bela tehnika

Emma. 13.7. (ob 21. uri) ameriška drama Samotna zvezda.

DOBREPOLJE: 11.7. (ob 15. uri in 20.30) ameriška drama Romeo in Julija.

GROSUPLJE: 12.7. (ob 20. uri) ameriška drama Romeo in Julija.

KOSTANJEVICA: 12.7. (ob 20. uri) drama Sijaj.

KRŠKO: 13.7. (ob 18. uri) slovenska ljubezenska komedija Ekspres, ekspres.

METLIKA: 11.7. (ob 21. uri) ameriška drama Samotna zvezda. 13.7. (ob 10. uri) ameriška komedija Nori Božič. 13.7. (ob 19. in 21. uri) ameriška romantična komedija Emma.

NOVO MESTO: Od 10. do 16.7. (ob 19. in 21. uri) akcijski film Breakdown.

RIBNICA: 13.7. (ob 17. uri) ameriška drama Romeo in Julija.

SENTJERNEJ: 11.7. (ob 20. uri) drama Sijaj.

VELIKE LAŠČE: 13.7. (ob 20. uri) ameriška drama Romeo in Julija.

SKORAJ NOVO samohodno vrtno kosiščico Alpina za visoko travo prodam za 700 DEM. (068) 73-295. 7067

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 400-litrsko, ugodno prodam. (068) 42-565. 6964

PRALNI STROJ Candy, star 5 let, in pomivalni stroj Zanussi, nov, 15 mesecev garancije, prodam. (068) 321-695. 7017

kupim

UGODNO ODKUPUJEMO delnice Krke, Save, Pivovarne Laško in Union. Odkupujemo tudi delnice privatizacijskih skladov: Vizija, Activa, Certius, Cap invest. Pridemo na dom, gotovina takoj! (0609) 639 664. 6767

VEČ baliranega sera in slame kupim, iščem tesarje za prestavitev dveh manjših kozolcev in prodam peč Stadler za 10.000 SIT. (068) 73-122. 6824

AJDO, ki bi media (sejal bi jo zaradi čebel), kupim. (064) 422-735. 6865

MOTOR za moskič aleko kupim. (068) 65-762. 6918

KNJIGE za prvi letnik trgovske šole kupim. (068) 24-128. 6952

TELE, staro 10 dni, kupim. (068) 42-956. 6962

KOZOLEC toplar kupim. (068) 322-207 ali 322-205. 6989

VSE KNJIGE za osmi razred kupim (nemščina, presečiše). (068) 83-791. 6995

CISTERNO ZA GNOJEVKO in vozilico zaščitno znamenje, 1000 kg, kupim. (068) 42-956. 7012

ODKUPUJEMO DELNICE Krke, Petrola, Save, Uniona, Colorja ter nekaterih pooblaščenih investicijskih skladov. Gotovina takoj! (068) 324-297. 7041

motorna vozila

STAREJŠI MOTOR z dvema brzinama prodam za 20.000 SIT. (068) 81-110. 6828

SUZUKI SWIFT 1.3 GL Sedan, letnik 4/95, servis volan, tonirana stekla, prva lastnica, garažiran, ohranjen, 11.000 km, prodam. (068) 83-400. 6829

R 4, starejši letnik, dobro ohranjen, prevoženi 33.000 km, prodam. (068) 84-181. 6831

JUGO KORAL 55, letnik 1989, nekaramboliran, dobro ohranjen, prodam. (068) 89-340. 6833

MOTORNO KOLO Jawa 350 TS, letnik 1987, črno, brezhibno, prodam za 450 DEM. (068) 45-905. 6839

JUGO SKALA 55, rdeč, 65.300 km, registriran do 8/97, vzdrževan in tehnično ohranjen, prodam. (0609) 633-014 ali (068) 67-638, zvečer. 6948

MOPED APN 6, letnik 1990, dobro ohranjen, nov železni kurnik za prevoz svinj in telet na traktorski hidravliki prodam. (068) 42-303. 6846

JUGO 55 E, letnik 1987, prodam. (068) 324-354. 6848

Z 101, letnik 1986, registriran do 5/98, prodam. (068) 73-443. 6976

GOLF D, letnik 1985, S paket, registriran do 4/98, moder, prodam. (068) 41-020. 6977

JUGO KORAL 55, letnik 11/88, registriran do 11/97, v dobrem stanju, prodam. (068) 76-889. 6979

JUGO KORAL 55, letnik 1988, prodam. (068) 26-998. 6984

GOLF JX D, letnik 1987, registriran do konca decembra, bel, 3V, prodam. (068) 79-615. 6985

Z 128, letnik 11/89, 57.000 km, v zelo dobrem stanju, prodam. (068) 27-421. 6986

GOLF GLD, letnik 1983, registriran do 12/97, in elektromotor, 5.5 KW, 1400 obr., prodam. (068) 89-304. 6990

BMW 316 i, letnik 1992, prodam za 19.500 DEM. (068) 21-734. 6992

Z SKALA 55, letnik 1990 registrirano do 26.6.1998, prodam za 2100 DEM. Ivan Žiberna, Vel. Brusnice 61. 6994

CITROEN AX, letnik 1988, rdeč, 5V, registriran do 6/98, prodam. (068) 87-903. 6998

R 4, letnik 1990, prodam. Stane Košir, Slavka Gruma 1, Novo mesto, (068) 27-308. 6999

Z 101, letnik 1989, ohranjen, registrirano do 1.3.1998, prodam za 2500 DEM. (068) 87-490. 7002

R 21, letnik 1989, registriran do 11.4.1998, kovinsko sivo, prodam za 7200 DEM. (068) 78-057. 7007

MAZDO 121, letnik 1990, prvi lastnik, dobro ohranjen, prodam. (068) 40-032. 7008

R 4 GTL, registriran do konca leta, prodam za 400 DEM ali menjam za cestno. (068) 323-824. 7009

JUGO 45 KORAL, letnik 1988, rdeč, zelo ugodno prodam. (068) 87-247. 7011

KOMBI IMV 1600 BR, letnik 1979, registriran do 13.5.1998, prodam. (068) 69-469. 7014

R 11 TXE, letnik 1985/86, registriran do 3/98, 119.000 km, kovinske barve

frizerski salon MIRA

Ženske in moške pričeske urejamo
vsak delavnik od 7. do 19. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

Mira Rustja, s.p.
Marjana Kozine 3, Novo mesto

068/ 22-361

POTOVALNI STREŠNI KOVČEK

Renault, nov, 220 x 70 cm, prodam za

55.000 SIT. Ivanka Jakovac, Ragovska 6

a, Novo mesto. 6834

TRAJNO ŽAREČO PEČ zelo poceni

prodam. 068/28-414. 6837

NOTRANJE vratno krilo sive barve

ugodno prodam. 068/22-586. 6838

UČBENIKE za 5., 6., 7. in 8. razred

osnovne šole prodam. Anton Turk, Pod-

hosta 35, Dolenjske Toplice. 6841

KNJIGE za osmi razred prodam.

068/84-423. 6844

KAKOVOSTNO rdeče vino prodam.

068/51-194. Zalka. 6847

SVEČARI, POZOR! Avtomatski

stroj za izdelavo sveč in vložkov do fi 65

mm, ekstuzijski sistem - hladna predela-

vna parafina z avtomatskim odrezavan-

jem, prodam. 063/461-586, dopol-

dan ali 063/483-863, po 19. uri. 6859

REDEČE VINO cviček in šmarinico

ugodno prodam, kupim pa otroško kolo

za starost 13 let. 0608/31-208. 6860

BUKOVA DRVA prodam in dostavim.

068/49-163. 6866

ETANO PEČ za centralno kurjavo in

trajno žarečo peč magma prodam. 068/

53-001. 6870

STRENO OPEKO Kikinda, 2.000

kom., rabljeno, poceni prodam. 068/

51-137, zvečer. 6875

Gobeljn Zadnja večerja, 1.50 m x

0.50 m, prodam. 068/84-746. 6876

GOVEJO KOŽO, novo, 5.50 m²,

prodam za 450 DEM. 068/89-182.

PEČ za centralno kurjavo Stadler 45

na trda goriva in štednilnik na plin in elek-

trični oddam. 068/341-121, po 12. uri. 6882

RDEČE cepljeno vino prodam po

ugodni ceni. 068/89-380, po 20. uri. 6887

BELO VINO po 250 SIT in rabljeno

kopalno kad prodam. 068/41-177. 6889

VINO ŠMARNICO prodam. 068/

78-513. 6892

GVEČ RABLJENIH sobnih vrat in

vhodna vrata, 2 koleni za puhalnik Taj-

fun in traktor Zetor 5011 prodam. 068/

578-414. 6894

USNJEN KOMBINEZON za na-

motor ugodno prodam. 068/49-593. 6898

GSM TELEFONSKI APARAT znam-

ke Sagem, še v garanciji, atestiran, pro-

dam za 600 DEM. 0609/636-393. 6900

RDEČE VINO zelo ugodno prodam.

0608/71-712. 6904

AVTOMOBILSKO PRIKOLICO, no-

vo, pocinkano, prodam. 068/67-197,

zvečer. 6905

VEČKO KOLIČINO kalnih bukovih

drv prodam in dostavim na dom. 068/

652-624. 6911

ALU PLATIŠČA Allesio 6x14, z gu-

mami Michelin MXR 165/60/14, malo

rabiljene, prodam za 1200 DEM. Jože

Hrovat, Ragovska 16, Novo mesto. 6912

BATNI KOMPRESOR Omega Air,

300-litrski, pretok 650 l/min, nerabilen,

prodam za 3000 DEM. 068/326-157. 6916

50 SALONITNIH PLOŠČ, 6-valnih,

novih, in 130 rabljenih ugodno prodam.

068/75-528. 6919

KOZOLED enojnik, 10 x 6, in brejo te-

lico po izbirni prodam. 068/81-231,

Franc Penca, Dol. Mokro Polje 1, Šent-

jernej. 6920

HIDRAVLIČNI AGREGAT, prit. 100

BAR, kompletni s hidravličnim cilin-

drom, fi 40, primeren za avtokleparje,

prodam. 068/22-844. 6927

VINO ŠMARNICO prodam po 100

SIT. 068/89-143. 6928

50 SALONITNIH PLOŠČ, 6-valnih,

novih, in 130 rabljenih ugodno prodam.

068/75-528. 6919

KOZOLED enojnik, 10 x 6, in brejo te-

lico po izbirni prodam. 068/81-231,

Franc Penca, Dol. Mokro Polje 1, Šent-

jernej. 6920

400 M2 skladiščnega prostora, višina 4

m, oddam. Bojan Unetič, Rostoharjeva

62, Krško. 6913

V BRŠLJINU oddam 2 delavnici za

skladišče ali mirno obrt. 068/323-535.

PISNO! Astrologija in vedeževanje!

P.P. 219, 8270 Krško. 6961

BRAKO - TRIGANO PRIKOLICO,

francosko, 4.5 x 4.5, in baldahin, za 5

oseb, malo rabljeno, ugodno prodam. 068/47-137 ali (0609)628-416. 6983

ZELO VELIK gostinski lokal oddam.

068/322-207. 6993

PISARNIŠKE PROSTORE v centru

industrijske cone v Šentjerneju oddam.

068/322-207. 7046

POZOR vsi, ki imate težave z lasmi oz.

lasičem (izpadanje, prhljaj, luskavica).

Imamo tudi uspešno BIO prepare proti

revni ter za kožne bolezni! 063/763-

346. 7066

ODDAM gostinski lokal v najem.

068/321-203, po 21. ur. 7066

službo dobi

ZA AKVIZITERSKO PRODAO na-

grobnih sveč redno zaposlimo komuni-

kativne moške ali ženske z lastnim pre-

vozom. 0609/622-668. 6987

TESARJE, kleparje in pomočne de-

lavce zaposlim. 068/83-161, po 19.

uri. 6826

V POLETNIN MESECIH vam nudim

prijeten zasluzek! Ovojnico z znakom

pošiljte pod šifro: »HELENA«. 6858

DEKLE za delo v strežbi dobi redno

ali honorarno zaposlitve. Informacije

osebno v kava baru Oaza ali na 068/

256. 6935

KORUZO v zrnju in transportni trak

na verigo prodam. 068/78-302. 6931

KLOPOTEC za vinograd ali kot okras

prodam. 068/73-136. 6942

HRASTOVA DRVA, razlagana, 1 m³

250 SIT, ter ječemo po 35 SIT/kg pro-

dam. 068/83-690. 6943

OGLJE prodam. 068/49-502. 6951

KALANA bukova drva prodam z do-

stavo na dom. 068/322-754. 6954

HLEVSKI GNOJ prodam ali menjam

za slamo. 068/42-991. 6958

2 M3 hrastovih plohom, debeline 5 cm,

prodam. 068/27-586. 6963

SENIK, 9 x 5 m, prodam. 068/81-

295. 6974

DIATONIČNO HARMONIKO Me-

lodija, 3-vrstno, s šestim basom, in

otroško Melodija, c, ef, be, nerabileno,

ugodno prodam. 063/461-586. 6989

SPREJMEM DELO na domu (lika-

nje). Naslov v oglasem oddelku. 6988

CENA 1600 SIT/km. Naročila spreje-

mamo na 067/88-058 ali 067/88-114.

068/49-502. 6951

PORTRET TEGA TEDNA

Dalibor Debartoli

pa čeprav so dokazi, da je šlo pri tem vendar še za nekaj več, več kot na dlani: na letošnji osrednji slovesnosti ob dnevu slovenske policije so podelili vsega le 6 znakov za hrabro dejanje.

Za poklic policista se je Dalibor odločil že zgodaj. Tako kot večina mladih je svoje vzornike iskal med filmskimi junaki, pri čemer pa so ga najbolj privabljal predvsem tisti, ki so igrali vloge policistov. Po končani osnovni šoli in Kočevju se je zato vpisal na policijsko šolo v Tacnu, kjer pa je kmalu ugotovil, da resnično življenje in delo policista še zdaleč nima tako zagotovljenega scenarija s srečnim koncem, kot je to v filmih.

Pa vendar mu ni žal, in če bi lahko poklic izbiral še enkrat, bi se odločil enako. In to kljub temu, da je zaradi razočaranja policijske vrste za krajši čas celo zapustil. "Po treh letih dela v zaščitni enoti v Ljubljani sem želel, da bi me sprejeli v specialno enoto, ker pa premetitive nisem dobil, sem se pridružil specialni brigadi Moris," pojasnjuje Dalibor.

Policijsko uniformo je ponovno obklepel po letu dni, ko so ga sprejeli na PP v Kočevju, kjer je sedaj že leto in pol. Da bi jo ponovno sklekel, ne razmišlja, zato pa toliko bolj razmišlja o nadaljevanju šolanja. Ni se še odločil, kaj bo študiral, ko pa se bo, se bo študija lotil resno. Želi si nameč, da bi ga končal prej, predno bi s svojim dekletom Janjo začela resno razmišljati o družini. Sicer pa sta z Janjo že sedaj skoraj tako kot poročena, saj živita skupaj že več kot tri leta, le da imata brez otrok zato nekaj več časa zase in svoje hobije. Judu in računalniški grafički kot tistem, kar rad počne ob prostem času, je Dalibor pred nedavnim dodal še potapljanje, ki ga bo sicer, željnega potovanje po toplejših krajih, v teh dneh popeljalo na dopustovanje na enega izmed jadranskih otokov, ki s svojim bogatim podmorskim svetom nudi potapljačem obilico užitkov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Pritožbe zaradi učiteljice ne sodijo v časopis - Serviser Molek v Gradcu ni hotel popraviti avta - Prodajalci sladoleda in zamrznjene hrane s piskanjem motijo ljudi

Bralec iz Novega mesta pravi, da kritiziranje učiteljice, ki je bilo objavljeno prejšnji teden, ne sodi na časopisne strani, saj to le razburja ljudi. Isteča mnenja je tudi glede pisana, da predsednika Kučana ni bilo pri maši na Rogu, saj bi potem takem lahko rekli, da tudi nadškova dr. Rodeha ni bilo na vseslovenskem partizanskem taboru v Prečni. Bralcu tudi zanima, kako se glasi občinski odlok, ki prepoveduje revo živali v mestu. Ivan Hrovatič z novomeške občine je povedal, da to ureja odlok o urejanju naselij ter varstvu v urejanju zelenih površin, ki pravi, da v središču mesta ni dovoljena reja živali, razen mačk in psov, če ne motijo hišnega reda. V odloku so tudi natančno navedena naselja in ulice, ki sodijo v središče mesta.

Bralek iz okolice Novega mesta se sprašuje, ali obstaja odlok, kam lahko čebelar postavi čebelnjak, ker jo sosedove čebele ovirajo pri gibaju po njeni parceli. Na novo-

Halo, tukaj DOLENJSKI LISTI!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žulti, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnih.

Boljši časi za mirnski bájer?!

Edino kopališče v trebanjski občini so letos obnovili - Kopanje še vedno na lastno odgovornost - Na Mirni bi radi uredili pravo kopališče - Po cevovodu tudi voda iz Mirne

MIRNA - V trebanjski občini nimajo pravega kopališča, kamor bi se lahko hodili kopat osvežitve željni ljudi. Edino, vendar še vedno neurejeno kopališče v občini, kamor se hodijo kopat ne le Trebanjci, ampak tudi Litijčani in Grosupljenčani, je na Mirni pod mirnskim gradom. V mirnski krajenvi skupnosti se trudijo, da bi bájer uredili v kopališki bazen, že od leta 1968, ko je bila za bazen izdelana lokacijska dokumentacija. Vmes so prizadevanja za ureditve nekaj časa zamrli, sedaj pa so se v krajenvi skupnosti odločili, da kopališče uredijo v pravi bazen.

Predsednik mirnske krajevne skupnosti Pavel Jarc je povedal, da so bile leta 1968 do polovice bazena položene prane betonske plošče, s ploščami so začitili tudi brezine, v globlji del bazena pa so nasuli prod. Takrat pa so bili zgrajeni tudi spremljajoči objekti, in sicer: sanitarije, tuši, vhodna in izhodna zapornica, dovodni kanal iz potoka Vejar in mostički. V naslednjih letih se je v bazen zelo malo vlagalo, zato je postal vse bolj zanemarjen in tudi neprimeren za kopanje.

KOPALCI V MIRNSKEM BAZENU - Obnovljenega bazena na Mirni so najbolj razveselili mladi. (Foto: J. Dorniž)

"Zadnje čase je bilo vse več pobud in zahtev Mirnčanov pa tudi ostalih občanov, da se bazen obnovi in usposobi za rekreacijo in kopanje v poletni sezoni, zato smo to zapisali tudi v plan dela za letošnje leto," je povedal Jarc. V spomladanskih mesecih so odstranili mulj in navozili 253 kubikov savskega proda, odstranili poškodovane plošče, uredili vhod v bazen in sanirali brezine zaradi posedanja. Popravili so vstopne in izstopne zapornice, napeljali tri fazni električni priključek, obnovili sanitarije in vodovodne inštalacije in postavili nove oponozirilne table. Letošnja kopalna sezona se je začela že junija, obnovljenega bazena pa so najbolj veseli mladi. Zadnjo nedeljo v juniju so našeli preko 500 kopalcev, sicer pa vsak dan in njem trenira njihov ultramaratonec Martin Strel.

Konec lanskega leta so od Gozdnega gospodarstva Brežice neodplačno pridobili v last trebanjske občine tako bazen kot tudi funkcionalno zemljišče. "Ker je dotok sveže vode iz potoka Vejar premajhen, bi radi zgradili 800 m napajalnega cevovoda, po kate-

rem bi v bazen pritekala tudi voda iz Mirne," je pojasnil Jarc. Za to so že naročili vso potrebno dokumentacijo, na Ministrstvo za varstvo okolja pa so vložili prošnjo za pridobitev koncesije za izkorisťanje vode iz Mirne. Za finančno pomoč pri urejanju edinega trebanjskega kopališča pa so zaprosili tudi občino. V naslednjih letih bi Mirenčani bazen radi ogradili in uvedli pravi kopališki red, saj se trenutno kopalci še vedno kopajo na lastno odgovornost. Ko bo bazen urejen, bo poskrbljeno tudi za varnost vseh kopalcev.

J. DORNIŽ

LITER JE PREMAJHEN - Da je cviček vse bolj priljubljen, je že jasno, kot tudi to, da litarski steklenica ne more več dohajati povraševanja. Še več. Zanimanja, kot ga je bil deležen cviček na nedavnem srečanju LDS-ovcev na dvorišču kostanjeviškega gradu, ni dohajala niti 6 metrov visoka steklenica. Da je dolenski poseben navlažil žejna grla ljudi iz vseh koncov Slovenije, je poskrbela Vinska klet Kmečke zadruge Krško iz Leskovca pri Krškem, da pa ljubitelji dobrin vinske kapljice niso bili žejni, je za stalni dotok pijače v visoko steklenico skrbel tudi Karli Rožman. (Foto: T. G.)

V Kunču poskrbljeno za divjad

Za zimo pripravljenih 26 ton silaze

KOČEVSKIE POLJANE, KUNČ - Pod obronki kočevskih gozdov na strnjene kmetijske površine intezivno gojijo predvsem koruzo in krompir.

Revirni lovec Gojvrtnega lovča Medved-Kočevje Jože Bučar je v sodelovanju s kmeti že pred nekaj leti postavil zaščitno ograjo, dolgo 1,5 kilometra, ki ločuje gozd od kmetijskih površin in divjadi preprečuje vstop na polja. Ograjo redno vzdržujejo uporabniki zemljišč v sodelovanju z revirnim lovcom. Ograjo in električnega pastirja je financiralo GL Medved-Kočevje. V lovšču so travnate površine redno gnogene in košene.

Eno izmed takih površin je tudi 10 hektarjev velik Kunč v Kočevskem rogu, ki ga divjad kot pašno površino celo leto intezivno uporablja.

Za naslednjo zimo je Jože Šporar za divjad pripravil 52 bal silaze, kar je okoli 26 ton, hkrati pa je z 10 tonami sena napolnil 4 krmilšča. Sicer pa skrbijo za divjad in kmete v celotnem lovšču.

NATAŠA POVŠE

Pri popravljanju žice, ki jo je pretrgala divjad, sodelujejo lovci in tudi vaški kmetje. Ograja preprečuje prehod divjadi iz gozda na polje. (Foto: N. P.)

EKOLOŠKA PATRULJA ODKRILA NEVARNO SMETIŠČE

IVANČNA GORICA - V kraju Plana nad Zdeneško vasjo ob krajevni cesti Zdeneška vas - Hočevje v občini Dobrepolje je ekološka patrulja Regijskega društva ekološkega gibanja (RDEG) Ivančna Gorica v gozdnem gripi odkrila ne le okolju neprijetne, temveč celo nevarne odpadke. Poleg odsluženih pralnih strojev, štedilnikov, pohištva, kmetijskih strojev, koles, stekla, gum in plastike so ivančni ekologi na tem črnem odlagališču med drugim našli tudi plastično posodo od olja, kuhinjske flajdinike, avtomobilske akumulatorje, mrhovino domaćih živali in 10 osebnih avtomobilov. Ekološka patrulja je na petih zavrnjenih jeklenih konjčkih, in sicer na stoenki in fičku bele barve, citroenu modre barve ter na VW golfu in hrošču uspela razbrati tudi številke šasije, ploščice s tem dokaznim materialom pa hranično na sedežu RDEG Ivančna Gorica. Veterinarsko-higienički zavod Slovenije je takoj po obvestilu RDEG Ivančna Gorica odpeljal "mrhovino", zdaj so na potrezi še grosupelska policijska postaja, da ugotovi lastnike nemarno opuščenih avtomobilov in jih prijaviti sodniku za prekršek, nadalje ministrstvo za okolje in prostor ter dobropolska občina, da ukrepa proti lastniku zemljišča Jožetu Ruču iz Zdeneške vasi 36, ki dopušča odlaganje odpadkov.

PRAZNIK HARMONIKE NA RATEŽU

RATEŽ - Turistično društvo Ratež priredil v nedeljo, 20. julija, tradicionalni Praznik harmonike. Prireditev je sestavljena iz tekmovanja harmonikarjev za zlato harmoniko Ljubečne, razstave in prodaje inštrumentov uglednih proizvajalcev ter razstave domaćih jedi. Pričetek tekmovanja za zlato harmoniko Ljubečne in kvalifikacije za popoldanski del prireditve bo ob 10. uri, osrednji popoldanski del tekmovanja za nagrado Rateža pa se bo začel ob 15. uri.

IZBOR MISS DOLENJSKE

OTOČEC - Jutri, v petek, 11. julija, ob 21. uri bo v restavraciji Tango izbor miss Dolenske '97, ki bo potem sodelovala na izboru za miss Slovenije, ta pa na izboru za miss sveta. V programu bodo nastopali pevka Senda, Cheriband, zagrebška skupina Sunset Crew, ansambel Objem in plesna šola Urška. Kolekcijo oblačil za prosti čas bosta predstavila butika Silver in Tiffany iz Novega mesta.

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Huda potreba

Svoje dni je bila v Žužemberku tudi občina, zato so imeli seveda tudi svoj referat za gozdarstvo. Vodil ga je gozdarSKI tehnik Jure Muhič, ki je bil tudi predsednik komisije za reševanje prošenj za posek lesa. Skupno letna količina je bila določena, tiste čase pa so kmetje zelo radi sekali. Zato so na seji v glavnem zniževali zaprosene količine.

Nekoč so prebrali prošnjo neke lastnice, kjer je bilo v opombi pripisano: Sem že dolgo vdova in zato vsega hudo potrebuje. Član komisije, sami moški, so to razumeli tudi malec drugače in se sladko smejali.

Predsednik pa je rekel: "No, če je pa tako, jih pa res moramo ustregi."

KONJSKI GOLAŽ IZ KOTLA IN DNEVI PIVA

BRUSNICE - Od 11. do 13. julija bo bistro Kaval v Brusnicah pripravilo dneve piva in konjskega golaža, ki ga bodo kuhalni v kotlu nad ognjem. V petek bodo nastopale Veselle Štajerke, v soboto Irene Vrčkovnik in brusniški trio Muc, v nedeljo pa Vagabundi in dalmatinska klapa Faros. V soboto in nedeljo se bo prireditev začela ob 20. uri, v nedeljo pa ob 17. uri.

NATAŠA POVŠE